

Lawrence Block - Rhodenbarr 07 - Kendini Humphrey Bogart Sanan Hırsız  
Lawrence Block

Bernie Rhodenbarr Polisiyeleri:

Umduğunu Değil Bulduğunu Yiyen Hırsız  
Dolaptaki Hırsız  
Kipling'den Alıntı Yapmayı Seven Hırsız  
Spinoza Felsefesi Öğrenen Hırsız  
Mondrian Gibi Resim Yapan Hırsız  
Polisiye Romanlar Okuyan Hırsız  
Kendini Humprey Bogarth Sanan Hırsız

Hazırlanan:  
Kütüphanedeki Hırsız

Matheww Scudder Polisiyeleri:

Babaların Günahları  
Cinayet ve Yaratma Zamanı

Hazırlananlar:  
Ölümün Ortasında  
Buzkıracağı Cinayetleri  
Ölmenin Sekiz Milyon Yolu

“BİR BERNİE RHODENBARR POLİSİYESİ”

Kendini Humprey Bogart Sanan Hırsız  
Lawrence Block

İngilizce aslından çeviren:  
Mehmet Harmancı

MACERAPEREST KİTAPLAR

Polisiye

Kendini Humprey Bogarth Sanan Hırsız  
The Burglar Who Thought He Was Bogarth / Lawrence Block  
İngilizce aslından çeviren: Mehmet Harmancı

© Lawrence Block, 1995  
© Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Ltd. Şti., 1997  
Baror International, Inc., Armonk, New York, U.S.A. aracılığıyla  
yazar sözleşmesi yapılmıştır.  
Bu yapıtın bütün hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılarının dışında

yayımcının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Kitap ve genel tasarım: Serdar Benli  
Kapak tasarımı: Ulaş Eryavuz  
Dizgi düzeni: GillSans 10 / 12 pt  
Ofset hazırlık: Oğlak Yayınları  
Baskı: Oğlak Baskı Hizmetleri

Birinci baskı: Mart, 1998  
ISBN 975 - 329 - 174 - 4

"Maceraperest Kitaplar" bir Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Ltd. Şti. ürünüdür.

Oğlak Yayınları  
Genel Yönetim: Senay Haznedaroğlu  
Yayın Yönetmeni: Raşit Çavaş  
Zambak Sokak 29, Oğlak Binası, 80080 Beyoğlu/İstanbul

Otto Penzler için

Yazar, bu kitabın ön çalışmalarının yapıldığı, Lake Forest, Illinois'daki Ragdale Vakfı'nın ve kitabın yazıldığı Sweet Briar, Virginia'daki Virginia Center for the Creative Arts'ın katkılarını belirtmekten memnurluk duyar.

1

Mayıs'ın son Çarşamba'sı saat onu çeyrek geçe, güzel bir kadını bir taksiye bindirdim ve arkasından bakarak yaşamımdan ya da en azından mahallemden çıkışını izledim. Sonra ben de bir taksi çevirdim. Sürücüye West End ve Yetmişinci Birinci Sokak köşesine çek, dedim.

Sürücü ana dili İngilizce olan o soyu tükenmeye yüz tutmuş kuşlardan biriydi. "Yalnızca beş bloklu yol" dedi. "Senin gibi genç birinin böyle güzel bir gecede takside ne işi var?"

Geç kalmamaya çalışıyorum, diye düşündüm, iki film tahminimden uzun sürmüştü ve başkasının evine gitmeden önce kendi evime uğramak zorundaydım.

"Bacağı sakat" dedim. Neden öyle dediğimi sormayın ama.

"Ya? Ne oldu? Otomobil çarpmamıştır umarım. Çarptıysa da umarım bir taksi değildi, taksise de umarım benimki değildi."

"Romatizma."

"Romatizma mı?" Başını çevirip baktı. "Romatizma olmayacak kadar gençsin. O, eskimiş moruklar içindir, Florida'ya gider güneşte oturursun. Bir karavanda yaşarsın, tavla oynar ve Cumhuriyetçilere oy verirsin. Senin yaşında biri... kayak yaparken bacağını kırdığını, maraton koşarken adalenin yırtıldığını falan söylersen, anlarım. Ama romatizma! Ailende mi var?"

Bu belayı nereden sarmıştım başıma? "Travma sonrası romatizması" dedim. "Düştükten sonra başladı, o gün bugündür çekerim. Genelde pek kötü değildir ama zaman zaman azıyor işte."

"Bu yaşta berbat bir iş. Ne yapıyorsun peki?"

"Doktorumun dediğine göre yapacak fazla bir şey yokmuş."

"Doktormuş! Hah!" Ve yolun geri kalanında tıp mesleğinde bozuk olan şeyleri saydı ki, ona kalırsa bozuk olmayan tek bir yeri bile yoktu. Doktorlar hiçbir şey bilmezlerdi, insana aldırış etmezlerdi, tedavi etmekten çok zarar verirlerdi, dünyanın parasını alırlardı ve iyileşmediğin takdirde de seni suçlardı. "Seni kör ve sakat bırakmalarından sonra onları mahkemeye vermekten başka çaren kalmaz ve onun için kime başvurursun? Avukata, değil mi? Onlar doktorlardan da beterdir!"

Böylece West End ve Yetmiş Birinci Sokak'ın köşesine varmıştık. Yukarda isim uzun olmadığından ve kent merkezine dönmek için yine taksi gerekeceğinden beklemesini söyleyecektim ama -ön tablonun kenarındaki ruhsata baktım- Max Fiddler'den gına gelmişti doğrusu.

Saatin yazdığı parayı ödedim, bir dolar da bahşiş ekledim ve Max ile birbirimize sevimli gülümsemelerle bakıp iyi geceler diledik. Yalanımı gerçekleştirmek için topallamayı düşündüm ama canı cehenneme dedim. Kapıcımın önünden geçip kendi apartmanıma girdim.

Yukarı çıkınca önce üstümü değiştirdim, pantolonumu, polo gömleğimi ve spor ayakkabılarımı çıkarıp gri pantolon, gömlek, kauçuk tabanlı ayakkabılar ve sayısız bakır düğmelerin üzerinde kabartma birer çapa olan lacivert bleyzerimi giydim, kravatımı taktım. Düğmeler -onların eşi olan kol düğmeleri de vardı ama yıllardır gözüme çarpmamıştı- bir süre önce birlikte olduğum bir kadının armağanıydı. Kadın bir adama rastlamış ve Chicago'nun bir banliyösüne taşınmıştı ve son haber aldığım da ikinci çocuğunu bekliyordu. Benim ceketim ilişkimizden, bakır düğmeler de ceketten daha uzun ömürlü olmuştu. Yeni ceketini aldığım da eskisini terziye götürüp düğmeleri ona diktirmiştim. Böylece bu ceketten de uzun ömürlü olmaları kuşkusuzdu. Hatta ben ölüp gittiğimde bile sapasağlam kalacaklardı herhalde ama doğrusunu isterseniz bu konuyu fazla düşünmemeye çalışırdım.

Evrak çantamı kapı yanındaki dolaptan aldım. Yatak odasındaki dolabın arka duvarında gizli bir bölme vardır Dairem profesyoneller tarafından aranmışsa da kimse o küçük zulamı bulmuş değildir. Benim ve onu yapan uyuşturucu bağımlısı marangozun dışında yerini ve nasıl açılacağını yalnızca Carolyn Kaiser bilir. Bunun dışında eğer ülkeden ya da gezegenden acele ayrılmam gerekse orada sakladıklarım herhalde bina yıkılana kadar saklı kalacaktır

Basılması gereken iki noktaya bastım, sonra yana kaydırılması gereken kapağı kaydırdım ve bölme gizlerini gözler önüne serdi. Aslında pek fazla bir şey yoktu. Mekân elli santimetre küp kadar olduğundan çaldığım eşyayı ancak elden çıkarana kadar bulundurmaya yarar Ama aylardır herhangi bir şey çalmamıştım ve son çaldıklarım da, çoktan onlara benden çok ihtiyacı olan bir iki kişinin eline geçmişti.

Ne diyebilirim ki? Ben öteberi çalarım. İdeal olarak nakit çalmayı tercih edersem de, bu kredi kartı ve yirmi dört saatlik otomatik para çekme makineleri çağında onu bulmak da giderek güçleşiyor. Hâlâ büyük miktarlarda nakit parayı ellerinde tutan insanlar var ama bunlar onun yanı sıra bol miktarda uyuşturucu, silah ve insanı parçalamak üzere eğitilmiş köpekleri de yanlarından pek ayırmazlar Onlar kendi hayatlarını yaşan ben benimkini ve ikisi birbirleriyle hiç kesişmeseler ben çok daha memnun olurum.

Benim aldığım nesnelere genelde pahada ağır yükte hafif şeylerdir: Mücevherat, sanat eserleri -antik biblolar, yeşim heykelcikler; Lalique cam eşya. Koleksiyon eşyası: Pul, sikke ve son zamanlarda bir kere olduğu gibi beyzbol kartları. Arada sırada da bir tablo. Ve bir kere -ama Tanrım, ne olur bir daha olmasın- bir kürk.

Zenginlerden çalarım, Robin Hood'dan daha iyi bir nedenim de yok: Tanrı kendilerine yardımcı olsun, yoksulların alınacak bir şeyleri yoktur Ve çaldığım değerli ufak tefek de, herhalde dikkat etmiş olacaksınız, bir insanın yaşaması için ille de gerek duyduğu türden şeyler değildir. Kalp pilleri ya da çelik ciğerler çalmam.

Benim ziyaretimden sonra hiçbir aile evsiz barksız kalmaz. Kimi zaman küçük bir kilimi sürüp biraz hava almaya çıkardığım; olmuşsa da, mobilyaları ya da televizyonu alıp götürmem. Kısacası, onlar olmadan da yaşayabileceğiniz ve büyük bir olasılıkla değerlerinden çok fazlasına sigortalattığınız şeyleri yürütürüm.

Eh, bundan ne çıkar ki? Yaptığının pis ve iğrenç bir şey olduğunu biliyorum. Bundan vazgeçmeyi denedim ama başaramadım ve doğrusunu isterseniz vazgeçmek istemiyorum da. Çünkü ben buyum ve yaptığım iş de budun

Ama hırsızlık, yaptığım tek iş değildir. Aynı zamanda kitapçyım. Doğu On Birinci Sokak'taki Barnegat Kitabevi'nin tek sahibiyim. Çorap çekmecemin arkasındaki pasaportumda (aslında onu oraya koymak saçmalık ya; bir hırsızın ilk bakacağı yer orasıdır çünkü) meslek hanesinde kitapçı yazar Pasaportta adım olan: Bernard Grimes Rhodenbarr ve West End Caddesi'ndeki adresim ve bana pek de iltifatkâr olmayan bir fotoğrafım yer almaktadır.

Dolabın arkasındaki zulada bulunan pasaportumdaki resmim daha iyidir. Orada William Lee Thompson adında bir işadamı olduğum ve Yellow Springs, Ohio'da Phillips Sokağı 504 No'da oturduğum yazılıdır Pasaport gerçeğe benzer ve gerçek de sayılabilir; pasaport dairesinden alınmıştır çünkü. Yine aynı derecede gerçek olan ama benim olmayan bir nüfus kağıdıyla bizzat ben almıştım.

Thompson pasaportunu hiç kullanmadım. Yedi yıldır elimde ve üç yıl sonra süresi dolacak. Ve büyük bir olasılıkla hâlâ kullanmamış olsam bile zamanı gelince yenisini almak için başvuracağım sanırım. Pasaportu kullanmak zorunda kalmış olmamam beni hiç rahatsız etmiyor; tıpkı bir savaş pilotunun paraşütünü kullanmasına gerek olmadığına üzülmeceği gibi. İhtiyacım olduğunda orada olması yeten

Bu gece ihtiyacım olmayacağından ona da, kullanacağımı sanmadığım parama da el sürmedim. Son saydığım da para beş bin dolara inmişti ki, doğrusu bu miktar olmasını istediğim çok altındaydı, ideali acil durumlar için yirmi beş bin dolar bulundurmadır; zaman zaman o düzeye çıkartırsam da, şu ya da bu nedenle ara sıra tırtıkladığım için farkına varmadan iyice azaltmış olurum.

Eh, bu da çalışmaya koyulmak için başka bir nedendi.

Bir işçi, aletleri kadar ustadır ve bir hırsız da ondan farklı değilim. Maymuncuklarımı, garip biçimli maden parçalarını alıp pantolonumun cebine indirdim. El fenerim bir dolmakalem boy ve biçiminde olduğundan onu da ceketimin iç cebine yerleştirdim. Feneri saklamam gerekmiyordu; nasıl olsa kentin bütün hırdavatçılarında satılırdı ve fener taşımak suç değildi. Ancak hırsızlık araç gerecini taşımak yasaktı ve benimki gibi küçük bir

koleksiyonu taşımaksa bütün masrafları devlete ait olmak üzere uzun bir tatile hak kazandırır. O yüzden onları zulada sakladım ve unutmamak için feneri de onların yanından ayırmazdım.

Eldivenler de öyle. Eskiden bulaşık yıkarken giyilen lastik eldivenler kullanırdım ve ellerimin havalanması için avuçlarını keserdim. Ama şimdi incecik plastikten, kullandıktan sonra atılan eldivenler çıktı. Paketten iki tane alıp gerisini yerine bıraktım.

Gizli bölmeyi kapadım, evrak çantamı aldım ve evden çıkıp arkamdan bütün kilitleri kitledim. Bütün bu işlerin anlatılması yapılmasından uzun sürer aslında: Eve on buçukta girmiş, giyinmiş ve donanmış olarak saat on bire çeyrek kala yine sokağa çıkmıştım.

Kapıdan çıkarken bir taksi geçti. Arkasından koşup bir ısıklık çalarak durdurabilirdim. Ama hava, taksilerin bulunamayacağı kadar berbat değildi. Ben de hiç acele etmeden kaldırım kenarına kadar yürüdüm, elimi kaldırıp bir taksi çağırdım.

Çıka çıka kim çıktı dersiniz.

Max Fiddler, "Başka bir yere gideceğini bana söyleyebilirdin" dedi. "Seni beklerdim. Bacağın nasıl? O kadarda kötü değil galiba, ha?"

"Değil" dedim.

"Sana bir daha rastlamak şans işte. Seni böyle giyinmiş kuşanmış halde tanıyamadım. Bir sakıncası yoksa nereye gittiğini sorabilir miyim? Bir kadınla randevun mu var? Bence daha çok bir iş randevusuna benziyor ya."

"Kesinlikle iş."

"Eh, gayet gösterişlisin öyleyse. Parktan geçelim mi?"

"Nasıl istersen."

"Sen iner inmez kendi kendime, Max senin neyin var böyle, adamın romatizması var ve ne yapması gerektiğini söylemedin, dedim. Bitki."

"Bitki mi?"

"Bitkileri bilir misin? Bir Çinli bitki doktorunun Çin bitkileri. Bastonlu bir kadın binmişti taksiye, onu Çin Mahallesi'ne götürdüm: Kendisi Çinli değildi ama. Bana gittiği Çinli doktordan söz etti. Ona gitmeye başladığında hiç yürüyemezmiş."

"Harika bir şey" dedim.

"Dur, daha anlatmadım!" Central Park'a girerken mucize tedavilerden söz etmeye başladı. Korkunç migren ağrıları çeken bir kadın bir haftada düzelmisti! Yüksek tansiyonu olan bir adam normale dönmüştü! Ameliyata gerek kalmadan basur tedavi edilmişti. Kronik sırt ağrıları uçup gitmişti.

"Sırt ağrıları için iğne kullanıyor. Gerisi hep bitkilerle. Bir seferine yirmi sekiz dolar ödüyorsun, bitkiler bedava. Haftada yedi gün çalışıyor hem sabah dokuzdan akşam yediye kadar"

Kendisi de katarakt tedavisi görmüştü ve şimdi gözleri çocukluğundan bile daha iyi görüyordu. Bir trafik ışığında gözlüğünü çıkarıp arkaya döndü, açık mavi gözlerini bana çevirdi. Yetmiş Altıncı Sokakla Lexington köşesine geldiğimizde bir yüzü İngilizce bir yüzü Çince yazılı bir kart verdi. "Bunlardan yüzlercesini dağıttım. Rastladığım herkesi ona gönderiyorum ve bunu seve seve yapıyorum." Kartın altına kendi adı Max Fiddler'le telefon numarasını yazdığını gösterdi. "İyi sonuç alırsan bana bildir. Bunu yapar mısınız?"

"Kesinlikle" dedim. Parasını ve bahşişini verip taksiden indim ve topallayarak Hugo Candlemas'ın oturduğu taş binaya yürüdüm.

Hugo Candlemas'ı ilk kez bir gün önce görmüştüm. Tezgâhımın ardında her zamanki yerimde oturmuş, Will Durant'ın, biraz kuşkulu bir etnik geçerliliği olan bir şiirde sözü edilen cinsel faaliyetleri dışında, haklarında fazla bir şey bilmediğim Medler ve Persler konusunda neler dediğine bakıyordum. Candlemas o sırada dükkânımdaki üç müşteriden biriydi. O, şiir rafları önünde gezinirken, St. Vincent'te doktor olan sürekli bir müşterim de yan tarafta birbiri ardından tükettiği mevcudu kalmamış polisiye romanları arıyordu. Üçüncü müşterim vitrinde Raffles'ı güneşlenirken görmüş biraz yaşlı geçkin bir çiçek kızdı. İçeri girip kedinin adını sormuştu ve şimdi de sanat kitaplarını elliyordu ve bir iki cildi de bir kenara ayırmıştı. Eğer ayırdıklarının hepsini alacak olursa doğrusu onun parasıyla epey kedi maması stoku yapabilecektim.

İlk işi biten doktor oldu ve kadın beni yarım düzine Perry Mason romanından kurtardı. Kitaplar, kitap kulübü yayınlarındandı ve bir ikisi epey yıpranmıştı ama kadın koleksiyoncu değil okuyucuydu ve verdiği yirmi dolardan geriye fazla bir şey alamadı.

"Birkaç yıl önce bunların tanesi bir dolardı" dedi.

"Ben bedava versen kimsenin almayacağı zamanı hatırlıyorum" dedim. "Şimdi ise rafta bir gün bile kalmıyorlar"

"Hep o televizyon dizisini unutamayanlar yüzünden olacak. Ben sonradan bunların bağımlısı oldum. A. A. Fair'in kitaplarını okumakla başladım ve adam bayağı iyi yazıyor; bakalım gerçek adı altında yazdıkları da

aynı derecede iyi mi diye merak ettim. Ve gayet akli başında, bilgili bir yazar olduğunu gördüm, o televizyondaki palavralara hiç benzemiyordu."

Kitabevini satın aldığımda hayal ettiğim gayet keyifli konuşmalardan birini yapmıştık. O gittikten sonra çiçek kadını, ki adı Maggie Masondu, topladığı hazineleri getirdi ve altı kitabın KDV bedeli olan 228,35 dolarlık bir çek yazdı. "Umarım bu paradan Raffles da bir komisyon alır" dedi. "Daha önce bu dükkânın önünden yüz kere geçmiş olmalıyım ama doğrusunu isterseniz onu görünce içeri girmeye karar verdim. Harika bir kediniz var."

Öyleydi ama bu coşkulu Bayan Mason bunu nasıl bilebilirdi ki? "Teşekkür ederim" dedim. "Ayrıca çok da çalışkandır."

Kedi kadın içeri girdiğinden beri hiç kıpırdanmış, yalnızca iltifatlar yapılırken tüylerini yalamıştı. Şaka yapıyor değildim. Gerçekten çok çalışır ve Barnegat Kitabevi'ni, farelerden arındırılmış bir ekosistem olarak tutardı. Kadın çalışan kedilere büyük, saygı duyduğunu söyleyip iki poşeti yüklenerek parlak bir gülümsemeyle çıktı dükkândan..

Eşikten ancak çıkmıştı ki, üçüncü müşterim yüzünde belli belirsiz bir gülümsemeyle yanıma yaklaştı. "Raffles bir kedi için çok güzel bir ad" dedi.

"Teşekkür ederim."

"Pek de uygun."

Bununla ne demek istemişti? A. J. Raffles bir kitap karakteriydi ve kedi de kitapçada bulunuyordu ana yalnızca bu gerçek, Queequeq ya da Arrowsmith'i de uygun bir ad yapardı!

Ancak A.). Raffles aynı zamanda bir beyefendi hırsız, amatör bir kasa soyguncusuydu ve bense profesyoneldim.

Ve bu beyaz saçlı, ince yapılı, mevsimsiz olsa da balıksırtı bir tüvit takım elbiseyle bir yelek giymiş adam, bütün bunları nereden biliyordu?

Evet bunun dünyanın en iyi saklanan hırsız olduğum söyleyemezdim. Ne de olsa sabıkalıyım. Uzun bir süredir herhangi bir suçtan hüküm giymemişim ama arada sırada tutuklanırdım ve son yıllarda birkaç kere adım gazetelere geçmişti. Hem de nadir kitapların satıcısı olarak değil.

Kendi kendime Scarlett gibi (bu da bir kedi için esaslı bir addi) konuyu daha sonra düşüneneğimi söyleyerek adamın tezgâhın üzerine koyduğu kitaba baktım. Mavi bez ciltli küçük bir kitaptı: Winthrop Mackworth Praed'in (1802 - 39) seçme şiirleri. Dükkânı aldığım zaman bu kitap stoktaydı. Zaman zaman içindeki bütün şiirleri okumuştum -Praed, pek derin olmasa da kafiye ve ölçüde bir virtüözdü- ve kitabın elaltında bulunmasından hoşlanırdım. O güne kadar kimse ilgilenmediği için sonsuza kadar ayrılmayacağımı sanıyordum.

Bir on dolarlık alıp 5 dolar 41 sentin üstünü verip eski dostum Praed'i bir poşete koyarken içim cız etti. "Doğrusu bu kitabın satıldığına üzülmedim diyemem" dedim. "Dükkânı devraldığım da buradaydı."

"Değerli kitaplardan ayrılmak güç olmalı" dedi.

"Eh, iş iştir Kitapları satmak istemiyorsam raflarda tutmamam gerekir."

"Yine de" diyerek içini çekti. Adamın yüzü zayıf, avurtları çökük, beyaz bıyığı sanki kıl kıl düzeltilmiş gibi kusursuzdu. Mavi gözlerini gözlerimin içine çevirerek, "Bay Rhodenbarr, size iki sözcük söylemek istiyorum: Abel Crowe."

Eğer Raffles'ın adının uygunluğundan söz etmemiş olsaydı o iki sözcüğü bir insan adı olarak değil de, bir sıfat ve bir ad olarak kabul edecektim.

"Abel Crowe" dedim. "Bu adı yıllardır duymamıştım."

"Abel benim dostumdu, Bay Rhodenbarr"

"Benim de, Bay..?"

"Candlemas, Hugo Candlemas."

"Abel'in bir dostuyla tanışmak benim için bir zevktir"

"O zevk bana ait, Bay Rhodenbarr." El sıkıştık, kavrayışı sağlam, avcunun içi kuruydu. "Dolambaçlı konuşacak değilim" dedi. "İkimize de yararlı olabilecek bir önerim var size. Risk çok az, olası ödül çok büyük." Açık kapıya baktı. "Ama zaman çok önemli. Eğer rahatsız edilmeden özel olarak konuşabilseydim.."

Abel Crowe çalıntı mal satan biriydi ve işinin en iyisiydi.; Sözcüğün pek bilinmediği bir alanda dürüstlük anıydı. Abel aynı zamanda toplama kampından kurtulmuştu, şekerli şeylere ve Baruch Spinoza'nın eserlerine tutkundu. Elime her fırsat geçtiğinde kendisiyle iş yapmış ve hiç de pişman olmamıştım. Ta ki Riverside Caddesi'ndeki evinde öldürülene kadar Katilin yakayı sıyırmaması için elimden geleni yapmıştım ama Abel'i geri getirmek mümkün değildi kuşkusuz.

Şimdi de Abel'in arkadaşı olduğunu söyleyen ve bana bir önerisi olan bir adam vardı karşımda.

Kapıyı kapayıp kilitledim, vitrine BEŞ DAKİKADA DÖNERİM yaftasını astım ve Hugo Candlemas'ı arka taraftaki odama götürdüm.

İşte şimdi otuz iki saat sonra apartmanın holündeki dört zilden birini çalıyordum. Candlemas yukarıdan, otomatiğe basıp kapıyı açtı, üç kat merdiveni çıktım. Beni kapısının önünde bekliyordu. Bir duvarı kitap vitriniyle kaplıydı, yerdeki duvardan duvara halının üstüne çok güzel bir Aubusson halısı atılmıştı ve mobilyaları hem zarif hem de pek rahat görünüyordu.

Bir yaşamboyu süregelen hırsızlığın hiç hoş olmayan bir sonucu da, girdiğim her odayı dikkatle incelememdir, gözlerim çevrede hep çalmaya değer bir şey arar. Bu, bir tür vitrine bakmaktır sanırım. Candiema'stan bir şey alacak değildim -ben profesyonel bir hırsızım, kleptomanyak değil- ama yine de gözlerim fildir fildir dolaşıyordu çevrede. Bir Çin enfiye kutusu, fildişinden küçük heykelcikler gördüm.

Halıya hayranlığımı belirttim, Candlemas da bana epey eski bir Tibet kilimi dahil birkaç parçayı özellikle gösterdi. Geç kaldığım için özür diledim, o ise tam zamanında geldiğimi, gecikenin her an gelmesini beklediği diğer konuğu olduğunu söyledi, içki teklifini reddettim, kahveyi kabul ettim ve karşıma taze kavrulmuş çok iyi kalite bir kahve çıkınca da şaşırdım. Candlemas bir süre Winthrop Mackworth Praed'den ve verem yaşamını kısaltmamış olsaydı neler yapacağından söz etti. Avam Kamarası üyesiydi; politikada ilerleyip şiiri geride mi bırakacaktı? Ya da politik yaşamda düş kırıklığına uğrayıp son zamanlarında başladığı o partizanca şiirleri bırakır daha olgun bir üsluba döner miydi?

Zil çaldığında bunu tartışıyorduk, Candlemas gidip aşağı kapının otomatiğine bastı. Merdiven başında beklediğimiz adam geniş yüzlü, boksör burunlu, yaşlıca biriydi. Çok içki içenler gibi teni lekelenmişti, çok sigara içen biri gibi öksürüyordu ama sağır ve kör olsaydınız bile onun gününü nasıl geçirdiğini anlardınız.

Eğer üşütmüşseniz ve ağızdaki içkinin, üstbaşında ve saçlarındaki tütün kokusunu alamadığınız takdirde bile. Merdivenleri çıkışından, soluğunu toparlamak için sahanlıklarda duruşundan ve buna rağmen son basamakları ağır ağır çıkmasından anlaşılıyordu bu.

"Kaptan Hoberman" diyen Candlemas adamın elini sıktı. "Bu da..."

"Bay Thompson" dedim. "Bill Thompson."

Birbirimizi kollayarak tokalaştık. Hoberman'ın üzerinde gri bir takım elbise, ayaklarında kahverengi ayakkabılar boynunda mavili kahveli çizgili bir kravat vardı. Elbisesi perestroika öncesi üçüncü sınıf Sovyet bürokratlarının üzerinde gördüklerinizdendi. Takım elbise giyip de bu kadar kötü görünen birini tanıyordum: Ray Kirschmann adında bir polis. Ve Ray'in elbiseleri iyi bir terzinin elinden çıkmış pahalı şeylerdi ama onun üzerinde başkasına göre dikilmiş gibi dururdu. Hoberman'ın elbisesi ise ucuz maldı. Kimsenin üzerinde iyi durmazdı.

Candlemas'ın dairesine dönüp planı yeniden gözden geçirdik. Kaptan Hoberman bir saat içinde Yetmiş Dördüncü Sokak ve Park Avenue arasındaki çok güvenli bir apartmanın on ikinci katında bekleniyordu. Binaya onun aracılığıyla girecektim. Beni kapıcının yanından geçirdikten sonra o kendi randevusuna, ben de dört kat aşağıdaki kendi randevuma gidecektim.

"Yalnız olacaksınız ve kimse sizi rahatsız etmeyecek" dedi Candlemas. "Kaptan Hoberman, siz on ikinci katta ne kadar kalacaksınız? Bir saat mi?"

"Ondan biraz daha az."

"Ve siz, şey.. Bay Thomas, yirmi dakikada girip çıkacaksınız. Hoş, isterseniz orada sabaha kadar kalırsınız ya. İkiniz randevulaşp binadan birlikte mi çıkacaksınız? Ne diyorsunuz?"

Olayı orada bırakıp henüz bir fırsat varken önüme çıkan ilk taksiye atlayıp kaçmalıydım oradan. Takside güzel bir kadına rastlayacağım yerde herhalde Çin bitkileri hakkında bilmek

İstediğimden çok şey öğrenirdim ya. Son iki haftayı Humphrey Bogart filmleri seyrederek geçirmiştim ve bunun da kararlarımı etkilediğini farkediyordum.

"Gereksiz yere bir karmaşa yaratılıyor" dedim. "Kolunuzun altında bir televizyon ya da omzunuzda bir ceset olmadıkça bir binadan çıkmak güç değildir"

Eğer yaptığınız işi biliyorsanız, girmek de güç değildir ya. Bir gün önce Candlemas'a da aynı şeyi söylemiş ve Kaptan Hoberman'sız da bu işi kıvrabileceğimizi anlatmıştım. Ama önerimi kabul etmedi. Kaptan da paket planın bir parçasıydı.

Hoberman aşağı inerken de sahanlıklarda durdu ve dışarı çıktığımızda demir parmaklığa tutunup çevresine baktı.

"Taksi bulmak için en iyi yer neresi?"

"Yürüyelim" dedim. "Yalnızca üç blokluk bir yer"

"Ama kentin ortasından geçeceğiz."

"Olsun."

Omuzlarını silkti, bir sigara yaktı, yola düştük. Bunu bir zafer olarak kabul ettiysem de, Lexington Caddesi'nde bir İrlanda barına girdiğimde fikrimi değiştirdim. "Bir içkilik zamanımız var" diyerek bir duble votka ısmarladı. Her şeyi görmüş ama hiçbirini hatırlamayan bir insan görüntüsü veren barmen, kürk kalpaklı

bir Rus'un resminin olduğu şişeden içkiyi doldurdu. Hedefimize geceyarısından önce varmamız gerektiğini söyleyecektim ki, Kaptan içkisini bitirmişti bile.

"Sen de ister misin?" Başımı salladım.

"Öyleyse gidelim" dedi. "Geceyarısından önce orada olmamız gerek. Güvenlik personeli tam gece yarısında nöbet değiştiriyor."

Sokağa çıktığımızda içki çenesini açmış gibiydi.

"O adamı çoktandır tanıyorsun galiba?"

Otuz iki saat olmuş, otuz üçe girmiştik. "Pek uzun sayılmaz" dedim.

"Bu işe ne dersin peki? Bana senden sözettiğinde gerçek adını söylemedi. Sana başka bir şey demişti."

"Yaa?"

"Road and Track gibi bir şey. Road and Car? Ama bir anlamı yok. Roadball muydu yoksa?" Omuzlarını silkti. "Önemli değil ama Thompson demediğinden eminim. Hatta ona yakından uzaktan benzeyen bir şey de değildi." •

"Eh, yaşılanıyor" dedim.

"Beyin damarları sertleşiyor. Sence de öyle mi?"

"O kadar aşırı olduğunu sanmıyorum ama..."

"Bu kadarı beni kaygılandırmaya yetiyor" dedi. "Ve bunu da açık açık söylemekten kaçınmıyorum. Bu işte çok risk var ve pek çok insanın umutları söz konusu. Ama bunu sana söylemem gerekmez herhalde, değil mi?"

"Sanırım öyle."

"Çok konuşurum ben. Benim de sorunum hep bu olmuştu işte." Ve apartmana varana kadar bir daha konuşmadı.

Apartment gerçek bir kaleydi. Park Caddesi'nin büyüit binalarından yirmi iki katlı Boccaccio'nun, Art Deco stilinde döşenmiş holünde bir ormanı dolduracak kadar çok saksı bitkisi vardı. Önde bir kapıcı, arkada masa başında bir yönetici ve asansörde bir memur. Hepsi de yıldızlı kordonları ve kestane rengi üniformalarıyla çok gözalcıydılar doğrusu. Ellerindeki beyaz eldivenler etkilerini azaltıyor, insan alışana kadar Walt Disney hayvanlarıymış izlenimi veriyorlardı.

Hoberman yöneticiye, "Adım Kaptan Hoberman, Bay Weeks'le randevum vardı" dedi.

"Evet, efendim. Bay Weeks sizi bekliyor" Adam defterine baktı Hoberman'ın adı yanına bir işaret yaptı, sonra beklentili bir tavırla bana baktı.

"Bu da Bay Thompson" dedi Hoberman. "Benimledir."

"Çok iyi, efendim." Bir not daha. Buraya tek başıma girmek belki de sandığım kadar kolay olmayacaktı ama yine de...

Holün karşı tarafından asansör memuru olayı izliyor ve herhalde duyuyordu da. Hoberman'ın sesi epey gürdü. Yanına yaklaştığımızda adam, "On iki mi, beyler?" dedi.

"On iki J" dedi Hoberman. "Bay Weeks."

"Başüstüne, efendim."

On ikinci katta indik, asansörcü J dairesini işaret etti ve yolumuzu kaybetmeyeceğimizden emin olana kadar bekledi. Kapı önüne vardığımızda Hoberman bana bakıp epey gür olan kaşlarından birini kaldırdı. Benim hedefim olan merdivenler durduğumuz yerden birkaç adım ilerdeydi ama asansör hâlâ görüş alanımdaydı ve asansörcü de görevini yapmaktaydı. Parmağımı uzatıp zile bastırdım.

"Ama Weeks'e ne diyeceğim" diye söylendi Hoberman. Neyse ki hafif sesle konuşmuştu.

"Beni tanıştı yeter, gerisini hallederim."

Kapı açıldı. Weeks parlak mavi gözlü, ufak tefek bir adamdı. Ev içinde olmasına rağmen başında melon bir şapka vardı. Ama şapka da ev de kendisinin olduğundan, buna hakkı vardı sanırım. Üzerindekilerin geri kalanı pek o kadar resmi değildi: Horoz motifli bir askı, Brooks Brothers pantolonunu tutuyordu. Gömleğinin kolları sıvalıydı, kravatını çıkarmıştı ve yüzünde anlaşılabilir şaşkın bir ifade vardı.

Hoberman'a, "Kaptan, görüştüğümüze memnun oldum" dedi, "Bu da..."

"Bill Thompson" dedi Hoberman, Tam o anda asansör kapısının kapandığını duydum.

"Bu binada oturuyorum" dedim. "Aşağıda bu beye rastladım ve konuşa konuşa ineceğim katı kaçırdım." Gevrek bir kahkaha attım. "Tanıştığımıza memnun oldum, Bay Weeks. İyi geceler beyler"

Koridorun ucuna kadar yürüdüm, yangın merdiveni kapısını açtım ve aşağı indim.

Neyse ki, merdiven boşluğunda kamera yoktu.

Boccaccio Apartmanı'nda kapalı devre televizyon vardı. Yöneticinin masası ardında bir dizi monitör ekranı görmüştüm. Birinde çamaşırılık görünüyordu, diğerleri de öndeki caddeyi, yolcu ve yük asansörlerini, Yetmiş Dördüncü Sokak'a açılan yan kapıyı ve bodrumdaki otoparkı taramaktaydılar

Binanın her iki ucunda merdiven boşlukları vardı, böylece onları da kapalı devreye almak için her katta iki kamera gerekirdi. Bu da iki ekran daha demek olacağından yöneticinin monitörlere bakmaktan kör olması demektir. Ama bunu yapmanın bir yolu daha vardır: Ekranlardan biri birden çok kanalı alacak biçimde düzenlenebilir ve izleyici de elinde uzaktan kumandayla kanal kanal dolaşır

Burada böyle bir şey olduğunu sanmıyordum ama merdiven boşluğuna girene kadar da bundan emin olamazdım. Ancak o kadar da kaygılanmış değildim doğrusu. Merdivenlerde kamera olduğunu sanmıyordum ve olmuş olsa bile görünmemenin biri yolunu bulacağımdan emindim.

Bu kadar yüksek düzey korunma oldu mu, asla bir olay olmaz. Bir kere binaya ait olmayan kimse içeri giremez. Çin; lokantasının, Manhattan'ın bütün kapılarının altından birer mönü atmak isteyen çığırkanları bile. Bu kadar güvenlik olunca siz de kendinizi güvencede hissedersiniz. Ve kötü bir şey olmayınca da, kendi güvenlik sistemlerinize pek dikkat etmezsiniz.

Çernobil'de olanlara bakın, Uyarıcı aletli bir göstergeleri vardı; felaket gerçekleştiğinde alet bozulmuş değildi, çalışması gerektiği gibi çalışıyordu. Ve geri zekâlinin biri göstergeye baktı, normal yüksek bir rakam gösterdiği için bozulmuş olacağını düşündü ve uyarıya aldırmadı.

Yine de Amerika'nın En Komik Ev Filmleri programında görünmeyeceğimi bilmek benim için rahatlatıcıydı doğrusu.

Dört kat aşağıya inince, koridorun boş olduğuna kanaat getirdikten sonra öteki uçtaki 8-B dairesine yürüdüm. Zili çaldım. Evde kimsenin olmayacağı söylenmişti ama Candlemas o konuda yanılmış ya da bir kazayla beni yanlış bir daireye yöneltmiş olabilirdi. O yüzden önce zili çaldım, bir yanıt almayınca bir kere daha çaldım. Sonra maymuncuğumu çıkarıp içeri girdim.

İşten bile değildi. Eğer son model kilit arıyorsanız Park Caddesi'nin lüks apartmanlarına boşuna gitmeyin. Ne kapıcı ne de yöneticinin olmadığı yerlere başvurun. Alarm sistemleri ve polis kilitleri oradadır 8-B'de iki kilit vardı: Bir Segal ve bir Rabson ve ikisi de pimli standart tiplerdi. Sağlam, güvenilir ve açması TV Guide'daki bulmacayı çözmek kadar kolay.

Birini açtım, soluklanıp ötekini açtım sonra ve bu iş anlattığım kadar uzun sürmedi. Gariptir ama bu kadar kolay olmasına neredeyse üzülecektim.

Kilitleri açmak bir beceridir ve teknik başarılar listesinde beyin cerrahisinin epey altında gelir. İyi bir eğitimle eli yatkın birinin işin temelini öğrenmesi çok kolaydır. Örneğin ben Carolyn'e öğretmiştim ve o da basit kilitleri açmakta epey usta olmuştu. Sonra bu işle uğraşmaktan vazgeçmiş, elleri de çalışmamaktan pas tutmuştu.

Ama benim durumum farklıdır Benimki bir Tanrı vergisidir ve bir teknikten fazla bir şeydir. Bir başkasının evine girerken dünyam değişir sanki. Aslında bunu sözcüklerle anlatamam, zaten anlatabilseydim de herhalde canınızı sıkardım ama bu benim için Tılsımlı Zaman'dır. O yüzden işimde bu kadar iyiyim ve bu aynı zamanda neden hırsızlıktan uzak durmadığımı açıklamasıdır da.

İkinci kilit de bir iç çekişle teslim olduğunda Kazanova'nın, kız evet dediği anda hissetmiş olacaklarını hissettim ben de: Yaptığım fetih için minnettar ama onu elde etmek için biraz daha çalışma gerekmediğine üzgün... Ben de içimi çekip teslim oldum, kolu çevirip içeri girdim ve kapıyı arkamdan kapadım.

İçerisi elektriği kesilmiş bir kömür madeni kadar karanlıktı. Gözlerimin karanlığa alışmasını bekledim ama ortalık pek aydınlanmadı. Aslında bu iyi haberdir. Perdeler kapalı ve daire ışık sızdırmıyor demektir. Bu da istediğim kadar ışık yakabileceğim anlamına gelirdi. Karanlıkta yürümek, öteberiye çarpıp küfretmek zorunda değildim.

Bütün perdelerin gerçekten çekili olduğundan emin olmak için fenerimi tuttum. Evet, hepsi kapalıydı. Eldivenli elimle en yakındaki elektrik düğmesini çevirdim. Fenerimi yine cebime sokup derin bir soluk aldım. Başkasının evine girdiğimde; duyduğum o sevinç ürpertisini keyifle yaşadım bir an.

Bütün bunlardan vazgeçmeye niyet etmişim, ha...

Kilitlerin ikisini de kilitledikten sonra L biçimli geniş odaya bakındım. Küçük bir mutfak ve ondan küçük bir banyo dışında bütün daire bu kadardı ve yeni evlilerin ilk dairelerini döşedikleri tipten Crate & Barrel dükkânından alınma mobilya ile döşenmişti Pastel renkli ve geometrik desenli bir halı parke yerin dörtte üçünü kaplıyordu, uyuma köşesinde bir yükselti üzerine şilt serilmişti.

Dolaba ve bir iki çekmeceye baktım. Ev sahibi erkekti ama kadın giysilerine bakılırsa ya bir kadın arkadaşı ya da bir cinsel kimlik sorunu vardı.

Hugo Candlemas, "Yalnızca portföyü al" demişti. "Almaya: değer başka bir şey bulmayacaksın. Adam bir tür şirket kuklasıdır Hiçbir şeyin koleksiyonunu yapmaz, mücevherden falan hoşlanmaz. Zahmetine değecek kadar nakit para da bulamayacaksın."

Portföyde ne vardı?

"Kâğıtlar. Bir şirket devrinde sen ve ben figüranlarız. En azından belgeleri ele geçirdiğimiz için ödülü paylaşacağız ve senin bu işteki payın da en az beş bin dolar olacaktır. Eğer öteki taraftan teklifler gelirse

bunun üç dört katını alabilirsin. Portföy üzeri yaldızlı deridir. Masanın üstünde değilse çekmecelerinden Şirindedir Çekmeceler kilitli olabilir ama. Bu bir sorun çıkarır mı?" Geçmişte hiç çıkarmadığını söyledim.

Evet, bir masa vardı. İskandinav tasarımı, kayın ağacından yapılmış ve doğal renginde bırakılmıştı. Üzerinde elışı meşin bir kutu ve gümüş çerçeveli bir fotoğraftan başka bir şey yoktu. Kutuda kalemler ve kıstırğaçlar vardı. Siyah beyaz fotoğrafta da üniformalı bir adam. Bu sıradan bir asker değildi, o sırtındaki süslü üniformayla Boccacio binasının girişindeki masanın ardında yer alabilirdi. Gözlüklüydü ve dişlerini göstererek sırıtıyordu ki bu da Theodore Roosevelt'i anımsatıyordu. Saçları ortadan iki yana ayrılmıştı.

Bana aşına geldiyse de, nedenini çıkaramadım doğrusu.

Bir iskemle çekip masanın başına oturdum, işe başladım, iki yanda üçer, ortada da bir çekmece vardı. Önce ortadakini denedim. Açıktı. Ve tam üstte de kahverengi deri bir portföy duruyordu. Süslü bir çerçevesi ve ortasında da zambaklar vardı.

Güzel.

Bir an kıpırdamadan durup portföye bakarak sessizliği dinledim. Ve sessizlik birden bir kilide sokulan anahtar sesiyle bozuluverdi.

Çekmeceleri, dolapları açıp kapatmak gibi bir şey yapıyor olsaydım sesi duymayacak ya da tepki göstermekte geç kalacaktım. Ancak anında duymuştum ve bütün yaşamım boyunca o sesi beklemişim gibi yerimden fırlamıştım.

Yıllar önce, sizden ve benden çok önce eski Zenci Ligi'nde oynayan Serinkanlı Papa Bell adında bir beyzbol oyuncusu vardı. Onun çok ani ve hızlı hareket ettiği duymuştum: Hatta zaman zaman kendisinden yağlanmış yıldırım diye söz edilirdi. Sözde yatak odasında elektrik düğmesini çevirmiş ve daha oda kararmadan yatağa girmiş olurmuş. Bunu o güne kadar gayet renkli bir abartı olarak düşünmüşsem de, artık bundan pek emin değilim. Çünkü ben çekmeceyi kapadım, lambayı söndürdüm, sonra bir lamba daha söndürdüm, odanın karşı tarafına geçip tavan ışığını söndürdüm, holdeki dolaba girip kapısını arkamdan,, kapadım ve bütün bunları ışıklar henüz sönmeden yapmışım gibi geldi.

Önemli olanı sokak kapısı açılmadan dolabın kapısını kapamış olmamdı. Giren kişi elindeki anahtarları şakırdatmamış olsaydı beni iş üstünde yakalayacaktı. Diğer yandan, eğer bir palto giyecek kadar kansız ya da bir şemsiye taşıyacak kadar düşünceli biriyse her an dolap kapısını açacak demektir ve ben o zaman ne yapacaktım?

Hapishaneyi boylayacağım diye düşündüm. Adi arkadaşları ve okuyacak iyi kitap yoksunluğu. Ama belki iş oraya varmazdı. Belki adamı konuşarak ikna edebilirdim ya da polise rüşvet yedirirdim, Wally Hemphill bir hukuk mucizesi yaratabilirdi. Belki de...

İki kişiydiler. Bir kadın ve bir erkek. Dolabın kapısı kalın olduğundan ne konuştuklarını duyamıyordum. Evde iki kişi. Biri erkek, biri dişi.

Aman ne iyi. Candlemas bana vaktimin bol olduğu, daire sahibinin o gece dışarıda olacağı konusunda güvence vermişti. Ama adam dönmüştü işte ve yanında kadın arkadaşı vardı ve ben; ancak onların dolabı açmadan, kısa bir sürede yatıp uyuyacaklarını umabilirdim.

Ama sesleri hiç de uykulu değildi. Sesleri ateşli ve tutkuluydu, ve birden ne dediklerini niye anlamadığımı fark ettim. Anlamadığım bir dilde konuşuyorlardı çünkü.

Bu da İngilizce dışında herhangi bir dil demektir. Ama konuşulanları anlamasam da duyduğumda tanıdığım diller vardır Fransızca, Almanca, İspanyolca ve İtalyanca'nın seslerini bilirim ve; arada birkaç kelime de anladığım olur. Ama bunlar daha önce hiç duymadığım bir dilde konuşmaktaydılar. Bir Beatles plağını tersinden çalmaya çalışırsanız nasıl sesler çıkarsa öyle işte.

Onlar konuşmayı sürdürdüler, ben de aksırmamaya gayret ederek ne konuştuklarını anlamaya çalışmaya. Dolapta hafif bir küf kokusu vardı ve bu da bende hafif bir alerji yaratıyor gibiydi. Yutkundum, burnumu kapadım, kısacası insanın hiçbir işe yaramayacağını bile bile yaptığı her şeyi yaptım. Sonra böyle bir duruma düştüğüm için kendime kızdım. Ve aksırma isteği uçup gitti.

Konuşma da,sona ermişti. Dili bilseniz bile ne olduğunu anlayamayacağınız kadar hafif bir iki sözcük söyleniyordu artık. Ama başka sesler de vardı. Ne yapıyorlardı bunlar?

Ha.

Ne yaptıklarını çok iyi biliyordum. Bir platform yatağının gacırdayacak yayları yoktur, o yüzden o sesli ipucundan yoksundum ama o olmasa bile sonuçta yanılmak imkânsızdı. Ben dolapta çile çekerken o maskaralar sevişiyorlardı.

Bu işin tek suçlusu bendim. Evin içinde dolaşmasaydım, buzdolabının içini kontrol etmeseydim, masadaki meşin kutudaki kıstırğaçları saymasaydım, gümüş çerçeveli fotoğrafa uzun uzun bakıp adamı nereden tanıdığımı çıkarmaya çalışmasaydım, kısacası profesyonelce davranmış olsaydım, onlar gelmeden oradan çoktan çıkmış olurdu. Ve de portföy evrak çantamda kilitli, esaslı bir para da beni bekliyor olurdu. Kapıdan ve apartmandan çıkmış...

Bir dakika.

Evrak çantası neredeydi?

Dolapta yanımda olmadığı kesindi. Masanın yanında, ya da evin başka bir yerinde mi bırakmıştım? Hatırlamıyordum. Daireye getirmiş miydim? Kilitleri açarken yere mi, bırakmıştım, yoksa dizlerimin arasına mı sıkıştırmıştım?

Öyle yapmadığımdan emindim. Peki, Kaptan Hoberman'la apartmana girerken çanta elimde miydi? Olanları hayalimde canlandırmaya çalıştım: Asansörde, sonra 12-J dairesindeki Bayi Weeks'e bir iki kelime söyleme, ardından dört kat aşağı inme. Üzerimde olmaması gereken beş kilo dışında başka bir şey yok gibi geliyordu, ama bundan emin olamıyordum,

Çantayı evde mi bırakmıştım? Elime aldığımı hatırlıyordum ama yine bırakmış olabilirdim. Peki, apartmanımdan çıkarken elimde miydi?

Evet. Çünkü o gece Max Fiddler'in taksisine ikinci kez binerken çantanın elimde ve adam bana bir iş randevusuna gittiğini sorarken de dizlerimin üstünde olduğunu hatırlıyordum.

Çantayı takside mi bırakmıştım? Kartı bende idi, daha doğrusu üzerinde Max'in telefon numarası da yazılı Çin doktorunun kartı. Çantada ihtiyacım olan herhangi bir şey yoktu. Aslında hiçbir şey yoktu ya. İyi bir çantaydı ve ona uzun zamandır sahip olduğumdan çok bağlanmıştım ama gerekirse o olmadan da zengin ve dolu dolu bir yaşam sürebilirdim.

Ama ya tutup da getirirse? Beni aynı noktada indirip aynı noktadan aldığından nerede oturduğumu biliyordu. Ne benim ne Bill Thompson'un adını söylediğimi sanmıyordum ama kapıcıya beni tarif edebilirdi, ya da...

Bunları ne diye şimdi düşünüyordum ki? Dolabın içinde çıldıracaktım neredeyse. Üzerinde ve içinde belirtici ve suçlayıcı bir şey olmayan bir evrak çantasıydı eninde sonunda. Geri gelirse iyi olurdu, gelmezse de, güle güle.

Ayrıca, taksiden indiğimde çanta elimdeydi. Hugo Candlemas'ın zilini çalmak için bir elimden öteki elime geçirdiğimi hatırlıyordum. Bu da Hoberman ile yola çıktığımızda orada bırakmış olduğum anlamına geliyordu. Öyleyse portföyü götürüp paramı almaya gittiğimde çantamı da oradan alacaktım.,

Dolaptan çıkabilirsem.

Dışardan gelen seslere bakılırsa aşk ateşi küllenmek üzeri olan kömürlere dönüşmüştü. Belki de çıkıp gidebilirdim. Belki de benim farkıma varmazlardı.

Doğru.

Bogart'ın bu durumda ne yapacağını düşündüm. Son on beş günde hepsinde de Bogart'ın bulunduğu ya da başrol oynadığı otuz film seyretmiştim. Malta Şahini, Kasablanka ve Afrika Kraliçesi gibi bazıları herkesin bildiği filmlerdi. Invisible Stripes ve Men Are Such Fools gibileri ise kimsenin duymadığı filmlerdi. Bu filmlerde yanımda oturup patlamış mısırımı paylaşan kadın, perdedeki Bogart'ın insana yaşamla başa çıkabilmek için gereken her şeyi söyleyeceğine inanıyordu. Ben kim oluyordum da ona bunun aksini söyleyecektim ki?

Ama Bogart için benim seçtiğim yoldan daha uygununu düşünemiyordum ki, o da aslında pasif bir yoldu. Bir şey olmasını bekliyordum. Belki Bogart olsa dizginleri eline alır, bir olay yaratırdı ama gördüğüm kadarıyla bunu genelde elinde bir tabanca olduğunda yapmaktaydı. Benim elimde ise kahrolası evrak çantam bile yoktu. Elime ancak bir elbise askılığı geçirebilirdim.

Kapımın dışında bu defa farklı olmak üzere yeniden hareket vardı. Şimdi oda içinde yürüyorlar, anlaşılmaz olsa da, işitilebilir seslerle konuşuyorlardı.

Sonra epey yüksek bir ses çıktı ve bir şey ya da biri dolap kapısına çarptı. Ardından sessizlik. Birkaç saniye sonra ön kapı olduğunu tahmin ettiğim bir kapı açıldı. Sonra kapandı. Sonra yine sessizlik.

En sonunda da bütün olayı başlatan sesi duydum bir daha: Kilit içinde dönen anahtarın sesini. Çıkan her kimse herhalde asansör yolunu yanladıktan sonra dönüp kapıyı kilitlemeye karar vermişti. Belki doğal olarak düzensiz bir insandı ya da böyle yaptığı takdirde cesedi bulmalarının daha uzun süreceğini düşünmüştü.

Bu sahneyi daha önce de oynamıştım. Bir keresinde biri beklenmedik bir anda eve geldiğinde bir dolaba saklanmıştım. Gramercy Park'ta Crystal Sheldrake'in dairesinde. Dolaptan çıktığımda kadını kalbinde bir dişçi neşteriyle bulmuştum. Gerçi yaşamım boyunca pek çok cesede rastlamıştım. İnsan belki de buna alıştı ama ben henüz alışmamıştım ve pek alışmak istemiyordum.

Ve yine aynı şeyin olduğundan emindim. Dolap kapısına! çarpan şeyin dikeyden yataya o kaba geçişi. Bunu yapan bir cesetti. Şimdi kapıyı açmaya çalıştığımda bana engel olacak, ben ise sonunda, istemeden de olsa olay yerinde delilleri değiştirmiş sayılacak ve ancak Raffles'ın geçebileceği bir aralıktan süzölmeye çalışacaktım.

Ama belki de ölü değildi. Kapının öte yanındaki kişi belki yalnızca bayılmıştı ve ben sığınağımdan çıkarken kendine gelecekti. Bunun olmasını isterdim doğrusu ama o anda insanla karşılaşma istediğim de söylenemezdi. Hırsızların koruyucusu Aziz Dismas'a kısa bir dua ettim. Yerde yatan canlı ama baygın olsun, diye yalvardım.

Birden aklına bir fikir geldi: Bogart olsa dolabın içine durmaz, kendini dışarı atardı.

Kapıyı açtım ve ortalıkta herhangi bir ceset görmedim, ceset insanın karşılaşmak isteyeceği bir şey değilse de, gözden kaçırılmaması da gereken bir şey olduğundan ortalığı iyice aradım Dairede ceset falan yoktu. İçeri iki kişi girmiş ve iki kişi çıkmış, biri çıkarken dolaba çarpmıştı.

Daha önce yapılmış olan yatak şimdi darmadağın! Birbirine dolanmış çarşafalara bakarken röntgenci rolümden utandım. İsteyerek olmamıştı, bir şey de görmüş; değildir duyduklarımdan da bir anlam çıkaramamıştım ama yine de olayı tümüyle ele aldığımda bir huzursuzluk duyuyordum.

Yatak dışında içerde birinin bulunduğunu anlamak mümkün değildi. Üniformalı herif, Caz Çağı Teddy Roosevelt'i hâlâ gümüş çerçeveden sırtmaya devam ediyordu. Dolapta aynı elbiseli asılıydı, meşin kutuda hâlâ aynı kıştırmaçlar vardı.

Ama portföy gitmişti.

3

Ve üç dakika sonra da, ben. Orada daha fazla kalmak için herhangi bir neden göremiyordum. İçlerinden birinin portföyü götürmek için değil de, ötekine şakacıktan vurmak için almış olabileceği düşüncesiyle daireyi son bir kez daha gezdim, onun dolabın yanında yerde, ya da şöminenin yanına yığılı kitaplar arasında olmadığından emin oldum.

Sonra oradan çıktım. Evin içinde olduğum sürece eldivenlerimi hiç çıkartmadığımdan herhangi bir parmak izi bırakmış değildim, eğer diğer ziyaretçiler bırakmışlarsa bu onların sorunu. Her şeyi onların bıraktıkları gibi bıraktım, kapıyı açtım ve çıktıktan sonra yine onların yaptığı gibi arkamdan kilitledim.

Sonra beşinci kata çıkıp asansörü çağırma düğmesine bastım. Saat sabahın birine geliyordu, vardiya geceyarısında değişirdi ama bunun hiçbir şeyin şansa bırakılmayacağı gecelerden biri olduğu anlaşılıyordu. Asansör memuru yeni biriydi ama ben aynı adam olup da on ikinci kata çıkardığı birinin nasıl olup da sekizinci kattan asansöre bindiğini merak etmesin diye dört kat merdiveni çıkmıştım.

Ama adam ne bir şey söyledi, ne de ikinci bir kere yüzüme baktı. Yönetici de öyle. Kapıcı ise bir taksi çağırmasını istemediğimi anlayacak kadar baktı benden yana. Lexington Caddesi'ne kadar yürüyüp, kent merkezine doğru yoluma devam ettim. Wexford Castle meyhanesi hâlâ aynı yerdeydi ve görüldüğü kadar da sefil ve pis kokuluydu. Barın önünde beş altı yaşlı ayyaş vardı ve onlar da asansörcüden ya da yöneticiden daha fazla ilgilenmediler benimle. Hoş, bunun için onları kim suçlayabilirdi ki?

Barmene, "Bir saat kadar önce buradaydım" dedim. "Acaba evrak çantamı burada bırakmış olabilir miyim?"

"Şu genişlikte ve şu yükseklikte miydi? Orasında burasında piring kilitleri var mıydı?"

"Görmediniz, değil mi?"

"Korkarım hayır. Yemin edemem ama o sıra yanınızda olduğunu sanmıyorum. Yanınızdaki adam sanki trene yetişecekmiş gibi bir dubleyi devirdiği için sizi hatırlıyorum, siz bir şey içmemişsiniz."

"Eh, o zaman öyleydi" dedim.

"Ne içersiniz?"

"Arkadaşımın içtiğinden. Double votka."

Bir eve hırsızlığa gittiğimde ağızma içkinin damlasını koymam, hatta bira bile içmem. Ama o gecelik işim bitmişti, eğer o yaptığımı iş dersiniz. Bence boşuna zaman harcamıştım ve hiç de eğlenmemiştim.

Kürk kalpaklı sırtan herifin resminin bulunduğu aynı şişeden doldurdu kadehi. Votkanın markası Ludomir'di ve o güne kadar görmüş değildim. Kadehi bir yudumda diktim ve öleceğimi sandım.

"Aman Tanrım" diye mırıldandım.

"Bir şey mi oldu?"

"İnsanlar bunu içiyorlar mı?"

"Nesi var ki? Su katılmış diyeyken sakın zahmet etme çünkü saftır."

"Su katılmış mı? Buna bir şey katılmışsa ancak formaldehid olabilir. Ludomir, ha? Hiç duymamıştım."

"Bir ay önce başladık. Siparişleri ben vermem ama patron müessesenin votkası bu olacak dediğinde bundan ne anlam çıkarırım, bilir misin?"

"Ucuz olduğunu."

"Tam üstüne bastın" dedi. Şişeyi kaldırıp etiketine baktı. "Bulgaristan ürünüymüş. Hem de ithal malı. Yüzde yüz yazıyor burada."

"En azından."

"Etiketeki herif mutlu görünüyor değil mi? Sanki kollarını kavuşturup da altlarında bir iskemle olmadığı halde oturacakmış gibi yaptıkları o danslardan birine başlamak üzere. Seninle ben öyle bir şey yapmaya kalkışsak kışkırtıcı yere otururuz."

"Ben zaten düşecek gibiyim" dedim.

"Ucuz mal" dedi. "Ama ilk şikâyet eden sen oldun."

"Hoşlanmadım demedim. Yalnızca tırnak cilası sökücüsü katılmış gibi dedim."

"Formaldehid demiştin."

"Öyle mi?" Bir an düşündüm. "Haklısın. Bak ne diyeceğim. Bir tane daha versene."

"Bunu istediğinden emin misin, dostum?"

"Hiçbir şeyden emin değilim ama sen yine de bir tane daha ver bakalım."

İkincisini içmek birincisinden kolay oldu, üçüncüsü daha kolay olacaktı ama bunu öğrenmeyecek kadar aklım kalmıştı. Wexford Castle'dan içeri girdiğimden pek de daha iyi olmayarak çıktım ki, bir şişe votkadan da bundan fazlası beklenemezdi.

Hugo Candlemas'ın apartmanına girdim, holde zilini bulduğumda düğmeye basmak için çantamı bir elimden diğerine aktarmak gerekip gerekmeyeceğini düşündüm. Bir süre sonra çantanın hangi elimde olduğunun hiçbir önemi olmayacağına karar verdim. Eğer çanta sol elimdeyse sağ elimi kaldırıp işaret parmağımı düğmeye basmak çocuk oyunuydu. Çanta sağ elimde ise sol kolumu vücudumun ta öte yanına uzatmak ve sol işaret parmağımla zile basmak biraz zahmetli olurdu. Şu halde...

Şu halde hiçbir şey. Çanta ya yukarıdaydı ya değildi. Ve bunu bir dakika sonra anlayacaktım. O anda iki elim de boştu ne yazık ki. Ne evrak çantası vardı ne de altın yıldızlı kahverengi deri portföy. On parmağımdan birini seçip zile bastım.

Ama boşuna.

Bir dakika bekleyip yine bastım. Yine bir şey olmayınca özelele kilitli kapıya baktım. Kilidin bir sorun olmayacağı: biliyordum. Dördüncü kattaki kapının kilidinin de bir güçlük çıkarmayacağından emindim. Candlemas'ın ne olduğunu düşünemiyordum doğrusu. Beni beklemekten sıkılmış ve köşebaşında bir: şeyler atıştırmaya gitmiş olabilirdi. Garson kendisine ikinci fincan kahveyi verirken ben eve girer çıkardım bile.

Herhangi bir insani ilişkiye katlanmak zorunda kalmadan çantamı elde etmek olasılığı çekiciydi doğrusu. Candlemas'la nasılsa ergeç konuşacak ve olanları anlatacaktım ama bu açıklama bir süre bekleyebilirdi.

Elimi cebime soktum, parmaklarımla maymuncuk koleksiyonumu kavradım.

Bir dakika, diye düşündüm. Ya evde banyo yapıyor ya da bir ziyaretçi ağırılıyorsa. Ya da dışardaysa ve dönüp beni işbaşında yakalarsa. Merhaba, Hugo. Boccacio'da bir bok yapamadım, onun yerine bir iki dakika seni soyayım dedim.

Ya bir şey aşırmanın o dayanılmaz çekiciliğine kapılırsam. Ben ne sosyopatım ne de kleptoman, dostlarımla evlerini soymam. Ama Hugo Candlemas dost muydu? Abel'in dostuydu ya da en azından kendini öyle tanıtmıştı ve ben de kendisinden? hoşlanmış, onu canayakın biri bulmuştum. Ama o zaman beni bir dolaba saklanmam ve eli boş dönmem için göndermiş değildi. Bu onun suçu olmayabilirdi, hatta pek acele etmemiş olduğum için kısmen benim suçum olabilirdi ama kim suçlu olursa olsun, böyle: bir olayın dostluk bağlarının tutkalını yumuşattığı da kesindi.

Şu anda Candlemas'ın evini soymak, isteyebileceğim en son şeydi. Yukarı çıkarsam ve özel bir şeye gözüm takılırsa, kalbimde bir şeyler cız edince ne olacaktı? O şahane Aubusson halısı değil kuşkusuz, o çalınmayacak kadar büyüktü. Ama o Tibet kaplanına ne demeliydi? Ya da çantaya girecek boyda olan o biblolar? Ya da, hepsinin en çekicisi olan bir miktar nakit para? Kendimi tutabilirdim aslında, ancak işim aksi gittiği için içerlemiştim, beş bin doları alamayacaktım ve iki tane Ludomir içmiştim ve...

İçeri giremezdim ama değil mi? İçki içmiştim ve ben içtiğimde iş yapmazdım. Bu kadardı işte.

Zili bir kere daha çaldım. Ama lütfen hangi parmağımı kullandığımı sormayın. Bir yanıt beklemiyordum ve alamadım da. Sokağa çıkınca kafamı toparlamak için bir blok kadar yürüdüm ve sonra ilk gelen taksiyi çevirdim.

Max Fiddler'e üçüncü kere rastlayacağımı düşünmüştüm ama kimse o kadar talihli değildir. Bu kere sürücüm arabayı sürerken fıstık yiyen ve kabuklarını arabanın içine tüküren bir gençti. Adam aksini yapmak için epey uğraştıysa da, tek parça halinde beni evime bıraktı sonunda.

Eve girince fenerimle aletlerimi kaldırdım, üstümdekileri çıkarıp duşa girdim. Suyun altında uzun süre durarak geceyi, üzerimden yıkayıp atmaya çalıştım ama duştan çıktığımda bunu başarabilmiş değildim. Üzerime bir robdöşambr geçirdim, bir kadeh içki aldım ve Ludomir'den sonra viskinin nasıl geleceğini düşündüm.

İçkinin yarısını içip cüzdanımda Hugo Candlemas'ın telefon numarasının yazılı olduğu kâğıt parçasını aradım. Telefon etmeyecek kadar geç miydi saat? Belki ama ben yine de ahizeyi kaldırıp numarayı çevirdim. İki çalışan sonra biri açıp "Alo" dedi.

Sesi hiç de Hugo'nunkine benzemiyordu.

Bir şey söylemedim. Bir sessizlik oldu, sonra aynı ses aynı şeyi bir daha söyledi.

Kesinlikle Hugo'nun sesi değildi. Telefonu kapadım,

Bir yudum viski daha aldım ve kafamdan bir liste yaptım. Bir: Boccacio Apartmanı 8-B dairesine ziyaretim sonuçsuz kalmıştı, iki: Evinde portföyü getirmemi bekleyen Hugo Candlemas kendisini görmeye gittiğimde evde yoktu. Üç: Bir saat sonra evinde telefona bir başkası çıkmıştı. Hugo Candlemas olmayan ama sesi de hiç yabancı gelmeyen biri.

Kaptan Hoberman mı? Bir an düşündükten sonra hayır dedim. Kesinlikle Kaptan Hoberman değil. Ama yine de tanıdık bir ses, daha önce duyduğum bir ses.

Aha.

Telefona uzandım, duraksadım, sonra numarayı çevirdim. Bu kere karşıdaki adam ilk çalışta açtı. Hiçbir şey söylememesi sezgimi doğruluyordu. Sonra "Alo!" dedi ve sezgimi kesinleştirdi. Evet oydu.

Telefonu kapadım.

"Lanet olsun!" diye söylendim, içkimi aldım, kaşlarımı çatarak kadehe baktım. Bu pisliğe nasıl bulaşmışım? On beş gece. boyunca Humphrey Bogart filmi seyrettikten sonra bunu mu hak etmişim? .

Loel Hardi'yi seyretsem daha iyiydi.

4

Dünyanın bütün kentlerindeki bütün kitapçılar içinde kadın benimkine girmeyi seçmişti.

Bunu iki hafta önce, bir Çarşamba öğleden sonrası saat üçte yaptı. Ben tezgâhın ardında burnumu bir kitaba gömmüş oturuyordum. Kitap Will ve Ariel Durant'ın on bir ciltlik Uygarlık Tarihi'nin birincisi olan Uzakdoğu Mirasımız'dı. Ayın Kitabı Kulübü yıllar boyunca kitapları sanki İncilmiş gibi dağıtmıştı ve komple bir takımın bulunmadığı özel bir kütüphane yok gibiydi. Ve kitapların hepsi de, sırtları bozulmamış, sayfalarına insan gözü değmemiş olarak yepyeni durumdaydılar

Bay Litzauer'den Barnegat Kitabevi'ni aldığımda stokta bir takım vardı ve ben de yıllar boyunca birkaç takım almıştım. Ara sıra bir takım sattığım da olurdu. Satın aldığı kadar satış yapmadığımdan genelde biri raflarda, diğerleri arkada kutular içinde olmak üzere her zaman üç beş takım bulunurdu. Bir gün önce gayet iyi satılabilecek bazı Faulkner ve Steinbeck ilk baskılarıyla onları da aldığımdan o Çarşamba günü elimde tam dört takım vardı. Salı akşamı dükkânı kapattığımda Bilinmeyen Bir Tanrı'yı ve Bitmeyen Kavga'yı sürekli müşterilerimden birine satarak masraflarımı çıkarttığımdan Durant'lara karşı iyi duygular beslemekteydim ve insanlık tarihi konusunda neler söylediklerini merak etmeye bile başlamıştım.

İşte kadın dükkâna ve hayatıma girdiğinde dikkatim o kitaba çevriliydi.

Kusursuz bir ilkbahar günüydü, bir insanın neden kendi isteğiyle başka bir yerde yaşadığını merak ettiren o tılsımlı New York öğleden sonralarından biri. Kapım ardına kadar açık olduğundan tepesindeki çingirak çalmamıştı. Çoğunlukla müşterileri karşılayan, hiç utanmadan dikkati çekmek için onların ayak bileklerine sürtünen kedim Raffles da o sırada pencere kenarında bulaşık bezi taklidi yapıp güneşlenmekteydi.

Ama yine de bir ziyaretçim olduğunu hissetmiştim!

Gözümün ucuyla kadını şöyle bir gördüm, sonra tezgâhın önünden geçip rafların arasında kaybolurken parfümünün kokusunu aldım.

Başımı kaldırmadım. İkinci ile üçüncü bölümün arasında bir yerde yamyamlık konusunu okuyordum. Daha doğrusu bir kabileyi okuyordum -adını unuttum ama kitapları size ucuza verebileceğimden kendiniz de bakabilirsiniz- her neyse bu kabileden hiç cenaze töreni yapılmamış, ölülerini gömme ya da yakma seçenekleri arasında bir seçim yapmakta hiçbir güçlükleri yokmuş. Onları yerlermiş.

Okumayı sürdürmeye çalıştım ama kafamda bu uygulamanın evrensel olduğu modern bir dünya hayali belirmişti. Queens'de Long Island otoyolunun iki yanında mezarlıklar değil, hot dog satıcıları sıralanıyordu...

"Özür dilerim."

Kadında ilk fark ettiğim şey sesi olmuştu. Çünkü kendisini görmeden önce sesini duymuştum. Sesi kısık, boğuk ve aksanı Avrupalıydı.

Dikkatimi çekmişti. Sonra başımı kaldırıp baktım. Kalbim durdu ya da bir vuruşunu atladı ya da kardiyologları telaşa veren o tür şeylerden birini yaptı diyemeyeceğim ama kadının farkına vardığını da belli etti.

Sayfayı sıkıcı sıfatlarla kirletmeden güzel bir kadını nasıl tarifi edersiniz? Boyunu (bir yetmiş), saç rengini (kızıl parıltılı kumral), tenini (açık renk, pürüzsüz) söyleyebilirdim. Ya da vurulduğumu? açıklayabilirdim (pembeleşmeyi öğrenmiş fildişi ten, insanini boğulacağı kadar derin kahve gözler, öpülmek için yaratılmış bir ağız). Kusura, bakmayın ama beceremeyeceğim. Kadını kendi, hayalinizde yaratmanız gerekecek.

Dünyanın bütün kentlerinin bütün kitapçıları içinde kadın benimkine girmeyi seçmişti.

"Sizi rahatsız etmek istemedim" dedi. "O kadar derin düşünceye dalmıştınız ki."

"Okuyordum" dedim. "Önemli bir şey değil."

"Ne okuyorsunuz?"

"Uygarlık tarihi."

Kusursuz kaşlarını kaldırdı. "Bu önemli değil mi?"

"Eh, bekleyemeyecek bir şey değil. Sümerler binlerce yıldır bekliyorlar. Biraz daha bekleyebilirler."

"Sümerler'i mi okuyorsunuz?"

"Daha değil. Kitaptaki ilk uygarlık onlarınki ama ben daha oraya varmadım. Hâlâ tarih öncesi çağlardayım."

"Ya."

"İlk İnsan. Umutları, korkuları, daha iyi bir yarın için hayalleri. O canayakın gelenekleri."  
"Canayakın gelenekleri mi?"  
Konuşmamak elimde değildi. "Özellikle bir kabile" dedim. "Ya da belki birden de çok."  
"Ne yapıyorlarmış?"  
"Ölülerini yiyorlarmış." Tanrı aşkına, neden böyle konuşuyordum ki? Kadın bir şey söylemedi, önümde açık duran sayfada bir satır ilişti gözüme. "Fugeolular kadınları köpeklere tercih ederlermiş."  
"Arkadaş olarak mı?"  
"Yemek olarak. Köpeklerin susamuru koktuklarını söylerlermiş."  
"Su samuru kokmak kötü bir şey mi?"  
"Bilmiyorum. Herhalde balık tadı vardır"  
"Fugeolular. Hiç duymadım."  
"Şimdiye kadar."  
"Evet, şimdiye kadar."  
"Ben de duymamıştım" dedim, "Anladığım kadarıyla Darwin onlar hakkında yazmış. Güney Amerika'nın en güney ucundaki Tierra del Fuego'da yaşarlarmış."  
"Hâlâ orada yaşıyorlar mı?"  
"Bilmiyorum. Ama şu kadarını söyleyeyim, eğer bir gün oraya gidersem yiyeceğimi mutlaka yanımda götüreceğim."  
"Ya kadınız?"  
"Kadınım yok benim" dedim. "Olsaydı onu Tierra del Fuego'ya götürmezdim sanırım."  
"Ya nereye götürürdünüz?"  
"Kadına bağlı elbette. Paris'e götürebilirdim."  
"Ne kadar da romantik."  
"Ya da sinemaya."  
"O da romantik." Dudaklarında bir gülümseme dolaştı. "Bir kitap satın almak istiyorum. Bana bir kitap satar mısınız?"  
"Yoksa bunu mu?"  
"Hayır"  
"Güzel" dedim. Uzakdoğu Mirasımız'ı kapayıp arkamdaki rafa koydum. Kadın elindeki kitabı tezgâha bıraktı. Citadel Press'in otuz yıl önce bastığı Clifford McCarty'nin Bogey: Humphrey Bogart'ın Filmleri. İç sayfada kurşunkalemle yazılı fiyata baktım.  
"Yirmi iki dolar. Ben bir kusur derecesinde namuslu olduğumdan size aynı kitabın karton kapaklısının olduğunu da söyleyeceğim. Adı biraz değişik ama aynı kitaptır"  
"Bende var o."  
"Yanlış hatırlamıyorsam on beş dolar civarındadır." Gözlerimi kırıştırdım. "Sizde olduğunu mu söylediniz?"  
"Evet. Adı Humphrey Bogart'ın Bütün Filmleri'dir ve yanlış hatırlamıyorsunuz, fiyatı on dört dolar doksan beş senttir."  
"Ve de kitap sizde var."  
"Evet Ama şimdi ciltlisini istiyorum."  
"Hayranısınız herhalde."  
"Onu severim" dedi. "Ya siz? Siz de sever misiniz?"  
"Onun gibi biri bir daha çıkmadı" dedim. Ki, aslına bakarsanız bu herkes için söylenecek bir sözdür.  
"Kendine özgü bir kişiliği vardı, değil mi?"  
"Belirli bir şeyi vardı."  
"Ben de aynı şeyi söyleyecektim." Parmaklarımın uçları kitabın üzerinde, onun parmaklarının uçlarının hemen ötesindeydi, Tırnakları manikürlüydü ve kızıla boyanmıştı. Benimkiler bakımsızdı. Parmaklarımın onun parmaklarına uzanmasını güçlükle önledim. "Bende Jordan Manning biyografisi var" dedim. "En azından son baktığımda vardı."  
"Gördüm."  
"Baskısı tükenmiş ve bulması epey güçtür. Ama herhalde sizde de vardır"  
Başını salladı. "Onu istemem."  
"Ya? İyi bir kitap denilir ama..."  
"Umurumda değil" dedi. "Bogart'ın yaşamından bana ne? Nerede doğduğu, annesini sevip sevmediği umurumda bile değil. Kaç karısı olduğuna, ne kadar içtiğine ya da neden öldüğüne aldırımıyorum bile."  
"Ya?"  
"Ben perdede gördüğümü severim. O Humphrey Bogart'ı. Kasablanka'da Rick. Malta Şahini'nde Sam Spade."  
"Yalnız Bir Yerde'de Dixon Steele."

Kadının gözleri irileşti. "Rick Blain'le Sam Spade'i herkes hatırlar" dedi. "Ve Sierra Madre Hazinesi'nde Fred Dobbs'u ve Büyük Uyku'da Philip Marlowe'u. Ama Dixon Steele'i kim hatırlar ki?"

"Sanırım ben" dedim. "Nedenini sormayın ama. Bu işte doğaldır; yazarları ve kitap adlarını hatırlarım ama sanırım karakter adlarını da unutmamışım." "

"Yalnız Bir Yerde. Dixon Steele bir senaristtir, hatırladınız mı? Bir romanı senaryo araştırması gerekir ama canı okumak istemez, bir vestiyer kızdan kendisine hikâyeyi anlatmasını ister. Sonra kız öldürülür ve ondan kuşulanılır."

"Ama bir kız daha vardır" dedim.

"Gloria Grahame. Komşudaki kızdır, Dixon'un lehinde tanıklık yapan sonra ona âşık olur, yazılarını daktiloda yazar, yemeklerini hazırlar. Ama otomobili bir kaza yapıp da Dixon öteki sürücüyü dövünce onun sert yanını görür. Sonra Dixon, tamamlanmadan senaryoyu aldığı için ajanını da döver. Kız vestiyer kıza onun öldürmüş olacağını düşünür ve onu terk edecektir ama Dixon bunu öğrenince onun boğazına sarılır. Hatırlıyor musunuz?"

Hayal meyal, diye düşündüm. "Dün okumuşum gibi" dedim,

"Sonra bir telefon gelir. Vestiyer kızın sevgilisi cinayeti işlediğini itiraf etmiştir. Ama bu kendileri için çok geçtir ve Gloria Grahame, Dixon'un hayatından çekip gitmesine ancak seyirci kalabilir."

"Sizin kitaba ihtiyacınız yok" dedim. "Ne ciltisine ne karton kapaklısına. Hepsini ezberlemiştiniz."

"Bogart benim için çok önemlidir."

"Bunu görebiliyorum."

"İngilizce'yi onun filmlerinden öğrendim. Videoda dördünü arka arkaya izledim. Doğru telaffuz etmek için oyuncularla birlikte konuşturdum. Ama hâlâ aksanlı konuşuyorum, değil mi?"

"Çok hoş bir aksanız var."

"Sahi mi? Bence hoş olan sizsiniz."

"Çok güzelsiniz,"

Kadın bakışlarını indirdi, çantasından cüzdanını çıkardı.

"Kitabın parasını vermek istiyorum" dedi. "Yirmi iki dolardı, değil mi? Sonra KDV'si var"

"KDV'yi boş verin."

"Ya?"

"Ve yirmi iki doları da unutun. Lütfen. Kitap size armağanım olsun."

"Ama bunu kabul edemem."

"Edersiniz elbette."

"Bedelini ödemek istiyorum." Tezgâhın üzerine bir beşlikle bir yirmilik koydu. "Lütfen."

Kitabı bir poşete koydum, üç dolarla birlikte uzattım. Ama kasaya da yazmadım, KDV'sini de almadım.

"Çok tatlısınız" dedi. "Kitaplarınızı bedava verdiğiniz takdirde nasıl para kazanırsınız?" Elini elimin üzerine koydu. "Siz yüzeyde görüldüğünüzden daha derin bir insansınız sanırım. Ne düşünüyorum, biliyor musunuz? Bence siz ona benziyorsunuz."

"Yani..?"

"Humphrey Bogart'a. Size bugüne kadar bunu söyleyen olmuş muydu?"

"Hayır. Asla."

Başını yana eğip yüzümü inceledi. "Fiziki bir şey değil bu. Ona benzemiyorsunuz. Sesinizin de onunkiyle bir ilgisi yok. Ama yine de bir şey var; değil mi?"

"Eh, şey..."

"Gizli bir yaşamınız mı var?"

"Herkesin yok mudur?"

"Belki" dedi. "Aslında sert biri misiniz, Dixon Steele gibi?" Başını eğip uzun uzun baktı. "Ama sanmıyorum. Yine de bir şey var, değil mi? Bunun çok romantik bir şey olduğunu söyleyebilirim."

"Öyle mi?"

"Evet. Çok romantik." O dudaklarda bilmiş bir gülümseme dolaştı. "Bu akşam beni bir yere çıkarın."

"Nasıl isterseniz."

"Paris'e olmasın. O çok romantik olurdu, değil mi? Böyle tanışmamız ve hemen bu gece Paris'e uçmamız. Ama beni Paris'e götürmenizi istemiyorum. Şimdi değil."

"Paris bekleyebilir"

"Evet. Paris'e her zaman gidebiliriz. Bu akşam beni sinemaya götürebilirsiniz."

Kadın çıktıktan sonra yaşadığından emin olmak için gidip Raffles'ı dürtükledim. Kadın dükkândaiken durumunu değiştirmemişti ve onu böyle görmezlikten geleceği akıl alacak bir şey değildi. Kulağının arkasını kaşırken dönüp bana baktı.

"Kaçırдын" dedim. "Uyumana devam et sen."

Kedi kalktı, esneyip gerindi, sonra pencere kenarından atlayıp su kabını kontrole gitti. Raffles gri renkli bir kedidir ve dünyada en iyi arkadaşı Carolyn Kaiser onun Manx türü olduğuna yemin etmiştir. Bu konuyu bir süre düşününce bundan pek emin olmadığını söylemeliyim. Manx türüne benzeyen tek tarafı, kuyruğunun olmayışıdır.

Manx olsun ya da olmasın gayet çalışkan bir hayvandır ve dükkânıma yerleştiğinden beri farelere bir tek cilt bile kaptırmış değilim. Ona çok şey borçlu olduğum aklıma geldi. Ya bir fare Bogey: Humphrey Bogart'ın Filmleri'nin sırtını kemirseydi ve ben de kitabı ya çöpe atmak ya da üçü bir dolara tezgâhının üstüne koymak zorunda kalsaydım? Kadın dükkânıma girdiği gibi sessizce çıkıp gidecekti ve ben de olaydan Raffles kadar habersiz, Will Durant'ı okumaya devam edecektim.

Telefona uzanıp Carolyn'in günlerini köpekleri güzelleştirmekle geçirdiği Fino Fabrikası'nı aradım. "Merhaba" dedim. "Bugün Bum Rap'ta seninle birlikte olamayacağım. Bir randevum var"

"Çok garip, Bern. Sana yemekte bu gece işin olup olmadığını sordum, yok demiştin."

"O, o zamandı" dedim.

"Ve bu şimdi, öyle mi? Ne oldu, Bern?"

"Dükkânıma güzel bir kadın girdi."

"Çok talihlisin" dedi. "Bütün öğleden sonrasında benim dükkâna saluki türü köpekli şişman bir adam girdi, insanlar bunu neden yaparlar dersin?"

"Dükkânlara neden mi girerler?"

"Kendilerine uygun olmayan köpekler alırlar. Herif çarpık bacaklı, fıçı gövdeli, çenesi sarkmış biri, öyle fotomodel gibi köpekle ne işi var ki? Bir buldoğu olması gerekirdi."

"Belki de onu köpeğini değiştirmesine ikna edebilirsin."

"Çok geç. Köpeği bir iki gün yanında tuttun mu alışırın ve bir daha birbirinizden ayıramazsınız. Birbirlerini gerçekten tanıdıklarında her şeyin berbat olduğu insan ilişkilerine benzemez bu. Bern, bu güzel kadın bildiğin biri mi?"

"Tam bir yabancı. Bir kitap almaya geldi."

"Ve kalbini alıp çıktı, ha? Romantik bir hikâye desene. Onu nereye götürüyorsun. Tiyatroya mı? Rainbow Room'a mı? Yoksa başbaşa kalabileceğiniz küçük bir kulübe mi?"

"Sinemaya gidiyoruz."

"Ha" dedi. "Eh, ilk buluşmalar için iyi bir seçim. Hangi filme gidiyorsunuz?"

"İki film birden. Chain Lightning ve Tokyo Joe"

"Yeni filmler mi bunlar?"

"Pek yeni sayılmaz."

"Adlarını hiç duymamıştım. Kimler oynuyor? Bildiğim birileri mi?"

"Humphrey Bogart"

"Humphrey Bogart mı? Şu ünlü Humphrey Bogart mı?"

"Bir film festivali" dedim. "Lincoln Center'den iki blok ötedeki Musette Sineması'nda. Bu gece gösterimin ilk gecesi ve kadınla saat yediye çeyrek kala gişe önünde buluşacağız."

"Film yedide mi başlıyor?"

"Yedi buçukta. Ama iyi bir yer bulmamızı istiyor. Filmlerin ikisini de görmemiş."

"Sen görmüş müydün, Bern?"

"Hayır ama..."

"Ben de görmemişim. Bundan ne çıkar ki. Bugüne kadar adlarını bile duymamıştım."

"Kadın esaslı bir Bogart hayranı. İngilizce'yi onun filmlerini tekrar tekrar izleyerek öğrenmiş."

"Herhalde ağzından çıkan dört cümlelerin biri 'Seni pis sıçan'dır."

"Onu söyleyen Jimmy Cagney'di."

"Bir daha çal, Sam.' Tamam, bu Humphrey Bogart'tı, değil mi?"

"Eh, yaklaştın."

"Onun için çaldın, şu halde benim için de çalabilirsin, dayanıyorsa, ben de dayanırım.' Oldu mu?"

"Oldu."

"Farkındayım, İngilizce öğrenmiş de ne demek oluyor? Nerede yetişmiş ki?"

"Avrupa'da."

"Avrupa'nın neresinde?"

"Avrupa'da işte."

"Fransa mı, İspanya mı, Çekoslovakya ya da İsveç mi.."

"Bu saydığın dört tanesinden Çekoslovakya diyebilirim. Ama konuya girmediğimiz için daha kesin bir şey söyleyemeyeceğim." Tirerra del Fuego'lular'ın yemek âdetlerinden hiç söz etmeyerek, konuşmamı orada bağladım. "Aramızda konuşulmadık çok şey vardı. Uzun uzun anlamlı bakışmalar falan işte, şey.."

"Kızışma" dedi.

"Romantiklik diyecektim."

"Bu çok daha iyi, Bern. Ben aşk budalasıyım. Demek Musette'te buluşup arka arkaya iki film seyredeceksiniz. Renklendirilmiş değildir herhalde."

"Ağzından yel alsın."

"Sonra? Yemek mi?"

"Sanırım."

"İkiniz de patlamış mısırla midelerinizi şişirmezseniz. Demek on buçuk on birde sinemadan çıkacaksınız ve oralarda bir yere gideceksiniz? Sonra? Ona mı sana mı?"

"Carolyn..."

"Musette, Lincoln Center'den iki blok ötedeysen senin evine de iki blok kalmış demektir. Ama belki de kadının evi de aynı derecede uygundur. Nerede oturuyormuş, Bern?"

"Sormadım."

"New York'ta oturuyor diyorsun yani? Avrupalı ve New York'ta oturuyor Bütün bildiğin bu kadar demek."

"Carolyn, daha yeni tanıştık."

"Haklısın, Bern. Saçmalıyorum. Kışkırdım da ondan herhalde. Ben de hayatımda esrarengiz bir kadın isterdim doğrusu. Eğer gerçekten esrarengiz bir kadınsa, o zaman onun hakkında bilmediğin şeyler daha da ilginçtir"

"Öyle sanırım."

"Ve önemli şeyleri de öğrenmişsin. Kadın güzel ve Humphrey Bogart'tan hoşlanıyor"

"Doğru."

"Ve Avrupa'dan gelmiş ve şimdi bu kentte oturuyor. Adı ne bu kadının, Bern?"

"Şey" dedim.

Bir duraklama oldu. "Zaten adın ne önemi var, değil mi? Gülün adının ne önemi var diye başlayan şiiri bilirsin. Hey, belki de odur,"

"Ne?"

"Rose. Avrupalı kadınların çoğu adlarını gülden alır ve kendileri gül değilseler bile gül gibi kokarlar Sana iyi eğlenceler dilerim, Bernie. Yarın öğleyin raporunu bekleyeceğim. Ya da çok geç değilse bu gece telefon et, tamam mı?"

"Elbette" dedim.

5

İki hafta sonra yine Çarşamba günüydü, hâlâ Mayıs ayındaydık ve saat birden birkaç dakika önce kapıya kitapseverlere saat ikide döneceğimi bildiren tabelamı astım. On dakika sonra da öğle yemeği için Fino Fabrikası'na doğru yola çıkmıştım.

Carolyn dükkânı kapayıp kendi KAPALI tabelasını asarken ben de kutuları açıp yemekleri paylaştırdım. Carolyn karşıma oturdu, tabağını inceledi. "Güzel görünüyor" deyip kokladı. "Kokusu da fena değil. Nedir bu, Bern?"

"Bilmem."

"Bilmez misin?"

"Günün özel yemeği."

"Yani ne olduğunu sormadın mı?"

"Sordum ve herif bir şeyler söyledi ama ne dediğini anlamadım."

"Ve bunun üzerine sipariş ettin demek?"

Başımı salladım, "iki tane ver; kahverengi piringli olsun, dedim."

"Ama bu beyaz piring, Bern."

"Sanırım yalnızca beyaz piringlisi vardı. Ya da ne dediğimi anlamamıştır. Ben onun söylediklerinin tek kelimesini anlamadığıma göre onun benim bütün söylediklerimi anlamasını bekleyemezdim, değil mi?"

"Haklı olabilirsin." Carolyn plastik çatalı aldı, sonra fikir değiştirip çubukları seçti. "Her ne olursa olsun, lezzetliymiş. Nereden aldın, Bern?"

"İki Dost'tan."

"Abidjanlı İki Dost mu? Ne zamandan beri Afrika yemekleri çubukla yeniyor; ha? Bu bana pek Afrika yemeği gibi gelmedi." Bir lokma daha aldı, ama ağzına götürmeden yarı yolda "Ayrıca onlar kapatmamışlar mıydı?"

"Bir iki hafta önce."

"Ben de öyle düşünmüştüm."

"Ve yeni yönetim altında dün bir daha açıldı. Artık Abidjan İki Dost değil. Şimdi Phnom Penhli İki Dost yazıyor."

"Bir daha söyle bakayım."

Söyledim. "Phnom Penh, ha? Orası neredeymiş?"

"Kamboçya."

"Eski tabelayı indirmemişler mi?"

"Hayır Abidjan'ın üstüne Phnom Penh yazmışlar"

"Paraları kıt olmalı."

"Yeni tabela yaptırmaktan ucuz" dedim.

"Herhalde. Daha önce Yemenli iki Dost olduğu zamanı hatırlar mısın? Ondan önce de Bilmemnereli iki Dost'tu. Orada iş yapmak güç olmalı."

"Herhalde."

"Manhattan Hollandalılar'ınken bile herhalde orada lokanta vardı. Rotterdamlı İki Adam." Carolyn ağzına bir lokma et atıp düşünceli bir tavırla çiğnedi, sonra Dr. Brown'un Kereviz Suyu'ndan bir yudum aldı. "Columbia yakınlarında bir yerde Kamboçya yemeği yemiştik, değil mi?"

"Angkor Wok" dedim. "Broadway ile Yüz Yirmi Üçüncü Sokak arasında bir yerdeydi."

"Bence bu daha iyi. Bize yakın da. Umarım çabuk batmazlar."

"Buna pek inanmam doğrusu. Herhalde iki aya kalmadan Kabilli iki Dost olacaktır"

"Yazık olur ama tabelaya sığar sanırım. Kereviz suyunu da oradan mı aldın?"

"Hayır; mezeciye uğradım."

"Kamboçya yemekleriyle çok iyi gidiyor; değil mi?"

"Sanki onun için yapılmış gibi."

Günün mönüsünden biraz daha yiyip biraz daha kereviz suyu içtik. Carolyn, "Bern, dün gece ne izledin?" dedi.

"Kükreyen Yirmiler."

"Yine mi? Onu Pazartesi gecesi izlememiş miydin?"

"Haklısın. İkisini birbirinden kolayca ayırt edemiyorum. Conflict'ti."

"Conflict mi?"

"Ve Brother Orchid'i"

"Onları da hiç duymadım."

"Aslında Conflict'i yıllar önce televizyonda görmüş olabilirim. Pek yabancı gelmemiştir. Bogart karısının küçük kızkardeşi Alexis Smith'e âşık. Bir araba kazasında bacağından yaralanıyor ama sonra karısını öldürebilmek için iyileştiğini saklıyor."

"Bernie..."

"Sidney Greenstreet de ona tuzak kuran bir psikiyatr. Ne yapıyor biliyor musun ... Ama bunlar seni hiç ilgilendirmiyor; değil mi?"

"Eh, fazla ilgilendiriyor diyemem."

"Brother Orchid epey ilginçti. Başrolde Edward G. Robinson vardı. O gangster ama Avrupa'ya gittiğinde çetenin başına Bogart geçiyor Robinson dönüyor ve Bogart'ın adamları onu öldürmeye çalışıyorlar. Robinson kaçıp bir manastıra sığıyor, orada Orkide Birader adını alıyor ve zamanını çiçek yetiştirerek geçiriyor"

"Filmden sonra ne yaptın, Bern? Manastıra mı kapandın?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Ne demek istediğimi bilirsin. Kahve içmeye gittiniz, değil mi? Sinemaya hemen yakın bir yerde iki kişilik espresso."

"Doğru."

"Sonra sen evine gittin ve Ilona da, Ilona her nereye giderse oraya gitti. Daha önce Ilona adında birini hiç tanımamıştım, Ilona adını da Ilona Massey'den bilirim. Hoş, bulmacalar olmasaydı onu da bilmezdim ya. 'Bayan Massey, beş harf.' İkiniz sinemadan sonra ayrıldınız, öyle mi?"

İçimi çektim, "Evet."

"Neler oluyor Bern?"

"Tanrı aşkına, doksanlı yıllarda yaşadığımızı unutma. Bir kadınla çıkmak artık eskisi gibi değil, insanlar eskiden olduğu gibi ilk buluşmalarında yatağa dalmıyorlar. Acele etmiyorlar, birbirlerini tanıyorlar, sonra..."

"Bern, yüzüme bak."

"Gözlerinden kaçınıyor değildim."

"Elbette kaçınıyordun ve seni suçlayamam. 'İnsanlar ilk buluşmalarında yatmıyorlar' Bu kadınla kaç kere buluştun?"

"Birkaç kere oldu."

"Örneğin on dört falan."

"O kadar çok olmuş olamaz."

"Son iki haftadır her gece onunla çıktın. Yirmi sekiz Humphrey Bogart filmi gördün. Yirmi sekiz tane! Ve ona en çok yaklaştığın, ikiniz aynı anda patlamış mısır kutusuna uzanırken ellerinizin çarpışması, değil mi?"

"Doğru değil bu."

"Değil mi?"

"Kimi zaman film izlerken elele tutuşuyoruz."

"Ah kalbim, kıpırdama,artık. Bu platonik bir şey mi Bern? Yani ruhlarınız birleşti ve arada fiziki bir şey yok, öyle mi?"

"Hayır, inan bana öyle bir şey yok."

"Neler oluyor öyleyse?"

"Bunu ben de pek bilemiyorum."

"Bilerek aşırı soğukkanlı mı davranıyorsun? İlk adımı onun atmasını mı bekliyorsun?"

"Hayır" dedim, "ilk gece onu evine götürmeyi teklif ettim. Bir iyi geceler öpücüğünden başka bir şey düşünmüyordum ama kabul etmedi, taksiye binip gideceğini söyledi, ben de pek üstelemedim. Memnun da oldum. Kentin öteki ucuna kadar boşuna gidip dönecektim."

"Öteki yanda mı oturuyor? Doğu Yakası'nda yani?"

"Sanırım."

"Yani nerede oturduğunu bilmiyor musun?"

"Tam olarak bilmiyorum."

"Tam olarak mı?"

"Musette'ten bir iki blok ilerde oturduğumdan söz etmişim. Taliqli olduğumu, kendisinin epey uzakta oturduğunu söyledi."

"Nerede olduğunu sormadın mı?"

"Sordum elbette."

"Ve?"

"Çok uzak, dedi ve sonra da konuyu değiştirdi. Ne yapacaktım yani? Sorguya mı çekecektim? Hem zaten nerede oturduğunun ne önemi var ki?"

"Nasıl olsa sen, hiç oraya gitmeyeceğine göre."

Yine içimi çektim. "Üçüncü ya da dördüncü buluşmamızda, kaçınıcı olduğunu unuttum, evimi görmek isteyebileceğini ima ettim. 'Bir gün, ama bu gece değil, Beraard' dedi."

"Beraard mı?"

"Adımı öyle söylüyor Sana bir şey söyleyeyim mi? Ben reddedilmekten hiç hoşlanmıyorum."

"Ne kadar da olağanüstü bir şey."

"Gerçekten tahammül edemiyorum. Kadın çok kibardı ama ben yine de bunu sormuş olmakla kendimi bir hödük gibi hissettim."

"Demek başka bir girişimde bulunmadın?"

"Bulunmaz olur muyum, bir iki gün sonra. Yine hödük mevkiine düştüm. Cumartesi sinemadan sonra akşamın sona ermesini istemediğimi söyledim ve biraz yürüdük."

"Öpüşüp koklaşma falan mı?"

"Öpüşüp koklaşma. Columbus Meydanı'na vardığımızda bir daha öpüştük ve ondan sonra arkasına yaslandı, gözlerimin içine baktı ve kendisini bir taksiye bindirmemi söyledi."

"Senin de taksiye binmeni istemedi mi?"

"Bu uygun bir zaman değil, Beraard."

"Ne diyorsun peki, Bernie? Naz mı?"

"Sanmıyorum."

"Ya da beleşçinin biri, seni mümkün olduğu kadar kullanıyor falan ..."

"O da olamaz. Biletini kendi alıyor, taksi parasını kendisi ödüyor"

"Peki, daha sonra kahveyi kim ısmarlıyor?"

"Sırayla, bir o bir ben."

"Ya patlamış mısır?"

"Onu ben alıyorum."

"Eh, gördün mü? Patlamış mısır için peşine düşmüş demek. Belki biraz evlidir de. Bunu hiç düşündün mü?"

"İlk aklıma gelen o oldu. Sonra kendi kendime evli biri kadının her gece dört saat nasıl evden çıkabileceğini düşündüm."

"Kocasına New School'da Crockpot Makrame kursuna devam ettiğini söyleyebilir:"

"Haftada yedi gün mü?"

"Kim bilir? Belki de bir şey söylemesi gerekmiyordun Belki adam bir FM istasyonunda yediden geceyarısına kadar çalışıyordu. 'Evet bayanlar baylar, bu akşamın konusu İhanet Etmeyen Kadınlar ve Hangi Erkeklerle İhanet Etmedikleri.'" Carolyn kaşlarını çattı. "Ama kadın bir evli kadına uymayacak şeyler yapıyor. Benim ilişki kurma budalalığında bulduğuklarım yalnızca yatmak isterlerdi. İnsan içine çıkmak en son isteyecekleri şeydi."

"Evli olduğunu sanmıyorum."

"Peki, kendisi ne diyor?"

"Bilmiyorum. Anlatmak için hiç acelesi yok gibi. Nereli olduğunu bile ancak üç dört buluşmadan sonra söyledi."

"Hatırlıyorum. Bir süre ancak Avrupalı olduğunu düşünmüş ama nereli olduğunu bilememiştin."

"Ona bunu sormadım değil. Bunu sormak saygısızlık değildir sanırım. 'Nerelisin?' yani, bu kaç para vergi ödediğini ya da cinsellik geçmişini anlatmasını istemek değil ki."

"Belki de Anatruria'da hassas bir konudur bu."

"Belki."

"Sana bir şey söyleyeyim mi, Bern? Ben Anatruria diye bir yeri bugüne kadar duymuş değilim."

"Eh, bunun için fazla üzülmene gerek yok. Adını duyan pek az insan vardır zaten. Anatruria hiçbir zaman bir ülke olmadı ve hâlâ da değil. Ben çocukken pul topladığım için biliyorum zaten."

"Hiç ülke olmadı ve pul çıkarıyor, öyle mi?"

"Birinci Dünya Savaşı sonuna doğru Avusturya- Macaristan ve Osmanlı imparatorlukları dağılınca pek çok ülke on beş dakika kadar bağımsızlıklarını ilan etti ve bunlardan bir kısmı inanılabilirliğini artırmak için para ve pul bastılar, ilk Anatruria pulları Türk pulları üzerine sürşarjlıydı ve çok ender bulunurlar ancak sürşarjlı pulların taklidi kolay olduğundan fazla değerli değillerdir. Sonra 1920-21 kışında gerçek Anatruria serileri basıldı. Her pulun sağ üst köşesinde bir daire içinde I, Vlados'un başı ile bir Anatruria manzarası vardı. Kiliseler, kamu binaları falan ... Pullar Budapeşte'de basılmıştı."

"Bir dakika. Budapeşte Anatruria'da mı oluyor?"

"Hayır, Macaristan'dadır."

"Ben de öyle tahmin etmişim."

"Pullar Anatruria'ya erişemedi" diye anlatmaya devam ettim. "Zaten bağımsız Anatruria'nın tek hükümeti sürgündeki hükümetti. Doğu Avrupa'nın her yanına dağılmış küçük yurtsever çeteler Anatruria'nın bağımsızlığını ilan etmişlerdi. Sonra Milletler Cemiyeti'nde lobicilik yapmaya çalıştılar ama başarılı olamadılar, Pullarının birinin üstüne Woodrow Wilson'u koymaları bile işe yaramadı."

"Neden Woodrow Wilson? Onun Anatruria'da akrabaları mı vardı?"

"Wilson ülkelerin bağımsızlığının savunucusuydu. Ama pullar basıldığında Amerika'da Warren G. Harding başkan olmuştu. Anatruralılar'ın onun adını işittiklerinden kuşkuluyum doğrusu, hoş ona bakarsan herhalde o da Anatruria'nın adını hiç duymamıştı ya."

"Ben de duymamıştım. Burası tam olarak nerede oluyor?"

"Bulgaristan, Romanya ve Yugoslavya'nın birleştikleri köşeyi bilir misin?"

"Aşağı yukarı. Ama artık Yugoslavya yok, Bern. Şimdi onun yerinde beş ayrı devlet var"

"Eh, bunlardan birinin bir kısmı Anatruria'dır, Bulgaristan ve Romanya'nın da bir kısmı. Her neyse, işte Ilona orada doğmuş ama uzun bir süredir memleketine gitmemiş. Bir iki yıl da ya Budapeşte'de ya da Bükreş'te yaşamış."

"Belki ikisinde de bulunmuştur"

"Olabilir. Sonra eskiden Çekoslovakya olan Prag'da kalmış. "

"Eskiden mi? Şimdi ne oldu ki?"

"Artık Çekoslovakya diye bir yer yok. Slovakya ve Çek Cumhuriyeti var."

"Doğru. Ama bu çok garip bir şey, biliyor musun? Avrupa bir tek büyük ülke olmayı kararlaştırırken Yugoslavya kendi başına bir kaç küçük ülkeye ayrılıyor. Şimdi eski Yugoslavya, eski Sovyetler Birliği ve eski Çekoslovakya var. Eski Joe'nun Yeri'ni hatırlar mısın?"

"Hem de çok iyi."

"Yemeklerini beğenmezdik değil mi? Herhalde çok kimse aynı fikirde olmalıydı ki, fazla tutunamadılar. Dördüncü Sokakla Onuncu Sokak köşesinde Joe'nun Yeri adlı bir lokanta vardı. Yıllarca orada çalıştıktan sonra yıllarca boş kalmıştı."

"Biliyorum."

"Sonunda oraya yeni bir lokanta açılınca adını Eski Joe'nun Yeri koydular Şimdi uzun bir süredir o da battı gitti. Yerine yeni biri lokanta koyarsa adını Eski Eski Joe'nun Yeri mi koyacak?"

"Ya da Anatruralı İki Arkadaş."

"Her şey mümkün. Onu bu gece de göreceksin, Bern?"

"Evet"

"Yine Bogart filmine mi gideceksiniz?"

"Evet."

"Bu festival ne kadar sürecek?"

"Daha on on iki gün var"

"Dalga geçiyorsun." Yüzüme baktı. "Hayır dalga geçmiyorsun. Herif kaç film çevirmiş ki?"

"Yetmiş beş. Ama hepsini bulamamışlar"

"Yazık. Bunu ne kadar sürdüreceksin, Bern?"

"Bilemiyorum" dedim. "Hoşuma gitmiyor değil, ilk hafta orada ne aradığımı kendi kendime sorduğum zamanlar oldu ama sonra her gece birkaç saatliğine tılsımlı bir dünyaya giriverdiğimi hissetmeye başladım." Omuzlarımı silkdim. "Ne de olsa, Bogart bu. Adını hiç işitmediğin, berbat bir filmde bile izlemeye değer. Hele beş on kere gördüğün bir filmse? Kasablanka ya da Malta Şahini'nden kim bıkalabilir ki? Her gördüğünde biraz daha iyi oluyorlar"

"Bu gece ne var?"

"Gemide İsyân ve Swing Your Lady"

"Gemide İsyânı hatırlıyorum. O bilyalarla çok esaslı oynuyordu."

"Rulman derler onlara."

"Nasıl istersen. Ötekisi ne peki?"

"Swing Your Lady"

"Hiç duymadım?"

"Duyan yok zaten. Bogart, Ozark'da bir güreş düzenleyicisi."

"Uyduruyorsun."

"Hayır Programa bakılırsa Reagan'ın da küçük bir rolü var"

"Reagan mı? Ronald Reagan mı?"

"Evet."

"Eh, hiç olmazsa küçük bir rol. Ozark'ta güreş. Ve köy dansları herhalde. Yoksa neden Swing Your Lady desinler, değil mi?"

"Haklısın sanırım."

"Güreş ve köy dansı ve Ronald Reagan, Biliyor musun Bern, bu akşam şansının açılacağına bahse girerim. Bir erkeği böylesine güçlülere iten bir kadın sonunda ödülünü vermelidir'."

"Bilemiyorum, Carolyn."

"Ben biliyorum. Dış fırçanı yanına alsan iyi edersin, Bern. gece senin şanslı gecen olacak."

Bogart, Kaptan Queeg rolünün ardından güreş sponsoru Ed Hatch oldu ve güreşçisi sonunda bir kadın nalbantla evlenip yaşamının geri kalanını at nallamakla geçirmeyi seçti. Film sona erince karşıdaki kafeteryada birer espresso içtik, bir süre el tutuştuk, uzun uzun birbirimizin gözleri içine baktık. Dışarı çıkınca bir taksi çağırdım. Girmesi için kapıyı açtığımda Ilona öpüşmek için kollarımın arasına girdi.

"Bernaaard, benimle gel" diye mırıldandı.

"Seninle gelmek mi?"

"Benimle eve gel. Şimdi."

"Ooo," dedim ve inandırıcı olmayacak bir mazeret kekelemek üzereyken film izlemekle geçirdiğim on beş gece imdadıma yetişti. "Bu gece olmaz sevgilim, bir başka sefere" dedim. Kadının dudaklarına hafif bir öpücük kondurdum ve taksiye bindirip arkasından baktım.

Ne de şanslı geceydi ama.

6

Özellikle sevindirici olmasa da şaşırtıcı derecede kafam dinç olarak kalktı ve saat onda dükkânımı açtım. Rafles'in yemeğini verdim, su kabımı doldurdum, üçü bir dolara kelepirci masamı dışarı taşıdım ve Will Durant'ı alıp tezgâhın ardına geçtim. Durant bana dünyanın oldum olası berbat bir yer olduğunu anlatıyordu, her nedense bu gerçeği epey rahatlatıcı buldum.

Sabah ayazına karşı kapıyı kapadığım için her açılışında çingırağın sesini duyuyordum. Erkenden bir iki müşteri geldi, herbiri birkaç dolarlık iki satış yaptım ve Mowgli'nin getirdiği kitap çuvalına baktım. Mowgli gerçekten kurtlar tarafından büyütülmüşe benzeyen garip bir yaratıktır - zayıf, çukura batmış gözler, fırça gibi saçlar, seyrek bir sakal. Uyuşturucu beyinde gayet iri delikler açmıştır Columbia Üniversitesi'nde doktora yaparken her şeyi terk etmiş, göçebe bir yaşantı sürmeye başlamıştı, durum gerektirdikçe boş bir binadan bir diğerine geçerek yaşamaktaydı. Öğrencilik günlerinde topladığı kitapları yol boyunca birer ikişer satarak geçinmişti. Yolu Barnegat Kitabevi'ne düştüğünde stoğu epey tükenmişti ama ben de kendisinden aralarında temiz bir Kipling takımı da olan birkaç şey alabilmişim. Bir yıla yakın bir süredir ortalarda yoktu, onun uyuşturucu doldurduğu piposunu çekerek dünya ile ilişkisini iyice kestiğini duymuştum ama sonra yine ortaya çıkmıştı. Şimdi kimyasal serüvenlerini organik bitkiler ve biraz da meskalinle sınırlı tutuyor, sokak pazarlarından ve bitpazarlarından satın aldığı kitapları benim gibi insanlara satarak iki yakasını bir araya getirmeye çalışıyordu.

Bir iki şey aldım, kalanını geri verdim. David Goodis ve Peter Rabe'nin ellili yıllarda çıkmış iyi durumda cep polisyeleri varda ama benim müşterilerim o tür kitaplara koleksiyoncu fiyat ödemezlerdi. "Ben de öyle tahmin etmişim" dedi. "Bunları Partners ve Crime'da Jon'a götüreceğim. Ama bir görmek istersin diye düşünmüştüm. Kapakları çok esaslı, değil mi?"

Esaslı olduğunu söyledim. Bir Thomas Wolfe biyografisiyle Schorer'in Sinclair Lewis'in yaşamını yazdığı ve satabileni sandığım bir iki kitap daha seçtim, ikimizin de işine gelecek bir fiyata varana kadar biraz pazarlık ettik. Çekişmemizin sonuna doğru bana kitap satan herkese sorduğum soruyu sordum. "Bunlar çalıntı değil ya, Mowgli?"

"Başka nasıl olabilir ki? 'Mülkiyet hırsızlıktır' Bunu kim söylemişti biliyor musun, Bernie?"

"Proudhon."

"Aferin sana. Aslına bakarsan St. John Chrysostom da ona benzer bir şeyler söylemişti. Ondan böyle bir şey beklemezdin, değil mi?" Bir süre bu konu üzerinde konuştuktan sonra, "Bak sana ne diyeceğim, Bernie" dedi. "Bunların hiçbiri benim tarafımdan çalınmış değildir Eğer beş dolara satacağımı bildiğim bir ilk baskıyı Sally Ann'dan elli sente almam hırsızlık değilse. Bu hırsızlık mıdır?"

"Eğer öyleyse hepimizin başı belada demektir" dedim.

Çıngırak bir daha çaldığında içeri benimle konuşmak isteyen iki Yehova Şahidi girdi ve aramızda gayet güzel bir konuşma geçti. Ne Proudhon'un ne de St John Chrysostom'un adı bir kere bile geçmedi. Konuşmayı kısa kesmek zorunda kaldım -yoksa hâlâ konuşuyor olurlardı- ve ikisi de gayet mutlu olarak dükkândan ayrılırken ben de Will Durant'a döndüm. Birkaç dakika sonra çingırak yine çaldı, ama bu kere tanıdık bir ses duyana kadar başımı kaldırmadım.

Parayla satın alınabilecek en iyi polis, "Oh oh oh, işte Bayan Rhodenbarr'ın oğlu Bernard" dedi. "Seni ne zaman görsem burnunu bir kitaba gömmüş oluyorsun, Bernie. Eh, kıçın da bir kitabevinde olduğuna göre pek de aykırı sayılmaz."

"Merhaba, Ray."

"Merhaba, Ray'miş. Biraz daha canlı konuş, Bernie. Aksi halde beni gördüğüne memnun olmadığını düşüneceğim,"

"Merhaba, Ray."

"Hah, bu daha iyi işte." Öne eğilip bir dirseğini tezgâhıma dayadı. "Her ziyarete geldiğimde seni biraz sinirli görüyorum. Bunun nedeni ne sence, Bernie?"

"Bilemiyorum, Ray."

"Yani heyecanlanacak ne var, değil mi? Saygın bir işadamı yasaların ters yanında işi olmayan biri. Yeminli bir polis memuru iş yerine geldiğinde için çok rahat olmalı."

"Yeminli mi?"

"Ne dedin, Bernie?"

"Bu söz hoşuma gitti. Yeminli polis memuru. Çok hoş."

"Benden sana izin, Bernie, istediğin zaman kullanabilirsin Bana bir şey söyler misin?"

"Söyleyebileceğim bir şeyse."

"Bunu daha önce hiç gördün mü?" Elinin birini tezgâhın altında tutuyordu.

"Gördüm elbette" dedim. "Hem de çok gördüm. Benim evrak çantam. Hugo'yu nereden tanıyorsun ve neden onun kuryeliğini yapıyorsun?"

"Sen neden söz ediyorsun, kuryelik de ne demek?"

"Başka ne denir bilemiyorum. Ona çantayı iade için acele etmesine gerek olmadığını söylemişim." Çantayı almak için elimi uzattım ama Ray hızla çekti onu.

Şaşkın bir tavırla yüzüne baktım. "Neler oluyor? Çantamı verecek misin vermeyecek misin?"

"Bilemiyorum." Çantayı tezgâha koydu, başparmaklarını küçük düğmelerin.üzerine yasladı, "İçinde ne var dersin?"

"Empire State Binası."

"Ne?"

"Lindbergh'in kaçırılan bebeği. Daha kaç tahmin hakkım var Ray? İçinde ne olduğunu bilmiyorum. Hugo Candlemas geçen gün buradan çıktığında içinde kırışmasını istemediği el işi birkaç taşbasmasıyla daha önce aldığı bir iki küçük paket vardı."

"Senin resim sattığını bilmiyordum, Bernie."

"Satmam. Nereden aldığını da bana sorma. Ben ona yalnızca beş dolara bir şiir kitabı sattım."

"Ve bunu da armağan ettin demek? Çok cömertmişsin doğrusu."

"Çantayı ödünç verdim, Ray, Gayet saygın bir beyefendi ve iyi bir müşteridir. Onun gibileri kiramı karşılamaz ama gayet hoşsohbet biridir ve her geldiğinde mutlaka bir şey satın alır. Bütün bunları neden soruyorsun, kuzum?"

Ray çantanın kilidine basıp kapağını açtı. "Eh, boşmuş" dedim. "Güzel bir gösteriydi ama sonu biraz düşkırıklığı yaratmıyor mu, Ray?"

"Boş görünüyor değil mi? Ama boş değil."

"İçinde hava mı var diyorsun yoksa? Nedir bu, fizik dersi mi?"

"Ben gayet düzenli olduğumdan fiziğe ihtiyacım yok. Burada senin parmak izlerin var, Bernie,"

"Parmak izlerim mi?"

"Hem de tam takım."

"Çok hoş ama hiç de şaşırtıcı değil. Çanta benim zaten. Sana söylemişim ya."

"Evet söyledin, Bernie. Ve şaşırtıcı olan da bunu kabul etmen."

"Neden kabul etmeyecekmişim ki? Bunda utanacak ne var? Evet, Louis Vuitton marka değildir ama gayet akli başında bir evrak çantasıdır. Eğer çalıntı olduğunu söyleyeceksen onun çoktan zaman aşımına uğradığını belirtmek isterim. En az sekiz dokuz yıldır benimdir"

Ray, Rodin'in Düşünen Adam'ına benzeyen bir poz alıp uzun yüzüme baktı. "Sen kaldırımdaki buz tabakasından daha kaygansın" dedi. "Çantayı gösterdiğimde irkileceğini sanmışım ama ne münasebet, tam da beklediğin şeymiş gibi davrandın. Telefondaki sendin, değil mi?"

"Sen neden söz ediyorsun?"

"Boş ver. Çantada senin parmak izlerini bulunca bu Candlemas olayında parmak izlerinin ne aradığını nasıl açıklayacağını merak etmişim. Esaslı bir hikâye duyacağıma. emindim. Ama sen daha da ileri gidip büyük bir soğukkanlılıkla çantanın senin olduğunu iddia ettin. Bundan hoşlandım, Bernie. Gerçekten esaslı hayalgücün varmış."

"Yalnızca gerçek bu."

"Gerçekmiş" diye söylendi. "Gerçek nedir ki?"

"Bu soruyu soran ilk kanun adamı sen değilsin. Candlemas'a ne oldu?"

"Bir şey olduğunu kim söyledi?"

"Tanrı aşkına" dedim. "Boş bir evrak çantasında neden parmak izi arayasın ki? Çantayı onun evinde buldun ve onun oraya nasıl geldiğini sana ancak kendisi söyleyebilirdi, Böylece onun' konuşamayacak durumda olduğu sonucu çıkar. Ya evde yoktu ya da konuşacak durumda değildi. Hangisiydi, ha?"

Hesaplı bir bakışla beni süzdü. "Sana söylememek için bir neden yok sanırım. Zaten iki saate kadar gazetelerde okuyacaksınız."

"Öldü mü?"

"Eğer ölmemişse çok esaslı rol yaptığını söyleyebilirim."

"Kim öldürdü?"

"Bilmiyorum, Bern. Senin öldürmüş olacağını umuyordum doğrusu."

"Sözlerine dikkat et, Ray. Hatırlarsan katil hep benden başkası çıkar. Ben katil değilim. Ben öyle çalışmam."

"Biliyorum" dedi. "Seni yıllardır tanırım, şiddete başvuran hin olmadığını anladım artık Ama bir gün evini soyduğun biri seni üstünde yakalarsa ne olacağını kim bilir ki? Ve bana bu günlerde bütün zamanını kitap satmakla geçirdiğin palavrasını sıkma. Hırsızlık senin iliklerine işlemiş, Bernie. Toprağın iki metre dibindeyken bile hırsızlık yapacaksın sen."

Bak bu insana ferahlık veren bir fikirdi işte. "Bana Candlemas'tan söz et" dedim. "Nasıl öldürülmüş?"

"Ne farkedebilir ki? Ölü ölüdür."

"Cinayet olduğunu nereden biliyorsun? Çocuk değildi. Belki de doğal nedenlerle ölmüştür"

"Hayır, intihar etti, Bernie. Kendini iki kere göğsünden bıçakladı, sonra da bizi şaşırtmak için bıçağı yedi."

"Bıçak yarısından mı ölmüş?"

"Doktor öyle diyor, iç kanama, dedi. Dış kanama da az sayılmaz. Haliyi berbat etmiş."

Buna irkılmışim işte, Hugo Candlemas'a da Aubusson halısına da acıdım. Ray'e çok acı çekip çekmediğini sordum.

"Çekmiş olmalı. Biri göğsüne iki üç kere bıçak sapladı mı doğal olarak acı çekersin." Kaşlarını çatıp düşündü. "İlk bıçaklandığında şoka girdiğini ve öteki darbeleri hissetmediğini söylerler. Eh, sanırım inanmak gerek. Ben kendim denemek istemezdim doğrusu."

"Ben de. Cinayet silahı bulunmadı mı?"

Başını salladı. "Katil giderken almış. Laboratuvar bulguları gelince bıçağın boyunu ve biçimini öğreneceğiz. Şu anda yalnızca bir bıçak olduğunu söyleyebilirim. Tahminimce uzun ve ince ancak bu sadece benim tahminim."

"Bu iş nasıl oldu da sana düştü, Ray?"

"Biri sabahın birinde telefon etmiş. İki memur gitmişler, kapı kapalıymış. Apartman yöneticisine açtırmak istemişler. Ama kapıda üç kilit varmış ve yöneticide yalnızca ikisinin anahtarı bulunuyormuş. Bu hep senin yüzünden, Bernie."

"Neden?"

"Senin gibiler olmasaydı insanlar kapılarına üç kilit taktırmazlardı. Bugün kentte ceplerinde gerekenden çok fazla anahtarla dolaşan insanlar var ve bunun nedeni de New York hırsızlarıdır. Bir keresinde bir kadın görmüştüm, sokak kapısına tam altı kilit taktırmıştı. Altı kilit! Sabah evden çıkıp kilitleri kilitlemesi bittiğinde neredeyse akşam olup eve dönme zamanı geliyordu." Başını salladı.

"Ne yapmışlar peki? Kapaıyı mı kırmışlar?"

"Buna gerek yokmuş. Yalnızca bir ihbar gelmişmiş, kimliğini vermeyen biri dördüncü katta bir mücadele olduğunu bildirmiş. Aşağı Doğu Yakası olsaydı kapıyı kırıp girerlerdi ama iyi bir semtte öyle şey yapılmaz. Bir çilingir çağırılmışlar"

"Şaka ediyorsun."

"Neden? Yirmi dört saat hizmet veren çilingirlerin sayısı hiç de az değil ve bunlar doktorlara da benzemezler. Hâlâ ev ziyareti yapıyorlar"

"Akıllılık ediyorlar, yoksa kapıyı ayaklarına götürmek güç olurdu."

"Ya da kilide aspirin sıkıp çilingir çağırarak için sabahı beklerlerdi. Her neyse, çağırıkları herif ya beceriksizdi ya da kilit çok iyiymiş. Açması yarım saat sürmüş."

"Yarım saat mı? Beni çağırıydınız keşke, Ray."

"Bana kalsaydı çağırırdım. Ama içeri girip de cesedi bulmalarına kadar ben sahnede yoktum. Sonra beni çağırıldılar ve ben de cesedi incelerken telefon çaldı. O telefonu eden sendin, değil mi?"

"Neden söz ettiğini bile bilmiyorum."

"İki telefon, beş dakika arayla. İkisinde de ben açtım karşıdaki konuşmadı. Sakın bana onun sen olmadığını söylemeye kalkışma, Bern. Bu boşuna zaman kaybı olur. Seni sesinden tanıdım."

"Nasıl? Arayanın hiçbir şey söylemediğini daha şimdi söyledin ya."

"Hiçbir şey söylememenin de çeşitli yolları vardın O sendin. Sakın aksini söyleme."

"Nasıl istersen öyle olsun, Ray."

"Seni hemen tanıdım. Tabii o sırada seni düşündüğümü itiraf etmeliyim. Ceset nerede yatıyordu, biliyor musun?"

"Bilmiyorum elbette. Orada değildim ben."

"O küçük sehpayı bilirsin, hani üzerinde çiçek dolu bir tase benzeyen bir lamba var."

Tiffany, lambasından söz ediyordu. "Ben hiçbir şey bilmiyorum" dedim. "Ben adamın evine hiç gitmedim. Yukarı Doğu Yakası'nda oturduğunu biliyorum, adresi de burada bir yerde yazılıdır herhalde, ama öyle ezbere bilemem. Ve oraya da hiç gitmedim."

"Doğru. Sen gitmedin ama çantan gitti. Buna bir an bile inanıyor değilim, Bernie. Orada olduğuna eminim, hem de dün gece. Sen telefon ettiğinde bu çantanın senin olduğunu biliyordum. Ama daha önce o küçük yuvarlak sehpanın üzerinde beş küsur dolarlık bir fiş görmüştüm. Fişte Barnegat Kitabevi yazıyordu ve tarihi de önceki günün tarihiydi."

"Sana söylemiştim, Ray. Bir şiir kitabı satın almıştı." Not defterine baktı. "Fişte Praed yazıyor" "Şairin adı o işte. Winthrop Mackworth Praed."

Böyle bir adı olan biri hakkında neler düşündüğünü göstermek için elini salladı. "Bu Praed ölmüş, değil mi?"

"Çok eskiden."

"Şairlerin çoğu gibi. Cinayeti o işlemedi ve her kadar ipini çekmek istiyorsam da, senin de öldürmediğini biliyorum. Onu neden öldürecektin ki?"

"Öldürmezdim" dedim. "Müşterimdi ve müşterilerim benim için çok değerlidirler. İyi bir insandı. En azından ben öyle sanıyorum."

"Onun hakkında neler biliyorsun, Bernie?"

"Fazla bir bildiğim yok. Çok şık giyinirdi. Bu sana yardımcı oldu mu?"

"Ona bir yardımcı olmadığı kesin. Gömleğinin altına çelik yelek giymeliydi. Belki o yardımcı olurdu, şık giyimli, ha? Eh, bunu kabul ederim. Ama evin içinde takım elbise giyen bir insan nasıl biridir ki? Evine gidince kravatını çıkarırsın, ceketini iskemlenin arkasına atarsın. Ben hep öyle yaparım."

"Tahmin ederim."

"Sahi mi? Eğer seni tanımasam alay ettiğini düşünebilirdim. Sana şu kadarını söyleyeyim, Bernie. İyi ki adın Kay Fobb değil."

"Değil elbette" dedim. "Ve hiç de olmadı. Sen ne diyorsun, kuzum?"

"Kay Fobb. Bu sana bir şey hatırlatıyor mu?"

"Hayır. Kim bu kadın?"

"Kadın diyorsun, ha? Adı doğru söyleyip söylemediğimden bile emin değilim. Bernie, şuna sen de bir bak bakalım ne diyeceksin,"

Çantayı çevirip bana gösterdi. Deri çantanın beji üstüne biri kızılımsı kahve renkli büyük harflerle CAPHOB yazmıştı.

7

Bogart, Çıkmaz Sokak'ta Aşağı Doğu Yakası'nda çocukluğunu geçirdiği eve duygusal bir ziyarette bulunan Bebek Yüzlü Martin adındaki bir gangsteri oynan Film sona erdiğinde annesi Marjorie Main'den bir tokat yemiş ve Joel McCrae tarafından bir yangın merdiveninde vurulup öldürülmüştür. Filmde. Glair Trevor,

Sylvia Sidney ve Ward Bond'un da içinde oldukları pek çok iyi oyuncu vardı. Senaryo Lillian Hellman'ındı, filmi William Wyler yönetmişti ama ben en çok Omar Kiam adında birinin yaptığı kostümlere hayran kalmıştım.

Bogart'ın ölüm sahnesinde Ilona uzanıp elimi tuttu.

Filmin sonuna kadar da bırakmadı ve arada tuvaletten dönüşünde bu kere elimi iki eli arasına aldı.

"Bernard" dedi,

"Ilona."

"Bu gece gelmeyeceksin diye korktum. Bütün gün korkular içindeydim."

"Gelmeyeceğimi de nereden çıkardın?" .

"Bilmiyorum. Dün gece taksiyle giderken kalbimi bir korku kapladı işte. Seni bir daha asla göremeyeceğim, diye düşündüm."

"Buradayım işte."

"Çok memnunum, Bernard."

Elini hafifçe sıktım.

İkinci film The Left Hand of God'dı. Bogart'ın son filmlerinden biri. Filmde savaş sırasında Çin'de Amerikalı bir pilot olup bir Çinli savaşbeyi olan Lee J. Cobb hesabına çalışır. Cobb'un adamları bir papaz öldürürler ve Bogart ölü papazın giysileriyle kaçar ve bir misyonda saklanır. Bana biraz Brother Orchid'deki Edward G. Robinson'u hatırlatmıştı doğrusu.

Sonunda her şey yoluna girer.

Sinemanın karşısında cappucino içip bir ekler pastasını paylaştık. Ilona uzun bir sessizlikten sonra, "Çok kaygılandım, Bernard" dedi. :

"Sahi mi? Ama ben onun hemşireye kavuşacağını biliyordum. Lee J.. Cobb'u öldürmek zorunda kalacağını sanmıştım ama öyle zar atmaları da çok hoştu bence."

"Ben filmde söz etmiyorum."

"Ya."

"Seni kaybettiğimi sanmıştım. Başka bir kadına gittiğini düşünmüştüm."

"Sana bir iş randevum olduğunu söylememiş miydim?"

"Ama bu doğru olmasa da öyle söyledin, değil mi?" Ellerine baktı. "Başka bir kadınla olmanı anlarım. Ben... çok uzak durdum. Ama bu son üç haftadır kafamda o kadar çok şey vardı ki. Yaşadığımı ancak birlikte sinemaya gittiğimizde hissediyorum. Geri kalan zaman boyunca neredeyse soluk bile almakta güçlük çekiyorum."

"Neyin var, Ilona?"

Kadın başını salladı. "Anlatamam."

"Anlatırsın elbette."

"Şimdi olmaz. Başka bir sefere." Cappucinosunu yudumladı. "Bana iş randevundan söz et. Yoksa Özel bir konu mu?"

"Biri kütüphanesine bakmamı istiyordu. Bu işi genelde dahi erken bir saatte yaparım ama her gece sinemaya gittik. Ben de dün gece, geç bir saatte anlaşmıştım."

"Bana yaklaşmak güç olduğu için, değil mi?"

"Eh..."

"Bu akşam bakacak başka kütüphanen var mı, Bernard?"

"Hayır."

"Benim birkaç kitabım var Değerli olduklarını sanmıyorum ama belki gelip bir bakmak istersin." İşaret parmağını uzatıp çenemde dolaştırdı, sonra dudaklarına dokundu. "Ama belki başka bir iş randevun vardır, o zaman ben de eve yine tek başıma dönerim."

Sonunda İkinci ve Üçüncü caddeler arasında Yirmi Beşinci Sokakta Basit Zevkler adında bir dükkânın üstündeki apartmanın beşinci katında oturduğu anlaşıldı. Dükkânda camdan fal küreleri, günlük ve tarat kartları satılıyor; vitrindeki tabelalarda büyüçülük dersleri verildiği bildiriliyordu.

Merdiven çok dikti, doğrusu kaptan Hoberman olsa çok zorlanırdı.

Ilona arkadaki iki daireden birinde oturuyordu. Yirmi Altıncı Sokak'taki daha yüksek bir binanın çıplak duvarına bakan tek pencere tek bir odası vardı. Önce tavandaki çıplak ampülü yaktı, sonra tek çekmeceli çalışma masasının üzerindeki yeşil başlıklı abajuru yakınca onu söndürdü, sonra da bir köşede kenarları pirinçten sandığın üzerindeki üç mumu yakınca onu da söndürdü. Mumlar küçük bir mihrabı aydınlatıyordu: Çerçevesiz fotoğraf; Meryem Ana ile çocuğunun bir ikonası, gözleri çukura batmış sakallı bir aziz ve aralarında aşağıdaki dükkândan alınmış olabilecek kristal bir kürenin de olduğu birkaç ufak tefek eşya.

Bunların dışında dairenin ona ait olduğunu belirten fazla bir şey yoktu. Kitapları bir iki süt şişesi kolisindeydi, epey onarıma ihtiyacı olan döşemenin bir kısmı eski ve lekeli bir halı parçasıyla kaplıydı. Yatak ve konsol ya daireyle kiralanmıştı ya da bir eskiciden alınmıştı. Çıplak duvarlarda yalnızca bir Dünya Kuşları takvimi ile National Geographic'in bir Doğu Avrupa haritası vardı, mum ışığında fazla bir şey görmek pek mümkün değilse de, kırmızı keçe kalemle işaretli küçük alanı seçmemek imkânsızdı.

"Burası Anatruria olmalı" dedim.

Yanıma geldi. Alaycı bir sesle, "Vatanım" dedi. "Evrenin merkezi."

"Yanıyorsun" dedim. "Evrenin merkezi burasıdır."

"New York mu?"

"Bu oda."

"Çok romantiksin."

"Sen de çok güzelsin."

"Ah, Bernaard..."

Eğer sizce bir sakıncası yoksa ben burada perdeyi çekecek kadar eski kafalıyım. Birbirimize sarıldık, soyunduk ve yatağa girdik. Ancak ayrıntıları artık siz hayalinizde tamamlarsınız. Zaten kablolu televizyonunuz varsa ve gece yeteri kadar geç yatmaya karar vermişseniz televizyonda görmeyeceğiniz bir şey de yapmış değiliz.

"Bernaard? Ben kimi zaman seviştikten sonra sigara içerim. Bu seni rahatsız eder mi?"

"Elbette hayır"

"Paketim komodinin çekmecesinde. Lütfen alır mısın?"

Yarım paket kısa ve filtresiz Camel'i bulup uzattım, Ilona ağzına bir sigara yerleştirdi, kibriti yakmama izin verdi. Hayatı ona bağılıymış gibi dumanı içine çekti, sonra dudaklarını büzdü. Bu Bacall'ın Bogart'a ıslık çalmasını öğretmesi gibi üfledi,

"Hüznü azaltmak için" dedi. "Sana bir şey söyleyeyim mi? Seninle daha ilk gece sevişmek istemiştım, Bernaard. Ama bunun beni üzeceğini biliyordum."

"Eh, pek becerikli değilim herhalde."

"Bunu nasıl söyleyebilirsin? Mükemmel bir âşıkısın. O yüzden kalbimi kırıyorsun işte."

"Anlamadım."

"Bana baksana, Bernaard."

"Ağlıyorsun."

Uzanıp gözünün kenarındaki damlayı sildim. Yerine hemen bir yenisi geldi.

"Silmenin bir yararı yoktur" dedi. "Hep yenisi gelir." Sigarasından derin bir nefes çekti. Sigara içti mi bayağı içiyordu doğrusu. "Ben böyleyim işte" dedi. "Sevişmek beni hüzünlendirir. Ne kadar iyi olursa ben de kendimi o kadar kötü hissederim.

"Ne kadar kötü bir şey. Söylemeye utanıyorum ama ben kendimi çok iyi hissediyorum."

"Benim de iyi bir duygu var. içimde."

"Eh, o zaman..."

"Ama en altında da bu hüznün. O yüzden bir sigara içerim. Sigara içmeyi sevmem ama hüznü önlemek için içerim işte."

"İşe yarıyor mu bari?"

"Hayır" Sigarayı bana verdi. "Söndürür müsün, lütfen. O küçük tabağı kül tablası olarak kullanabilirsiniz. Teşekkür ederim. Şimdi bir süre yanımda kalır mısın? Ve sarıl bana, Bernaard."

Bir süre sonra konuşmaya başladı. Daire berbatmış ama parası ancak bu kadarına çıkışıyormuş. New York özellikle sabit bir geliri olmayanlar için çok pahalıymış. Ancak çoğunlukla Birleşmiş Milletler'de çevirmenlik ve düzeltmenlik işleri bulduğundan semt çok iyiymiş. Oradan bir otobüsle Beşinci Cadde'ye gidebilir, hatta hava iyi olduğunda yürüyebilirmiş.

Evi daha hoşla gidecek bir yere dönüştürmek için yapabileceği şeyler olduğunu biliyordu. Duvarları boyayabilir, o korkunç halının yerine yenisi koyabilir, bir televizyon satın alabilirdi. Belki bir gün bunları yapacaktı. Eğer hâlâ oradaysa. Eğer taşınmazsa...

Soluklan değişince uyuduğuna karar verdim. Bu arada benim de gözlerim kapanmak üzereydi. Ancak 'bir süre kalır mısın?' geceyi orada geçirmek için davet sayılmadığı gibi yatak da iki kişinin uyuyabileceği kadar geniş değildi. Uyku öncesi faaliyet için yeterliydi, o da aşırı atletik olmaya kalkışmadığın takdirde ama iş uyumaya geldi mi biraz sıkışık sayılırdı.

Onu uyandırmamaya dikkat ederek yataktan çıktım, aceleyi atılmış eşyalarımı bulup giydim. Mümları söndürmeden önce karanlıkta uğraşmak zorunda kalmamak için kapıya gidip kilitleri açtım.

Sonra mumlan söndürmek için küçük tapınağına yöneldim. Ucuz bir çerçeve içinde bir aile fotoğrafı vardı: Baba, anne ve herhalde altı yedi yaşındaki Ilona. O zaman saçları daha açıktı, yüz hatları henüz kesinleşmiş değildi ama gözlerinde o kendi kendisiyle alay eden bakış var gibi geldi.

Åşık oluyorsun, diye düşündüm ben de biraz kendi kendimle alay ederek.

Kristal küreyi aldım, ağırlığını avcumda hissettim, yine yerine bıraktım. İkonalara bakınca pek değerli olmasalar bile eski olduklarını tahmin ettim. Bir askeri ya da dini madalyonu elledim: San ve kırmızı kurdele ucunda üzerinde bir piskopos resmi ve Kiril alfabesiyle yazılar bulunan bronz bir madalyon. Bir Maria Theresa taleri, özgün kadife astarlı kutusunun içinde tanımadığım bir kralın büstünün bulunduğu beyaz metalden bir madalyon.

Aile yadigârları kuşkusuz. Küçük bir de hayvanat bahçesi: Dökme demirden bir köpek ve kedi (elde boyanmış, boyalan yer yer dökülmüş), üç porselen penguen (birinin kanadının ucu kırılmış) ve ahşap oyma bir deve. Çocukluk yadigârları herhalde, tıpkı bir bebek çay takımından kalma tek parçalar olan minyatür bir çay fincanı ve tabağı gibi.

Mumlan söndürecekken bir başka fotoğrafa gözüm ilişti Benim yaşında bir erkekle bir kadın. Kadının gür saçları başının üstünde toplanmıştı ve aklıma Ludomir votkasındaki kürklü kalpak geldi. Kadının üzerinde bir ceket vardı, omuzlarına gümüş bir tilki sarmıştı. Adamın üzerinde kemerli bir Norfolk ceket ve boynunda ipekli bir fular vardı. Kolunun birini kadının beline dolamış, diğerini de fotoğraf makinesine doğru sallamaktaydı.

Bana tanıdığım birini hatırlatıyordu ama o anda bunun kim olduğunu çıkaramadım.

Hâlâ hatırlamaya çalışırken üçüncü mumu da söndürmüştüm ve artık adamın o gülen yüzünü göremiyordum. Onun yerine kapının nerede olduğunu düşünmek daha yararlıydı, Ilona'nın penceresinden çok az ışık giriyordu; içerside Boccacio'daki daire kadar karanlıktı ve bu kere fenerim yanımda değildi. Kapının altında koridordan gelen ışık görüldüğü için hiçbir yere çarpmadan yolumu bulabildim.

Dışarı çıkıp kapıyı arkamdan kapadım. O kocaman kötü dünya ile arasında entipüften bir kilit bırakmak istemiyordum ama aletlerim yanımda olmadığından diğerlerini kilitleyemedim. Böylesi belki daha iyi olmuştu ama. Yoksa açıklaması biraz güç olurdu.

Öğleden sonra hava yağmur yağacakmış gibi kararmıştı ama akşam gökyüzü açılmıştı ve şimdi gayet güzeldi. Kitabevi yaya on beş dakika uzaktaydı ama şimdi gidersem, işe dokuz saat erken gitmiş olacaktım.

Ilona'yı hüzünlendiren sevişme beni huzursuz bırakmıştı ki, ikimiz de sevişmenin berbat bir reklamı olurduk. St. Louis'e kadar yürüyebileceğimi ve oraya varınca da birinin suratını dağıtabileceğimi hissediyordum. Sekiz on blok yürüdükten sonra bir taksi çevirdim. Arka koltuğa sığışmaya çalışırken bir an Wexford Castle'a gidip Ludomir'in gerçekten hatırladığım kadar berbat olup olmadığına bakmayı düşündüm. Ama sonra bunun ne kadar aptalca bir fikir olduğunu düşündüm ve sürücüye beni evime götürmesini söyledim.

8

Ertesi sabah saat on buçukta Hop To It adında tavşan eğitimi konusunda bir kitap okuyordum Kitabı ucuzluk masamdan almış ve Evcil Hayvanlar ile Doğa Tarihi rafına yerleştirmeden önce Will Durant'a bir ara vermişim. Tavşanların fotoğrafları çok sevimliyse de, metinde kitapları ve elektrik tellerini kemirdikleri açıkça belirtiliyordu. Raffles'a, "Sakin kaygılanma, tavşan falan alacağım yok, senin işin garantidir" dedim.

Yüzüme sanki bundan hiç kuşkusuz yokmuş gibi baktı, ben de bir parça kâğıdı avcumda top edip yakalaması için fırlattım. Tam havaya sıçramıştı ki, Carolyn içeri girdi.

"Merhaba Raffles. Eğitim nasıl gidiyor bakalım?"

"İyidir" dedim. "Bu yalnızca farecilik yeteneklerinin paslanmaması için birkaç hareket. İki saat erkencisin."

"Erkenci falan değilim. Bugün öğle yemeğine gelemeyeceğim, dışçide randevum var"

"Bundan söz etmemiştin."

"Bir saat öncesine kadar ben de bilmiyordum. Dün akşam yemek yerken dolgum düştü. Yuttum sanırım. İşin kötüsü ikide bir dilimi deliğe sokup duruyorum. Sen bir bakar mıydın, Bern?"

"Neden?"

"Oyuğun benim sandığım kadar büyük olmadığını söylemek için. Bana sanki dişlerimin çoğundan büyükmüş gibi geliyor Adeta evsizlerin barınabilecekleri bir kovuk var gibi."

Gelip yüzünü yüzüme yaklaştırdı, ağzını açtı, "Aaaaggh!" dedi.

"Nasıl göreyim ki? Bunun için doğru dürüst bir ışık ve bir çubuğun ucundaki o aynalardan gerek. Önemli bir şey olmadığından eminim."

"Ayın kraterlerinden farksız. Büyük Kanyon sanki. Neyse ki, bir saate kadar geçmişte kalacak. Dışçim beni öğle tatilinde alacak."

"Çok iyi."

"Öyle." Kalçasını tezgâha dayayıp hesapçı bir bakışla yüzüme baktı. "Ee?"

"E, ne?"

"Dün gece nasıldı?"

"Filmler esaslıydı. Birincisi 1937 yapımı olup..."

"Ben filmleri sormadım, Bern. İlon ile durumlar nasıldı?"

"Oh, iyiydi."

"İyi mi?" ...

"İyi."

Carolyn yüzüme dikkatle baktı, sonra gülümsemesi bütün yüzünü aydınlattı.

"Kes" dedim.

"Neyi keseyim? Ağzımı açmadım ki."

"Ben de açmadığıma göre neden pişmiş kelle gibi sırtıyorsun ki?"

"Bilmem. Nereye gittiniz, Bern? Sana mı ona mı?"

İnat ederek sustum. O da inatla gözlerimin içine bakmaya devam etti.

"Ona" dedim sonunda.

"Ve?"

"Ve ne? İyi vakit geçirdim, tamam mı? Şimdi mutlu musun?"

"Senin için mutluyum elbette. Güzel kadın, Bern."

"Biliyorum."

"Ve senin için deli olduğu da belli."

"Orasını bilemem" dedim. "Hem bundan nasıl emin olabilirsin? Ayrıca onun güzel olduğunu nasıl söyleyebiliyorsun? Benim sözlerimi bana mı tekrarlıyorsun?"

Carolyn dudaklarını büzdü, İlon'a'nın sigara dumanını üfledi gibi sessiz bir ısıklık çaldı. "Yalnızca bir rastlantıydı" dedi.

"Neymiş o rastlantı olan? Neden söz ettiğini bilmiyorum ye daha şimdiden sana inanmıyorum."

"Dün akşam film sona erdiğinde Musette'in önünden geçiyordum."

"Bir rastlantı, ha?"

"Herkes herhangi bir yerde olabilir, Bern." Raffles kendisine attığım kâğıdı çoktan bırakmış, türünün âdetlerine uygun olarak Carolyn'in ayak bileklerine sürtünüyordu. "Şuna bak ne yapıyor? Yoksa bu sabah onu beslemeyi unuttun mu, Bern?"

"Bir boa yılanını hazımsızlığa uğratabilecek kadar yedi. Konuyu değiştirme. Nasıl olup da dün gece orada olduğunu anlat."

"Oralardaydım işte. Sue Grafton'un yeni çıkan kitabını almak için Murder'e kadar gitmiştim." .

"Bir kitap almak için ta oraya mı gittin?"

"Partners ve Crime'da kalmamıştı. Three Lives'a da henüz gelmemişti. Ben de metroya atladığım gibi oraya gittim."

"Murder Ink, Broadway ve Doksan İkinci Sokak köşesindedir."

"Biliyorum, Bern. Dün akşam oradaydım."

"Ama orası sinemadan yirmi blok ilerdedir."

"Eh, yemek yememişim."

"Yani?"

"Bir lokanta arayarak yürüdüm ama hiçbirini beğenmedim. Sonunda Yetmiş Dokuzuncu Sokak'ta bir kafeteryada karar kıldım. Biliyor musun, son günlerde bu etnik yemek işinde biraz aşırıya kaçtık galiba. Ben de girip bir jambonlu çizburger patates kızartması, salata ve tatlı olarak da elmalı tart yedim. İki fincan Amerikan kahvesi içtim üstüne. Ve çok egzotik bir şey yemiş gibi oldum."

"Patlayacak gibi olduğumdan bir iki blok yürüyeyim dedim."

"Ve bir de baktın ki Musette Sineması'nın önüne gelmişsin."

"Tamam, planlı hareket ettim. Bir suç mu bu?"

"Hayır"

"Oraya film sona ermeden birkaç dakika önce vardım ve girişi görebileceğim bir yerde bekledim. Bir an seni kaçırdığımı sandım. İkiniz en son çıkanlar arasındaydınız."

"Sonuna kadar kalıp jeneriği seyretmekten hoşlanıyoruz."

"Kadın gerçek bir güzel, Bern. Kolunu o tutuşu, sana o bakışları... Humphrey Bogart'ı unut gitsin. Sana Flynn'mişsin gibi davranıyordu."

"Bizi ne kadar gözetledin?"

"Buna neden gözetlemek dediğini anlamadım doğrusu. Yalnızca gayet haklı bir arkadaşça ilgiyle davranıyordum. Sen de benim için aynı şeyi yapmaz mıydın?"

"Cesaret edemezdim" dedim. "Bir lezbiyen barı önünde öyle dikilip duracak olsam hemen tutuklanırdım."

"Bu doğru değil, Bern. Belki biraz dayak yerdin ama tutuklanmazdın. Hem zaten çok kalmadım. İkiniz kahve içmeye girdiğinizde ben de eve döndüm."

"Ve yeni Sue Grafton'u okudun."

Carolyn başını salladı. "Onu dışımın dolgusundan sonraya saklıyorum. Dolgu çizburgerin sonuna doğru düştü. Yutmuş olmalıyım. Beni zehirlemez, değil mi?"

"Senin için çizburgerden daha yararlıdır herhalde."

"Ben de aynı fikirdeyim. Yeni kitabın arka kapağındaki yazıları okudum, çok esaslı bir şeye benziyor ama okumak için hafta sonunu bekleyeceğim. Bu arada Grafton'un eski kitaplarından birini bir daha okuyorum. Yarısına geldim. Bahçecilik temasını işleyen."

"Okuduğumu sanmıyorum."

"Sahi mi? Ben hepsini okuduğunu sanıyordum. Bu atkuyruğu saçıyla boğulan Çinli bahçe mimarı hakkında."

"Okumuş olsam hatırlardım. Kaçırılmış olmalıyım. Adı ne?"

"Bahçe'nin 'Q'su. Okuduktan sonra sana veririm. Artık gitmem gerek, az sonra bir spanyel ile randevum var. Kadın sana kahvaltı hazırladı mı, yoksa dışarda mı yediniz?"

"Gece orada kalmadım."

"Herhalde akıllıca bir davranıştır. Beni bilirsin, biriyle bir kere yattım mı hemen birlikte gidip perdeleri seçmemizi isterim. Ama onu aradın, değil mi?"

"Telefonu cevap vermedi. Evde pek oturduğunu sanmıyorum. Oraya gitseydin nedenini anlardın."

"Bu akşam programda ne var? Yine Bogart mı?"

"Başka ne olabilir ki?"

"Sonra da kadını senin evine götüreceksin."

"Belki."

"Bernie? Bana bak, Bern. Âşık mısın?"

"Bilmiyorum" dedim.

"Bu. evet mi demek oluyor?"

"Evet, sanırım öyle demek oluyor" dedim.

Sabahın geri kalanı olaysız geçti. Carolyn dışını doldurtmaya gidince ben de yemeğe fazla önem vermek istemedim, köşeden bir dilim pizza alıp ayakta yedim. Dükkândan on dakikadan fazla uzak kalmış değildim ama bu süre Ray Kirshmann'ın ortaya çıkması için yeterli olmuştu. Onu ucuzluk masama dayanmış, Fodor'un Batı Afrika rehberini karıştırırken buldum.

"Güvenlik diye bir şey yok burada" dedi. "Namuslu bir insan olmasaydım bunların hepsini alıp götürmüştüm."

"Bana mali açıdan bir zarar vermek yerine fitiğın çıkardı"

"O masadaki kitapların üçü bir dolardın"

"Bu da mı?"

"O dört yıl öncesinin kitabıdır"

"Bundan daha eskilerinin tanesine on dolar, yirmi dolar istiyorsun. Hatta kimi zaman daha da fazla."

"Elindeki bir seyahat rehberidir" dedim. "Ve o kitaplar yaşlandıkça değer kazanmazlar Seyahate çıkacak insanlar en son ilgileri istedikleri için hızla değer kaybederler hatta. Gabon'a kadar gidip de seçtiğin otelin bir yıl önce kapandığını öğrenmek hoşuna gider miydi?"

"Bir kere oraya asla gitmezdim" dedi. "Öyle bir yere gitmek için insanın aklını kaçırmış olması gerek. Orada plajda yatıp içinde meyveler olan bir şey içerken bir de bakmışsın ki darbe olmuş."

"Ne?"

"Hükümeti devirmişler yani. Ve ne olduğunu anlamadan birden kendini bir yamyam şöleninin baş yemeği olarak buluvermişsin." Fodor'u masaya fırlattı. Kitap Hippolyte Taine'in Hayatı ve Eserleri'nin üçüncü cildi üzerinden kayıp (birinci ve ikinci ciltlerin ne olduğunu ancak Tanrı bilirdi) kaldırırma düştü.

"Gücümün farkında değilim" dedi. "Özür dilerim."

Kapıyı açmıştım ama gözüm yerdeki kitaptaydı. Ray bir an sonra eğildi, homurdandı, doğruldu ve kitabı masanın üstüne koydu.

İçerde Candlemas soruşturmasının nasıl gittiğini sordum.

"Gayet iyi" dedi. "Şu anda bir ekip olay üzerinde ve Cap Hob'un ne demek olduğunu öğrenmeye çalışıyorlar Amerikanın bütün telefon numaralarının içinde olduğu bir bilgisayar var, yalnızca o bütün adları birkaç saniye içinde tarayabilir Caphob birinin adıyla hemen saptanacaktır"

"Eğer Bay Caphob'un telefonu varsa."

"Yaşıyorsa bulunacaktır. Bilgisayarda kent rehberleri aklına gelebilecek her şey var. Bilgisayarlarla neler yaptıklarını aklın almaz."

"Bilim müthiş bir şey" dedim.

"Çok doğru." Büyük bir iş yapıyormuş gibi saatine baktı sonra bir sır söyleyecek gibi öne eğilip elini tezgâhıma dayadı "Senden biraz yardım istemek gerekecek sanırım, Bernie."

"Yine arabanın anahtarını içerde unuttuğunu söyleme sakın"

"Benimle morga gelip adamı resmen teşhis edebilir misin?"

Benden bir iyilik istemesini bekliyordum. Kitabı almak için eğilme zahmetine katlandığında böyle bir şeyin geleceğini anlamıştım.

"Bilmem ki" dedi. "Adamı pek tanı mıyordum."

"Onun iyi bir müşterin olduğunu sanıyordum."

"Sürekli müşteri denmezdi. Arada sırada gelirdi."

"Çantayı ona ödünç verecek kadar tanıyordun ama. Beş dolarlık bir kitabı eve götürmesi için çantayı ona verdin. Ya da öyle bir masal uydurdun." Doğrudu. "Eğer işbirliğine yanaşıp da zavallı herifi teşhis etmezsen ifadeni birkaç kere daha gözden geçirmemiz gerekecek sanırım. Karakolda bir iki saat geçirip hikâyeni ayrı ayrı birkaç polise anlattıysan belki gerçek tabloyu daha iyi görebiliriz."

"Konuda seçim hakkım olduğunu bilmek iyi bir şey."

"Elbette seçim hakkın var Ya doğru olanı yaparsın ya da sonuçlarına katlanırsın. Bu sana kalmış bir şey."

"Elbette polisle işbirliği yapmak isterim" dedim bir televizyon yarışma programı sunucusunun içtenliğiyle.

"Ama bana neden ihtiyaç duyduğunuzu anlamadım, Ray. Adamın komşuları vardı. Onu herhalde benden iyi tanırlardı."

Ray başını salladı. "Duruma bakılırsa hiç tanı mıyorlarmış. Birinci kattaki kadın onun iyi biri olduğunu söyledi. Ama kadın kör, zamanını kitap kasetleri dinleyerek geçiriyor Bir kat yukarda Lehrmann adında bir çift oturuyor ama onlar da on gün önce dört yıllığına Fransa'ya gitmişler. Kolej profesörleriymişler ve dairelerini karışık bir biçimde başkalarına kiralamışlar. Onların yerine gelen Fransız, bahar ve yazı Singapur'da geçiriyormuş ve şimdi Lehrmanlar'ın dairesinde Singapurlu bir Çinli var. Her neyse, adam geleli yalnızca bir hafta olmuş ve Candlemas'ı hiç görmediğini söyledi. Laboratuarda çekilen fotoğrafları gösterdik ama işe yaramadı.

Başka kim var? Zemin katta iki homo var ama onlar da yeni taşınmışlar ve girişleri sokaktan. Candlemas'ı hiç görmemişler. Yan dairede oturan yönetici üç dört binaya birden bakıyor ve bu işi alalı yalnızca bir iki ay olmuş. Candlemas kendisinden herhangi bir şey istemediği için hiç karşılaşmamışlar. Herif tanışmak için bir iki kere yukarı çıktığını söylüyor; aslında maksadı tanışmak değil de Noel bahşisini garanti etmeyi herhalde ya ama Candlemas'ı evde bulamamış."

"Ya üçüncü kat?" dedim.

"Üçüncü kat mı?"

"Homolar zemin katta, kör kadın birinci katta ve Lehrmanlar da onun üstündeler."

"Eee?"

"Candlemas dördüncü kattaydı. Üçüncü katta kim oturuyor?"

"Bak bu ilginç bir soru işte" dedi. "Adı neydi, o pardesülü detektif olsaydım şimdi soracağım soruyu ayağımı dışarı çıkarmak için attığımda sorardım: 'Ha, aklıma gelmişken...' Ama ben onun kadar sabırlı değilim doğrusu."

"Sen neden söz ediyorsun, Ray?"

"Gayet basit: Apartmanda dört kat olduğunu ve Candlemas'ın dördüncü katta oturduğunu nereden biliyorsun? Ben bu ayrıntıyı dile getirmemişim."

"Söyledin elbette."

"Yok canım."

"O zaman o söylemiş olmalı."

"Kim? Candlemas mı?"

"Başka kim olabilir ki?"

"Bence sen yalan söylüyorsun ama bu yeni bir şey değil. Dün başka ne söyledim, ha? Senin oraya gitmiş olduğuna eminim. Bana doğruyu söyle, Bernie. Herifi kimin öldürdüğü hakkında bir fikrin var mı?"

"Hayır"

"İşbirliği yapıp adamı resmen teşhis edecek misin? Üçüncü katta oturanın canı cehenneme. Onlar da diğerlerinden farksız, bir bok bilmiyorlar Haydi, Bernie, ikimize de bir iyilik yap."

Kaşlarımı çattım. "Ölümlere bakmaktan nefret ederim."

"O zaman cenazeevi işletmediğine şükret. Cesedi getirdiklerinde istersen gözlerini kaparsın, umurumda bile değil. Cesedin ona ait olduğuna yemin et, yeter"

"Hayır, bakacağım" dedim. "Eğer oraya gideceksem hiç olmazsa gözlerimi açık tutmalıyım. Ne zaman gitmek istiyorsun?"

"Şimdiye ne dersin?"

"İş saatleri içinde mi?"

"Ne kadar iş yaptığını görmüyor değilim. Yalnızca birkaç dakika sürecek." Omuzlarını silkti. "İstersen seni gelip kapanış saatinde alırım. Saat altıda kapatıyorsun, değil mi?" •

"Olmaz" dedim. "Saat yediye çeyrek kala biriyle buluşacağım. Şimdi gidersem dükkânı kapayıp tekrar açmak zorunda kalacağım. Bak ne yapalım... Saat beşe çeyrek kala gel, bir saat erken kapatırım. Oldu mu?"

Saatler ilerledikçe dükkânı öğleyin kapayıp morga gitmiş olmayı istedim. Günlerden Cumaydı, hava güzeldi ve sonuçta olanağı olan herkes hafta sonu tatiline erkenden başlayıp kenti terk ediyordu. Ve giderlerken de kitap almak için duraklamıyorlardı.

Morg benim dükkândan herhalde daha canlıydı. Böyle zamanlarda arkadaşlık etmek için bir kedim olduğuna sevinirim ama bu defa onun da pek arkadaşlığa yanaştığı yoktu. Bir süre pencere önünde uyudu, güneş fazla sıcak gelince epey yüksek olan Felsefe ve Din rafında kendine bir yer buldu. Ben oturduğum yerden kediyi göremiyordum bile.

Ilona'ya bir iki kere telefon ettim ama yanıt alamadım. O haftanın AB Bookman's Weekly dergisini alıp ilanlarda birinin benim stokumda olan bir kitabı arayıp aramadığına baktım. Arada sırada bir yerlerde bir kitapçının aradığı bir kitaba rastlamışsam da genellikle arkasını getirmezdim: Fiyatı bildiren bir kart yazmak, kartı postalamak, sonra adam sipariş edene ya da etmeyene kadar kitabı bir kenarda tutmak bana epey zahmetli bir iş gibi gelirdi. Sonra da lanet şeyi paketlemek ve postanede kuyrukta beklemek gerekirdi.

Ve bütün bunlar iki dolar kâr için mi? Ya da beş, hatta on. Değmez.

Ama bunu sürekli yaparsanız ve fiyat verme, paketleme ve postalama konusunda bir sistem geliştirirseniz işin gayet kârlı bir unsuru olabilir. En azından çeşitli makalelerde böyle yazıyordu ve onlara inanmamam için bir neden yoktu.

Ama yine de zahmetine değmeyen bir iş gibi görünüyordu. İşte hırsızlık insanı böyle şımartır

Dükkânın az ama sürekli kâr ettiği bir dönem vardı. Benim saygın bir görünüm sunmak için başladığım iş kendi kendini geçindirmeye başlamıştı ve gelecekte beni de geçindirecek gibi görünüyordu. Farkına varmadan hırsızlığı bırakmıştı bile.

Ama o dönemi çabuk atlattım. Açgözlü bir malsahibinin saldırılarına karşı koyup işimi kurtarmak için yine hırsızlığa dönmüştüm. Yasadışı yollardan kazandığım parayla gidip binayı satın aldım. Barnegat Kitabevi artık güvence altındaydı ve ben H işi istediğim sürece iyi ya da kötü götürebilirdim.

Ve ne kuruş biriktirmeye ne de Kansas ya da California'dan şu ya da bu kitapçıya kitap fiyatı bildirmeye ihtiyacım vardı. Şu köşedeki bir işimi görmeye gittiğimde ucuzluk masasını dışarda bırakabilirdim ve biri bir Vardis Fisher romanının sudan zarar görmüş ikinci baskısını yürüttüğü takdirde kalp krizi geçirmeme gerek yoktu. Masraflarımı çıkardığım sürece bir sorun yoktu çıkaramadığım zaman da nasıl olsa bir apartmana girip bir kiliti buyruklarına boyun eğdirir ve zahmetime karşılık bir beş bin dolar alır çıkardım.

Ama son gece zahmetime karşılık bir şey alabilmiş değildim. Ve dertlerimin sona erdiğini kim söylemişti ki?

Bu mutlu düşünceyle telefona gidip Ilona'nın numarasını bir daha çevirdim. Yanıt yoktu. Telefonu kapayıp Carolyn'in bana sorduğu soruyu ve benim kendisine verdiğim yanıtı düşündüm. Doğru olup olmadığını bilmiyordum ama rahatsız edecek derecede doğruya yakındı.

Düşüncelerim beni Doğu Yirmi Beşinci Sokak'taki o küçük odaya götürdü. Fotoğraftaki adamı düşünüyordum. Onu daha önce nerede görmüştüm?

Adam o aile fotoğrafındaki adam değildi. Bundan emindim, Bir kere o kabarık saçlı kadının beline kolunu dolamış, o kadar kazık gibi duramazdı. Bir kere resim çektirmeye alışkın biriydi. Yüzündeki gülümsemeden bundan zevk aldığı anlaşılıyordu.

Sanki resmi daha iyi görebilecekmişim gibi kaşlarımı çattım. Kadının, bir futbolcu gibi omuzlan olduğunu hatırlıyordum. Ama onları ne futbol sahasında ne de bir spor salonunda elde etmiş değildi. Omuzlarında votka vardı ve bunlar yakın geçmişte yeniden moda olanlardan bile daha abartılıydı.

Son zamanlarda o kadar çok vatkalı omuz da görülmüyordu. Kadının üzerindeki gibi ayakları ve küçük başları olan gümüş rengi tilki kürkleri de artık görülmüyordu. O konuda bir canlanma yaşanmıştı ve bunun nedenini anlayabiliyordum.

Herhalde eski bir fotoğrafı. Moda dünyasından izlere göre bana eski bir fotoğraf gibi gelmişti. O zamanlar fotoğraf makinelerinin daha değişik olmalarından mı acaba? Resim zamanla bozulmuş muydu? Yoksa insanlar farklı zamanlarda yüzlerine değişik ifadeler verirlerdi ve böylece yüzlerine tarih damgası vurulmuş gibi mi olurdu?

Bu yüzü güleç herif herkesi memnun etmeyi amaçlamış biriydi. Dışçısının de ayaklı reklamıydı. Lanet olsun, o güleç yüzü daha önce nerede görmüştüm? Eğer o iri dişlerini dudaklarıyla örtüp ciddi bir resim çektirtse neye benzeyecekti?

Bir para üstüne yakışacak yüzü var, diye düşündüm. Eski bir Roma sikkesinde değil ama, öyle bir yüz değildi. Çok daha yakın zamanlara ait...

Tamam.

Bir şey söylediğimi sanmıyorum, Raffles'ın Felsefe ve Din'deki yerinden fırlayıp ne olduğunu anlamak için gelmesine bakılırsa herhalde kulaklarımı oynatmış olmalıydım. "Sikke değil, pul" dedim.

Bu açıklamam Raffles'ı tatmin etmiş göründü, bir dizi gerinme egzersizi yaptıktan sonra helaya gitti. Ben Oyun ve Hobi kısmına geçtim, en alt rafta duran Scott dünya pulları katalogunu aldım. Her ne kadar dört yıllıksa da henüz ucuzluk masasına gönderilmeyecek kadar yararlı bir başvuru kitabıydı.

Katalogu tezgâha taşıyıp aradığımı bulana kadar sayfaları çevirdim, bir resme uzun uzun baktım, sonra gözlerimi kapayıp resmi belleğimdeki resimle kıyasladım.

Aynı adam mıydı?

Öyle sanıyordum ama emin olmak çok güçtü. Katalogdaki pullar gerçek boylarından küçük ve siyah beyazdı. Amerika'da yıllar önce çıkan bir yasaya göre bir pul fotoğrafının üzerine yatay beyaz bir çizgi çizilirdi; bunda amaç vicdansız birinin resmi oradan kesip bir zarfa yapıştırarak devleti dolandırmamasıydı. Oysa günümüzde on yaşında bir çocuk bile yirmi dolarlık banknotların bir banka veznedarını bile kandırabilecek renkli fotokopisini çıkartabilir. O yüzden şimdi o yasa kaldırıldı, posta pullarının resimlerini gerçekçi bir biçimde basabilirsiniz.

Son çıkan pul kataloglarında beyaz çizgiler yok ama katalogu çıkaranlar eski sayılardaki resimleri yeniden çekmeye üşenmişlerdi ve benim baktığım da yetmiş yıl öncesinin bir puluydu. Işıktan iyice yararlanmak için kitabı sağa sola çevirdikten sonra arka odama gidip çekmecelerimi karıştırarak büyütecimi buldum.

Büyüteçle bile sonuç pek parlak olmadı. On beş pulluk seriden Scott editörleri dördünü seçmişti. Üçünde bir kilise, bir dağ ve ayı oynatan bir çingene gibi yerel manzaralar vardı. Bunların hepsinde de Ilona'nın fotoğrafındaki adamın gülmeyen bir portresi sağ üst köşedeki daire içinden insana bakmaktaydı.

Dördüncüsü 100 şirinlik bir puldu. (Ülke parası şiroydü ve bir şiro yüz dikin ediyordu. En ucuz pul bir dikindi. Eski de olsa, bir pul katalogundan insan ne çok şey öğreniyor ve bu bilgiler de ne kadar gereksiz oluyor.) 100 şirinlik pul serinin en değerlisiydi ve iki bakımdan diğerlerinden ayrılıyordu. Bir kere diğerlerinin bir buçuk katı büyüklüğündeydi ve dikey bir puldu, yani yüksekliği eninden fazlaydı. Ve Ilona'nın dostunun portesi küçük bir daireye tıkıştırılmak yerine pulun tümünü dolduruyordu.

Emin olmak güçtü. Hem kitaptaki resim pek iyi değildi, hem de fotoğraf yalnızca belleğimdeydi. Titrek bir mum alevinde görmüştüm yalnızca. O yüzden yemin edemezdim ama resimdeki adam buna çok benziyordu.

Birinci Vlados: Anatruria'nın ilk ve tek kralı.

Bir an elime bir şey geçirmiş gibi oldum.

Hepsi birbirine bağlı, diye düşündüm, Ilona bir kitap almak için gelmiş sıradan biri değildi. Bütün dünya kentlerinin bütün kitapçıları içinde benimkine girmiş olması bir rastlantı değildi. Bunların hepsi...

Neyin parçasıydı?

Yarıda kalmış bir hırsızlığın ve Hugo Candlemas'ın ölümünün bir parçası olamazdı. Anatruria'nın bütün o işlerle ya da o işlerin Anatruria ile ne ilgisi olabilirdi ki? Hiç. Ilona'nın odasında Anatruria'nın eski kralının bir fotoğrafı vardı. Duvarında vatanının çevresi kalın kırmızıyla çizilmiş bir harita olduğu gibi. Neden olmasındı ki? Kadın Anatruralı'ydı ve her ne kadar bir operakomik yanı varsa da, vatansever biri de olabilirdi.

Bir rastlantı var mıydı? Bence olması gerekirdi ama tam üstüne parmak basamıyordum. Bütün olaya dramatik bir hava veren şey, en azından ilk bakışta, o güleç yüzlü adamın neden aşına geldiğini anlamamın on altı saat sürmüş olmasıydı. Onu gördüğüm anda tanısaydım hiç düşünmeden geçip gidecektim. "Hah, işte Kral Vlados, onu her yerde, sadık tebalarından birinin evinde bile tanırım" diyecektim.

Diğer yandan fotoğrafının önünden hiç tanımadan geçmiş olsaydım onun kim olduğunu hiç bilemeyecektim. Ve aslına bakarsanız umurumda bile olmayacaktı.

Bu yüzden şaşırtıcı olan şey (ki bir şeyin de şaşırtıcı olması gerekiyordu sanırım) Scott kataloguna daha önceki bir bakışından Kral Vlados'un resmini belleğimde bilinçsiz olarak yerleştirmiş olmamdı. Ama bu da şaşırtıcı değildi aslında, çünkü Ilona'nın doğum yeri olduğunu söylemesinden sonra Anatruria'yı katalogda aramıştım. O yüzden tarihi verileri öyle bir çırpıda sıralayıp Carolyn'i etkilemişim zaten.

Büyüteçle zat-ı şahanelerine bir kere daha baktım. Gülümsemesi ciddi olmasından daha iyi diye bir karara vardım sonra. Gülümseme bunun gibi ciddi bir filatelik olaya uygun düşmezdi ama yüzlerini Avrupa'nın pul ve paralarına yapıştırmış olan pek çok kralın karşısında ona bir üstünlük vermekteydi. Anatruria taht üzerindeki iddiasının kaynağının ne olduğunu ve diğer kral ye prenslerle bir akrabalığının bulunup bulunmadığını merak ettim. Bu insanların çoğu şu ya da bu yolla Kraliçe Victoria'nın soyundan gelirlerdi ve partilerde en fazla onun kadar eğlenceli olurlardı.

Ya Vlados'un yanındaki o saçları kabarık, tilkili kadın? Scott editörleri onun bir resmini basmamışlardı ama kibarlık edip adını vermişlerdi. Listeye göre seride 35 şirinlik pulla tek başına ve 50 şirinlik pulda kocasıyla iki kere yer almıştı. Adı Kraliçe Liliana'ydı.

Scott katalogunda Anatruria pulları fiyatlandırılmamış, yalnızca çok seyrek buldukları ve filatelik gerçekliklerinin kuşkulu bulunduğu belirtilmişti. Pullar postada kullanılmak için değil, bir mesaj iletmek için bastırılmıştı ve bazıları postada kullanılmışsa da, bunların Anatruria'nın bağımsızlığına sempatiyle bakan posta müdürleri tarafından damgalandıkları tahmin ediliyordu.

Scott pulların değerli olduğunu biliyordu ama bir fiyat vermek de istememekteydi. Zaten filatelistleri doyuracak kadar fazla bir miktar yoktu ve Anatruria pullarının heveslisi de pek o kadar fazla değildi. Çaldığım bir pul koleksiyonunda Kral Vlados'un portresi olanlara rastlarsam onları nasıl satacağımı biliyordum. Bunun için biraz araştırma gerekecekti: Uzman katalogları, müzayede kayıtları, kütüphane araştırmaları falan. Daha popüler malzemeden elde edeceğim kân umamazdım ama doğru dürüst bir fiyat almak da mümkündü.

Ama bende pul olmadığı için bu benim sorunum değildi. Anatruralı bir sevgilim vardı ama o doğmadan elli yıl önce Anatruria pul basma girişimini terk etmiş bulunuyordu ve kadının ülkesinin bir pul geçmişi olduğunu bilmemesi bile mümkündü.

Eh, bu da konuşacağımız bir konu olamaz mıydı? Fotoğrafi duvardan çıkarır ve, "Ah, kral Vlados ve güzel kraliçesi Liliana" diyebilirdim. Bu kadını etkiler miydi? Ülkesinin tarihine aşinalığım onun başını döndürür müydü?

Belki. Belki de yalnızca kaşlarını hafifçe kaldırır ve o kuşkucu gülümsemesiyle yüzüme bakardı.

Telefona uzanıp numarasını bir daha çevirdim ama eskisinden başarılı olamadım.

Ondan sonra da o ufak tefek adam içeri girip tabancasını suratıma doğrulttu.

9

Adamı kapıdan girerken ilk gördüğümde babasının elbiselerini giymiş bir çocuk sandım. Boyu bir yirmibeşten fazla olamazdı ve yürüyüşüne bakılırsa ayakkabılarının içine tabanlıklar yerleştirmişti. Yüzü çok dardı sanki Tabiat Ana ellerini çırparken arasına girmiş gibi. Burnu uzun ve dar dudakları inceydi. Saçları ve kaşları kara, teni çok beyaz adeta şeffaftı. Yanaklarında pençe pençe kırmızılıklar vardı ama bunlar sağlıktan çok verem belirtisiydi.

Adamın üzerinde limon yeşili spor bir gömlek vardı ve bütün düğmeleri boğazına kadar iliklenmişti. Pantolonu parlak mavi gabardin kumaşandı. Başında kenarında bir tüy olan hasır bir Panama şapka vardı ve sanırım onu aşırı giyinmiş bir çocuğa benzeten şey de buydu.

"Kaç para istiyorsun?" dedi.

Hiç duraksamadan, "Özür dilerim ama satılık değil" dedim.

Aklıma gelen ilk -ve tek- şey adamın dükkânımı satın almak istediği olmuştu. Herifin Barnegat Kitabevi'ni araştırdığını ve bir altın madeni olduğuna kanaat getirdiğini düşünerek kendimi aldatıyor değildim. Aksine onun emlağı bir yatırım olarak gördüğünü hesap ediyordum: Kontratımı ele geçirmek için beni satın alacak, kitap stoğumu Argosy ya da The Strand'a satacak ve Barnegat'ın yerine bir Tayland lokantası ya da Kore hırdavatçısı gibi mahalleye kültürel katkıda bulunacak bir işyeri açacaktı, Garip görünse de sık sık böyle teklifler alırım ve genelde benim kiracı olmanın yanı sıra binanın da sahibi olduğumu söylemek zahmetine girmem. Bir kere bu bir sırdır; ikincisi de arkasından daha derin soruşturmalara neden olur. Onlara işin satılık olmadığını söylerim ve er geç sözüme inanıp çekip giderler.

Ama bu o tiplerden değildi. Çekip gideceği yerde elim cebine sokup bir tabanca çıkarmaz mı!

Çok küçük bir tabancaydı, nikel kaplı, sedef kabzalı bir otomatik, o çok küçük eline sığabilecek bir silah. Kaç kalibrelik olduğunu bilmiyordum ama ister .22'lik ister .25'lik olsun doğru yere isabet ettiğinde insanı öldürürdü ve herif de tezgâhın öte yanında durduğu yerden kurşunu istediği yere gönderebilirdi.

Durumu düşünseydim dehşete kapılabılırdım. Herifin ekranda sürekli gördüğümüz o kısa boylu psikopatlardan hiç farkı yoktu, hiç duraksamadan ve yüzlerinde hiçbir ifâde değişikliği olmadan adam öldüren o sürüngen tetikçilerden biriydi sanki. Ve şimdi de benim dükkânımdaydı ve silahını bana doğrultuyordu. "Sersem!" dedim. "Neyin var senin? Çabuk kaldır onu!" Tabanca oyuncağa benziyordu. Mantar tabancası ya da ustaca gizlenmiş bir çakmak gibi. Öyle sandığımı söylüyor değilim. Gerçek bir tabanca olduğunu biliyordum ama tepkimi açıklayacak başka bir şey düşünmüyorum. Mantıklı bir korku gösterip titreyeceğim yerde çok kızmıştım. Bu çocuk kim oluyordu da dükkânıma girip bana tabanca çekiyordu? Doğrusu iyi bir haşlanmayı hak etmişti.

Herif duraksayınca, "Derhal!" dedim. "Böyle bir şeyle başının belaya gireceğini bilmiyor musun? Saatin kaç olduğundan haberin var mı?"

"Saat mi?"

"Saat dört buçuk" dedim. "Her an içeri bir polis girebilir ve sen elinde o şeyle öyle dururken polisin seni görmesini ister misin? Bunu nasıl açıklayacaksın, ha?"

"Ama..."

"Lanet olsun, kaldır onu ortadan!"

Ve şaşılacak şey, herif dediğimi yaptı. "Şey... özür dilerim" dedi. Yanaklarındaki kızılık biraz daha koyulaşırken yüzünün geri kalanı daha da beyazlaşmış gibi geldi. Elindeki tabancaya sanki utanılacak bir şeymiş gibi baktı, indirirken avcunun içinde sakladı. Çıkardığı cebine soktu. "Şey... ben... Yani istemezdim... Çok özür dilerim."

"Hah, böylesi daha iyi" dedim. "Çok daha iyi. Şimdi ne istediğini söyle bakalım. Aradığın bir kitap mı vardı?"

"Kitap mı?" Gözleri mümkün olduğunca irileşmiş yüzüme baktı. "Ne aradığımı biliyorsun. Ve lütfen, silah için özür dilerim. Yalnızca sizi etkilemek istemiştin."

"İnsanı etkileyecek daha iyi yollar vardır" dedim.

"Elbette. Çok haklısınız."

Yabancı bir aksanla konuşuyor; S'leri titretiyordu. Buna daha önce dikkat etmemiştim; eh, bir tabancanın namlusuna bakarken bu tür incelikleri gözden kaçırdığım olurdu.

"Bedelini ödeyeceğim" dedi.

"Ya?"

"Çok iyi bir fiyat vereceğim."

"Ne kadar?" Ve ne için, diye merak ettim.

"Kaç para istiyorsunuz?"

"Mümkün olduğu kadar çok."

"Zengin bir insan olmadığımı bilmelisiniz."

"O zaman alacak gücünüz olmayabilir." Satılık olan her neyse.

"Ama o benim olmalı!"

"O zaman bir yolunu bulacağınızdan eminim,"

Dar yüzünü ileri çıkarıp sivri çenesini bana doğru uzattı. "Ona onun sahip olmadığına beni ikna etmelisiniz."

"Kimden söz ediyoruz?"

Yüzünü buruşturdu. "Adını söylemeli miyim?"

"Eh, yararı olurdu" dedim.

"Şişman adam" dedi. "Tsarnoff."

"Sarnoff mu?"

"Tsarnoff!"

"Özür dilerim" dedim.

"Tehlikelidir Kendisine güvenilmez. Size söylediklerinin hepsi yalandır."

"Ya."

"Evet öyle. Bir şey daha söyleyeceğim. O kaç para verirse ben daha fazlasını vereceğim. Bana Tsarnoff'un onu ele geçirmediğini söyleyin."

"Eh" dedim. "Benden bir şey almadığını söyleyebilirim."

"Tanrıya şükürler olsun."

"Durumu biraz açıklamak ve yanlış anlaşılmayı önlemek için bana ne olduğunu söylemeniz."

"Neyin ne olduğunu?"

"Benden istediğiniz şeyin. Onu siz de istiyorsunuz, Tsarnoff da. Şunun ne olduğunu açıkça söylemeniz de kurtulsak."

"Ne olduğunu biliyorsunuz."

"Evet ama sizin onun ne olduğunu bildiğinizi nasıl anlayacağım?"

"Hayır!" diye bağıırıp tezgâhımı yumrukladı, insanlar bunu yapınca çok sinirlenirim. "Lütfen" dedi. "Ben çok sinirli bir insanım. Benimle alay etmemelisiniz."

"Bir daha olmayacak."

"Belgelere ihtiyacım var. Gerisi sizde kalabilir Ben yalnızca belgeleri istiyorum ve mantıklı bir şey istediğiniz takdirde ödemeye hazırım. Ben mantıklı bir insanım ve sizin de öyle olduğunuza inanıyorum."

"Mantık benim göbek adımdır" dedim.

Kaşlarını çattı. "Göbek adınızın 'Grimes' olduğunu sanıyordum. Öyle değil mi?"

"Öyle. Haklısınız. Annemin kızlık soyadıydı."

"Ve Rhodenbarr? O da soyadınız mı?"

"O da babamın kızlık soyadıydı. Ama göbek adımın 'Mantık' olduğunu söylediğimde o bir deyimdi. Sözgeşi yani. Mantıklı bir insan olduğumu belirtmek istemiştin."

"Ama ben de aynı şeyi söylüyorum, değil mi?" Omuzlarım silkti. "Bu dil konusu kafamı iyice karıştırıyor"

"Herkesinkini karıştırır. Şu anda ben de sizin adınızı bilmediğim için iyice karışmış durumdayım. Bir kimseyle iş yapacaksam adını bilmek isterim."

"Özür dilerim." Adam elini cebine sokunca irkildim ama yalnızca deri bir kart cüzdanı çıkardı, içinden bir kart çekti kuşkuyla baktı, sonra bana uzattı.

"Tiglat Rasmulyan" diye yüksek sesle okudum. Adam birden doğruldu, topuklarını şaklattı.

"Emrinizde."

"Eh, bunu şimdilik elden çıkarmayayım" dedim. "Bu arada esrarengiz belgelere rastlarsam sizi hatırlayacağım. Şimdi..."

Yanaklarındaki kızılıklar koyulaştı. "Bana çocukmuşum gibi davranıyorsunuz" dedi. "Bunun akıllıca bir şey olmadığını söylemek isterim."

Ve eli cebine gitti.

Tam o sırada açılan kapıya bakmak için başını çevirdiğinde eli cebinde kaldı. "Hah, işte beklediğim adam" dedim. "Ray, seni Tiglat Rasmulyan ile tanıştırayım. Bay Rasmulyan, bu da New York Emniyeti'nden polis memuru Raymond Kirschmann."

Rasmulyan'ın duymak istediğinin bu olduğunu umduğu izlenimine kapıldığımı söyleyemem. Elini cebinden çıkardı ama Ray'e uzatmadı. Ray'i başıyla selamladı, sonra bana dönüp "Ben artık gideyim" dedi. "Konuştuğumuzu unutmazsınız, değil mi?"

"Elbette. İyi hafta sonları dilerim. Ha, kitabınızı unutmayın"

"Kitabımı mı?"

Dönüp arkamdaki raftan bir kitap aldım. Joseph Conrad'ın Modern Library dizisinden çıkan Nosferatu'suydu. Baş sayfasını açıp baktım: gayet uygun bir 4,5 dolar fiyat koymuştum. Bir kalem alıp 4'ün soluna bir 1 yazıp adama gülümsedim. "Yirmi dört dolar ama iskontonuzla yirmi dolar. Meslekten olduğunuz için satış vergisi yok elbette."

Adam bu defa elini öteki cebine soktu, tabanca yerine bir para tomarı çıkarttı, bir yirmilik seçip bana uzattı. Ben adamın adını karttan kopya ederek fişini doldurdum, parasını alıp fişin kopyasını kitabın içine yerleştirdim ve kitabı bir poşete koyup kendisine uzattım. Paketi aldı, yüzüme baktı, Ray'e baktı, bir şey söylemeye kalkıştı, vazgeçti ve Ray'in yanından geçip dışarı çıktı.

"Garip biri" diyen Ray kartı aldı. "Tiglat Rasmulyan. Bu Tiglat ne biçim ad böyle?"

"Olağanüstü bir ad" dedim.

"Ne adres ne telefon numarası. Yalnızca adı."

"Buna kartvizit derler, Ray."

"Kitapçı mı?"

"Öyle diyor"

"Bu da kartı demek. Ne adres, ne telefon numarası. Ve sen buna rağmen ona iskonto yaptın ve vergi almadın ha?"

"Çok saf bir insanım ben, Ray."

"İyi ki dükkânı erken kapatıyorsun. Yoksa sermayeyi kediye yüklersin bu gidişle."

Yirmi dakika sonra gri bir koridorda durmuş bir camın ardından bana beni göremeyecek birine bakıyordum. "Bu işten nefret ediyorum" dedim Ray'e. "Hatırladın mı? Sana bu işten nefret ettiğimi söylemişim."

"Kusmayacaksın, değil mi, Bernie?"

"Hayır, kusmayacağım. Artık gidebilir miyiz?"

"Yeteri kadar gördün mü?"

"Fazlasıyla."

"Eee?"

"Ne demek ee? Yani..."

"Evet. O mu?"

Duraksadım. "Adamı ben kaç kere görmüştüm. İki ya da üç..."

"Adam senin müşterindi, Bernie."

"Ama pek sık gelen bir müşteri değildi. Ve kitabevine gelen insanların yüzlerine pek dikkat etmezsin, en azından ben etmem."

"Etmez misin?"

"Sayılmaz, ikimiz de çoğunlukla söz konusu olan kitaba bakarız. Eğer çekle ödüyorsa çeke ve kimliğine bakarım, eğer kimlik görmek istemişsem. Candlemas bana nakit ödediği için sürücü belgesine bakmam gerekmemiştir."

"Onun için sen de bir dakika önce yaptığın gibi yüzüne baktın ve işte o yüzden şimdi adamı teşhis edebildin."

"Ama gerçekten yüzüne bakmış mıydım?" Kaşlarımı çattım. "Kimi zaman görmeden bakarız, Ray. Elbisesine baktım, çok şık giyindiğinden eminim. Ama şimdi üzerinde yalnızca bir örtü var.."

"Bernie..."

"Az önce dükkânımda rastladığın adamı düşün. Aradan ancak yarım saat geçti ve adamın yüzüne baktın, Ray. Ama onu gerçekten gördün mü? Gerekirse onu tarif edebilir misin?"

"Elbette, Adı: Tıglatz Rasmulyan, boyu bir elli beş, kilosu elli beş. Saçlar siyah, göz rengi, yeşil."

"Sahi mi? Gözleri yeşil miydi?"

"Elbette, gömleğiyle uyumluydu. Gömleği ondan seçmişti herhalde. Ten soluk. Orada burada kırmızı lekelen Yüzü sıradan.."

Rasmulyan'ın elbiselerini belindeki gümüş tokalı timsah derisi kemere kadar tarif etti ki, o gözüme çarpmamıştı işte. "Müthişsin" dedim. "Adama doğru dürüst bakmadın ve bütün bunları gördün. Adını biraz yanlış söyledin ama gerisi kusursuzdu."

"Eh, ben eğitilmiş gözlemci denilen insanlardanım." Doğrusu kendinden pek memnun bir hali vardı. "Ara sıra adlarda yanılırım ama gerisini çoğunlukla bilirim."

"Ben de tam aksiyim işte. Ben görselden çok söz elim. Adları hatırlarım da yüzleri pek çıkaramam."

"Bütün gün kitaplar arasında bulunmaktan doğan bir şey herhalde."

"Hiç şaşmam."

"Oysa dışarı çıkıp insanların arasına karışsan..."

"Herhalde haklısındır."

"Ee?"

"Efendim, Ray?"

"Bu zavallı herifi teşhis edecek misin?"

"Yüzde yüz emin olmayarak evet."

"Ne biçim laf bu?"

"Dur sözümü bitireyim. Benim cesedi teşhis etmem bir formaliteden başka bir şey değil sanırım."

"Çok doğru söyledin, Bernie."

"Onu nasıl olsa parmak izlerinden ve dişçi kayıtlarından teşhis etmişsinizdir. Şimdi de yalnızca bildiklerinizi doğrulayan bir görgü tanığına ihtiyacınız var."

"Şimdiye kadar parmak izlerinden ve dişçi kayıtlarından bir sonuç almış değiliz. Ama kim olduğunu biliyoruz."

"Demek bu bir formalite."

"Öyle dedim ya, Bernie."

Kararımı verdim. "Tamam, Candlemas'tır" dedim.

"Tutanak için bir daha soruyorum: Şimdi gördüğün cesedin Hugo Candlemas'a ait olduğunu teşhis ettin, değil mi?"

Eğer bu bir film olsaydı tam bu anda meşum bir müzik çalar ve kahramanın hata etmek üzere olduğunu anlardınız. Aptal, sakın yapma! Diye bağırarak gelirdi içinizden.

Ama kahraman sizi dinler miydi?

"Ray, bu konuda hiç kuşku yok" dedim.

10

Ray beni metro istasyonuna bıraktı ve Musette gitme zamanı gelmeden eve uğrayarak bir duş yapıp tıraş oldum. Sinemaya önce ben geldiğim için iki bilet alıp beklemeye başladım. Kapılan açtıklarında hâlâ bekliyordum. Kalabalığın ardından ben de girdim ve ceketimi sol tarafta iki koltuğun üzerine atıp kapıda bilet toplayan adamın yanına döndüm. Son iki buçuk haftadır her gece gördüğü için adam beni tanıyordu.

Yanımda hanım arkadaşım olmadığı için ilk anda tanıyamadığını söyledi. Ben de sorun da bu işte dedim, Ilona yolda bir yere takılmış olmalıydı, bileti adama verdim. Kadın gelince oturduğum yere getireceğine söz verdi.

Gidip patlamış mısır aldım. Öğle yediğim o pizza parçasından başka ağızma lokma girmiş değildi. Orada yanımda kimse olmadan oturmak ve kesekâğıdına başka bir ele dokunma ihtimali olmadan elimi daldırmak gerçekten garip bir duyguydu.

Çevreme bakınca sinemadaki kalabalığın çoğunun aşına olduğunu gördüm. Bizim gibi tek bir filmi bile kaçırmayan inatçıların çok olup olmadığını bilmiyordum ama pek çok kimse bir kereden fazla geliyor olmalıydı. Aslında insan bir Bogart filmi gördü mü hepsini ya da hiç olmazsa mümkün olduğu kadar çoğunu görmek isterdi.

Eğer tiplere kalkarsak hangi tipler olduğunu çıkaramazdım. Kolej öğrencileri vardı, kimi film izleyicilerinin ciddi bakışına sahip, kimi yalnızca iyi vakit geçirmeye gelmiş, Juilliard'da bedava akşam konserlerinde görülen entelektüel-sanatçı yaşlı tipler vardı ki, bunların bir kısmı herhalde bu filmlerin çoğunu ilk vizyona çıktığı zaman görmüşlerdi. Normal ve eşcinsel tek kişiler, normal ya da eşcinsel evli genç çiftler ve sinemayı satın alacak kadar zengin görünenlerle bilet parasını metroda dilenerek benzeyen insanlar vardı. Otuz beş yıl önce ölmüş bir hâlâ süregelen çekiciliğinin bir araya getirdiği çok karmaşık bir kalabalıktık ve ben de bu insanların bir parçası olmakla mutluydum.

Ama Ilona yanımda olup patlamış mısırımı paylaşıyor olsaydı hiç kuşkusuz çok daha mutlu olacaktım.

Bu düşünceler nedense mısırın boğazıma takılmasına neden olmuştu. Kendi kendime acımanın henüz yersiz olacağını, kadının her an yanıma oturacağını düşündüm.

Işıklar söndüğünde yanımdaki koltuk hâlâ boştu. Aslında pek de şaşırılmış değildim. Bir avuç mısır daha alıp kendimi filme verdim.

Birinci film olan Marsilya Geçidi 1944'te Kasablanka'dan bir süre sonra yapılmıştı ve ondan esinlendiği belliydi. Ancak jenerikte filmin Nordhoff ve Hall'un bir kitabından alındığı yazılıydı. (Hatırlarsanız bu ikili Mutiny on the Bounty'yi de yazmıştı.) Bogart film başladığında Şeytan Adası'nda Matrac adında bir Fransız gazetecisidir. Cinayetle suçlanmıştır ve yaşam boyu hapis cezasını çekmektedir Diğer dört mahkûmla kaçar ve açık denizde bir Fransız şilebi tarafından kurtarılırlar. Mahkûmlar Fransa için savaşmak ister -bir Hollywood filminde olduğu kadar vatansever insanlar hiç görülmüş müdür? Ancak Fransa kısa bir süre önce teslim olmuştur ve Sydney Greenstreet gemiyi Vichy hükümetine devretmek ister Onun isyan girişimi önlenir; Bogart ve arkadaşları İngiltere'de bir Özgür Fransa bombardıman filosuna katılırlar. Uçağı bir görev uçuşundan dönen en son uçak olur ve yere konduktan sonra arkadaşları cesedini indirirler.

Eh, iyi bir dava uğruna ölmüştü ve o zamana kadar da Claude Rains, Peter Lorre ve Helmut Dantine ve diğer alışlagelmiş sanıklarla birlikte olmuştu. Çevirdiği en iyi film değildi belki, ama her zamanki Bogart rolündeydi: Saf idealisti maskeleyen alaycılık, yenilgide zafer bulan kişi.

Ilona'nın filmi kaçırması yazık olmuştu doğrusu.

Işıklar yanınca yol gösteren adama baktım ama omuzlarını silkip başını salladı. Gişeye sordum, sonra lobideki bir telefonda evini aradım. Ama yanıt yoktu. Salona girerken yol gösterici kullanılmamış biletimi geri verip parasını almak isteyip istemediğini sordu. Hâlâ gelebileceğini, beklemesini söyledim

Keçi sakallı ama bıyısız uzun boylu bir adam büfenin önünde rastladığında, "Bu gece yalnızsınız" dedi.

Adamı ve tumbul sevgilisini hemen hemen her gece görmüştüm ama ilk kez o gece konuşuyorduk. "Yalnızım" dedim "Geç saatlere kadar çalışabileceğini söylemişti. Hâlâ gelebilir ama."

Bir süre gördüğümüz ve göreceğimiz filmlerden söz ettik, sonra yerime döndüm ve Black Legion'ı izlemeye koyuldum.

Film 1937 yapıymıydı, Bogart bir Ku Klux Klan üyesiydi, Ama buna Black Legion diyorlardı ve üyeler beyaz kurukafalı kukuletalar giyorlardı. Film geçen yıl bir televizyon kanalında izlemiştim ve çok parlak değildi. Film başlayınca Ilona'nın artık gelmeyeceğini anladım. Bunu sanki daha ilk baştan beri biliyormuş gibiydim.

Dışarı çıkmak istediysen de yerimde kaldım ve filme takıldım. Sonunda Bogart cinayetten tutuklanıyor ve Lejyonun bir suç örgütü tarafından ticari amaçlarla kullanıldığı anlaşılıyordu. Bogart'ın kendini savunduğunu iddia etmesini istediler ama o kansının namusunu korumak için devlete yardımcı oldu ve bütün Kara Lejyon'u çökerterek gerçeğin ve adaletin galibiyetini sağladı.

Ama buna rağmen yaşamboyu hapse mahkûm olmuştu. Zavallının Patty Hearst'inkiden bu yana en kötü avukatı vardı herhalde.

Nedenini bilmiyorum ama Ilona'nın beni beklerken bir kahve içmediğinden emin olmak için karşıdaki kafeteryaya girdim. Orada değildi tabii. Kapıdan salonu şöyle bir gözden geçirdikten sonra evime gittim.

Kadının telefonunu bir daha çaldırdım ve kimse açmayınca da şaşmadım. Eve almak için geldiğim şeyi aldıktan sonra yine aradım ve her sabah işe giderken bindiğim metroya binip aynı araştırmaları yaptım ama bir durak önce Broadway ile Yirmi Dördüncü Sokak köşesinde indim. Otobüsümü kaçırmıştım, tam bir taksi çağıracakken aklım başıma geldi. Ne acelem vardı ki?

Yirmi Üçüncü Sokak'ta karşı kaldırıma geçip Ilona'nın evinden iki blok önceki bir telefon kulübesinden bir daha aradım. Makine paramı geri verince yolun geri kalanını yürüdüm ve apartmanın karşı kaldırımında durdum. Zemin kattaki Basit Zevkler kapalı ve karanlıktı. Dördüncü kat pencerelerinde ışık yoktu ama bu bir anlam ifade etmezdi, Ilona'nın dairesi arkaya bakıyordu.

Elimi cebime sokup evden aldığım maymuncuğu yokladım, Ilona'nın dairesine girmek için ahlaki bir hakkım olmadığını biliyordum. Ama bende zaten pek ahlak diye bir şey de yoktu ve bunu yıllardır biliyordum.

Her iki yanıma da baktıktan sonra karşıya geçtim -sokak tek yönlüydü ama Çin yemekleri taşıyan bisikletlilerin nereden çıkacakları bilinmezdi- sonra yine iki yanıma baktım ve apartmanın holüne giden altı basamağı çıktım. Zillerde MARKOVA yazan bir tane aradım, bulamadım ama en üstte ad yazılı olmayan bir tek zil vardı, o da onunki olmalıydı.

Zili çaldım ya Ilona'nınkiydi ya da başka bir boş dairede çalmıştı ve kapı açılmadı.

Apartment kapılarının sorunu ortalıkta, herkesin gözü önünde olmalarıdır. Giren ya da çıkan biri sizi iş üstünde yakalayabilir. Sokaktan geçen biri sizi görebilir. Ve kilidi ne kadar uzun kurcalarsanız bu olasılık da o kadar çok artar.

Diğer yandan apartman kapılarının iyi yanı genelde açmanın güç olmamasıdır. Bunlar yaylı kilitlerdir, eğer sürgülü kilit olsa yukardan otomatikçe basılıp açılmaları imkânsız olur. Sonra kilitler o kadar çok kullanılır ki, en eski o mesleğin yaşlı üyeleri kadar kolaylıkla boyun eğerler. Bunun da bir kredi kartıyla açılmayı imkânsız kılan koruyucu bir dili vardı ama onun dışında da fazla bir şey yoktu. Bu kilit ancak anahtarını kaybetmiş bir kiracıyı kapının dışında tutabilirdi.

Birkaç dakika sonra Ilona'nın dairesinin kapısında idim.

Kapıyı tıkklatmama bir yanıt alamadım, kapı altından dışarı vuran ışık da yoktu. Dün gece kadının üç kilitten yalnızca ikisini kilitlemiş olduğuna ve herbirinde anahtarı ne yöne çevirdiğine dikkat etmişim. (Elimde değil, böyle şeyleri hiç gözden kaçırmam.) Maymuncuğumu çıkarıp işe giriştim. Hızlı çalışıyordum -insan bu işlerde fazla oyalanmak istemez- ama aslında aceleye hiç gerek yoktu. Önce birini, sonra diğerini açtım ve içeri girdim,

Eldivenlerimi getirmemişim ama getirmiş olsam da giymezdim. Kaygım, bırakacağım parmak izleri değil, bir ilişkiyi neredeyse daha başlamadan berbat etme. Eğer buradan yakalanmadan çıkarsam ziyaretimin adli tıbbi ilgilendiren herhangi bir kanıtı bana zarar vermezdi. Ama Ilona beni bu durumda yakalarsa o zaman dünyanın tüm eldiveni hiçbir işe yaramazdı.

Kapıyı arkamdan kapadım ve zifiri karanlık odada kıpırdamadan durdum. Benim dışımda başkası var mı diye kulak vermiş dinlerken soluk bile almamışım. Sonra derin bir soluk aldım ve yerini hatırladığım düğmeyi bulup çevirdim. Tavandaki çıplak ampulün ışığında gözlerimi kırıştırdıktan sonra çevreme bakındım.

Boş bir mezara girmiş bir arkeolog gibi hissediyordum kendimi.

11

Mobilyalar hâlâ oradaydı. Dar yatak yapılmamış bir halde hâlâ uzak köşede, ayakları sallanan komodinin başucundaydı. Aynı üç iskemleyi bir daha saydım: İki ahşap, biri yatağın ucundaki küçük konsolun önünde ve beceriksizce metalik yeşil kadife kumaş geçirilmiş kırık yaylı tek kottuk. Bütün çirkinliğiyle halı da oradaydı.

Bunların dışında bir şey kalmamıştı. Plastik süt şişesi kutuları ve içlerindeki kitaplar gitmişti. Kenarları pirinç sandık ve onun üzerindeki mihrap, mumlar, kristal küre, ikonalar ve hayvanlar hepten gitmişlerdi, Ilona ile anababasının resmi, Vlado ile Liliana'nın çerçeveli fotoğrafı da. Doğu Avrupa haritası ve kuşlu takvim de.

Masanın ve konsolun çekmecesinde olanlar da gitmişti. Hepsi bomboştu şimdi. Üç tel askılık ve birkaç poşet dışında dolapta bulunabilecek diğer eşya da.

Yatağın üzerinde çarşaf hâlâ Ilona'nın kokusuyla buruşmuş bir halde durmaktaydı.

Masaya gidip telefonu açtım. Çevir sesi geldi. Telefonda tekrar düğmesi olsaydı kadının kaybolmadan önce en son kime telefon ettiğini öğrenebilirdim. Onun yerine kendi numaramı çevirdim ve tabii ki bir yanıt alamadım. Sonra dükkânın numarasını çevirdim ve Raffles'in telefon çalınca ne düşüneceğini merak ettim. Candlemas'ın evinin numarasını çevirip birkaç kere Çaldırdım ama bu defa polisler olmadığından onu da açan olmadı.

Telefonu kapayıp fırlamış yaydan kaçınmaya dikkat ederek o çirkin koltuğa oturdum. Çok rahat değildim ama idare ederdi. Biraz düşünmem gerekiyordu ve zaman ve mekân bu iş için çok uygundu.

Genelde birinin evine girdim mi orada fazla kalmak istemem. Bu gereksiz bir risktir ve bundan mümkün olduğu kadar uzak durmaya çalışırım. Ama o anda bulunduğum yerden daha güvenli bir yer düşünemiyordum. Terk edilmiş bir binaya sığınmış Mowgli gibiydim şimdi. Burada kimse yaşamıyordu ve bir zamanlar birinin yaşadığına inanmak için de insanın epey işlek bir hayalgücü olması gerekirdi.

Acele etmeye gerek yoktu. Kimse buraya dönecek değildi

Ilona'nın evine girdiğimde saate bakmamışım ama oradan çıktığımda gece yansını geçiyordu. Bir taksi bulmak için Üçüncü Cadde'ye kadar yürüdüm ve kavşaktan geçmekte olan birini yakalamak için son yirmi metreyi koştum.

"Koşuyorsun ha?" dedi Max Fiddler "Bitkilerden olamaz. Bu kadar çabuk etki yapmazlar. Bu Çinli mucizeler yaratıyor ama mucizelerin için bile biraz zamana ihtiyaç vardır. Seni en son ne zaman görmüştüm, üç dört gece oldu galiba."

"Öyle bir şey."

"Hayır; iki gece önceydi. Çok iyi hatırlıyorum, çünkü seni ikinci kere bıraktıktan sonra maymunlu kadını almıştım. Nereye?"

"West End ile Yetmiş Birinci Sokak."

"Seni bıraktığım ve sonra bir daha aldığım yer. Sonra Transverse'den geçtik ve seni... bir dakika dur da düşünüyüm.."

"İstediğin kadar düşün."

"...Lexington ve Yetmiş Altıncı Sokak köşesinde bırakmıştım. Haklı mıyım?"

"Haklısın."

"Ne bellek ama değil mi?"

"Çok etkilendim."

"Ginkgo."

"Efendim?"

"Ginkgo biloba" dedi, "Bir bitki ilacı. Ginkgo ağacından çıkarılıyor. Yelpaze gibi küçük yaprakları var hani. Çinli söyledi, o haplardan alıyorum. Eskiden İsviçre peyniri gibi belleğim vardı, şimdiyse atmaca gibi."

"Ne kadar iyi."

"Eyalet başkentlerinden, başkanların adlarından sınava çekmek istersen hazırım."

"Yok, istemez."

"Ya da. New York sokaklarından. Ya da başka bir şeyden. Haydi, beni şaşırtmaya çalış bakalım."

"Eh, kolay bir şey sorayım. Geçen akşam evrak çantamı arabanda mı bıraktım?"

"Hayır" dedi hiç duraksamadan. "Nasıl hatırladığımı söylememi ister misin? Hayalimde bir resim var: Taksiden indin topallayarak yürüyorsun ve her adımda çanta dizine çarpıyor"

"Müthiş" dedim. Ve daha da müthiş olanı benim bir anlığına bile olsa evrak çantamın nerede olduğunu bildiğimi unutmamdı. Ray Kirschmann bana çantayı ve yan tarafında kanla yazılmış o anlaşılmaz altı harfi dün göstermişti.

"Ginkgo" dedi. "Tavsiye ederim."

"İşime yarar sanırım."

"Kulaklarda da çınlama."

"İçince mi oluyor yoksa ona da iyi mi geliyor?"

"İyi geliyor"

"Bu iyi işte" dedim. "Her ne kadar öyle bir şikâyetim yoksa da"

"Şimdilik."

"Şimdilik" dedim. "Bana kadınla maymunundan söz et."

Max Fiddler bana kadınla maymunu gayet ince ayrıntılarına kadar anlattı ama bu başarısının belleğine mi yoksa ginkgo bilobanın etkinliğine mi bağlı olduğunu bilemiyorum. O nesneye elimi bile sürmüş değilim ama olayı bunayacağım güne kadar yapacağımdan hiç kuşum yok. Anladığım kadarıyla kadın epey gelişmişti. (Max Fiddler, "iki kocaman kavun" demişti) maymunsa ufak suratlı, ufak tefek bir şeydi. Ve ikisi de kendilerinden utanmalıydılar.

Onların aşkı bizi benim köşeme kadar getirmişti. Max Fiddler taksimetrenin bayrağını kaldıracağı sırada bir dakika durmasını söyledim.

"New York sokaklarını bildiğini söylemiştin" dedim.

"Biliyorum elbette."

"Arbor Court nerededir?"

"Bir tek Arbor Court vardır ve o da Manhattan'dadır. Onu mu söylemiştin?"

"Evet."

"Village'de değil mi?"

"Evet."

"Çocuk oyuncuğı" dedi. "Güç bir şey soracaksın sanmıştım, Broadway Alley ya da Pomander Walk gibi ama sen bula bula Arbor Court'u buldun. Arbor Court'u biliyor muyum? Elbette biliyorum. Ginkgo almasaydım bile yine de bilirdim."

"Buradan oraya gitmeyi biliyor musun peki?"

"Neden bilmeyeyim ki? Önce Broadway'e, sonra Columbus'tan Dokuzuncu Cadde ve Hudson Sokağı'na, oradan Bleecker Sokağı'ndan geçip sağa Charles'a..."

"Tamam, gidelim."

Adam elini koltuğunun arkasına koyup döndü. "Oraya gitmek mi istiyorsun?"

"Neden olmasın?"

"Yani sen ne almaya geldiyse gidip alana kadar seni burada mı bekleyeyim?"

"Hayır" diyerek arkama yaslandım. "Doğruca gidelim."

"Village'e. Arbor Court'a."

"Evet."

"Patron sensin" diyerek gaza bastı. "İlk durak Arbor Court. Ne düşünüyorum biliyor musun? Ortada bir düzen var Önceki gece seni Broadway ve Altmış Yedinci Sokak köşesinden alıp buraya getirdim, on dakika sonra yine buradan aldım ve başka bir yere götürdüm. Bu gece seni yolda bulup buraya getiriyorum ve sen arabadan bile inmeden başka bir yere gitmek istiyorsun. Bir daha herhalde bu kavşağı hiç gelmezsin."

"Haklı olabilirsin" dedim. Epey uzun bir yol vardı önümüzde. Merak ettim" dedim. "O kadınla maymun gibi olaylar başına çok gelmiş midir?"

Carolyn'in evine kadar tam üç hikâye anlattı ki, iki denizciyle yaşlı kadın hakkındakine inandığımdan pek emin değildim. Böyle bir şey olabilir tabii, ama yine de uzak bir olasılık gibi geldi bana. Yine de zamanın nasıl geçtiğini anlamamıştım.-

ARNOW yazılı düğmeye bastım ama karşılık alamayınca da içeri girmedim. İsteseydim girerdim, Carolyn'le birbirimizin ev ve dükkânlarımızın anahtarları vardı. Ama onu aramanın daha kolay olacağını düşündüm ve gerçekten ikinci girdiğim Henrietta Hudson barında buldum. İçeri girdiğimde dikkatli den düşmancaya kadar bir dizi bakışla karşılaştım. Carolyn beni gördü ve adımla seslendi; öteki kadınlar tehlikesiz biri olduğumu görünce rahatladılar

Carolyn barda viski içiyor ve boyama kızıl saçlı zayıf bir kadının anlattıklarını dinliyordu. Kadının adı Tracey'di ve ona âşığı Djinn'le birlikte daha önce rastlamıştım. Djinn aynı derecede olmayacak bir açık sarıya boyanmış saçları dışında kadının ikizi gibiydi, Birini gördünüz mü öteki hemen yakınlarda olurdu ama şimdi araları bozulmuş olmalıydı ki, Tracey kadehleri arka arkaya ısmarlıyor ve Carolyn'e pek de fazla olduğu anlaşılan dertlerini anlatıyordu.

Carolyn beni tanıştırdınca Tracey gayet kibar davrandı benim geçip gitmeyeceğim anlaşıncaya da zarif bir biçimde uzaklaşıp öteki yanındaki konuşmaya katıldı. Carolyn, "Bern bir açıktaki oturma odası rahat edelim" dedi.

"Özür dilerim, bir şeyi mi engelledim."

"Öyle ve bu da sana esaslı borçlandım demek. Djinn ile arası bozulmuş ve bir içki daha içse beni evine davet edecek ve ben de iki tane devirirsem teklifini kabul edeceğim. Sen gidiyorsun?"

"Sana yaşamına devam etme fırsatını vermek için evime" dedim.

"Otur o tabureye, Bern. Onunla evine gitmek, isteyeceğim en son şeydir"

"Neden? Çok şahane bir kadın."

"Orası doğru. Güzeldir Djinn de güzeldir ve bir yıl önce Kasım'da ebediyete kadar birbirlerinden ayrıldıklarında benimle evime gelen Djinn olmuştu. Ama bir hafta geçmeden yine bir araya geldiler ve Tracey benimle ancak aylar sonra konuştu. Yılda üç kere bozuşurlar ve sonra yine birleşirler Benim böyle bir şeye ihtiyacım yok. Bu günlerde öyle kısa süreli ilişkiler istemiyorum, Daha anlamlı, bir yere varma umudu veren şeyler istiyorum. Bu sabahki sözlerinden çıkardığım kadarıyla seninle Ilona gibi." Yüzümden bir şey okumuş olmalı ki birden onunki karardı. "Baltayı taşa vurdum, değil mi? Eğer durup düşünseydim senin sabahın birinde sevici barında ne aradığını merak ederdim. Gerçek aşkın yoluna bir engel mi çıktı?"

"İşler iyi değil" dedim. "Bir yere gidip bir içki içebilir miyiz?"

"Zaten bir barda bulunuyoruz, Bern. Burada içebiliriz."

"Daha sessiz bir yere."

"Masalar daha sessizdir. Bir masaya geçmemizi ister misin?"

"Gerçekten, sakın sessiz bir yere" dedim. "Odada Y kromozomlu tek kişi olmayacağım bir yen"

"Düşüneyim bakalım. Christopher Sokağı'nda Omphalos. Orada herkesin Y kromozomu vardır"

"Sanmıyorum."

"Slumgullion olmaz, kolejliler ve gürültü. Tamam, buldum. Peroy Sokağı'nda bir yer var Oraya ne normaller gider ne de eşcinseller. Kimse gitmez. Hep boştur"

"Mükemmel" dedim. "Yer olacağını umut ederim."

Barda yalnızca biz ve barmen vardı, içkilerimizi verip yanımdan ayrıldıktan sonra Carolyn'e olayları anlattım.

"Ilona'nın garip bir yanı var" dedi. "Onu son gördüğünde..."

"Melekler gibi uyuyordu."

"Ve bir daha hiç konuşmadın mı? Hayır, telefon ettin ve evde kimse yoktu. Sonra oraya gittin ve evde gerçekten kimsenin olmadığını anladın. Taşındığına inanmak çok güç. Bodrumda çamaşır yıkamadığından emin misin?"

"Evdeki her şeyi götürmüş, Carolyn."

"Belki hepsi de çok kirliydi, insan çamaşır yıkamaktan nasıl üşenir bilirsin, sonra bir de bakarsın ki giyecek şeyin kalmamış, o zaman da gidip hepsini yıkarsın."

"Kuru temizlemeciye de aynı gün mü gitti? Ve ayakkabılarını aynı gün tamire götürdü?"

"Eh, biraz uzak olasılık."

"Ve kitaplarını çiftçiye, resimlerini çerçeveletmeye..."

"Tamam, anladım Bern. Parlak bir fikir değildi."

"Geride yalnızca duvarda, haritanın asılı olduğu yere yapışmış bir yapışkan bant kalmış. Belki de parmak izleri. Ama kaçmadan önce onları da silmiş olabilir"

"Bunu neden yapsın ki?"

"Bilmiyorum. Şimdi ben sana bir soru sorayım. Neden öyle birdenbire ortadan kaybolsun, ha?"

"Bilemiyorum, Bern. Senin söylediğin bir şeyden olabilir."

"Çok komik."

"Ne demek istediğimi biliyorsun. Seviştikten sonra nasıldı?"

"Üzgün. Ama sevişmenin kendisini hep hüzünlendirdiğini söylemişti."

"Hemen mi? Ben ertesi sabaha kadar hüzünlenmem. Sabah uyanıp da eve kimi getirdiğimi görünce..." Bir şey hatırlayıp ürperdi ve anısını bir fırt viskiyle uzaklaştırmaya çalıştı. "Sevişmek onu hüzünlendiriyorsa belki de oraya varmak için iki hafta beklemesi ondandı. Ama ortadan kaybolmayı yine de anlamıyorum."

"Ben de."

"Kaçırılmış olabilir mi?"

"Onu da düşündüm. Ama birini kaçırıcaksan bütün eşyasını da götürmezsin ki."

"Böylece hiç iz bırakmadan kaybolmuş oldu."

"Ne demek istiyorsun?"

"Ayın son günü ne günü, Salı mı? Çarşamba günü kadını kaçıran malsahibine telefon eder. ve kadının geri dönmeyeceğini, evi başkasına kiralayacağını bildirir. Malsahibi eve gider bakar ve mobilya dışında bir şey kalmadığını görür. Sen de mobilyanın evle birlikte geldiğini düşündüğünü söylemiştin zaten."

"Eşyaların hiçbiri onun seçebileceği şeyler değildi."

"Böylece kadın pılsını pırtısını toplayıp gidiyor, eve yeni bir kiracı yerleşiyor. Hiçbir iz bırakmadan kayboluyor"

"Neden eşyalarını bırakmadı ki? O zaman kaybolduğunu kimse fark etmezdi bile. Dolapta eşyaları ve diğer öteberi olsaydı onun gittiğini bir an bile düşünmezdim."

"Bu da onun evden kendi isteğiyle ayrıldığını gösteriyor"

"Bence de öyle. Ve eşyalarını saklamak istediği için hepsini toplayıp götürdü. Belki kira borcu vardı, belki o yüzden o kadar çabuk kaçtı ama bunun dışında bir şey de olmalı. Neden bana telefon etmedi? Sinemada buluşmayacak olsaydık bile beni neden saklansın ki? Neden bir çeyrek harca bir telefonla bana durumu bildirmedi?"

"Belki de haberi sana nasıl söyleyeceğini bilemiyordu."

"Hangi haberi?"

"Söylemiş olsaydı bilirdik, Bern. Ve eşyalarını kendisi toplamış olmalı. Başka biri toplamış olsaydı çarşafı falan da alırdı."

"Oysa o onları mikroplu diye düşündüğünden geride bıraktı, öyle mi?"

"Onların bazı mobilyalı kiralık evlerde olduğu gibi evin eşyası olup olmadığını sadece kendi bilebilirdi. Ya mutfak eşyası?"

"İki gözlü bir elektrik ocağı ile küçük bir buzdolabı vardı. Kapkacak görmedim."

"Herhalde hep dışarda yedi."

"Bildiğim kadarıyla yalnızca patlamış mısır yer ve bir kere de yarım bir ekler pastası." Omuzlarımı silktim. "Buzdolabında bir şey kalmış mı diye bakmadım. Belki de bakmam gerekirdi. Öğle yemeği olarak bir dilim pizza ve akşam yemeği olarak patlamış mısırdan başka bir şey yemedim bugün."

"Ama bu korkunç bir şey, Bern."

"Ama gerçek bir kahvaltılık etmişim. En azından ettim sanıyorum. Doğrusu pek hatırlamıyorum."

"Sana yiyecek bir şeyler bulmalıyız."

"Bana içecek bir şeyler bulmalıyız" dedim ve boşalan kadehlerimizi tazelemek için bara gittim.

Carolyn bir süre sonra, "Bernie, sana içkiye o kadar yüklenme demek istiyorum" dedi. "Ama sonra içimde bir ses istediğin kadar içmene izin vermeme söylüyor"

"O ikinci ses gerçeğin ve mantığın sesidir" dedim.

"Bilemiyorum, Bern. Boş mideye biraz aşın alkol alıyorsun."

"Gideceği eh iyi yer orası" dedim. "Hem boş da değil. Söz konusu organı okşadım. "Patlamış mısır çok yer kaplar. Bir midneyi doldurmak istiyorsan patlamış mısırdan iyisini bulamazsın"

"O dediğin havadan başka bir şey değil, Bern."

"Havadan ağırdır. Hava olsaydı fiçide durmazdı, uçar giderdi."

"Bern..."

"Bir fiçi yedim" dedim. "Onlara fiçi diyorlar"

"Biliyorum."

"Genellikle yarım fiçi yerim, öteki yarısını lona yer çünkü. Sana bir şey söyleyeyim mi? Saat yediye çeyrek kala orada olmayınca gelmeyeceğini anlamıştım. Biletleri almadan biliyordum bunu."

"Nasıl biliyordun?"

"Biliyordum işte. İnsan bazı şeyleri bilir. Ama Güney Dakota'nın başkentinin Pierre olduğunu öyle bilmiyorum. Bayan Goldfuss bütün eyalet başkentlerini ezberlettiği için biliyorum onu."

"Bayan Goldfuss kimdi ve neden böyle bir şey yaptı?"

"Beşinci sınıf öğretmenimdi ve bu da onun işiydi."  
"Bütün eyalet başkentleri ha? Ve hiç unutmadın mı?"  
"Pierre'i hiç unutmadım. Ötekilerden bazılarını unutmuş olabilirim. Yeterli miktarda ginkgo biloba alırsam hangilerini unuttuğumu söyleyebilirim. Ama hatırladığım zaman bir süre için unuttuğumu nasıl bileceğim?"  
"Çok karmaşık bir iş."  
"Öyle."  
İçkimi kaldırıp baktım. Buzlu votkaydı ama Ludomir değildi, burada Ludomir yoktu. Eh, bu da iyi bir şey diye düşündüm.  
"Onun bu gece gelmeyeceğini biliyordum ve bunu nasıl bildiği önemli değil" dedim. "Biliyordum işte,"  
"Anladım, Bern."  
"Yine de iki bilet aldım. Birini iade edip paramı alabilirdim ama bunu denemedim bile." Parmaklarımı şaklattım. "Haydan gelen huya gider"  
"Çok doğru."  
"Lafımı ağzımdan aldın. Sana Tiglat Rasmulyan'dan yirmi dolar nasıl aldığımı anlatmıştım, değil mi?"  
"Anlatmıştın, Bern."  
"Bebeğin elinden şekerini almak gibiydi. Neden patlamış mısıra harcamayacaktım ki?"  
"Bir fıçı patlamış mısıra yirmi dolar mı alıyorlar?"  
"Elbette ki hayır"  
"Bunu duyduğuma memnun oldum. Midene ne kadar patlamış mısır doldurmuş olursan ol, içkinin etkisini duyacağına eminim."  
"Yüksek sesle mi konuşuyordum, Carolyn?"  
"Biraz."  
"Lanet olsun." Sesimi iyice alçalttım. "Bunu neden yaptığımı bilemiyorum."  
"Kaygılanacak bir şey değil, Bern. Hele çevrede bizi duyacak kimse yokken."  
"Güzel bir nokta."  
"Ve biraz sarhoş olman da aslında kötü bir fikir değil. Belki de onu unutmama yardımcı olur"  
"Kimi?"  
"Vay canına! Bu kadar hızlı etkileyeceğini sanmamıştım."  
"Ilona'yı mı? Onu unutamam, Carolyn."  
"Şimdi öyle gelir ama uzun bir zamandır seninle arkadaşlık ediyoruz ve yıllar boyunca unutmak zorunda olduğumuz kadını gitti. Bir düşün hele. Nerede onlar şimdi? Hepsi de unutuldu gitti. Zaman her yarayı tedavi eder, Bern. Özellikle biraz da viski aldın mı."  
"Ben bu gece votka içiyorum."  
"Biliyorum ve şaşırdım doğrusu. Neden?"  
"Kaptan Hoberman için." Kadehi kaldırıp içine baktım, sonra biraz daha kaldırıp sıvının ardından tavandaki lambaya baktım "Votkanın kötü yanı, bakılacak iyi bir şey olmaması. Bir kadeh dolusu amber renkli viskiyi ışığa tuttun mu evrenin bütün sırlarını görür gibi olursun. Aynı şeyi votka ile yaparsan bir bardak suya bakmaktan farksız oluyor."  
"Çok doğru, Bern. Hiç öyle düşünmemiştim ama doğru işte."  
"Ama bir kere içtin mi renginin hiç önemi kalmıyor." Kadehimi ağzıma götürüp bu noktayı kanıtladım.  
"Carolyn, bu gece sende kalabilir miyim?"  
"Elbette. Gayet iyi bir fikir üstelik. Bu gece yalnız kalman doğru olmaz."  
"Ondan değil."  
"Ayrıca bu durumda ne metroya binmeni isterim ne de taksiye,"  
"Ben de. Ama ondan da değil. Sabah erkenden işe koyulmak istiyorum."  
"Ne işine?"  
"Ne işine mi?" Carolyn'in yüzüne baktım. "Şimdiye kadar kendi kendime mi konuştum yoksa? Sözlerime hiç dikkat etmedin mi? Bir adam öldü, bir portföy kayıp, güzel bir kadın ortadan yok oldu..."  
"Bern, bütün bunlar doğru ve içlerinden en az birine yazık oldu ama bunun seninle ne ilgisi var?"  
"Bir şey yapmak zorundayım."  
"Konuşan sen değilsin, içki konuşuyor; Bern."  
"Hayır, ben konuşuyorum."  
"Ses senin sesin, ama konuşan içki bence, Ilona eşyalarını toplayıp gitti. Bulunmak isterse seninle nasıl ilişki kuracağını biliyor. Bulunmak istemiyorsa, ondan istediğin nedir ki? Aranızdaki şeyin çok iyi olduğunu biliyorum ama kadın ya nevroitik biri ya da çifte hayat yaşıyor ve kendisine yaklaştığın anda kaçmaya başlıyor. Öyle kadınlar tanıdım ben, Bern. Hiçbiri böyle aniden gözden kaybolmamıştı ama bazıları bundan pek farklı olmayan şeyler yapmışlardı."  
"Ilona'yı bulmam gerek" dedim. "Ama yapmam gereken başlıca şey o değil. Bu esrarı çözmeliyim."

"Nasıl?"

"Elimin altından çalınan portföyü ele geçirerek. Tsarnoff ve Rasmulyan'ın aradıkları o belgeler konusunda bir şeyler öğrenerek. Ve CAPHOB'un ne demek olduğunu ve çantamın kenarına neden yazıldığını bularak. Ama en çok da Doğu Yetmiş Altıncı Sokak'taki apartmanın dördüncü katında cinayet işleyen kişiyi yakalayarak."

"Bern, sence bu polisin işi değil mi?"

"Hayır, bu benim işim."

"Neden?"

"Ortağın öldürülürse bir şeyler yapman gereken Belki çok esaslı bir insan değildi, belki ondan pek hoşlanmazdın ama bunun hiç önemi yoktur. O senin ortağındı ve bu yüzden bir şeyler yapmalısın."

"Bak, ben bunu hiç böyle düşünmemiştim. Durumu tartışılmayacak kadar net bir biçimde ortaya koyuyorsun, Bern."

"Teşekkür ederim, Carolyn."

"Bir şey değil. 'Ortağındı ve bir şeyler yapman gerek. Bunu unutmamalıyım.'" Yüzüne baktı. "Bir dakika. Onu kim demişti?"

"Ben, bir dakika önce."

"Evet ama önce Sam Spade söylemişti. Miles Arch öldürüldüğünde Malta Şahini'nde. Belki kelimesi kelimesine değildir ama tam buna benzer bir şey söylemişti."

Biran düşündüm. "Biliyor musun, haklı olabilirsin." Carolyn elini uzatıp elimin üstüne koydu. "Bern, ne düşündüğümü bilmek ister misin? Bence sen çok film görmeye başladın."

"Olabilir."

"Kendini Humphrey Bogart sanmaya başladın artık Ve bu da tehlikeli olabilir. Evet, güzel söz ama duruma hiç uymuyor"

"Uymuyor mu?"

"Hugo Candlemas senin ortağın değildi. Bir şey demek gerekirse, işverenindi. Seni o portföyü çalman için tuttu ve paranı bile vermedi."

"Doğru. Ama diğer yandan ben portföyü çalamadım."

"Ve ikiniz çok iyi dostlar da değildiniz. Bugün cesedini teşhis ettiğini biliyorum ama bunun için ne kadar zahmete girdiğini düşün,"

"Hiçbir zahmete girmedim."

"Bana anlattığında hiç de zahmetsiz gibi gelmedi. Lafı ağzında dolaştırıp durmuşsun ve Ray'e yüzlerden çok adlan aklında tuttuğun hakkında bir sürü palavra atmışsın. Öyle dememiş miydin?"

"Onun gibi bir şey işte."

"Şu halde adamın yüz hatları belleğinde o kadar az yer tutmuşsa."

"Yüz hatları belleğime cam üstüne elmasla çizilmiş gibi kazanmıştı" dedim.

"Ama dedin ki..."

"Ne dediğimi biliyorum. Bana benim dediklerimi tekrarlama."

"Özür dilerim, Bern."

"Ben de özür dilerim. Sana bağırarak istemedim. O konuşan Bogart'tı. Ben değildim." Kadehimi aldım, votka bitmişti ama buz biraz erimişti, onu içtim, "Morgda bir bakış yeterliydi. Lafı dolaştırmamın nedeni teşhisi yapmak istemememdi."

"Neden?"

"Çünkü orada yatan Candlemas değildi."

"Değil miydi?"

"Hayır: Sen haklısın, Candlemas benim ortağım değildi, ama ben ondan söz etmiyorum. Ben Boccacio apartmanında, kapıcının ve asansörcünün yanından geçmeme yardım eden adamdan söz ediyorum."

"Kaptan Hoberman mı?"

"Evet, ölen oydu. Ve bu küçük işte ortağım sayılırdı. İş dünyasının en güç işi değildi, ama kendisinden istenileni yapmıştı ve bunun karşılığı morgda bir çekmece olmamalıydı." Derin bir soluk aldım. "O sözleri filmde alıp almadığının önemi yok. Her iki durumda da doğrudur. O benim ortağım, şimdi öldü ve bu konuda bir şey yapmak da bana düşer"

12

Carolyn kahvaltımızı ederken, "Hatırlıyor musun bilemiyorum, Bern, ama dün gece uyuyakalmadan önce Ilona'nın kaybolmasının Kaptan Hoberman'ın öldürülmesiyle ilgili olduğu hakkında bir şeyler söylüyordun. Ama.konuşurken birden sızdın kaldın."

"Hatırlıyorum."

"Sahi mi?"

"Sızdığım dışındakileri hatırlıyorum."

"Şaştım doğrusu. Senin saçmaladığını sanıyordum. Bütün gece uyanık kalıp ne bağlantı olduğunu düşüneneğimi tahmin ettiğim için sana kızmıştım da. Ama bir de baktım ki sabah olmuş ve Ubi ile Archie kahvaltılarının hazırlanması için kıyameti koparıyorlar."

Ubi Rus Mavis'i, Archie de Birmanya kedisidir "Ben bir şey duymadım" dedim.

"Sen gayet derin uyuyan bir insansın, Bern. Ayrıca senin üstünde dolaşmıyorlardı. Her neyse, gece son söylediğin sabaha bana anlatacağın olmuştu. Sabah olduğuna göre anlat bakalım. Yoksa ciddi değil miydin?"

"Ciddiydim."

"Eee?"

"Sana ne kadarını anlattığımı hatırlamıyorum. Fotoğraf biliyor musun? Ilona'nın önünde mum yaktığı fotoğraf?"

"Kral Bilmemne."

"Vlados."

"Her neyse. Çocukluğunda sizinkiler pul toplamana izin verdikleri için onu pullardan hatırlamıştın."

"Seninkiler sana izin vermemişler miydi?"

Carolyn başını salladı. "Çok erkeksi bulurlardı. Öyle bir ilgimim olduğunu anladıklarında beni başka şeylere yönelttiler, pulyerine masal bebekleri verdiler. Hani küçük kutular içinde ulusal giysileriyle bebekler vardı?"

"Sen ne yaptın? Kafalarını mı kopardın?"

"Dalga mı geçiyorsun? O bebeklere bayılırdım."

"Sahi mi?"

"Yerim olsaydı hâlâ toplardım onları. Kuzenimin çocuklarına verdim. Onlara, 'Bunları yalnızca ödünç veriyorum, hâlâ Carolyn Teyzenizindir' dedim. Daha büyük bir yere taşınırsam onları geri alacağım ama ne benim daha geniş bir yere taşınmaya niyetim var ne de böyle bir şey olduğunda onları geri alabilirim. Çıldırıyorlar o bebekler için, özellikle de Jason."

"Jason mu?"

"Evet, babası biraz kaygılanmıyor değil, 'Bak benim başıma neler geldi' dedim ona. Evden ayrıldığımda doğru Village'e taşındım ve her ülkeden bir kız arkadaş edinmeye çalıştım."

"Ulusal giysileriyle."

"Anatruria bebeğim olduğunu sanmıyorum" dedi. "Ya da Anatruralı sevgilim. Zaten sen Ilona'yla sinemaya gitmeye başlayana kadar öyle bir yerin adını bile duymamıştım. Dünyanın o taraflarından bir iki bebeğim vardı ama. köylü bluzları ve işlemeli etekleriyle. Yüzleri de çok güzeldi."

"Bana hatırlatma şimdi."

"Özür dilerim, Bern. Bak, Ilona Anatruralı'ydı ve kralla kraliçenin bir resmi vardı. Bununla Candlemas'ın ve Hoberman'ın ve Tiglat Bilmemnenin ne ilgisi..."

"Rasmulyan."

"Nasıl istersen. Ve Sarnoff."

"Tsarnoff."

"Her neyse. Ben yine de arada bir bağlantı göremiyorum"

"Ben de göremiyordum. Ama dün gece birden kafama dank etti. Takside Max Fiddler bir kadın ile iğrenç maymunu hakkında inanılmaz bir hikâye anlatıyordu. Sana ondan söz etmedim, değil mi?"

"Hayır"

"Eh, anlatacak da değilim. Adam onu anlatmadan önce belleğinin ne kadar güçlü olduğunu söylüyordu ve sanırım bu beni bellek üzerinde düşünmeye yöneltti. Bilemiyorum ama apartmanımın önüne geldiğimizde hatırladım. O yüzden takside kalıp buraya kadar geldim."

"Bense beni görmek istediğini sanmıştım."

"O da var ama onun için herhalde sabahı bekleyebilirdim. Ya da önce yukarı çıkar, öteberimi kaldırır; sonra metroyla gelirdim," Ceplerimi yokladım. "Maymuncuklarım ve fenerim hâlâ üstümde. Eh, böylesi daha iyi. Onlara ihtiyacım olabilir"

"Bern, hatırladığın neydi?"

"Fotoğraf."

"Kral..."

"Vlados. Evet. Onu pullardan tanıdığımı sanmıştım. Ama öyle değildi."

"Değil miydi? Ama Scott kataloguna bakmıştın ve o çirkin herifi orada görmüştün."

"Çirkin değildi" dedim. "Yakışıklı erkek. Ya da öyleydi zamanında, şimdi yaşıyorsa yüz on yaşında falan olmalı."

"Eee?"

"Onu başka bir fotoğraftan tanımıştım ve belleğimi harekete geçiren de o oldu."

"Hangi başka fotoğraf? Ilona'nın anası babasıyla çekilip fotoğrafı mı?" Carolyn'ın ağzı açık kalmıştı. "Bern, yoksa ta Anastasya'nın Anatruria biçimi mi? Ilona kayıp bir prenses mi Bern!"

"Ne?"

"Görmüyor musun? Bu neden öyle aniden eşyasını toplayıp gittiğini açıklıyor. Kadın sana âşık, Bern."

"Eh, bu durumu açıklar elbette."

"Hayır" diye sabırsızlıkla söylendi. "Anlamıyor musun? Sen halktan biri olduğun için seninle evlenemez." Gözlerine dalgın bir bakış yerleşti. "Belki Windsor Dükü gibi tahttan feragat edip sevdiği erkeği seçer. Bana neden öyle bakıyorsun, Bern? Bu mümkün, değil mi?"

"Hayır"

"Değil mi?"

"Sanmıyorum. Onun prenses olduğunu sanmadığım gibi o dairenin Buckingham Sarayı olduğuna da inanmıyorum, Ilona'nın babası Birinci Vlados'a uzaktan yakından benzemiyordu. İki farklı insan onlar"

"Ya."

"Ben Boccacio'daki fotoğraftan söz ediyorum."

"Boccacio mu?" Carolyn'in yüzü aydınlandı. "Soyduğun apartman mı?"

"Soymaya çalıştığım."

"Üniformalı bir adamın resmi vardı. Vlad mıydı o?"

"Doğrusunu istersen fotoğrafa pek fazla bakmadım" diye itiraf ettim. "O sırada adamın dişlerinden ve saçını tarayış biçiminden fazlasını göremedim. Ortadan ayrılmış ve briyantınlanmıştı."

"Esaslı birine benziyor."

"Üniformasına dikkat ettim ama. Bir Sigmund Romberg operetinde saray muhafızına benziyordu, Ilona'nın evine gitmeden önceydi bu; adamın aşına bir yanı vardı ve Teddy Roosevelt'e dediğini düşünmüştüm. Ertesi gece Ilona'nın fotoğrafını göreve herifi bir yerden gözüm ısırıldı. Ama Boccacio apartmanındaki fotoğrafı düşünmüyordum. En azından bilinçli olarak. Belki de Max Fiddler haklıdır; ginkgo biloba alma zamanı geldi sanırım."

"Eğer satın almayı hatırlayabilirsen" dedi Carolyn, "öyle şeylere ihtiyacın yok demektir"

"Esaslı bir noktaya değindin. Her neyse, Perşembe gecesi Ilona'nın resmini görünce kafamda bir şimşek çaktı ama nedenini anlayamadım. Dün gece hatırladım işte;"

"Ve haberi iletme için acele bana koşun. Ama söylemeyi unuttun sonra."

"Sana anlatacak başka şeyler vardı. Ve buraya koşmamın nedeni kendi apartmanıma girmek istemememdi."

"Neden?"

"Birinin orada beni bekliyor olacağını hissettim."

"Kim?"

"Bilmem."

"Ilona'yı kastediyor olamazsın. Tehlikeli biri demek istiyorsun herhalde."

Başımı salladım. "Bir kere silah çekilmişti. Rasmulyan'a kendini toparlamasını söyleyip bağırdım ve sözümü dinledi de. Ama bunu kaç kere başarabilirsin ki? Bir daha karşıma çıktığında beni vurabilir. Dükkânı nasıl buldu? Tanrı aşkına, göbek adımı bile biliyordu."

"O da Anatruralı mı, Bern?"

"Nereli olduğunu bilmiyorum. Rasmulyan adına bakarsan Ermeni olabilir. Tiglat da Asuri olabilir"

"Asuri mi? Asurlu falan mı yani? O da bir ülke mi?"

"Son zamanlarda varolan bir yer değil. Hatırlıyor musun 'Asuri kurt gibi indi sürüye.' Bir şiiirdir ama yalnızca o dizesini hatırlıyorum. Eski Asur'un kralı Tiglat-Pileser'di sanırım ama onu başkasıyla da karıştırıyor olabilirim."

"Bütün bunları nereden biliyorsun, Bern? Tiggy'nin de pul üstünde portresi mi vardı yoksa?"

Başımı salladım. "Onun hakkında Will Durant yazmıştı ama yazdığını unuttum şimdi. Bu tür şeyler çok ilginçtir ama kitabı elinden bıraktın mı hepsini birbirine karıştırırsın. Bu Tiglat-Pileser eski çağlarda çok zulüm yapmıştı sanırım ama o zamanlar hepsi öyle yaparlardı ya."

"Tiglat Rasmulyan adını ondan mı alıyor sence?"

"Ne bileyim ben. Belki de adı Caphob'du da değiştirdi. Belki de Ninovalı İki Arkadaş adında bir lokanta açmayı düşünüyordur"

"Ninova mı?"

"Asur'un başkentiydi galiba." Ayağa kalktım. "Bütün sorun ne biliyor musun? Şiir parçalarından Güney Dakota'nın başkentine kadar bir sürü gereksiz şey biliyorum ama neler olup bittiği gibi önemli şeyleri bilmiyorum. Biri bıçaklanarak öldürüldü, biri suratıma tabanca dayadı ve bir kadına âşık oldum, o da bir anda sırta kadem bastı ve ben yalnızca Asur'da bir kent adı biliyorum ve onu da doğru bilip bilmediğimden emin değilim. Ne yapıyorsun sen?"

"Sözlüğe bakıyorum. Nasıl yazılıyor? Boş ver, buldum işte. 'Ninoya, Asur'un başkenti, kalıntıları Dicle Nehri üzerinde, Musul'un karşısındadır. Musul'a da bakmamı ister misin?"

"Neden?"

"Bilmem. Musul, neredesin ey Musul? Hah, 'Musul, kuzey Irak'ta Dicle üzerinde Ninova karşısında bir kent.' Belki de Tiglat adını nehirden almıştır"

"İşte sorunun temeli de burada" dedim. "Önümüzde bir milyon soru var ve biz yanıtları pullarda ve sözlüklerde arıyoruz. O portföyde ne olduğunu kitaplara bakarak bulacak değilim ve Hoberman'ın katilini de kütüphanede kitap karıştırarak bulmayacağım."

"Biliyorum ama işe bir yerden başlaman gerek, Bern. Değil mi?"

"Bir insanla başlamam gerek. Ama içlerinden herhangi birini nasıl bulacağımı bilemiyorum, Ilona kayboldu. Hugo Candlem da. Hoberman öldü. Geriye kim kaldı?"

"Tiggy'ye ne dersin?"

"Rasmulyan mı? Bana bir kart verdi ama üzerinde yalnızca adı yazıyordu."

"Belki telefon rehberindedir."

"Mümkün değil." Ama yine de baktım. Kayıtlı değildi.

"Bir de Tsarnoff var" dedim. "Ama adını bilmiyorum."

"Kaç Tsarnoff olabilir ki, Bern?"

"Güzel" dedim ve onu da aradım. Ama o da yoktu.

"İddiaya girerim ki Sarnofflar çoktur" dedi Carolyn.

"Rasmulyan 'Tss' sesi konusunda çok ısrarlıydı. Ama belki de şişko adını 'Z' ile yazıyordun" Rehber baktım ama Tzarnoff da bulamadım.

"Başka kim kaldı?" dedi Carolyn. "İki hırsız mı? Adlarını bilmiyoruz. Bir kadın ve bir erkek demiştin, değil mi?"

"Sevişmişlerdi."

"Yine de bir kadın ve bir erkek olabilir Belki orada oturan adamla sevgilisiydi. Bu aklına gelmiş miydi?"

"Evet."

"Sahi mi?"

"Elbette. Anahtarlarının olması da bunun kanıtı olabilirdi. Belki hırsız değillerdi. Belki herif geceyarısı portföyünü kontrol etmek istemişti. Belki de öyle biriydi."

"O adam sence kim, Bern?"

"Güzel soru."

"Candlemas söylemedi mi?"

"Candlemas bana hiçbir şey söylemedi. Bana yalnızca Abe Crowe'un çok iyi dostu olduğunu, bir saatlik bir iş için beş dolar ya da çok daha fazla alacağımı söyledi. Bu kadar az bir karşılık tutuklanmayı göze aldığıma inanıyor musun?"

"Doğrusunu istersen, hayır. Bernie, listeyi baştan sona gözden geçirdik ve bir yere varamadık. Hoberman'ın ölümü hakkında bir şey yapmak istediğini biliyorum ama..."

"O benim ortağımı" dedim. "Bir şey yapmam gerekir."

"Nasıl istersen. Ama gerçek şu ki, başlayacak bir yer yok,"

"Weeks" dedim,

"Weeks mi?"

"Hoberman onu tanıyordu. O apartmanda oturan Weeks'i tanıdığı için Hoberman'a ihtiyacım vardı. Weeks'in bu işle hiçbir ilgisi olmayabilir ama yine de belki Hoberman hakkında bir söyleyeceği vardır"

Numarasını çevirdim, telefon açılınca, "Bay Weeks'le mi konuşuyorum?" dedim. "Beyefendi, adım Bili Thompson ve bir süre önce Kaptan Hoberman'la birlikteyken sizinle tanışmıştık." Beni hatırlaması bir dakika sürdü ama sonra hatırladı. "Sizinle konuşmam gerek" dedim. "Eğer bana on beş dakikanızı verebilirseniz." Weeks duraksadı, bir şey satmadığımdan ya da ne kadar değerli de olsa bir yardım derneği için bağış toplatmadığımdan emin olmak istedi. "Öyle bir durum yok, Bay Weeks" dedim, "Karışık bir durum var ve sizin bana yardımcı olabileceğinizi umuyorum. Sizce bir sakıncası yoksa sizi evinizde ziyaret edebilirim. Çok iyi. Yarım saat ya da en fazla kırk beş dakika sonra. Çok iyi. Adım Bill Thompson."

Telefonu kapattım. "Bill Thompson mu?" dedi Carolyn.

"Sonra anlatırım. Şimdi gitmem gerek. Oraya gidecek durumda mıyım?"

"Gayet iyi görünüyorsun."

Elimi yanağımdan geçirdim. "Tıraş olmak bir zarar vermez."

Benim jiletimi kullanırsan verir. Gayet iyi görünüyorsun, Bern. Ve adamdan iş isteyecek değilsin ya. Zaten tıraş olacak zamanın yok. Gidelim haydi."

"Sen gelmiyorsun herhalde?"

"Evde kalamam" dedi. "Ne dediğini unuttun mu? Ortağın öldürülürse bir şey yapman gerekir. Eh, en iyi dostuna bıçak saplanmışsa ona da yardım gerekir"

"Eh, sanırım bir zararı olmaz. Weeks'e geleceğimi söyledim. Ama yanımda başkasının olmayacağını söylemedim ya."

Koridora çıkınca Carolyn, "Sakin ol, Bern" dedi. "Senini Boccaccio'ya geliyor değilim. Gelmem bir işe yaramaz, yalnızca sana engel olurum."

"Nereye gidiyorsun öyleyse?"

"Senin dükkânına. Raffles'ı unuttun mu? Birinin ona yemek vermesi gerek."

13

"Bay Thompson" dedi Charles Weeks. "Sizi şimdi hatırladım. Geçen gece şöyle bir gördüğüm için hayalimde yüzünüzü canlandıramamıştım. Sizi hatırlayacağımdan emin değildim ama hatırladım işte. Lütfen İçeri Buyrun. Bana Kaptan Hoberman'ı nereden tanıdığınızı ve neden size yardımcı olabileceğimi düşündüğünüzü anlatın bakalım."

Adamın yüzü hayalimde gayet canlıydı ama doğrusu sokakta karşılaşsam tanıyacağım da kuşkuluydu. Geçen sefer üzerinde gömlek ve askı, başında melon bir şapka vardı. Bu sabahsa şapkasını rafa bırakmıştı, üzerinde beyaz pamuklu bir pantolon ve bir Hawaii gömleği vardı. Başını çevreleyen ince kır saçlarının tepesi çıplaktı. Geçen gece de kabaktı herhalde ama şapkası bunu gayet iyi gizlemişti doğrusu.

"Beş dakika önce telefon etseydiniz beni bulamayacaktınız" dedi. "Kalkınca bir fincan kahve içer, sonra bir saat kadar yürürüm. Dönerken gazete alırım ve kahvaltı ederken okurum. Eskiden gazete kapiya gelirdi ve kahvemi içerken okurdum ama o zaman da yürüyüşe çıkmaya üşendiğimi farkettim. Bu sabah telefon ettiğinizde yumurtamı kırmak üzereydim."

Konuşurken gözleri üzerimdeydi ve beni dikkatle süzdüğünü anladım. "Zamanlamanız kusursuzdu yani" dedi. "Ama telesekreterim olmadığına göre beni birkaç kere de aramış olabilirsiniz. Ben emekliyim, pek telefonum çalmaz yani, çaldığında da pek az acil durumla karşılaşırım, insanın keyfini kaçırarak kadar çoğunluğu, tanıdığım birinin öldüğünü bildirmek içindir ve böyle bir haber de telesekretere bırakılmaz, değil mi?" Hafifçe gülümsedi, "Bunu yapabilecek insanlar varsa da, ben asla yapamam. Kahvem var ama korkarım içinde az kafein olan türden değildir, ayrıca çok da serttir"

"Ben öylesini severim." .

"Şimdi dönerim."

Mutfığa gidip beni geleneksel mobilyalarla döşenmiş bir şeyin kullanılmışlığı gösterdiği bir odada bıraktı. Burası benim büyüdüğüm evin bir odası olabilirdi. Meşe ağacından döner bir kitaplıkta tarih ve biyografi konulu kitaplar vardı. Duvarlarda yalnızca bir tek empresyonist bir yağlıboya manzara asılıydı.

Kahve söylendiği gibi, neredeyse üzerinde yürünecek kadar sertti. Memnuniyetimi bildirdim, adam tatmin olmuşçasına başım salladı.

"Doktorum bana sert kahve içmememi söyledi, ben de kendisine cehenneme kadar yolu olduğunu söyledim. Dulum çocuğum yok ve yaşamımda yapacak bir işim kalmadı. Kötü huy olarak bir tek sert kahvem var ve bir iki eski arkadaşımın sonra ölmek için bu alışkanlığımdan da vazgeçecek değilim. Adınız William Thompson, değil mi? Yoksa Bill'i mi tercih edersiniz?"

"Bill iyidir"

"Ve yanlış hatırlamıyorsam sizi gördüğümü sanmıyorsam da, bu binada oturduğunuzu söylemişsiniz. Tabii apartman çok büyük, görmemiş de olabilirim."

"Evet."

"Sizi beklediğim için doğrudan gelebileceğiniz halde aşağıdan yöneticiye telefon ettirip geldiğinizi bildirdiniz. Çok kibarsınız, Nöbette Ramon mu vardı yoksa Sandy mi?"

Gözlerindeki ifade beni uyarıyordu. "Bilemeyeceğim" dedim. "Ben Boccaccio'da oturmuyorum, Bay Weeks."

"Ama geçen gece öyle demiştiniz. Yoksa yanılıyor muyum?" Belleği ginkgo kadar sağlamdı. "Korkarım size doğru olmayan bir şey söylemişim."

"Bu yalan demek değil herhalde."

Ağzımı sabunla yıkamam gerektiğini hissediyordum. "Yalan dedim. "Ve korkarım size söylediğim tek yalan da değil."

"Ya?"

"Kaptan Hoberman'ın eski bir dostu da değilim. Kendimi size tanıtmadan bir saat önce tanışmıştık."

"Ve bu da benimle tanışmak için bir yol muydu?"

"Hayır, efendim. Eğer her şey plana uygun gitseydi sizinle hiç tanışmayacaktık. Hoberman ile birlikte asansörden indiğimizde o sizin zilinizi çalmadan ben merdivenlere gidecektim."

"Ne aksilik oldu peki?"

"Asansör memuru bize bakıyordu."

"Bu yüzden beni ziyarete gelmiş gibi davrandınız. Ama apartmanın başka yerinde bir işiniz vardı."

"Evet."

"Eğer sormamda sakıncası yoksa bunun nasıl bir iş olduğunu öğrenebilir miyim?"

"Ben bir güvenlik uzmanıyım" dedim. "Boş bir daireyi ziyaret etmem istenmişti."

"Boccacio'da mı? Burada boş daire olduğunu bilmiyordum."

"O akşamlık boş."

Weeks bunu düşündü. "Diğer bir deyişle kiracılar evde değillerdi. Ve size bir anahtar verilmişti, öyle mi?"

"Pek öyle denemez."

"Şu halde anahtara gerek duymayan insanlardan birisiniz. Başınızı eğmeyin öyle. Çoğunlukla kötüye kullanılsa da, bir beceriye sahip olmakta utanılacak bir şey yoktur. Kaptan Hoberman yalnızca bunun için mi o gece buraya gelmişti yani? Sizi binaya sokmak için mi?"

"Sizi ziyaretten büyük zevk aldığına eminim ama..."

"Ben de neler olduğunu merak etmişim. Kaptan öyle numara yapacak biri değildir. İkinizin gelmesinden bir iki gün önce bana telefon etti. Yıllardır kendisinden bir haber alamadığım için sesini duyunca çok şaşırılmışım. Aslında onun yaşayıp yaşamadığını bile bilmiyordum." Duraklayıp yüzüne baktı. "Beni görmek istediğini söyledi. Eh, bugünlerde zamandan çok şeyim yok ne de olsa. Bir iki saat eski günlerden söz ederiz diye düşünmüştüm. Çarşamba gecesi geceyarısına doğru dedi. New York'ta fazla kalmayacakmış ve ancak o saati boşmuş. Bir yerde buluşup içki içmemizi önerdim ama kabul etmedi, geç kalabileceğini, beni bekletmek istemediğini söyledi. Ayrıca evime getirmek istediği bir şey varmış." Başını yana eğdi. "Sanırım bütün bunlar sizi apartmana sokmak içindi."

"Öyle olmalı."

"Doğrusu büyük zahmet. Bana bir armağan getirdi, küçük bir fare. Solunuzdaki sehpa."

Fare iki santim boyunda. Çok ustaca oyulmuş bir parçaydı "Çok güzel" dedim. "Fildişi mi?"

"Kemik." Gözlerinde şimdi dalgın bir bakış vardı. "Bunu oyulduktan kısa bir süre sonra görmüştüm. O zaman bembeyazdı. Zamanla sararmış. Kaptan, 'Bir vitrinde gördüm ve seni düşündüm' dedi. 'Yaşlı adamın oyduğunun hemen hemen eşiydi.' Aslında hemen hemen eşi değil, yaşlı Leçkov'un yaptığı bu. Bunu bir bakışta anlamışım ve Kaptan'ın bir dükkânda bulunduğu bir an bile inanmadım. Zaten o vitrinlere bakacak insan değildi. Ama onca yıl bunu saklayacak biri de değildi. Nasıl ele geçirmişti acaba?" Göz göze geldik. "Neden söz ettiğimi bilmiyorsunuz, değil mi?"

"Hayır"

"Nasıl bilebilirsiniz ki? Kaptan Hoberman ile yıllar öncesinden tanışırız. Wood, Rennick ve Bateman'la birlikte. Beşimiz o zaman Bob ve Charlie Gösterisi diye anılırdık. Rennick ile Bateman'ın adları Robert, geri kalan üçümüzünki Charles. Birlikte çalışırken adlarımızı değiştirmek zorunda kalmıştık. Rennick Rob, Bateman da Bob oldu. Ben Charles kaldım, ama Wood çocukluğundaki takma adı olan Chuck'ı aldı. Hoberman'a da Kaptan dedik."

"Kaptan olduğu için mi?"

"Hah! O yalnızca kolej futbol takımının kaptanıydı. Kendi bir lider havası olduğu için. Ve rütbelerimiz yoktu. Asker değildik. Resmen yoktuk hatta." Kahvesinden bir yudum aldı. "Size ki sırları açıklıyorum. Aradan bu kadar geçtikten sonra kimsenin umurunda değildir artık. Soğuk Savaş sona erdi, değil mi? Kazanıp uzanmadığımızı bilmiyorum ama öteki taraf kaybetmiş görünüyor. En azından oyun alanından çekildiler artık."

"Bunlar ne zaman oldu?"

"Yıllar önce. Çekoslovakya'da Masarik ne zaman öldürülmüştü? Siz hatırlamazsınız ama benim hatırlamam gerekir. 1948 miydi? Küçük serüvenimiz ondan bir yıl sonra başladı. Tanrım, o zaman daha çocuktum. Kendimi yetişkin bir insan sanıyordum, sözde yaşımla ölçülmeyecek kadar olgundum ama tahammül edilmeyecek kadar toy olmalıydım."

"Çekoslovakya'daydınız demek?"

"Onu da nereden çıkardınız? Ha, Masarik'ten söz ettim diye. Hayır, Çekoslovakya'nın güneyinde ve doğusundaydık. Çoğunlukla da Balkanlardaydık. Sınırdan sınıra geçer, kahvelerde ve ara sokaklarda parolalar söyledik. Yaptığımızın bir oyun olduğuna ve milli çıkarımıza olduğuna inanıyorduk. Ve ikisinde de yanılmış olduğumuzu söyleyebilirim."

"Ne yapardınız?"

"İnsanları umutlandırır, yaşamlarını tehlikeye atardık. Bu arada kendi yaşamlarımızı da." Bir an susup düşündü. "Artık hiçbirinin önemi kalmadı. Ve bunların sizin son ziyaretinizle fazla bir ilgisi olamaz."

"Bence var"

"Nasıl olur? Aradan neredeyse yarım yüzyıl geçti. O insanların çoğu öldü artık."

"Size bir şey sorayım" dedim. "Anatruria adında bir ülkede bulundunuz mu?"

"Aman Tanrım!" dedi. "O ülke değildir. Garibaldi ile Risorgimento'dan önce İtalya'nın yalnızca coğrafi bir ter olduğunu söylerlerdi. Anatruria o bile değildi."

"Bir kralları vardı, değil mi?"

"Yaşlı Vlados mu? Onun sözde hükümdarlığına ayak bastığı sanmıyorum. Versailles Antlaşması sırasında bağımsızlıklarını ilan ettiler ama bence bu uzaktan bir bağımsızlık ilanıydı. Anatruria adını ilk kez ondan otuz yıl sonra duydum ve Vlados da o sırada yaşlı bir adamdı ve bekleyebileceğiniz gibi ya Franko İspanyası'nda ya da Salazar Portekizi'nde yaşıyordu. Anatruria'nın bağımsızlığı zamanı gelip geçmiş olan bir fikirdi. Uzun kuşaklar boyunca kuzenleriyle evlenen bir avuç etnosantrik manyaktan başka böyle bir şeyi düşünen bile yoktu."

"Ve siz beşiniz?"

"Ve biz beşimiz, Bob ve Charlie Gösterisi. Biz bir isyan başlatmakla görevliydik. Bunun iyi bir fikir olduğunu kim söyleyebilir ki? Ya da uygulanabilir bir şey olduğunu?" Başını salladı. "Birkaç yıl sonra oyundan çıkmış, Amerika'ya dönmüştüm. Macaristan'da bir ayaklanma oldu, öğrenciler Molotof kokteylleri atmaya başladılar, benzin dolu şişelerle Rus tanklarını alt etmeye çalıştılar. Tavşan orada öldü."

"Tavşan mı?"

"Bob Bateman. Hepimizin hayvan kod adları vardı. Ben fareydim. Kaptan onu bu yüzden getirdi. Bateman tavşandı. Biraz da tavşana benzerdi hani. Tavşan yüz, tavşan burun, tavşan gibi çekingen. Ben fareye benzemezdim ama biri benim de fare gibi utangaç olduğum kararına varmıştı. Utangaç olduğumu sanmıyorum ama olabilirdim de."

"Ya Hoberman?"

"O koçtu, başını eğip dosdoğru ileri saldırdı. Kolejde futbol oynadığında da öyle yapmış olmalıydı. Rob Rennick'in sinsi bir kedi tavrı olduğundan o kediydi. Charles Woods'un adını da tahmin edersiniz sanırım."

"Fil" dedim.

"Fil mi? Neden, Tanrı aşkına?"

"Hiç unutmaz" dedim. "Adamı hiç görmediğime göre kod adını tahmin edeceğimi nasıl düşünebilirsiniz?"

"Eh, ben söyleyince anlayacaksınız. Adı Chuckwood'du ve Wood adı da böylece Woodchuck oldu, Dağsıçanı yani. Hayvana fiziksel olarak benzemezdi ama çalışması sabırlı ve inatçıydı. Bir şeyi ele geçirdi mi artık bir sonuç alana kadar kemirir dururdu."

"Ya oymalar"

"Leçkov adında biri yaptı onları. O insanların çoğu gibi o da Bulgar'dı, ama kendisine Bulgar demenin düelloya davet etmekten farkı yoktu. Anatruralı olduğunda ısrar ederdi. Leçkov o zaman yaşlı olduğundan çoktan ölmüştür Beşimiz için birer hayvan ve daha başkaları da vardı. Bir domuz, bir keçi ve hatırlayamadığım başkaları. Anatruria eylemcilerinin de kendi hayvan kod adları vardı."

"Bu oymalar ne oldu?"

"Anatruria'da kaldılar. Yani ben öyle tahmin ediyorum. Benim küçük farem okyanusu geçmenin yolunu bulmuş olmalı."

"Eğer aynı fareyse;"

"Eğer değilse çok şaşardım. Ama yaşamımın kapanmış bir bölümü konusunda yeteri kadar konuştum Bay Thompson ve bu geç tarihte ulusal güvenliğimize bir zarar verdiğimi pek sanmıyorsam da, şimdi size, Anatruria'daki eylemlerimizin sizinle Kaptan Hoberman arasında nasıl bağ oluşturduğunu ve sizi nasıl bu binaya getirdiğini açıklama şansı vermem gerekir sanırım."

"Görüştüğüm genç bir hanım var" dedim, "Anatruralı ve..."

"Adı?"

"Ilona Markova."

"Bulgar adına benziyor, Anatruralı da olabilir."

"Bana Anatruralı olduğunu söyledi. Duvarında bir Doğu Avrupa haritası vardı ve Anatruria sınırları kırmızı kalemi işaretlenmişti. Evinin şeref köşesinde Vlados ile Liliana'nın w fotoğrafları bulunuyordu."

"Liliana. Kraliçeydi. Adını unutmuştum. Arkadaşınız Liliana'nın nasıl öldüğünü anlattı mı?"

"O iki kişinin kim olduklarını bile söylemedi. Liliana nasıl ölmüştü?"

"İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasından bir iki yıl önce Fransa'nın güneyinde bir araba kazasında. Vlados ağır yaralandı ama kurtuldu. Anatruria ayrılıkçıları arabanın MDÖ tarafından pusuya düşürüldüğüne inanırlardı."

"MDÖ mü?"

"Makedon Devrimci Örgütü. Tanrı bilir ya bu onların yapacağı bir işti ama olmayan bir milletin hayali tahtında hak iddia eden birine suikast düzenlemekle neden vakit kaybettilerdi ki? Bence Vlados sarhoştı. Ya da eğer varsa, sürücüsü sarhoştı." Adam karşı duvardaki manzara resmine bakıyordu. Bana döndü. "Onlar olduğunu nasıl anladınız? Vlados'la Liliana yani?"

"Pullardan."

"Pullardan mı? Elbette! Birlikte çalıştığımız Anatruralılar pullardan söz ederlerdi, sanki Budapeşte'deki bir matbaa davalarının meşruluğunu kanıtlayabilmiş gibi. O pullan onlardan birinin gördüğünü hiç sanmıyorum ya. Sizde bir seri mi var yoksa? Çok seyrek rastlanan pullar olduğunu duymuştum."

Scott katalogundaki resimleri anlattım.

"Tamam" dedi. "Bir arkadaşınız Anatruralı ve kendini Vlados'un sadık bir tebaası olarak görüyor Ama ilginizi açıklayacak başka şeyler de olmalı."

"Kadın ortadan yok oldu."

"Anlıyorum. Tümüyle mi?"

"Hiç iz bırakmadan."

"Peki, onun Boccacio ile ne ilgisi var? Buradaki bir daireye girmek onun fikri miydi?"

"Hayır."

"Hangi daire? Orada oturan kim?"

"Sekiz B dairesi. Kimin oturduğunu bilmiyorum ama o da bir Anatruralı." . .

"Bunu nereden biliyorsunuz?"

"Onda da Vlados'un bir fotoğrafı vardı."

"Ciddi misiniz? Evet evet, ciddi olduğunuzu görüyorum. Aynı fotoğraf mı? Yani aynı kişinin yanı sıra aynı poz mu?"

"Değişik bir fotoğraf. Bunda yalnız ve üzerinde üniforma var."

"Krallar askeri üniformalara bayılırlar" dedi. "Özellikle de üniformaya uygun bir ülkeleri olmayınca. Daireye girdiniz demek. Fotoğrafı gördüğünüze göre girmiş olmalısınız." .

"Evet."

"Ve almak üzere gittiğiniz şeyi aldınız mı?"

"Hayır. Tam o sırada bir engel çıktı." Dolaba saklanması, oradan çıkınca portföyün ortadan yok olmuş olduğunu anlattım.

"Kaptan buradan çıktığında hâlâ orada dolapta olmalıydınız. Burada hiç kalmadı. Uzun bir ziyaret bekliyordum ama on dakika sonra gitmişti sanırım. Doğrusu kalması için ısrar ettiğimi söyleyemem. Gelişi çoğu hoş olmayan anılar canlandırmıştı. Armağanı da öyle. Fare. Onun Leçkov'un en iyi oymalarından biri olduğunu düşünürdüm ama bunun nedeni herhalde benim olmasındandı. Kod adım yani. Şimdi gerçek parça elimde, buna memnunum ama her geçen yıl maddi şeylere sahip olmayı biraz daha az önemsiyorum. Kaptan'a ne oldu?"

Soru beni gafil avlamıştı, ama duraksamama gerek yoktu. Bunun ergeç geleceğini biliyordum ve aklımda ne yanıt vereceğimi kararlaştırmıştım.

"Öldü" dedim. "Biri onu öldürdü."

14

Charles Weeks, "Bu Candlemas öldürmüştü Kaptan'ı" dedi. "Ama cesedi dairesinde neden bıraksın ki?" Mutfağında oval çam tahtası masanın başında oturmuş kahvesinden içiyorduk. Hoberman'ı söyledikten sonra gerisini anlatmamam için bir neden kalmamıştı.

"Meğer ki bulunacağını tahmin etmemiş olsun."

"Bulunmaması biraz güç olurdu" dedim. "Anladığım kadarıyla odanın tam ortasındaymış."

"Halıyı kan içinde bırakmış."

"Evet."

"Ve bir evrak çantası üzerine adının kısaltılmışını yazmış."

"Evet."

"Özellikle de sizin çantanız üzerine. Yazacak yüzey seçmesinin bir önemi olduğunu sanmıyorum ya. Herhalde yakında olan tek şeydi. Acaba cinayet zorunlu mu olmuştu?"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Ben Candlemas olsaydım ve siz de Kaptan Hoberman olsaydınız ve sizi öldürmek isteseydim kendi odamın ortasında yapmazdım bunu. Ama sizi öldürmeyi planlamadığımı düşünelim. Aniden sizi öldürmek için güçlü bir neden ve bunu elde etmenin bir yolu ortaya çıksa. Zaman çok önemli diyelim örneğin. O zaman uygunsuz da olsa beklemezdim."

"Hoberman buradaydı" dedim.

"On dakika, en fazla on beş dakika."

"Buradan çıktığında herhalde doğruca Yetmiş Altıncı Sokak'a gitti. Portföyü oraya götürcektim, o yüzden ben geldiğimde orada olmak istiyordu herhalde."

"Ama siz gelmeden önce Candlemas onu öldürdü. Paylaşacak bir şey yokken paylaşmayı önlemek için mi?" Elini sallayarak böyle bir fikri uzaklaştırdı. "Nedenini bilmemiz gerekmez. Ani ve acil bir nedendi, o yüzden de Candlemas başka bir zamanda, başka bir yerde yapmayı herhalde tercih edeceği şeyi orada yaptı. Sizin her an gelme olasılığınız olduğu halde kendi evinde arkadaşının göğsüne bir bıçak sapladı."

"Ve onu orada bıraktı."

"Ve son sözlerini yazması için. Tıpkı Roanoke Adası'na ilk yerleşenlerin bıraktıkları tek iz kadar esrarengiz; onlar da bir ağaç gövdesine CROATOAN sözcüğünü kazımışlardı ki, bunun ne anlama geldiğini o günden bu

yana sökebilen olmadı. Ne demiş olabilirlerdi? Ve Kaptan CAPHOB'la ne demek istemiş olabilir? Ve Candlemas onu yazmasına neden izin verdi?"

"Hoberman'ı Candlemas'tan başka biri öldürmüşse yine de oradan gidip de o yazıyı orada bırakmasının bir anlamı yok."

"Doğru" dedi. "Ama eğer katil Candlemas ise bir sorunu vardı."

"Öyle. Sorun hem de odasının tam ortasında yatıyordu."

"Cesetten kurtulması gerekirdi."

"Nasıl? Kaptan iriyarı bir adamdı. Candlemas onu omzuna atıp aşağıya taşıyacak güçte biri miydi?"

"Nerde? Orta boylu ve zayıftı."

"Ağırlık kaldıran biri değil yani."

"Hayır"

"Öyleyse ne yapacaktı? Onun yerinde siz olsaydınız ne yapardınız?"

"Ben mi?"

"Evet, siz. Bir cesetle karşı karşıya olduğunuzu varsayalım. Bu duvarda bir lekeye benzemez. Boyayarak örtemezsiniz. Nasıl kurtulurdunuz ondan?"

"Doğrusunu isterseniz bu bir kere başıma gelmedi dedim."

"Sahi mi?"

"Dükkânımdaydı ve benim bir ilgim yoktu ama yine de oradan bir ceset çıkarmak zorundaydım. Bir tekerlekli sandalye kiraladım."

Weeks hayranlıkla, "Çok kurnazca bir şey" dedi. "Ama geceyarısı becermesi güç ve bir apartmanın dördüncü katında pek kullanışlı değil."

"Öyle."

"Başka bir yol denerdiniz. Bunun için de birkaç kere inip çıkmanız gerekirdi."

"Nasıl?"

"Pek hoş bir konu değil" dedi. "Ama çaresi yok, değil mi? Cesedi parçalara ayırır ve birer ikişer taşır artık yaratıcılığınızın göstereceği bir yere atardınız."

"Şuraya bir kol, oraya bir bacak. Ama polisler olay yerine girdiklerinde Hoberman'ın hiçbir parçası eksik değildi. Olsaydı mutlaka söylerlerdi."

"Sizin Bay Candlemas'ınız operasyona hemen başlayamazdı. Bunun için alet gerekirdi, değil mi? Ve bu işte bir alışkanlığı yoksa elinin altında öyle şeyler bulduramazdı. Bir testereye, bir baltaya ihtiyacı olacaktı. New York'ta bir apartmanda oturan sıradan bir insanda böyle aletler bulunmaz."

"Ve böylece geceyarısı bir et testeresi aramaya çıktı, öyle mi?"

"Bütün iş burada işte. O saatte açık bir lokanta malzemesi mağazası bulamazdı. Ama bir lokanta olabilir. Belki de kendisine gerekli aletleri soru sormadan verecek bir aşçı dostu vardı. Ya da bu işi görebilecek bir bıçağı vardı da sağlam plastik torba s; almaya gitmişti. Her neyse, Candlemas evin dışında, zavallı Kaptan yere serilmiş yatıyor ve siz de sekizinci katta bir dolapta kapalisiniz."

"Ve polisler geliyor; yöneticiyi uyandırıyorlar, sonra da çilingirin kapıyı açmasını bekliyorlar"

"Polis neden gelmiş? Bir ihbar mı?"

"Ray Kirschmann öyle dedi. Biri bir gürültü duymuş."

"Demek Candlemas eve dönüyor dairesinde ya da kapının önünde çilingiri bekleyen insanlar görüyor. O zaman ne yapıyor peki?"

"Banka otomatından mümkün olduğu kadar para çekiyor ve yeni bir yaşama başlamak üzere soluğu Avustralya'da alıyor. Çünkü o günden sonra bir daha kendisinden haber alınmadı."

"Doğru. Neden sizinle ilişki kurmadı dersiniz? O sizin o portföyü aldığınızı sanıyordur Onu sizden almak istemeyecek midir?"

"Belki de bunu denedi. Belki almak için birini gönderdi."

"Garip adlı adam mı?"

"Hepsinin adları garip zaten" dedim. "Bir Ross Thomas romanı dışında bu kadar çok garip adlı insanla karşılaşmamıştım. Ama Tiglat Rasmulyan'dan söz ediyorsanız, evet onu Candlemas göndermiş olabilir. Polis onu morgdaki çekmecede sandığından kendini göstermek istemezdi. Aslında Rasmulyan dükkâna geldiğinde ben cesedi teşhis etmeye gitmemiştim henüz."

"Şu halde Candlemas dükkânınıza girmiş olsaydı..."

"Bir hayalet gördüğümü sanacaktım. Belki . de onu Candlemas göndermiştir Ondan başka benim bu işe karıştığımı bilen yok ki."

Weeks elini herhalde Avrupa olması gereken bir yöne doğru sallayarak, "Orada öğrendiğim bir şey de, bir olayı sizin sandığınızdan çok insanın bildiğidir" dedi. "Haber mutlaka sızar, insanlar birçok rolü birden oynarlar Çok az şey sır olarak kalır"

"Candlemas dükkâna Salı günü geldi, ertesi gece onun cinayet işlediği sıralarda ben de o eve girdim. Cuma günü Rasmulyan dükkânıma gelip bana tabanca çekecek kadar şey biliyordu. Hatta göbek adımı bile biliyordu."

"Grimes."

"Evet. Bütün bunların kulaktan kulağa yayılması için zaman var mıydı? Benim bu işe karıştığımı sadece Candlemas Hoberman biliyordu ve Hoberman da ölmüştü."

"Kadını unutuyor musun?"

"Ilona."

"Doğru."

Bir an sonra, "Onu ben de düşündüm" dedim. "Dükkâna gelişinin bir rastlantı olmadığını. Ama biz onunla yalnızca sinemaya gittik ve sadece perdede gördüklerimizi konuştuk. Eğer beni tuzağa düşürmek istiyorsa bunun için hiç acele etmiyordu doğrusu. Ve tam canavarları öldürmeye hazır duruma geldiğimde de ortadan kayboldu. Hiçbir şey anlamadım ben bu işten."

"Esrarengiz bir durum. Ama Anatruralılar da esrarengiz insanlardın"

"Öyle."

"Candlemas da Anatruralı olacak kadar esrarengiz. Aksanlı mı konuşuyordu?"

Başımı salladım. "Öğrenim görmüş bir Amerikan İngilizcesi vardı. New York'ta olmasa, da bu ülkede doğduğunu tahmin ederim. Adı Anatruralı'ya benzemiyor."

"Yaşamı boyunca pek çok ad taşımış olan birine benziyor Candlemas İngiliz adıdır Bir kilise yortusu demek. Yanılmıyorsam kışın, On İkinci Gece'den sonra ama Büyük Perhiz'den önce. Meryem'in safiyeti ve bebek İsa'nın tapınağa sunulması kutlanır Hugo Candlemas -belki de gerçek adıdır Doğrusu uydurmak epey garip olurdu."

"Adlar" dedim. "Candlemas, Tsarnoff, Rasmulyan. Elimde sadece birkaç tane ad var Belki bu işi unutmak daha iyi olacak."

"Neden Öyle yapmıyorsunuz?" dedi. "Büyük bir yatırımınız yok zaten. Boşa geçmiş bir gecelik çalışma. Mesleğinizde bunun ara sıra olduğunu tahmin ederim."

"Ara sıradan da fazla" dedim.

"Kadına olan tutkunuzu anlıyorum. Ama onun da kendi isteğiyle kaybolduğu anlaşılıyor. Onun tehlikede olduğundan islanmanız için bir neden var mı? Ya da size ihtiyacı olduğuna?"

"Hayır. Ve beni bir daha görmek isterse bulması hiç de güç olmayacaktır." .

"Çok doğru." Gözleri parlayarak öne eğildi. "Bunun amacı bir kâr umudu olamaz, değil mi? Portföyün kimde olduğunu, hatta irinde ne bulunduğunu bilmediğinize göre onu bulmanın sizi zengin edeceğine güveniyor olamazsınız. Polis peşinizde olmadığı için adınızı temize çıkarmak için cinayeti çözümlenize de gerek yok. Öyleyse neden kitap satışına ve başkalarının evlerine girmeye dönmüyorsunuz?"

"Kendimi bu işe bağlı hissediyorum."

"Yalnızca bu demek. Bütün mantıksızlığına rağmen ve sonuçların ne olacağına aldırmadan kendinizi olaya bağlı hissediyorsunuz. Bu işe bulaşmışsınız ve gerisi umurunuzda bile değil."

"Kulağa çok aptalca geldiğini kabul ederim."

"Aptalca mı? Oğlum, Anatruria'da senin gibi birkaç kişi daha olsaydı durum bambaşka olurdu." Weeks doğrulup ellerini ovuşturdu.. "Bazı fikirlerim var" dedi. "Aradan epey zaman geçti ama bu konularda pek de deneyimsiz sayılmam."

Weeks konuşurken defteri üzerine çizgiler ve daireler çiziyor; yaklaşım yollarından söz ediyor, o ana kadar bildiklerimizi ve bilmediklerimizi açıklığa kavuşturuyordu. Çizgilerin ve dairelerin ne amaca hizmet ettiklerini anlamamıştım ama düşünceleri hedefi tam on ikiden vurmaktaydı.

Sonunda, "Çok esaslı" dedim. "Ama zamanınızı alıyorum ve..."

"Zamanımı mı? Bu iş sona ermeden çok daha fazlasını bacaksın. Sen kendini bu işe bağlı hissediyorsan, ben de aynı şeyi hissetmekteyim."

"Neden ama? Yani uzaktan yakından bir ilginiz yok ve... "

"Bir zamanlar Kaptanla birlikte çalışırdık. Onu yıllardır görmemişim ve kendisinin izini bile kaybetmişim. Ama o fareyi buraya geldiğinde birbirimize söyleyecek fazla bir şey bulamadım. Bir zamanlar birbirimiz için her ne anlam taşıyorsak artık arada çok uzun yıllar geçmişti. Köprü'nün altından çok sular akmıştı. Eş akraba olsaydık kanın sudan daha koyu olduğunu söyledim. Ama biz başka bir şeydik. Bir girişimde ortaklık ve bu gerçek de şimdi bana bazı yükümlülükler getiriyor Bunları anlamamı beklemiyorum. Umutsuz derecede eski moda olduğundan eminim" Oturduğu yerde doğruldu, sesini biraz yükseltti. "Ortağın ölürse o konuda bir şeyler yapman gerekir. Ona karşı neler hissettiğin ya da onun nasıl bir insan olduğu önemli değildir. Ortağındı ve bir şeyler yapman gerekir"

Adamın yüzüne baktım. "Bay Weeks, bu güzel bir dostluğun başlangıcı olabilir"

"Olabilir elbette." Uzanıp elimi sıktı. "Ama Bay Weeks ile Bay Thompson'u unutamam, tamam mı? Ben sana Bill diyeceğim, senin de bana Charlie demeni istiyorum."

"Şey" dedim.

"Evet?"

"Charlie, sana söylemeyi unuttuğum bir şey daha vardı."

15

Charlie Weeks, "Şimdi kendimi gayet iyi hissediyorum" dedi. "İnsanın hayatta bir amaca ihtiyacı vardır Sabah yataktan kalkmak için bir neden gerekir. Seninle iyi bir ekip oluşturacağımıza eminim."

"Haklısın, Charlie."

Elini asansör düğmesine uzattı. "Neden bu kadar geciktiğini anlamıyorum." Ben ondan önce davranıp bastım düğmeye. "Bu defa iyice basalım, belki bağlantılar gevşemiştir" dedi.

"Herhalde başka bir katta kalmıştır" dedim. "Belki birinin eşyasını taşımaya ya da kilidini açmaya yardım ediyordur. Bak, senin burada beklemene gerek yok. Bir iki dakikaya kadar geleceğine eminim."

"Hiç önemi yok" dedi. Ama bir iki dakika geçip de asansör görünmeyince sabırsızlığını belli edercesine ağırlığını bir ayağından diğerine aktardı. "Eğer seni terk ettiğim izlenimine kapılmazsan ben gidip ortak projemiz üzerinde çalışayım" dedi.

"Lütfen. Zaten zamanını böyle harcadığım için suçluluk içindeyim."

O kendi dairesini girip kapısını kapattığında asansör hâlâ gelmemişti. Buna şaşmış değildim, düğmeye basar gibi yaptığım için asansörcünün çağırıldığını anlaması için medyum olması gerekirdi. Aklına bir şey gelip de yeniden dışarı çıkar diye Charlie Weeks'e bir dakika daha tanıdım. Görünmeyince de merdivenlerden sekizinci kata indim.

Neden olmasındı ki? Maymuncuğumu dün gece eve bırakacak fırsat bulamamıştım zaten. Weeks'e ziyareti ayarlarken dönüşte alt kata uğramak aklımın bir köşesindeydi. Weeks'le konuşmamdan fazla bir şey beklememiştım ve ondan Hoberman hakkında bilgi almanın ötesinde Boccaccio'ya girmek için yararlanmayı hesaplamıştım.

Ama sonuçta bana pek çok şey anlatmış ve hatta ortağı olmuştu. Ve bu gerçekten güzel bir dostluğun başlangıcı olarak görünüyordu. Ona dört kat aşağıdaki adama bir ziyaret daha yapmayı düşündüğümü söyleyebilirdim ama sonra bunu kendime saklamaya karar vermişim. Aksi takdirde o güzel dostu ölü doğabilirdi. Ne de olsa Charlie'in apartmanındaydım ve hırsızlığa karşı gayet hoşgörülü davranan insanlar, bir hırsız? kendilerine biraz fazla yakında çalışmaya başladığında yasa ve düzen taraftarlarına dönüşebilirlerdi. Ne de olsa Charlie ile Sekiz B dairesini soymak amacındayken tanışmıştım ve bugün de aynı amaçla oradaydım. Zaten neredeyse adımın Bili Thompson değil Bernie Rhodenbarr olduğunu söylemeden kapıdan çıkıyordum.

O nedenle bu küçük serüveni şimdilik kendime saklayacaktım. Eğer önemli bir bilgi elde edersem, uygun bir anını kollayıp ona bunu nereden ve ne zaman öğrendiğimi söyledim. 8-B'yi, girdiğim gibi hiçbir şey öğrenmeden terk ettiğim takdirde de orada olduğumu kimsenin bilmesine gerek yoktu.

Merdivenlerden sessizce ama hızlı adımlarla indim, sekizinci kat koridorunun kapısını açıp boş olduğuna kanaat getirdikten sonra 8-B'ye yürüdüm.

Eldivenlerim yanımda değildi ama bunun fazla bir önemi de yoktu. Parmak izi bırakmayacaktım, bıraksam da kimse onları arayacak değildi. Bu parlak güneşli günde pek ihtiyacım olmayacaksa da, fenerim de yanımdaydı. Maymuncuklarım kapıyı geçen gece olduğu gibi kolaylıkla açacaklardı.

Ama onlara da ihtiyaç kalmayacaktı. . .

Ancak bunu henüz bilmediğimden kapının önüne geldiğimde maymuncuğu da elimde hazır tutuyordum. Portföyü elime geçirdiğimi, sonra kaybettiğimi, dolabı ve o paltoların ıslak kokusunu hatırladım. Portföyü bir daha ele geçireceğimi sanmıyordum ama hiç olmazsa evde kimin oturduğunu öğrenebilecek ve fotoğrafa bir daha bakıp gerçekten Kral Vlado olup olmadığından emin olacaktım.

Elim kapı kolunda ve maymuncuğum kilitin içine bir parmak girmişken zili çalmayı akıl ettim. Evde kimsenin olmadığından emindim ama bir meslek ilkesini de ihmal etmem doğru olmazdı.

Zili çaldım ve âdet olduğu gibi bir süre bekledim. Kapıya yaklaşan ayak seslerini duyduğumda nasıl şaşırıldığımı tahmin edebilirsiniz.

Suç aletini kilitten çıkartıp cebime attığım sırada kapı açıldı. Karşımda geniş omuzlu, ince belli, dört köşe çeneli, bir seksen beş boyunda yakışıklı bir genç duruyordu. Yüzünde kocaman bir gülümseme vardı; benim kim olduğum hakkında hiçbir fikri olmayabilirdi ama bu beni görmekten memnun olmayacağı anlamına gelmiyordu.

"Günaydın" dedi neşeli bir sesle. "Güzel bir gün, değil mi?"

"Mükemmel."

"Ne istemiştiniz?"

İyi soru. "Adım Bill Thompson" dedim. "Amerikan Kalça Çıkıkları Derneği bina temsilcisiyim."

"Bu binada mı oturuyorsunuz?"

"Başka bir katta. Wall Street'te çalışıyorum ama bu yardım derneğine bağış toplamak için gönüllü oldum. Bildiğinizi tahmin ederim, çok iyi bir dava uğruna çalışıyoruz."

"Doğru." Elini pantolonunun cebine soktu. Üstünde siyah Levi's jean, yeşil bir polo gömlek vardı. "Bir bağışta bulunayım öyleyse" dedi.

Tanrım, yanlış işteymişim ben. "Makbuz defterim yanımda değil" dedim. "Onun için gelmemiştim. Siz James Driscoll'sunuz, değil mi?"

Gülümseyerek başını salladı.

"Hayır mı? Ama nasıl olur?" Cüzdanımı çıkartıp bir karta' baktım. "O'Driscoll. Siz ya James O'Driscoll'sunuz ya da Elliot Bookspan. Ya da yanlış kapı çaldım."

"Yanlış daireye geldiniz sanırım."

"Burası 8-B değil mi?"

"Evet."

"Ve adınız...?"

"O'Driscoll değil. Öteki de. Söylediğiniz o ikinci ad neydi?"

Neydi sahiden? Bir an düşünmek zorunda kaldım. "Bookspary dedim."

"Bookspan da değil."

Başımı sallayıp dilimi şaklattım. "Eh, adınızı sizden iyi bilecek değilim ya. Herhalde apartman adını yanlış yazmışım, rahatsız ettiğim için özür dilerim."

"Önemli değil."

Adını nasıl alacaktım bu herifin? Ya da evine nasıl göz atacaktım? "Bir telefon edebilir miydim acaba?" dedim.

Yine gülümseyip başını salladı. "Çok özür dilerim ama pek uygunsuz olur. İçerde bir ziyaretçim var"

"Anlıyorum."

"Aslında benim için bir zevk olurdu ama..."

"Çok iyi anlıyorum. Lütfen başka bir şey söylemeyin."

"Eh" dedi.

"Eh" dedim. "Adım Bill Thompson... ve sizi rahatsız ettiğim için çok özür dilerim."

"Lütfen. Özür dilemeye gerek yok."

"Çok naziksiniz. Umarım iki gün sonra bir bağış istemeye geldiğimde yine böyle nazik olursunuz."

"Ah!" Elini cebine sokup siyah deri bir cüzdan çıkardı. İçinden aldığı bir yirmi dolarlığı uzattı sonra.

"Çok cömertsiniz" dedim. "Ama bugün bağış toplamayı amaçlamıyordum. Makbuzlarım yanımda değil."

"Makbuzaya gerek yok. Böylece haftaya bir daha gelmekten kurtulmuş olursunuz." Ve kendisini rahatsız etmekten. Ama onu söylememişti.

"Eh..."

"Lütfen" dedi.

Parayı almak için uzandım. "Size bir makbuz vermem gerekir" dedim. "Ama postayla da gönderebilirim. Yine de kayıt için adınız gerekecek."

"Elbette" dedi. "Adım Todd'dur."

"Tanıştığımıza memnun oldum, Todd. Ya soyadınız?"

"Hayır hayır, Todd soyadımdır."

"Eh, O'Driscoll ya da Bookspan olmadığı kesin." Bu esprime ikimiz de güldük Adını bir daha sordum.

"Michael" dedi.

"Michael Todd. Yani tıpkı..."

"Evet, film yapımcısı gibi."

"Herhalde size Elizabeth Taylor'la evli olmanın nasıl olduğunu çok soran olur"

"O kadar da değil. Ne de olsa pek seyrek rastlanan bir ad değildir."

"Benimki de öyle. Dünyadaki Bill Thompsonlar'ı bir düşününce..."

"Evet, ama sizi daha fazla tutmayayım, Bay Thompson..."

İçerden bir kadın, "Michael!" diye seslendi. "Neden bu kadar kaldın? Bir aksilik mi var?"

"Bir dakika!" diye seslendi adam. "Gördünüz mü?" dedi bana. "Gerçekten gitmem gerek. Size bir kere daha teşekkür ederim."

"Ne için?" Ama yine de o kapıyı kapatırken başımı sallayıp gülümsedim ve sonra birkaç saniye durup düşündüm. Sonra en yakın merdivene yürüyüp yine on ikinci kata çıktım. Bir talihsizlik Charlie Weeks'e rastlarsam ne diyeceğimi düşündüm. Bu kadar zamandır asansör beklediğimi söyleyemedim, yoksa hemen telefona sarılır Boccacio'nun o kadar gözde beyaz eldivenli servisine ne olduğunu öğrenmek isterdi.

Ona gerçeği söyler ama hafifçe değiştirirdim. Asansörü beklemekten sıkılınca sekiz numaralı daireye bir göz atmak istediğimi söyledim. Adamın evde olduğunu söyler miydim peki? Hayır, evde kimsenin olmadığını ve içeri girmediğimi söyledim. Ya da...

Ama bir şey söylememe gerek kalmadı. Asansör geldi kapılar açıldı, asansörcü ile birbirimize bakım gülümsedik Aşağı inip sokağa çıktım.

Film yapımcısı olmayan Michael Todd'un dediği gibi güzel bir gündü. İki blok ilerdeki parka yürüdüm, bir sokak satıcısından sosisli bir sandviç aldım, oturacak bir sıra buldum. Düşünmek için uygun bir yerdi ve düşünecek çok şeyim vardı.

Bir kere kadın adama Michael diye seslenmemişti. Daha çok Mihail gibi gelen bir şey söylemişti. İkincisi, kadının sesini tanıdım.

Central Park boyunca yürüyüp hayvanat bahçesinde kutup ayısını seyrettim. Havuzunda durmadan sekiz çizerek yüzdüğü için son günlerde gazeteler hep ondan söz ediyorlardı. Bu durum çok insanı kaygılandırmıştı ve hayvanın bu davranışının nevroitik olduğu ileri sürülüyordu. Çeşitli uzmanlar hayvanın dar bir mekânda bulunmasını, rejimini, dışı arkadaşına ihtiyacını, bu kadar yakından izleniyor olmaktan huzursuzlandığını, yeteri kadar izlenmediği için yabancılaştığını, okuyacak malzemesi olmamasını eleştirip durmaktaydılar. Bu medya ilgisinin sonucunda ayı hiç görülmedik bir ziyaretçi akına uğramıştı. Milleti memnun etmek için sekizle çiziyor, insanlar; "İşte yapıyor!" diye bağıyorlar, o da yüzmeyi sürdürüyordu. Sonunda o kalabalık gidip yerini bir başkasına bırakıyor, yeni gelenler de, "Yapıyor!" diye bağıyorlar, ayı da yeniden yüzmeye başlıyordu.

Baktım ve gerçekten sekizler çizerek yüzüyor ve bayağı da yarıyordu. Doğrusu zavallı ayıdan ne beklediklerini anlayamıyordum. Daha kolay bir kentte -örneğin Decatur'da- insanlar herhangi bir sayıda yüzen bir ayıyla gurur duyarlardı. Ama New Yorklular'ı memnun etmek güçtü. Ayımız 314159 yüzmeye başlasa insanlar bunun pi sayısını beş haneden ileri götüremeyen geri zekâlı bir hayvan olduğunu söyleyeceklerdi.

Parktan çıkınca bir telefon kulübesine girip Carolyn'i önce evinde sonra Fino Fabrikası'nda aradım, ikisinde de yoktu. West End ile Yetmiş Birinci Sokak'a girince bir gece önceki o huzursuzluğu hissettim. O zaman Max Fiddler'in taksisinden inmemiştim. Şimdi de aynı duygu beni uzak bir tente altında durup görülmeden gözetlemeye itiyordu.

On dakika sonra, her ne kadar yemin edemesem de, apartmanımın gözetlendiğinden emindim. Kapımın on beş metre kadar ilerinde içinde iki adamın oturduğu bir araba duruyordu. Çok iyi göremiyorsam da, apartmanın holünde bir iskemleye oturmuş bir adamın gazete okumakta olduğunu seçebiliyordum. Ama bu bir gölge de olabilirdi ya da eğer bir insansa bu beni beklediği anlamına gelmezdi.

Yine de riske girmeye ne gerek vardı? Bloğun çevresini dolaştım ve kilitli olan servis kapısından içeri girdim. Benimki öyle yüksek güvenlik önemli apartmanlardan değildir. Paketleri teslim alan tehlikeli kişilerin cesaretini kıran kapıcı Maginot Hattı sayılmaz. Kapalı devre televizyon, elektronik güvenlik sistemi diye bir şey yoktur ve kilitler pek kötü olmamakla birlikte türlerinin en üstünü değildir. O kapıyı da çok kere açmıştım, özellikle bir süre aramın iyi olmadığı kapıcı görev başındayken. Bu iş iki hafta kadar sürmüş, ancak o arada diğer kiracılar da şikâyet ettiklerinden adam kapı dışarı edilmişti. Önemli olan servis kapısının kilidini açmakta epey beceri sahibi olduğumdu. Bu yüzden soğukkanlılığımı bir an bile kaybetmemiştim. Hem neden kaybedecektim ki? Beni iş üstünde yakalayan bir polis bir anlık bir sorun çıkarabilirdi ama ondan sonra fazla üstelemezdi; ne de olsa oturduğun apartmana yasadışı yollardan giriş sayılmazdı ya.

Asansörle benimkinin bir üst kata çıktım, bir merdiven indim ve kapıma baktım. O da Maginot Hattı değilse de, özgün kilitleri değiştirmiş ve yıllar boyunca çeşitli yenilikler eklemiş olduğumdan epey güvenli sayılırdı.

Ama biri kapıyı yoklamış gibiydi. Taze gibi gelen çizikler vardı ve biri- kapı ile kasası arasına bir tornavida sokmuş gibiydi. İçeri girmeye kesin kararlı birini hiçbir şey dışarda tutamaz -elinde imkânları olan bir hırsız aşılmaz bir kapıyla karşılaşınca duvardan girer- ama beni ziyaret eden her kimse olayı bu kadar ileri götürmeye istekli değildi anlaşıldığı kadarıyla. Yokluğumda kimsenin girmediğinden emin olarak anahtarımınla kapımı açıp içeri girdim ve arkamdan yine kilitledim. Zula yerim de dahil olmak üzere her yeri bir kere kontrol ettim.

Sonra banyoyu doldurdum, bir süre sıcak suda yattım, sonra çıkıp kurulandım, birkaç dakika da yatağıma uzandım. Yorgun olduğumu biliyordum ama başım yastığa değer değmez uyumuş olmalıyım. Kaçta yattığımı bilmediğim için kaç saat uyduğumu da bilmiyordum. Ama gözlerimi açtığımda saat altı on geçiyordu ve ertesi sabahın değil aynı günün altısı olduğundan emin olmak için takvime bakmak zorunda kaldım.

Carolyn'e telefon ettiysem de kendisini ne evinde ne de işyerinde bulabildim. Üstüme temiz bir şeyler geçirip birkaç parça giysi daha şimdi batmış bir havayolunun çantasına koyup asansörle bodruma indim. Lobi katında dursaydım, eğer hâlâ oradaysa gazeteli adamı görürdüm ama o da aynı anda beni görebileceği için yoluma kesintisiz devam etmeyi uygun görmüştüm. Servis kapısından çıktım, kapının önündeki karşılama komitesinden kurtulmak için apartmanın çevresini dolaştım ve bundan sonra nereye gideceğimi düşündüm.

Aç mıydım? Birkaç saat önce bir sosisli sandviç yemiştim. Öyle yemeğe oturmak istemiyordum ama midem de kazanıyordu. Ne yiyebilirdim?

Elbette. Başka ne olabilirdi ki? Patlamış mısır.

16

Carolyn, "Bence çok romantik" dedi. "Bu duyduğum en romantik şey."

"Hiç de romantik değildi" dedim.

"Bern, bunu nasıl söyleyebilirsin? inanılmaz derecede romantik. Bir insan her gece sinemaya tek başına gidiyor."

"Her gece de ne demek oluyor?"

"Dün gece ve bu gece her gece demektir" Hayretle başım salladı. "Her seferinde iki bilet alıyor, hep aynı yerde olmak üzere iki koltuk kapatıyor Her akşam biletlerden birini memura veriyor ve bir kadının daha sonra kendisine katılabileceğini söylüyor"

"Ve her seferinde büyük boy patlamış mısır alıyor" dedim. "Onu unutma. Ve orada oturup tek başına yiyor hepsini. Romantiklikte bunun üstüne bir şey olamaz."

"Bern, patlamış mısırı boş ver şimdi."

"Keşke boşverebilsem. Ama bir tanesi iki dişim arasına sıkıştı. Umarım kendiliğinden eriyip giden bir şeydir"

"Sen romantikliği saklamak için alaycılığa sığınmaya çalışıyorsun." Carolyn yumruğunu şakacıktan omzuma indirdi. "Seni namussuz!" Sesinde bir hayranlık sezmemek mümkün değildi. "Bu gece sinemaya gideceğini bilmiyordum."

"Önceden planlamış değildim."

"Film başlayacağı sırada oradan geçiyordun, değil mi? Geçen gece film bittiğinde benim de bir rastlantıyla orada olmam gibi."

"Ama benimki gerçek. Seni bulamadım, ne yapacağımı bilemiyordum ve Musette'ten beş dakika uzaktaydım ve perdenin açılmasına yarım saat vardı. Kendi kendime iki Bogart filmi görmek isteyip istemediğimi sordum ve yanıtın evet olduğunu itiraf etmeliyim."

"Ve mantıklı bir şey olacağını düşünerek iki bilet aldın."

"Eh, belki orası romantikti" dedim."

"Belki mi?"

"Doğrusunu istersen az da olsa gelme olasılığının bulunduğunu düşünüyordum."

"Sahi mi?"

"Eğer benimle ilişki kurmak isterse bunun tek yolu buydu, kuşkusuz ona bilet bırakmam gerekmezdi. Ama o kadar masrafa dayanabilirim diye düşündüm. Sevgilisinden yirmi dolar almıştım."

"Mike Todd'dan mı?"

"Mihail" dedim.

"O evdekinin Ilona olduğundan emin misin, Bern?"

"O dairede olması gerekmezdi. Yan dairede olup da duvardaki bir delikten sesleniyor da olabilirdi."

"Ne demek istediğimi çok iyi anladın. Onun olduğundan emin misin?"

"Kesinlikle."

"Çünkü bir aksanla konuşan pek çok kadın vardır; özellikle de Mihail adında erkeklerle birlikte olanlar. Bunu nasıl anladın peki? Kadın 'Bernard' demedi ya."

"Hayır yalnızca 'Mihail' dedi ama o olduğundan eminim. Eğer iri memeli ve Anatruria aksanlı bir başkası değilse."

"Ne memesi? Kadını görmediğine göre memelerinin boyunu nereden biliyorsun?"

"O tür şeylerde belleğim gayet kuvvetlidir"

"Ama Mihail'in dairesindeki kadın..."

"Ilona'ydı. Bu konuda bana güven, tamam mı? Sesini, sesinin tonunu, aksanını, her şeyini tanıdım diyorum sana. Kapıya kadar gelseydi memelerini ve diğer yerlerini de tanırdım. Oldu mu?"

"Nasıl istersen öyle olsun, Bern."

"Kadının sesini duyunca ağzımın açık kalmaması doğru büyük başarıydı. Herifin yirmi dolarını aldım ve oradan toz oldum."

Carolyn'in kaşları çatıldı. "Bern, o yirmi doları saklama düşünmediğini umarım."

"Neden?"

"Onu sahte bir kimlikle aldın."

"Ben paramın çoğunu öyle alırım. Oysa bunu alırken kendimi oldukça meşru bir durumda hissettim. Herif bana parayı kendi eliyle verdi. Oysa ben çoğunlukla başkalarının kasalarından almaya çalışırım."

"Ama bu farklı, Bern."

"Neden?"

"O para bağış olarak verilmişti. Onu Mike Todd'dan değil AKÇD'den çalışıyorsun demektir"

"Kimden?"

"Amerikan Kalça Çıkıkları Derneği. Ne var? Bana neden öyle bakıyorsun?"

"Carolyn, onu ben uydurdum. Popüler bir hastalık seçmedim çünkü iki gün önce apartmandan başka biri onun için bağış toplamış olabilirdi. Ben de kalça çıkığını seçtim. İşi sağlama bağladım yani. Amerikan Kalça Çıkıkları Derneği diye bir şey yoktur"

"Var ama."

"Haydi canım sen de."

"Ne demek 'haydi canım sende'? AKÇD köpekleri sakat bırakan en büyük belaya karşı mücadele yürütmektedir. Veterinerlikte süregelen en önemli araştırmaları finanse ediyorlar."

"Sen ciddi konuşuyorsun" dedim. "Elbette ciddi konuşuyorum. Bak Bern, ben bu iş içindeyim ve köpek hastalıklarını hafife almam. Ve kalça çıkıklarına karşı mücadele için yıllık bağışta bulunurum. Çok bir şey değil ama olanaklarım elverdiğince. Demek istediğim ortada pek çok yararlı dernek var Kedi lösemisi mücadelesine bak hele." Carolyn derin derin içini çekerken kedi lösemisi için nereye bakmak gerektiğini düşündüm. "Senin AKÇD'yi bilmene şaşım doğrusu, Bern. Hem de köpek sahibi olmadığın halde. Ama şimdi hiçbir şey bilmediğini anlıyorum."

"Eh, artık öğrendim" dedim.

"Öğrendin ve yirmi doları verirsen senin adına derneğe gönderirim. Ama istersen bir çek yazıp verginden düşebilirsiniz."

Bir yirmi dolarlık çıkarıp verdim.

"Teşekkür ederim, Bern. iddiaya girerim ki şimdi kendini çok daha iyi hissediyorsundur."

"Kaç parasına?"

"Eh, şimdi değilse bile daha sonra daha iyi hissedeceksin" diyerek yirmiliği ortadan kaldırdı. "Anlat bakalım, filmler nasıldı?"

"Filmler mi? Çok esaslıydı. Virginia City ve Sabrina."

"Virginia City, ha. Western galiba. Aslında biraz düşünürsen güney westernmiş gibi geliyor ya. Hangisiydi?"

"Western."

"Humphrey Bogart western'de mi oynamış."

"Kahraman olan Errol Flynn. Bogart melez bir eşkiya."

"İnsaf, Bern."

"Bıyıklı ve favorili. Ama bir bakıma güney western'i sayılır. İç Savaş'ta geçiyor ve Konfederasyon sempatanları Nevada'daki maden kasabasında bir milyon dolarlık külçe altını Dixie'ye göndermek istiyorlar"

"Ama Errol Flynn günü kurtarıyor; değil mi?"

"Bogie de öldürülüyor elbette. Flynn savaştan sonra Güney'in inşasında kullanılacağını umduğu için altının yerini söylemiyor En azından onun hikâyesi öyle. Bence kendisine bir emeklilik parası peşindeydi ya. Her neyse, Miriam Hopkins onun canının bağışlanması için çalışıyor ve Abraham Lincoln cezayı erteliyor."

"Lincoln'u kim oynadı?"

"Jeneriğe yetişemedim. Ama Raymond Massey değildi."

"Sabrina'da Audrey Hepburn vardı, değil mi? Alan Ladd'e âşık ve sonunda Bogart'la kalıyor"

"William Holden'a."

"William Holden'a mı?"

"Holden ilk başta ilişkide olduğu kardeş ama sonunda kızı Bogart alıyor"

"Öyle mi? Alan Ladd'e ne oluyor peki?"

"O herhalde o sırada başka bir film çeviriyordu" dedim. "Çünkü kesinlikle bu filmde yoktu."

Sabrina'nın jeneriği de perdeden kayıp gidince çantam elimde olduğu halde Arbor Court'a gitmiştim. Archie ile Ubi'yi saymazsanız evde kimse yoktu. İçeri girdim, biraz onlarla oynadım, bir kahve yapıp içerken Carolyn geldi.

Şimdi mutfak masası başında oturuyorduk, ben kahveden Evian maden suyuna dönmüştüm, Carolyn de viskisini içiyordu. "Aslında canım içki istemiyor ama bir gün bile kaçırmak doğru değildir" dedi. "Bu egzersiz yapmak gibi bir şeydir. Eğer formda kalmak istiyorsan her gün çıkıp bir şey yapmalısın. Ama ister iki tur koşu ister yüzme havuzunda birkaç tur"

"Sana katılabilirdim ama bu gece işe çıkabilirim" dedim.

"Biraz geç değil mi, Bern?"

"Biliyorum, çıkacağımı da sanmıyorum, ama bilmiyorum. Seçeneklerimi açık tutuyorum. Sen egzersizini yaparken ben seçeneklerimi açık tutuyorum."

"Kadehlerimiz elde böyle karşı karşıya oturmamız ben çok hoş bir şey" dedi Carolyn. "Eve geldiğimde seni bulduğuma çok sevindim, Bern. Bütün gün bir haber almayınca bayağı kaygılanmıştım"

"Ben telefon ettim" dedim.

"Ve konuştuk, öyle mi? Ginkgo bilobayı getirsen iyi olur çünkü hiçbir şey hatırlamıyorum."

"Ama seni bulamadım. Burasını da dükkânı da en az üç kere aradım, ikisinde de yoktun."

"Hangi dükkânı aradın, Bern?"

"Fino Fabrikası'nı tabii. Kaç dükkânın var ki?"

"Yalnızca bir tane. Ama senin de bir dükkânın var ve ben de oradaydım."

"Benim dükkânımda mı?"

"Evet."

"Barnegat Kitabevi'nde mi?"

"Hayır; Lord ve Taylor mağazasında. Senin kaç dükkânın var, ukala?"

"Bugün kapalıydım, Carolyn."

"Sen öyle san."

"Yani sen dükkânımı açtın mı?"

"Gidip Raffles'ı beslemem gerekiyordu. Sonra birinin seninle ilişki kurmaya çalışabileceğini düşündüm. Tiggy ya da Candlemas yada adı geçen o şişman herif. Samoff."

"Tsarnoff."

"Nasıl istersen, Bern. Seni evinde bulamayacaklarına ve burada kaldığını bilmeyeceklerine göre, nasıl ilişki kuracaklardı ki?"

"Kuramazlardı" dedim. "Ve bu da beni öldürmelerini güçleştirdi."

"Eh, ben kimsenin beni öldüreceğini sanmadığım için günümü kitapçıda geçirdim. Başka yapacak işim yoktu nasıl olsa. Benimki haftasonu için kapalıydı."

"Benimki de öyleydi. Nasıl becerdin peki? Ucuzluk masası çıkarmak senin için epey güç olmalıydı."

"Benim gibi zayıf ve ufak tefek bir kadın için mi? Haklısın. Ben de içerde bıraktım."

"Sahi mi? Aslında iyi bir şeydir, insanlara bir kitapçının önünden geçmekte olduklarını hatırlatır".

"Bern, ben iş yapmak istemiyordum. Yalnızca biri sana bir mesaj getirdiği takdirde dükkânı açık bulmasını istiyordum. Bir iki kitap sattım ama amaç o değildi."

"Sahiden kitap mı sattın?"

"Bunda şaşacak ne var? Tezgâhın ardında oturursun, insanlar bir kitap alıp getirirler, fiyatına bakarsın KDV'sini ekleyip paralarını alır, üstünü verirsin. Nükleer fizik değil ya bu."

"Kaç paralık iş yaptın?"

"İki yüz dolara yakın. Hepsini olduğu gibi kasada bıraktım."

"Kalça çıkıklarına yollamadığına şaşıtm doğrusu."

"Keşke aklıma gelseydi. Sürekli müşterilerinin çoğu seni sordular. Hasta olup olmadığını öğrenmek istediler Senin sabaha kadar ayakta olduğunu ve içkiden başının ağrıdığını söyledim."

"Çok teşekkür ederim."

"İnsanlar böyle şeyleri duymaktan hoşlanırlar, Bernie. Seninle hem özdeşleşirler hem kendilerini senden üstün görürler Her neyse hasta olduğunu söylemek istemedim, sonra seni merak edebilirlerdi."

"Kalça çıkığım olduğunu söyleyebilirdin."

"Bunu çok komik sanıyorsun ama..."

"Biliyorum, aslında hiç komik değil."

"Değil elbette." Carolyn kendisine bir parmak viski daha doldurdu. "Mowgli, Yirmi Altıncı Sokak'taki bitpazarından bir poşet dolusu hazineyle geldi, istediğin kitaplar olduğunu söyledi ama ben alış yapamayacağımı anlattım."

"Geri gelecek mi?"

"Gelecek elbette. Ona on dolar avans verip kitapları senin için bıraktırdım. Eğer on dolar etmezse..."

"Edecektir. Doğru yapmışsın, aksi halde başkasına, götürürdü. Bilmem gereken başka biri geldi mi?"

"Tiggy Rastafaryan."

"Rasmulyan."

"Biliyorum, komiklik yapmaya çalışıyordum."

"Zaten şaka söyledin, gelmediğine eminim."

"Geldi diyorum sana. Sanırım o kitap kafasını karıştırmış, gem. Ne yapacağını bilememiş. Dediğin gibi gayet şık giyiniyor; boyu da kısa, ama senin söylediğin kadar cüce de değil."

"Yetişkin biri için pek uzun sayılmaz."

"Benden daha uzun ama, Bern."

"O farklı."

"Nasıl farklı? Ben kadın olduğum için mi? Bu neden fark etsin ki?"

"Haklısın" dedim. "Bu resmen cinsiyet ayrımcılığı. sanırım bunun için başvuracağın bir devlet dairesi vardır. Ne istedi?"

"Tiggy mi? Açıkça söylemedi ama diğer yandan söyleyecek fırsat da bulamadı çünkü o sırada Ray de gelmişti."

"Yine mi? Tiggy onun dükkânda yaşadığını sanacak."

"Ray de öyle sanıyor olmalı. Sanki evindeymiş gibi davranıyor; değil mi? Tiggy'yi hatırladı. Hoş, unutulacak bir tip değil ya. Ray adama adıyla hitap etti ama adını da yanlış söyledi tabii, ama Tiggy yanlışını düzeltmedi. Arkasına bakmadan dükkândan çıktı. Ve bu da Ray'e içeri girdiği andan beri yapmak istediği şeyi yapma fırsatını verdi."

"Neymiş o?"

"Her zaman yaptığı şey. Soğuk şakalar. 'Hey Carolyn, sonunda kendi boyunda bir sevgili bulduğuna sevindim. Ve bu yalnızca ısınma turlarıydı. Sürekli boyumla alay edip durur. Sanki marifetmiş gibi."

"Eh, onun nasıl biri olduğunu bilirsin."

"Bilmez miyim? Ama ben de duygusuz değilim. Onunla aynı odada her bulunduğumda aşağılık şakalar yapmam. Her neyse senin hemen kendisini aramanı istiyor. Aceleymiş."

"Ne istediğini söyledi mi?"

"Hayır, ağzından bir şey alamadım ama ciddi gibiydi. Senin hafta sonu için gittiğini söyledim."

"Aferin."

"Nereye gittiğini bilmediğimi ama New Hampshire'dan söz etmiş olduğunu söyledim. Bern, evinin önünde seni bekleyenler polis miydi dersin? Çünkü Ray evinde olmadığını bildiğini söyledi ve eğer evini gözetletmiyorsa bunu nasıl bilebilir, değil mi?"

"Belki" dedim. "Hiç saklanmış bir halleri yoktu. Ama anlamıyorum. Dükkâna her zaman uğrar ve hatta acele olmadığı zamanlar bile acele diye mesaj bıraktığı da olur Ama gözetleme? Neden sanki?"

"Belki de Hoberman'ın kimliğini öğrenmişlerdir."

"Bundan ne çıkar ki? Ben cesedi teşhis ettiğimde yüzde yüz emin olmadığımı söyledim ve bu işi onu kırmamak için yapıyormuş gibi poz yaptım. Eğer Hoberman'ın gerçek kimliğini bulmuşlarsa benimle konuşmak, en azından teşhis olayını bir daha düşünmemi ister sanırım. Ama neden apartmanımın holüne bir polisle, kapı önündeki arabaya iki polis diksin?"

"Ona telefon edip sorabilirsin."

"Nasıl? Ben New Hampshire'dayım."

"Programını yarıda kesip erken döndün."

"Dönmek istemiyorum" dedim. "O zaman beni içeri atmak ister ki, bu da benim en son isteyeceğim şeydir."

Carolyn düşündü. "Tamam, New Hampshire'dan arıyorsun. Bana telefon edip orasının ne güzel olduğunu söyledin, ben de sana onun mesajını ilettim. Bu olur, değil mi?"

"Belki. Telefonu izletip nereden edildiğini anlatmazsa."

"Bunu yapar mı?"

"Yapabilir"

"Bir otomobil kiralayıp bir yere gidip oradan telefon etmek ister misin? New Hampshire'a değil, orası uzak gelir ama Connecticut'tan belki? O zaman telefonu izletti mi... boş ver, bütün söylediklerimi unut, Bern. Hiçbir anlamı yok"

"Al benden de o kadar."

"İstediğin saatte evinden arayabileceğini söylemişti. Numarası sende varmış."

"Doğru. Sabah olsun da ne yapacağımızı düşünürüz. Nedir o?"

Carolyn elime bir kartvizit tutuşturmuştu. Başparmağımı harflerin üzerinde gezdirdim. "Kabartma harfler, yoksa harf olmadığına göre kabartma rakamlar mı demeliyim? Ray'in numarası ezberimde değil ama bu olmadığına da eminim."

"Ray'in kartı değil."

"Nedir peki?"

"Bir adam dükkâna gelip seni sordu. Orada olmadığını söyledim."

"Çok doğru söylemişsin."

"Ortak çıkarınıza olan bir işi konuşmak üzere kendisini aramalıymışsın."

"Hah, şimdi durum açıklandı desene. Adı olup numarası olmayan bir kartla numarası olup adı olmayan bir kart var elimde. Biri de gelip üzerinde yalnızca bir adres yazılı bir kart verse çok bineceğim doğrusu. Downing Street, On numara ya da Pennsylvania Caddesi 1600 numara yazan bir kart."

"Adını almaya çalıştım ama sanki devlet sırrı sormuşum gibi davrandı."

Kafamda sessiz bir çan çaldı. "Bir seksen beş boyunda, otuz beş kırk yaşlarında, kısa sarı saçlı, geniş omuzlu biri miydi? Yakışlı bir adam, siyah jean pantolonu olabilir"

"Mike Todd'u tarif ediyor gibisin."

"Onu tarif ediyordum elbette. Kartı o mu verdi?"

"Hayır. Bu adam hayatında jean giymiş değildi. Üzerinde beyaz bir takım elbise vardı."

"Belki de Tom Wolfe'tu."

"Tom Wolfe değildi. Bu adam altmış altmış beş yaşlarında bir seksen boyunda, mavi gözlü, kır saçlıydı. Gür kaşlar, kartal gagası gibi iri bir burun, çıkık bir çene."

"Çok etkilendim" dedim. "Geriye yalnızca ağırlığı ve cebindeki bozukluk para miktarı kaldı."

"Ellerimi ceplerine sokmadığım için onu bilemeyeceğim. Ama herhalde yüz yetmiş kilo falan vardı."

Dilimi dişlerimin arkasına dayayarak bir, 'Tsss' sesi çıkardım. "Tsarnoff'ta olduğu gibi. Ben de öyle tahmin ettim, Bern."

"Çok yoğun bir gün geçirmişsin" dedim. "Çok başarılıymışsın, Carolyn."

"Teşekkür ederim."

"Dükkânı açmak iyi fikirmiş ve yararlı da olmuş. Bu insanların benden ne istediklerini ya da onlara ne verebileceğimi bilemiyorum ama beni arıyor olduklarını bilmek iyi bir şey. Sabah bir iki telefon edince daha fazlasını öğrenebileceğim."

"Ray'in ne istediğini bilemiyorum" dedi. "Diğerlerinin hepsinin belgeleri istediklerine eminim."

"Bu belgeler her neyse."

"Ve her nereyeyseler."

"Nerede olduklarını bildiğimi sanıyorum."

"Sahi mi?"

"Evet, bir sezgi var içimde. Öyle diyelim daha iyi."

"Çok iyi. Bir de ortağın var. Beni kastetmedim. Fareden söz ediyorum."

"Fare mi? Charlie Weeks. Doğru, ortak sayılırız. O zaman kendine iyi bakacağını umarım."

"Neden? Ha, anladım. Öldürülürse o konuda bir şey yapman gerekecek çünkü."

"Tam üstüne bastın." Arkama yaslanıp esnedim. "Ben çok yorgunum. Ray de ötekiler de sabahı bekleyebilirler Ben yatağa gidiyorum. Ya da divana, eğer seni ikna..."

"Yine o tartışmaya başlamayalım. Dışarı çıkmayacak mısınız? O zaman viski içebilirsin."

"Her nasılsa sabah kalktığımda bu gece Evian'dan daha sert bir şey içmediğim için pişman olacağımı sanmıyorum."

"Belki ama gününü kaçırpıp da formunda kalmayı bekleyemezsin. Benim kuramım da bu işte. Yarın dükkâna bakayım mı?"

"Ben pazarları asla açmam." .

"Bu bir yerde taş üzerine kazınmış bir kural mı? Açsam bir zararı olmaz, değil mi?"

"Hayır ama..."

"Çünkü bir kitap bulup okumaya başlamıştım, başka bir taneye başlamadan onu bitirmek istiyorum. Ayrıca kimin seni aramaya geleceği de bilinmez."

"Orası doğru ya. Ne okuyordun?"

"Aslında ikinci kez okuduğum bir roman. Ama ilk çıktığından bu yana bir daha elime almamıştım. Sue Grafton'un ilk eserinden biri."

"Stokta onlardan bir tane olduğunu bilmiyordum. Ha, hatırladım. Kitap kulübü yayınlarından, değil mi?"

Carolyn başını salladı. "Kendisini aldatan karısını tren raylarına atarak öldüren caz müzisyeni hakkında."

"Onu okuduğumu sanmıyorum. Adı ne?"

"Tren'in 'A'sı. Ben bitirince sana ödünç veririm."

"Ödünç mü verirsin? Kitap benim yahu."

"Önemi yok. Yine de ödünç alabilirsin ama önce benim bitirmemi bekleyeceksin."

17

Derin bir uyku çektikten sonra erkenden uyandım ve kanepede mutlulukla uyuması karşısında yatağını aldığım için hiç vicdan azabı duymadığım Carolyn'i uyandırmadan giyinip dışarı çıkmayı başardım. Dükkâna yalnızca Raffles'in suyunu ve mamasını verecek kadar uğradım, sonra Union Meydanı'nda otobüse atlayıp Lexington Caddesi Ve Altmış Sekizinci Sokak'ta Hunter Koleji durağında indim. Orada altı blok yürüdüm, yolda bir mezeciye uğrayıp bir simitle bir kahve aldım. Gideceğim yere varınca uygun bir kapı aralığı bulup yerleştim, kahvem yudumlayıp simidimi kemirerek vakit geçirmeye koyuldum. Gözlerimi faltaşı gibi açık tutuyordum, sonunda görmek istediğimi gördükten sonra geri döndüm, bu kez mezeciye uğramadan doğruca metro istasyonuna girdim.

Bu kez de kent merkezine giden bir metroya binip Wall Street'te indim. Ticaretin çarklarının durduğu bir Pazar sabahı kentin en sakin yeridir Wall Street. Ama asla tümüyle boşalmış değildir. Turlarına devam eden koşucuları, sessizliğin keyfini çıkarmak için gezinen insanları görebiliyordum.

Oraya telefon etmeye gelmiştim.

Biri dükkânda diğeri Carolyn'in evinde olmak üzere daha yakında telefonlar vardı ama telefon ettiğin kimsenin hangi numaradan aradığını gösteren o aygıtlardan birine sahip olup olmadığını bilemezdim. Ray Kirschmann'ın Sunnyside'daki evinde böyle bir aygıt olmadığından emindim. Çünkü hem- ayda 1.98 dolarlık kira bedelini ödemek istemezdi, hem de böyle bir bilgiye ihtiyacı olduğunda New York Emniyeti'nin kaynaklarından yararlanıp telefonu izlettirebilirdi.

West Village'de bir sokak telefonundan edersem Carolyn'in evinde kaldığımı tahmin edebilirdi. Bu yüzden başka bir yere gitmem gerekiyordu ve Wall Street de gayet uygun bir seçimdi.

Şimdi telefonu izletsin ve sonra Broadway ve Wall Street köşesine koşup New York Borsası'nı soyup soymayacağını düşünsüdü.

Buna rağmen onu yine de en sona saklamıştım.

Önce şişman adama telefon ettim ve aklıma ilk gelen şey kartın sahte olduğu ya da yanlış numara çevirdiğim oldu. Çünkü karşıma çıkan adamın sesinden pek de şişman olmadığı anlaşılıyordu.

Tamam tamam. Bir kitap hakkında kapağına bakarak hüküm verilemeyeceğini biliyorum (ama bir de kapağı lekeli bir kitaba iyi bir fiyat almaya çalışın bakalım). Bir gövde hakkında da içinden çıkan sese bakılarak fazla bir şey söylenemez, ki doğrusu bu da telefon seksi sanayii için iyi bir şeydir Yine de işittiğim ses yüz yetmiş beş kiloluk, kartal gagası gibi burunlu ve beyaz takım elbise giyen birinden çıkacak bir sese benzemiyordu. Daha çok altıncı sınıftan yukarısını okumamış, dudaklarını çok seyrek olarak bir şey okurken kullanan ve en üretken saatlerini elinde bilardo istakasıyla geçiren ve gerektiği zaman o sopanın arkasına saklanacak kadar cılız birinin sesiydi.

Bay Tsarnoff'u istedim, o da bana ne istediğimi sordu.

"Tsarnoff'u" dedim. "Ve sen o değilsin. Ona dün kitapçıda olmayan adam arıyor de."

Bir duraklama oldu. Sonra bir ses, yuvarlak ve zengin bir ses, her sessiz harfin kafasına balyoz gibi inen ve her hecenin tadını son damlasına kadar çıkararak bir ses, "Dün o dükkânda olmayan insanların sonu yoktur" dedi. "Ya da herhangi bir kitapçıda olmayanların."

Hah, bu daha iyiydi işte. Aklımdaki ses buydu.

"Sizinle aynı fikirdeyim" dedim. "Doğrusu edebiyatın değerli olmadığı bir çağda yaşıyoruz ve kitapçı müdavimleri insana daha iyi günleri hatırlatırlar"

"Telefon ettiğinize çok memnun oldum" dedi. "Bana ait olan bir şeyi bulduğunuzu tahmin ediyorum, iadesi için epey yüklü bir ödül olduğuna biliyorsunuz sanırım."

O nesneyi tarif etmesini istedim.

"Üzeri altın yaldızlı bir tür deri bir zarf" dedi.

"İçinde ne var peki?"

"Çeşitli şeyler"

"Ya ödül miktarı?"

"Söylemedim mi, efendim? Epey yüklü. Kesinlikle yüklü."

"Stilinizden hoşlandığımı söylemeliyim" dedim. "O aradığınız nesne bende olmuş olsaydı sizinle mutlaka bir anlaşmaya varırdım."

Pek uzun olmayan bir duraklama oldu. "Sözlerinizden o şeyin sizde olmadığı anlamı çıkıyor"

"Çok doğru."

"Ama yine de insan hikâyesinin bu kadarla kalmadığı izlenimini ediniyor"

Bu tür konuşmayı sürdürmek bir zevkti ama aynı zamanda epey yorucuydu. "Durumdaki bir değişikliği size bildirmeyi ve cömert ödülünüzü hak etmenin mümkün olacağını ummaktayım, efendim."

"Ummakta mısınız?"

"Umuyorum ve bekliyorum:"

"Ummak ve beklemek, yalnızca ummaktan çok daha şey vaat ettiği için çok memnun oldum. Bu umudun ne zaman gerçekleşeceğini sorabilir miyim?"

"Çok kısa bir süre sonra. Sizi bugün daha geç bir saatte ya da belki de yarın arayıp bir randevu isteyeceğim. Sizi bu numarada bulabilecek miyim?"

"Elbette, efendim. Eğer ben evde değilsem telefona çıkan delikanlıya not bırakabilirsiniz."

"Sizi arayacağım" diyerek telefonu kapattım.

Ondan sonra ortağım Charlie Weeks'i aradım. Ona, telefon etmek için sabah yürüyüşünden dönmesini beklediğimi söyledim "İş iyice karışıyor" dedim. "Hoberman'ın başına gelenler konusunda haklı olduğumu sanıyorum. Bence de onu Candlemas öldürdü."

"En akla yakın olasılık bu" dedi. "Ama Candlemas da ortadan kaybolmuş gibi görüldüğüne göre şu anda yapabileceğimiz bir şey yok sanırım."

"O konuda da bazı fikirlerim var."

"Öyle mi?"

"Ama şimdi onlara girmenin zamanı değil ve bunu telefonda yapmak istemem."

"Tahmin edebilirim."

"Acaba evinize gelebilir miydim? Bu akşam. Eğer sizce bir sakıncası yoksa saat on birde falan."

"Kahve hazırlarım" dedi. "Yoksa o saatte kafeinsiz mi tercih edersiniz."

Sertinin bir sakıncası olmadığını söyledim.

Sonra bir çeyrek daha harcayıp Ray Kirschmann'ın Queens'deki evinin numarasını çevirdim. Telefona bir kadın çıkınca, "İyi günler; Bayan Kirschmann" dedim. "Ben Bernie Rhodenbarr. Ray evde mi? Onu Pazar sabahı rahatsız etmek istemezdim ama New Hampshire'dan arıyorum."

Kadın, "Bakayım evde mi?" dedi. Bu sözleri bir eş de söylese, bir sekreter de söylese hep şaşırtıcı bulurum. Kimi aldatıyorlardır sanki? Sanki evde olup olmadığını bilmiyorlar mıdır? Ya da bunu benim bildiğimi hiç düşünmezler mi?

Kadının keşif seferi bir iki dakika sürünce içimden biraz acele etmesini diledim. Cebimde çeyrek boldu ama bir santral memurunun araya girip para atmasını söylemesini istemiyordum, bu benim inanırlılığımı büyük ölçüde zedelerdi.

Ama bu inanırlılığım zaten pek sağlam değilmiş. Ray'in ilk sözleri, hem de tam bir horgörüyle, "New Hampshire'mış, elinin körü Bernie!" oldu.

"Pigs Eye'da kalacaktım ama bütün moteller dolu olduğundan Hanover'e geçtim. Bunu nereden biliyorsun, Ray?"

"Benim emin olduğum tek şey senin Yeni Zelanda'da olmadığını gibi New Hampshire'da da olmadığını."

"Bundan nasıl emin olabilirsin, Ray?"

"Karıma bana iletmesi için New Hampshire'da olduğunu söyledin. Gerçekten orada olsaydın bu yapacağın son şeydi. Hayır; sözümü geri alıyorum. Sondan önceki şeydi."

"Sonuncusu ne olurdu, Ray?"

"Telefon etmek. Dönene kadar beklerdik. Bana sorarsan geceyi o yarım porsiyon sevici arkadaşında geçirdin. Hoş, bu deneyden ikiniz de ne zevk alırsınız anlamam ya. Ondan sonra da bana telefon etmenin iyi olacağını düşündün ve telefon ettiğin yeri izletmemem için gidip bir yerden aradın. Zaten ev telefonumdan nereden aradığını nasıl anlayacaktım ki?"

"Neler de geliyor aklına, Ray."

"Tahmin etmek zorundaydım. Bence sen köprü'nün karşı yanında Brooklyn Heights'tasın. Bulduğun yerden Promenade'i görüyor musun, Bernie?"

"Evet" dedim. "Ve sabah sisinde çok güzel görünüyor"

"Her neyse, sözümü geri alıyorum. Brooklyn'in gürültüsü yok arkada. Pazar sabahındayız, değil mi? Bence sen Wall Street'tesin. Promenade'i göremezsin ama iddiaya girerim ki Borsa Binası'nı görüyorsunuzdur."

"Çok müthiş bir insansın, Ray. Yemin ederim ki bunu nasıl başardığını anlayamıyorum."

"Bunu da beni yanlış tahminde bulunduğumu düşünmem için söylüyorsun, ama her ne kadar bana bir yararı yoksa da ben haklı olduğuma eminim. Bunu nasıl yaptığımı gerçekten bilmek istiyor musun, Bernie. Birbirimizi çok eskiden beri tanıyoruz da ondan. Birlikte o kadar şey yaşadıkten sonra seni iyi tanıyor olmam hiç de şaşırtıcı değil."

"Sisin tümü kalkmış değil, Ray. Bir kısmı gözlerime doldu boğazımdaki yumruya eşlik ediyor"

"Tıkanacak gibi oldun, değil mi? Belki de şimdi söyleyeceklerim seni kendine getirir. Geçen gün Aşağı Doğu Yakası'nda iki polis devriye gezerlerken bir çocuk kendilerini Pitt ve Madison köşesindeki tahta perdeyle örtülü bir binaya götürmüş. Madison Sokağı'ndan söz ediyorum, Madison Caddesi'nden değil."

"Madison'un Aşağı Doğu Yakası'nda ne aradığını şimdi anladım."

"Evet ama çocuk polisler hangisi tahtanın gevşek olduğunu ve içeri nasıl girildiğini gösterince ne bulduklarını anlamamışsındır. Üç tahmin hakkın var, Bernie."

"Tahmin etmesem bile seri nasıl olsa söyleyeceksin."

"Bir ceset."

"Tanrı'ya şükürler olsun ki, benimki değildi. Ama kaygını böyle dile getirmen iyi bir şey. Beni o kadar umursadığını bilmezdim."

"Kimin cesedi olduğunu tahmin etmek ister misin?"

"Bunu başarabileceğimi hiç sanmıyorum."

"Saati ve cüzdanı alınmıştı. Eh, binaya girip çıkanları düşününce bunda pek şaşacak bir şey yoktu. Ama herifin gömleğinin altında, belinde bir para kemeri vardı ama içinde pek para yoktu."

"Üniformalılar gereğine bakmışlardır"

Ray dili ve dişleriyle bir ses çıkardı ama Tsarnoff demeye çalıştığını sanmıyorum. "Bernie, New York polisi hakkında böyle şeyler düşündüğün için kendinden utanmalısın. Cesetten bir metelik bile almış olsalar bunu bilmeme olanak yok, o yüzden istersen sana ne almadıklarını söyleyeyim. Ne dersin, ha?"

"Çok ilginç olacağından eminim."

"Birincisi bir pasaporttu. Üzerinde adamın resmi olduğundan başkasından yürütmediği anlaşılıyordu. Ve pasaportta adı yazılıydı."

"Genellikle öyledir"

"Değil mi? Pasaporta göre adamın adı Jean-Claude Plarmotte'tu."

"Fransız'a benziyor."

"Belçikalı. En azından Belçika pasaportu taşıyordu ama aslında hangi ülkenin pasaportu olduğu önemli değildi, çünkü zaten o ülke vermemiştir."

"Ne?"

"Pasaport sahteydi. İyi bir sahte dediler Ama kesin olan bir şey var. Belçikalıların adamdan haberleri yok"

Başka bir şey daha söylemeye başladı ama o sırada bant kaydı araya girdi ve bana ya para atmamı ya da telefonu kapamamı söyledi.

Ona gerekli tek yanıtı verip deliğe yeni bir çeyrek attım.

"Neden böyle şeyler yapıyorsun, Bernie? Ben seni aramaya hazırdım. New Hampshire'da, Pigs Eye'da kaç kişiyi arama şansım olabilir ki?"

"Ben de tahta perdeyle kapatılmış binalarda ölü Belçikalıları ne kadar sık duyarım ki?"

"Adamın nasıl öldüğünü sormadın."

"Kim olduğunu bile sormadım. Nasıl olsa çok geçmeden sana bütün bunları bana neden anlattığını soracağım."

"Buna hiç gerek kalmayacak. Adam yakın mesafeden kafasının yan tarafına yediği bir kurşunla ölmüş. Aslında kurşun kulaktan girmiş. Yirmi ikilik bir mermi. Çok profesyonelce bir iş."

"Bulduğunuz yerde mi ölmüş?"

"Herhalde orada öldürülmemiştir ama çocuklar cinayet mahallini talan ettikleri için pek emin değiliz. Ancak nerede ölmüş olursa olsun Belçika'dan çok uzaktaydı. New Hampshire'dan da çok uzaktaydı ya. Ama hepimiz öyle değil miyiz?"

"Bir yere varmak istiyorsun gibi bir his var içimde."

"Var ve ben de oraya geliyorum. Ceplerinde hiçbir şey yoktu. Ne anahtar ne metro jetonu, ne tırnak makası, ne de çakı. Ama üzerinde gayet güzel bir tüvit takım elbise vardı ve elbisenin ceketinde de gizli bir cep vardı."

"Gizli bir cep mi?"

"Cep olması gereken yerde değil de, ceketin alt kısmında ve arkada olursa buna başka ne ad verirsin bilemem. Ve eğer aramadığın takdirde kolay kolay bulunacak bir şey de değildi. Fermuarlı bir cep. Biz bulduğumuzda fermuarı açtı. Ne bulduğumuzu tahmin etmek ister miydin?"

"Başka bir pasaport,"

"Bunu nasıl bildiğini acaba bana açıklayabilir misin?"

"Yani bildim mi? Bir tahmindir, Ray. Yemin ederim."

"Bu İtalyan pasaportuydu ve Vassili Souslik adına çıkartılmıştı."

"İtalyan adına benzemiyor" dedim. "Şunu bir hecelesene," Heceledi ve yine de İtalyan adına benzemedi.

"Vassili Rus adı ya da Slav. Souslik de Rus çayhanesinde sipariş ettiğin bir şeye benziyor."

"Öyle lüks yerlere gitmediğim için bilemem" dedi. "Her neyse, önemi yok çünkü o da sahteydi. Belçikalıların Marmotte'un adını duymadıkları gibi İtalyanlar da Souslik'i duymamışlar ikisinde de aynı resim, Bern. Belki de tanıdığın birini hatırlatır sana: Bir altmış beş, altmış beş kilo, doğum tarihi 1926 Ekim, beyaz saçlar, kestane gözler. Belçika pasaportundan bu bilgiler, İtalyanlarınkı de ona pek yakın. Gözlerine kahverengi yazmışlar ama belki kestane sözcüğü dillerinde yoktur Dar bir yüz, küçük bir beyaz bıyık -bu tarif sana bir şey hatırlatıyor mu?"

"Henüz değil. Hatırlatmalı mıydı?"

"Eh, olayın püf noktası da burada işte. Gizli cebi bulunca ceketin öteki tarafına baktık ve bir tane de orada bulduk"

"Ve bazı insanlar Tanrı'nın varlığından kuşku duyarlar, ha?"

"O cepte bir Kanada pasaportu vardı ve ötekilerden sağlam değildi. Winnipeg damgalı ama Winnipeg'in yüzünü bile görmemiş. Kimin adına yazılı söyle bakalım."

"Sen söyle Ray."

"Hugo Candlemas. Şimdi bu büyük bir rastlantı değil mi, ha? Yani sıradan bir insan koskoca bir hayat yaşar ve bir tek Hugo Candlemas ile karşılaşmaz ve ben bir iki gün içinde iki tanesiyle karşılaşıyorum ye ikisi de ölü."

"Ripley hâlâ yaşıyor olsaydı ve hâlâ İster İnan İster İnanma'yı çıkarıyor olsaydı..."

"Bu herif morgdaki Candlemas'a hiç benzemiyor Bernie."

"Çok az da olsa bir aile benzerliği de yok mu?"

"Bir evlilik akrabalığı bile yok. Bu durumu bana açıklamak ister misin, Bernie? Morgda bakıp da teşhis ettiğin birinin nasıl oluyor da ertesi gün ölüsü ortaya çıkıyor ha?"

Otomatik santral yine araya girip konuşmaya devam etmek istediğim takdirde para atmamı söyledi. O ses aynı sözcükleri günde binlerce kere tekrarlar ve kaç kere bu sevinçle karşılanan bir mesaj olur? Çok seyrek olarak herhalde ama bu kere de o seyrek anlardan biriydi.

Elimdeki çeyreklere baktım, hepsini cebime geri koyup, "Bozukluk param kalmadı, ben seni sonra ararım" dedim.

"Bernie, kahrolası New Hampshire'da olmadığını biliyorum. Bana numaranı ver de ben seni arayayım."

"Telefonun üzerinden silinmiş" dedim. "Sen olduğun yerde kal, ben seni ararım, Ray."

Başka bir şey daha söylüyordu ama telefon idaresinin konuşmayı kesmesini beklemeden ben telefonu kapattım.

Bir zaman sonra bir daha açtığımda karısıyla konuşmadım Telefonu Ray açtı ki, hemen yanibaşında oturuyor olmalıydı. "Çok beklettin, ulan orospu çocuğu" dedi.

Bir şey söylemedim.

Uzun bir dakika boyunca o da konuşmadı. Sonra, "Alo?" dedi. Bir süre yanıt vermeden sözünü havada bıraktım.

"Sesimi duyduğuma memnun olmadın mı? Birdenbire sesim kulağına müfettişin ya da İçişler Bölümü'nden Parker'inki kadar çirkin mi geldi yoksa?"

"Tanrım" dedi.

"Beklediğim için özür dilerim, Ray. Bir dolar bozdurmak ne kadar uzun sürdü bilemezsin."

"Eh, Pazar günü Wall Street. Orada olduğunu biliyordum."

"Beni çok iyi tanıyorsun" dedim. "Ama Candlemas'a gelince..."

"Evet, ona gelelim artık."

"Morgda biraz tereddütlü olduğumu biliyorsun."

"Ölü görmekten hoşlanmadığını söylemiştin. Ben o yüzden sanmıştım."

"Ben o teşhisi senin yaşamını kolaylaştırmak için yapmıştım. Onun olduğundan pek emin olmadığımı söylemiştim."

"Haydi haydi, Bernie. Herifler birbirlerine benzeselerdi peki ama hiçbir iki ceset birbirinden bu kadar farklı olamaz. Birine bakıp da nasıl öteki olduğunu söyleyebildin?"

Kendime bir yanıt verecek zaman tanımıştım. Zaten daha önce telefonu kapatmamın nedeni buydu. "İkisini de aynı anda görmüştüm" dedim. "Adlarını aynı anda söylemişlerdi. Hangi adın hangi yüze ait olduğunu kestirememiştim. Doğrusunu istersen sözlerine pek dikkat etmedim. Pitt ve Madison'da bulduğun adamı benden kitap satın aldığı için Candlemas olduğunu sanmıştım."

"Böylece de morgda..."

"Morgda bakınca beklediğim adamı görmedim ama o da tanıdık biriydi ve o yüzden ikisini karıştırdığımı sandım. Belki de Hugo Candlemas olduğunu düşünmekte olduğum içindi."

"Her ikisini de dükkânında mı gördün?"

"Evet"

"Biri senden bir kitap satın aldı, peki öteki ne yaptı?"

"Hiçbir şey."

"İçeri birlikte mi girdiler?"

"Dikkat etmemiştim. Birlikte olduklarını sanmıyorum ama yanılmış da olabilirim."

Kaşlarını çatmış olduğunu görür gibiydim. "Burnuma pis bir koku geliyor" dedi. "İkisi de dükkânındalar, ikisi de kendilerini tanıtıyorlar ve sonra birbirlerinden millerce ötede ölü bulunuyorlar. Ve Candlemas olmayan, Candlemas'ın evinde öldürülüyor; öteki Pitt Sokağı'nda üzerinde çeşitli sahte pasaportlarla ölü bulunuyor. Ve bu iki Candlemas'tan biri senden bir kitap satın alıyor ve sen de bu kadarlık bir alışveriş için kitabı taşımak üzere çantayı kendisine veriyorsun. Bernie bu kadar palavra karşısında hakarete mi uğruyorum yoksa bunları uydurmak için bu kadar zahmete katlandığın için memnun mu olmam gerek bilemiyorum doğrusu."

Başka bir yaklaşım denemek zamanıydı. "Ray, daha önce karın telefonu açtığında ona bir kürk almanda yardımcı olduğum zamanlar aklıma geldi. O günleri hatırlıyor musun?"

"Buna konu değiştirmek denir ama bundan söz etmen gerçekten garip çünkü az önce ben de aynı şeyi düşünüyordum."

"Sahi mi?"

"Karım o kürkün, çok daha iyi günler görmüş olduğunu söylüyordu ki, kendisi dahil kim görmemiştir ki? Ama bunu ona söyleyemezsin, değil mi? Anlaşıldığı kadarıyla kürkler öyle sonsuza kadar dayanmıyorlar. Oysa

o fiyatlarla pekâlâ dayanmaları gerekirdi. Tahminim, yeni bir kürk istiyor ama rengini ve biçiminde dile getirdiği için bu kere biraz güç olacak sanırım. Bernie, bir gün oturup bu işi konuşmamız gerekecek."

"Belki de buna gerek kalmaz."

"O da ne demek oluyor?"

"Belki de Bayan Kirschmann, Arvin Tannenbaum mağazası gibi lüks bir yere girip kendi mantosunu alabilir"

"Çok komik" dedi. "Bir Tannenbaum mantosuna sahip olmasının tek nedeni senin mantoyu oradan çalmış olman. Onun öyle bir yere girip canının istediğini almasına izin verir miyim sanıyorsun? Bende öyle para ne gezer?"

"Şükürler olsun, oraya hiç gelmeyeceksin sanmıştım" dedim.

18

Geriye kalan bir iki telefon konuşmamı da yaptım. Sonra yine metroyla kent merkezine döndüm ve bu kere Yetmiş Yedinci Sokak'ta indim. Bir blok kadar yürüdükten sonra her şeyin başlamış olduğu binaya vardım..Ama aslında öyle demek de istemiyordum çünkü anlaşıldığı kadarıyla bu iş geçen Çarşamba'dan çok ama çok daha önce başlamıştı.

Ancak şimdi Hugo Candlemas'ın apartmanı önündeydim ve kendisi ortağımdan çok işverenim gibi olmasına rağmen bu konuda bir şeyler yapmam gerekiyordu. Onun nerede öldürüldüğünü bilmiyordum, ama Kaptan Hoberman'ın nerede bıçaklandığında kuşku yoktu ve benim cinayet mahalline dönme zamanımın artık geldiğine inanıyordum.

Holde önce dört zili inceledikten sonra en üstte CANDLEMAS yazılı olana bastım. İkinci cinayetten sonra birincisinin işlendiği yere dönmüş olabilecek laboratuvar teknisyenleriyle karşılaşmak istemiyordum. Aslında kimsenin olacağını beklemiyordum ve yoktu da. Ama bundan iyice emin olduktan sonra maymuncuğumu çıkardım ve binaya girdim.

Yanımdan hiç eksik etmediğime bakılırsa maymuncuklar benim American Express kartımdı sanki.

Candlemas'ın dördüncü kattaki dairesinin kapısına o sarı cinayet mahalli bantlarından gerilmiş ve New York Emniyeti'nin emriyle yetkililer dışında kimselerin girişlerinin yasaklandığını belirten yaftalar asılmıştı. Herhalde kapıyı polisler için açan çilingir kapının dışına ve pervazına bir menteşe geçirmiş ve iki demiri yepyeni bir parlak asma kilitle birleştirmişti.

Bunların hiçbiri aşılmaz görünmüyordu. Bir teneke freon gazı ve bir çekiçle silahlı biri için en sağlam asma kilidi açmak işten bile değildi. Gazı sıkıp çekici indirdin mi, Gordion'un düğümünü çözerdin. O hassas aletlerin ikisi de bende yoktu ama onlara ihtiyaç da duyacak değildim. Bu kilit markasını iyi bilirdim Ve açmak çocuk oyuncuğuydu.

Plastik bant ve kâğıtlar beni daha çok kaygılandırıyor Onları herkes aşabilir ama geride de geçtiğinin izi kalırdı, ideali insanın cebinde bir rulo bantla bir iki hafta olmasıydı; böylelikle çıkışında orijinaleri yerine yerleştirmeye çalışacağın yerde yenilerini koyup çeker giderdin.

Ama ben hazırlıklı değildim, fikri gelecekte kullanmak üzere aklımın bir köşesine kaydettim, asma kilide özlemle baktıktan sonra merdivenlerden aşağı inmeye yöneldim.

Yolda Ray'in apartmanın diğer kiracılarını anlatışını hatırladım: Zemin kattaki eşcinsel çift, birinci katta kör kadın, ikinci katta Lehrman'ların dairesinde Singapurlu işadamı ve üçüncü kat kimliği meçhul kiracılar Ray, "Üçüncü katta oturanların da canı cehenneme, onlar da diğerlerinden farksız, bir boktan haberleri yok" demişti.

Holde zillerini bulup Gearhardt yazılı olana bastım. Onların hafta sonundan yararlanıp kent dışına çıkmış olacaklarını umuyordum. Ama ne gezer! Çok geçmeden dahili telefondan bir erkek sesi kim olduğumu sordu.

Neşeli bir sesle, "Adım Roger" dedim. "Arkadaşımın adı da Mary Beth, sizinle ölümsüz ruhunuz hakkında konuşmak istiyorduk."

"Sen onu al da bilmem nerene sok" dedi.

"Oh!" dedim dehşete uğramış bir sesle. Ama adam telefonu kapadığı için boşuna zahmet etmişim. Bu kere alttaki zile kayıp Singapurlu adama başka bir yaklaşımda bulunmaya karar verdim. Lehrman'ları aradığımı söyleyecektim.

Ama zile yanıt vermediği için buna gerek kalmadı. Binaya bir daha girdim -bu kere maymuncuğu kullanmadım, ayağımı araya sokmuştum- ve bir kat yukarı çıkıp iki mükemmel kilitle karşılaştım: Biri normal bir Segal, diğeri yeni maymuncuk işlemez Poulard silindirli polis kilidi.

Maymuncuk işlemezmiş!

Lehrman'ların her şeyin fazlasıyla döşenmiş hoş bir evleri vardı: Yerde aşırı halı, duvarlarda aşırı tablo, odalar mobilya ile tikiş tikiş. Şöminenin üzerindeki mermerde aşırı miktarda biblo, pencere yanındaki rafta bir kalabalık ordusu. Sadelik yanlısı bir dekoratör ürperirdi ve Singapur'dan gelen Çinli bir işadamının ne düşüneceğini bilemezdim ama mesleki açıdan çok heyecanlandığımı söylemeliyim.

Bir hırsızın keyfini getirecek bir manzara vardı karşımda. Hiçbir hırsızın azın daha iyi olduğunu söylediğini duyamazsınız. Bir hırsız azın az, çoğun çok olduğunu bilir. Evlerini tıka basa dolduran insanlar, eğer doldurdıkları eski gazeteler değilse eşyadan hoşlanan insanlardır. Ve bunların bir odada bir şilteden başka bir şeyi olmayanlardan çok daha fazla çalmaya değer eşyaları vardır demektir.

Çevreye bakmak zevkli olacaksa da hiç zamanım yoktu. Hemen arka taraftaki büyük yatak odasına gittim, bir kitaplıkla kocaman bir saksıyı kenara çektim, pencereyi açıp yangın merdivenine çıktım. İki kat yukarda Candlemas'ın yatak odası penceresini açmanın uysal bir yolunu arayarak on dakika harcadım. Pencere içerden kaldırıp indirilen bir kolla kilitleniyordu. Ama camı yerinden çıkarmadan ve bunun için de gerekli olmadan dışardan içeri uzanmak olanaksızdı. Eğer gerekli olsaydı işten bile değildi. Girişimci bir gencin kilitli bir otomobili göz açıp kapayıncaya kadar açısını seyrederseniz ne demek istediğimi anlarsınız.

Bu otomobil hırsızlığının eşi değilse de benzer bir alet gerektiriyordu ve benim de yanımda öyle bir şey yoktu. Uzun bir süre uğraştıktan sonra yangın merdiveninde biraz fazlaca zaman kaybettiğimi fark ettim. Bunun üzerine destemdeki cam kesiciyle pencerenin küçük camlarından birini kesip çıkardım, delikten elimi sokup kolu kaldırdım.

Orada saatlerce kaldım, içerisi çok havasızdı ama ön odadaki camlardan birini açtım, arkada kestiğim camdan gelen havayla iyi bir cereyan sağladım. Kaptan Hoberman'ın kan kaybından öldüğü yeri bulmam güç olmadı. Cesedin yattığı yer tebeşirle işaretlemiş değillerdi. Artık bunun yerine birkaç rulo daha fazla film çekiyorlar. Ama kan için de bir şey yapmamışlardı ve halı kanı olduğu gibi emmişti.

Durup baktım. Hoberman, Aubusson'un üzerinde ölmüş ve halıyı berbat etmişti. Candlemas'ın halıyı gerçek sahibi olmayan birinden satın aldığı düşünülürse de, yine de iyi para ödemiş olmalıydı. Şimdi korkunç görünüyordu ama günün birinde biri lekeleri çıkaracaktı. Günümüzde kam hemen hemen her şeyden temizleyen çok değişik kimyasallar vardı.

Ama kanı Hoberman'ın damarlarına geri pompalayamazlardı.

Evde dolaşırken aklımdan çeşitli senaryolar geçiriyordum. Hoberman, Charlie Weeks'e kemikten oyma fareyi veriyor, ziyaretini kısa kesip buraya dönüyor. Onu yürümesi için teşvik edecek ben yanında olmadığımı göre taksiyle herhalde. Yaptığı ya da söylediği bir şey Candlemas'ı onu öldürmeye zorluyor. Candlemas keskin bir şey yapıyor, örneğin bu mektup açacağını ya da mutfaktaki Sabatier bıçaklardan birini ya da ziyaretçisini temize havaleye daha uygun bir şeyi. Hoberman yere yığılıyor, Candlemas da hemen soluğu dışarda alıp bir Hefty çuvalıyla bir Skilsaw testeresi aramaya başlıyor

Sonra?

Weeks ile geliştirdiğimiz modelde Candlemas'ı evine getirmiş, orada polisleri görünce talihine küfretmiş, gece karanlığında kaybetmiştik. Ama şimdi onun ölümü olaylara farklı bir görüş getiriyordu. Hoberman'ın kanlar içinde bıraktıktan sonra biriyle karşılaşmış olmalıydı. Belki de yardım aramak için yanlış kişiye gitmişti. Belki de biri pusuya yatmış kendisini bekliyordu.

Belki de bu polisi Yetmiş Altıncı Sokak'a gönderen telefonu edendi. Benim tahminime göre Candlemas evden çıktığında Hoberman hâlâ yaşıyordu. Yaralan ölümcüldü ama henüz yaşıyordu ve herhalde baygındı. Bir ara kendine gelmiş ve benim o ana kadar suçsuz olan evrak çantamın üzerine mürekkep olarak kendi kanını kullanarak altı anlaşılmaz harf yazmıştı. Ve sonra da belki polisler bir çilingir çağırırlarken kahraman kaptan son nefesini vermişti.

Ben de herhalde tam o sırada aşağıdaydım, Candlemas'ın ne olduğunu düşünüyor ve evine yasal olmayan yollardan girmeyi planlıyordum. Ludomir içmekten kafayı bulmuş olmama rağmen bunun hiç de iyi bir fikir olmayacağını düşünmüştüm. İçerde neler bulacağım gözönüne alındığında iyi ki de öyle düşünmüştüm. Kente bir çilingir parası kâr ettirirdim ama açıklamak zorunda kalacağım çok şey olurdu, hele evrak çantasının benim olduğu anlaşıldığında bu hiç de kolay olmazdı.

Yeni senaryonun mantıklı ve bir gün önce Charlie Weeks ile yarattığımızı kıyasla daha mümkün olduğuna karar verdim. Böylece polise edilen telefonun açıklaması da getirilmiş oluyor ve ölüm halindeki adamın mesajını daha mantıklı bir zaman çerçevesi içine sokuyordu.

Ama şifreyi çözmeye hiç de yardımcı olmamaktaydı. C-A-P-H-O-B. Bu ne demek olabilirdi?

Evin içinde dolaşıp çekmeceleri, dolapları karıştırırken, eşyaların üstüne altına arkasına bakarken hep bunu düşünüyordum. Bir evi araştırmak için en kötü yol bu olduğundan düşünecek bir şeyim olmasına da memnundum doğrusu.

Bu işin en iyisi ne aradığını ve aradığının nerede olduğunu bilmektir, içeri girersin, onu alır ve çıkarırsın. Yalnızca ne aradığını biliyor olsan bile evi sistemli bir şekilde araştırır, ancak onun saklanmış olacağı yerleri kontrol eder ve sonra yine çekip evine dönersin.

Üçüncüsü -ve belki de en keyiflisi- belirli bir şey aramamaktır. Hırsızlığın en esaslı tarafı budur işte: Planlı bir giriş, evin alarm sistemlerinin devre dışı bırakılması, mahalle emniyet güçlerinin geçiş zamanları falan. Eve girdiğinde neye sahip olduklarını ve sahip oldukları şeyleri nereye sakladıklarını ve bulana kadar ne bulacağını bilemezsin.

Son olarak da bu güzel Pazar günü üzerinde olduğum iş vardır Ne istediğimi ve onun nereye saklandığını, hatta öyle bir şeyin var olup olmadığını bile bilmiyordum. Aradığının küçük mü büyük mü, soğuk ve kuru ve cereyandan uzak mı saklanmak zorunda olduğunu bilmiyordum.

Ve bu durum çok da sıkıntılıdır. Bir şey bulduğunuzda acaba aradığım bu muydu diye düşünürsünüz. Yoksa bulunmayı bekleyen başka bir şey mi var? Bunun gibi, eğer bir şey bulmazsanız bulana kadar aramaya devam eder misiniz? Yoksa bir şey yok diye eve mi dönmeniz gerekir?

Bu neye benzer biliyor musunuz? Orgazmsız sekse. Ne zaman duracağınızı nasıl bilebilirsiniz ki?

Bu nedenle aramaya devam ederken düşünecek bir CAPHOB olduğuna gayet memnundum. Düşüncelerime pek üretken diyememsem de bazı ilginç fikirler geliştirdim.

1. CAPHOB bir kısaltma diyelim. "Her harf bir sözcük yerine geçmiş olsun. Böylece son nefesinizi vermeden bir evrak çantasının yan tarafına yazacağınız birkaç harfle pek çok bilgi iletebilirsiniz.

2. CAPHOB ters yazılmış olabilirdi. Ne de olsa Hoberman'ın Anatruria'daki serüvenlerinden sonraki yıllarını nasıl geçirdiğini bilemiyordum. Belki de meslek olarak yaşam sigortası satışını seçmişti ve tersine not almaya alışmıştı. Bu varsayımı sınamak için bir kâğıda CAPHOB yazıp tersine çevirdim ve karşıma anlamsız bir şey çıktı. Bunun üzerine harfleri ters yazdım ve bu kere harflerin dördü değişmediği için bu daha mantıklı oldu. CvdHOB gibi bir şey elde etmişim ama aslında V ters bir A idi. Bunu bir adım daha ileri götürüm CVDHOB'un neyin kısaltılmışı olduğunu araştırabilirdim ama bir yerde dur demeyi bilmek gerekirdi.

3. Belki de en basit açıklama gerçek olanıydı, yani adamın adını yazmaya çalışmış olması. Aslında bunda bir mantık yok da değildi. Üzerinde hiçbir kimlik bulunmamıştı ki, bu da Candlemas'ın o ölüm halindeyken cüzdanını almış olması anlamına gelebilirdi. Hoberman belki de taşsız bir mezarda çürümeyi arzulamamış, dünyaya kimliğini bildirmek istemişti. Şu anda bile ayak başparmağına bağlı kartonda "Hugo Candlemas" yazılı olduğuna bakılırsa bu kaygısı pek de yabana atılacak bir şey değildi. Ancak tatmin- edici olmaktan çok uzak bir son mesaj bırakmıştı ve o da katile değil kurbanı işaret ediyordu.

4. Belki de Carolyn'in daha önce söylediği gibi Hoberman disleksia hastasıydı. Doğru harfleri yanlış sırada yazmıştı. Ben de harfleri değişik sıralarla yazdım ama yine de bir şey çıkaramadım.

5. Belki de her ne kadar şaşırtıcı bir fikir gibi gelse de, CAPHOB bir sözcüktü. Sözlükte ne böyle bir şey vardı ne de o dört harfle başlayan başka bir sözcük. Ama bunun bir insan adı olduğu da düşünülebilirdi. Hatta belki de Candlemas'ın adıydı. Pek ada benzemiyordu ama Souslik ya da Marmotte'dan daha az inanılır mıydı? Onlardan birini kanla çantanızın yan tarafına yazılmış görürseniz ne düşürdünüz?

6. Yalnızca bir saçmalık olabilir miydi? Dutch Schultz'un ünlü son sözlerini hatırlayın: Ölüm halindeyken bütün gelecek kuşaklara kalmak üzere o monologu kaydedilmişti. Evet, ağızından sözcükler hatta cümleler çıkmıştı ama büyük adamın söylediklerinin hiçbir anlamı yoktu. Bizim kaptan da çok küçük bir tuval bulunca dünyanın bütün anlamsızlığını altı anlamsız harfe sığdırmış olamaz mıydı?

Ve bu böylece devam edip gidiyordu.

Öğleden sonra bir ara acıktım. Tam bir Çin yemeği ismarlamak üzereydim ki bunun mümkün olmadığını fark ettim: Yemeği almak için kapıyı açamazdım, çünkü polislin mühürleri vardı. Ancak o sırada canım o kadar çekmişti ki, Lehrman'ların dairesine ismarlamayı ve inip orada beklemeyi düşündüm. Bunu neden mantıklı bir fikir olarak gördüğümü bilemiyorum. Belki düşünme düşünme meditasyona girmiş, CAPHOB'u mantra sözcüğüm olarak kullanmışım. Neyse ki üzerinde fazla durmadım ve onun yerine mutfağı yağmalamaya gittim. Orada da Çin yemeği bulmuştum ama artık iyice bayatlamıştı, iki metrelik bir çubukla bile insan dokunmak istemezdi, iki bayat gevrek bulup üzerlerine fıstık ezmesi ve reçel sürdüm (fıstık ezmesi ekşimişti) ve hepsini gayet koyu bir kahveyle mideye indirdim (sütün yüzüne bakılır gibi değildi). Bütün bunlar geride kaldığında yine gerçek lokantalarda gerçek yemekler yiyeceğim diye düşündüm. Ama şimdilerde arkamdan kovalanıyormuş gibi kahvaltılar ediyor, öğle yemeklerini çoğunlukla atlıyor, günün büyük yemeğini patlamış mısırla geçiriyordum. Elbiselerim ne üzerimden düşecek gibi oluyor ne de dar geliyor olduğuna göre idare ediyor olmalıydım. Ama yine insan gibi yemek yemek iyi bir şey olacaktı.

Kahvemi içtim, tabaklarımı yıkadım ve işe döndüm.

İşim bittiğinde edecek birkaç telefonum vardı. Meşin koltuğa oturdum, ayaklarımı divana uzattım, ahizeyi kulağıma dayadım ve sonra da vazgeçtim. Kimin telefonunda arayanın numarasını gösteren aletten takılı olduğunu bilemezdim ki. Arayacaklarımın Hugo Candlemas'ın telefonunu tanımayacaklarını nereden bilebilirdim?

Risk almaya değmezdi. New York polislinin mühürlerine el sürmemiş, General Tso Tavuğu'ndan da uzak durmuştum. Modern iletişim teknolojisinin tuzağına düşmeye hiç niyetim yoktu.

Candlemas'ın evini, biraz eksilmiş fıstık ezmesi ve reçel dışında ziyaretimden tek bir iz bile bırakmadan terk ettim. (Parmak izlerimi silmişim ama cinayet yerinden alabilecekleri kadar izi zaten topladıkları için fazla

titizlik de göstermemiştim.) Evi hava koşullarından korumak için oluklu mukavvadan bir dörtgen kestim, mutfak çekmecesinden aldığım plastik örtüye sardım ve bir yapışkan bantla alıp yangın merdivenine çıktım.

Pencereyi dışardan kapadım, kolumu sokup kilitledim, sonra karton parçasını camın yerine iyice yerleştirip bantla yapıştırdım. Sonra da Gearhardt'ların penceresi önünden sessizce geçtim ve altındaki Lehrman'ların dairesinden içeri girdim.

Evde oturan adam bu arada dönmüş olsaydı işim. epey güçleşecekti ama neyse ki henüz gelmemişti. Pencereyi arkamdan kapadım, saksıyı yerine ittim, ön odada kapıyı görüp duyabileceğim bir yere geçip telefonun başına oturdum.

Ve telefonlarımı ettim.

İşim bitince daireyi dolaştım. Her şeyi yerinde bıraktığım gibi parmak izlerine de iki kat yukardan daha dikkatli davrandım. Buzdolabını da açmadım.

Sonunda dışarı çıktığımda kapıyı kilitledim ve herhangi bir olay olmadan apartmanı terk ettim. Zemin kattaki kör kadın merdivende ayak seslerimi duymuş olabilirdi, karşıdaki komşular birkaç saat önce apartmana girdiğimi ve şimdi de çıktığımı görmüş olabilirdi. Ama onlarda merak uyandıracak bir şey yapmış değildim. Hiçbir iz bırakmadan gelip gitmişim.

King of the Underworld'da Bogart Joe Gurney rolündedir. Kay Francis ile John Eldredge karı koca doktor rolünü oynarlar. Eldredge'in Bogart'ın Virginia City'deki kadar zavallı bir bıyığı vardır Eldredge Bogart'ın yaralı bir adamını kurtarır ve çetenin doktoru olur. Gizlendikleri yer baskına uğrayınca Bogart Eldredge'in gammazlık ettiğini düşünerek doktoru öldürür Bogart ile adamları kaçarlar ama polisler Kay Francis! tutuklarlar

Sonra, benim çok esaslı bulduğum bir fikirle Bogart bir yazan yakalar ve ona otobiyografisini yazdırır, iş bittikten sonra adamı öldürmeyi planlamıştır Ama önce yakalanmış olan iki çete üyesini hapisten kaçırtır, arada yaralanır ve mahkemede kendisini temize çıkaracak delil aramakta olan Kay Francis'i bulmayı başarır. Kay polise Bogart'ı ihbar eder, yarasına mikrop kaptırır ve boyalı bir göz damlasıyla gözlerini kör eder Bogart gözleri görmese de kadını ve yazarı öldürmek için saklandığı evde dolaşırken polisler içeri girip kendisini öldürürler.

Filmi kucağımda patlamış mısır fıçısıyla her zamanki koltuğumdan seyrediyordum ve ikinci bilet de yol göstericinin elindeydi. Mısıra almak için kuyruktayken keçi sakallı ve gözlüklü uzun boylu adamla göz göze gelmişim. Adam gülümsedi ve yine tek başına kalmış bu talihsizi görmemek için başını çevirdi, içgüdüsel bir hareketle kolunu yanındaki kadının beline doladı. Benim gibi olmamak için onu elden kaçırmak istemiyordu sanırım. Yerimde başkası olsaydı kendi kendine acırdı herhalde.

İki film arasında yerimden kalkmadım. Hem yeteri kadar mısırim vardı hem de tuvalete gitmek ya da bir sigara içmek ihtiyacında değildim. Uygun bir aradan sonra ışıklar söndü ve ikinci film başladı.

Sarışın Şeytan. Yönetmen John Huston. Senarist yine Huston'la Truman Capote. Gina Lollobrigida Bogart'ın karısı ve Jennifer Jones sahte bir İngiliz soylusuyla evli, doğuştan yalancı bir kadın. Peter Lorre, Robert Morley ve adlarını asla hatırlayamadığım diğer karakter oyuncularını.

Bu kere perdede neler olup bittiğini anlayacağımı umarak arkama yaslandım. Yıllar boyunca filmi üç dört kere görmüş ama doğrusunu isterseniz fazla bir şey anlayamamıştım. Herkes herkesi kandırmaya çalışıyordu ve Jennifer Jones 'doğrusunu isterseniz' diye söze başladığında esaslı bir yalan kıvırmaya hazırlanıyor demektir, ama bunun ötesinde hikâyeyi pek çıkaramamıştım. Belki bu kere farklı olurdu.

Film başlayalı beş on dakika olmuştu ki, koltuklar arasındaki koridorda bir hareket hissettim. Morley ile Lorre'un başbaşa vermiş oldukları perdeden gözlerimi ayırmadan yaklaşan ayak seslerini dinledim. Onun yaklaştığını duyduğumu söyleyemeyeceğim. Nabzımı hızlandıran, soluk almamı güçleştiren duyuyotesi bir algılamaydı sanırım.

Sonra yanıma oturdu. Gözlerimi hâlâ perdeden ayıramıyordum. Bir bacak bir anlığına benimkine çarptı, sonra geri çekildi, bir el patlamış mısır kutusuna girdi ve bir avuç mısırla çekilmeden önce elime değdi.

Filmi izledim ve çiğneme seslerini dinledim.

Sonra bir ses. "Haklıymışsın, Bern. Mısır şahaneymiş."

Arkamda boğazlar temizlendi, programlar hışırdadı. Parmağımı dudaklarıma götürerek sessiz bir özür dilemekte olan Carolyn'e baktım.

Ve yanyana oturmuş olarak mısırimızı yedik, filmimizi izledik.

Dışarı çıkarken yol gösteren memur bana bakıp gülümsedi, keçi sakallı adam parmağını kaldırarak zafer işareti yaptı. Carolyn'e, "Benim için seviniyorlar ne iyi değil mi?" dedim.

"Çok hoş. İnsanın içini ısıtan o New York ayrıntılarından biri. Bir de senin son iki geceyi benim evimde geçirdiğini bilseler"

Sinemanın karşısında masaları kaldırıma çıkarmışlardı. Gece dışarda oturacak kadar güzeldi. Ben bir cappuccino ısmarladım, Carolyn Caffè Lucrezia Borgia istedi. Adından zehirli bir şeymiş gibi gelse de sonunda içinde bir miktar Strega, üstünde krema ve çikolata parçalan olan bir espresso geliverdi. Carolyn kahvenin sahane olduğunu söyleyip tatmamı istediye de nazik davetini geri çevirdim.

"Bir tatmayacak mısın? Sarhoş olmazsın, merak etme."

"İlkelerimiz olmasaydı halimiz nice olurdu?"

"Doğrusu sana da hakkını teslim etmek gerek" dedi. "Bu iş sona erdiğinde formunu kaybetmiş olacaksın. Her neyse ben olmam gerekenden daha iyi formda olup olmadığımı düşünmeye başladım."

"Ne demek o?"

"Tren'in 'A'sı'nı bitirene kadar dükkânı açık tuttum, sonra Bum Rap'ta yalnızca bir kadeh içtim ve onu da hissetmediğimi itiraf etmeliyim. Sonra Hint lokantasında esaslı bir yemek yedim ama bütün bunlara rağmen bu akşamki filmi izlemekte güçlük çektiğimi söylemeliyim."

"Onu kimse izleyemezdi" dedim. "Sarışın Şeytandı o. Sanırım senaryoyu filmi çekerken yazdılar Ayrıca çalışırken içmemek diye titizlikle uydukları bir kuralları olduğunu da tahmin etmiyorum. O film setinde form kaybetmek korkusu yoktu."

Bir süre filmden söz ettik, ona daha önce oynayan King of the Underworld'u anlattım, kaçırdığına üzüldü. "Ama ben sonunda Bogart'ın öldürülmediği filmleri seviyorum" dedi. "Ben mutlu soncuym bilirsin."

"King of the Underworld'da Bogart ölene,kadar mutlu bir son olmuyor" dedim. "Ama ne demek istediğini anlıyorum. Belki o yüzden daha eski olan filmi önce gösteriyorlar Daha büyük bir yıldız olduğu daha sonraki filmlerinde filmin sonunda sağ kalın"

. "Eh, gayet mantıklı. Her zamanki gibi öldürüleceksen yıldız olmanın ne anlamı var, değil mi?" Carolyn lüks kahvesini yudumladı. "Senin çantanı getirdim."

"Görüyorum."

"Ray dükkâna geldi. Bana karşı iyi davranması keyfimi kaçırdı doğrusu. Apartmanının holünde oturan oymuş ama bunu herhalde sana söylemiştir."

Başımı salladım. "Sormadım ki."

"Eh, artık orada oturmayacağı için evine dönmek istersin diye düşündüm. Eğer öyleyse, çantada ihtiyacın olacak şeyler var Seni başımdan atmak istiyor değilim, Bern. Bende kalmak istersen çantayı geri götürürüm. Ya da birlikte gideriz."

"Benim geç saatte bir randevum var"

"Ya."

"Peki apartmanın holünde oturan Ray ise, dışardaki otomobilde kim varmış?"

"Onu sormadım."

"Belki de başka polislerdi. Ya da benimle ilgisi olmayan birileri." Kaşlarımı çattım. "Belki de ilgili olan birileri."

"Bende yatarsın öyleyse."

Çantayı alıp yanımda yere bıraktım. "Bunu getirmek iyi fikirdi. Bende kalsın."

"Ama bu gece bende yatacaksın, değil mi?"

"Nerede yatacağımı kim bilebilir?"

"Bern..."

"Doğu Yirmi Beşinci Sokak'taki mobilyalı oda her zaman hazırdir" dedim. "Biraz sadedir ama yatağın rahat olduğunu biliyorum. Sonra metro var. Ya da böyle güzel bir gecede parkta bir sıra."

"Sen neden söz ediyorsun kuzum?"

Başımı yana eğdim, baş ve işaret parmaklarımla çenemi tuttum, sözcükleri ağzımın kenarından boşalttım. "Bak sevgilim, yatacak yer bulurum, tamam mı? Benim için kaygılanmana hiç gerek yok."

Ben hesabı ödedikten sonra Carolyn, "Caphob, Caphob. Aman Tanrım!" diye söylendi.

"Ne oldu?"

"Olabilir mi? Gerçekten olabilir mi?"

"Ne olabilir mi?"

Kolumu tuttu. "Sence acaba... hayır, bana aklımı kaçırdığımı söylersin."

"Söylemeyeceğime yemin ederim."

"Peki, ne düşündüm biliyor musun? Caphob belki de kızaktır."

"Sen aklını kaçırmışsın."

"Biliyorum, ama hiç değilse seni güldürdüm, Bern. Aslında beni kaygılandıran tek şey senin bu kadar film izliyor olman. Her an karakterlerden biri olup çıkıyorsun. Yoksa karakterinin dışına mı çıkıyorsun demek istedim?"

"Boş ver" dedim. "Taksi ister misin?"

"Hava güzel, metroya binerim."

"Demek güzel havanın keyfini sokağın altında çıkartacaksın ha?"

"Yani metro istasyonundan eve kadar yürürüm demek istemişim. Ne demek istediğimi çok iyi biliyorsun."

"Doğru. Ama ben taksiye bineceğim. Kentin öteki ucuna gitmem gerek. Geç kalmak da istemiyorum."

Elimi kaldırıncaya bir taksi önümüzde durdu. Carolyn'e gerçekten isteyip istemediğini sordum, istemediğini tekrarladı. Kapağı açtığımda sürücü beni görünce gözleri ışıldadı.

"Seni gördüğüme çok memnun oldum" dedim. Carolyn'e döndüm sonra. "Gir içeri, bu taksi senin."

"Ama..."

"Yürü haydi, Arbor Court'un nerede olduğunu bilen bir taksi sürücüsünü bir daha nerede bulursun?" Kapıdan içeri başımı uzatıp Max'a Carolyn'e mutlaka bitkilerden söz etmesini söyledim. "Ama kadınla maymunu anlatmaya kalkma sakın."

"Bir dakika" diye Carolyn atıldı. "Kadınla maymun mu? Mutlaka duymalıyım bunu."

Kapağı kapadım, taksi kaldırımdan uzaklaştı. Başka bir tane çağırdım ve Vietnamlı sürücüsüne Yetmiş Dördüncü Sokak ile Park'a gitmesini bilip bilmediğini sordum.

"Herhalde bulurum" dedi. Adı Nguyen Trang'dı, İngilizce'yi de kenti de iyi biliyordu. Yolda bana New York'un çok esaslı bir kent olduğunu anlattı. "Ama lanet Kamboçyalılar berbat ediyorlar" dedi.

19

Asansörden on ikinci katta indiğimde Charlie Weeks beni kapısının önünde bekliyordu. "Bay Thompson gelebildiğinize çok memnun oldum" dedi. Asansör memuru bu karşılamayı benim eve kabul edileceğim anlamında yorumlayarak kapısını kapayıp aşağı indi.

Charlie içeri girmem için kapağı açık tutup arkamdan girdi.

"Onlara geçen seferki adımı verdim, böylesi çok daha az kafa karıştırır" dedim.

"Benim için de öyle. Seninle Bill Thompson olarak tanışmıştım, başka biri olarak düşünmek güç oluyor. Seni nasıl çağırırlar? Bernard mı? Bernie mi? Barney mi?"

"Hepsine karşılık veririm. Sen istersen Bill diyebilirsin."

"Adın olmadığını bile bile sana Bill diyemem artık." Dikkatle yüzüme baktı. "En sevdiğin hayvan hangisidir?"

"En sevdiğim hayvan mı? Bilmem. Hiç düşünmemiştim."

"Hiç mi?"

Sevdiğim bir hayvanı seçecek yerde rölative, kuantum teorisi ve diyalektik materyalizmi düşünerek hayatımı boşa harcamışım gibi bir duygu veriyordu bana. "Eh, biraz düşündüğümü tahmin ederim" dedim.

"En sevdiğin hangisidir?"

"Değişir. Yemek için dana ya da koyun sanırım. Tofu hayvan değildir, değil mi? Değildir elbette. Kuş bile değildir. Şey..."

"Yemek için değil."

"Peki. Bakalım. Farklı şeyler için farklı hayvanlar diyebilirim. Dükkânımda iyi bir fare avcısı olan bir kedim var. Kitapçıda bir hayvan besleyeceksen kediden başkası olmaz sanırım. Tavşan sevimlidir ama kitapçıda felaket olurlar. Durmadan her şeyi kemirirler Kitapları örneğin. Sekiz rakamı çizerek yüzmeye gelince geçen gün seyrettiğim kutup ayısının üstüne yoktur sanırım Tekrarlayan ondalık sayı gibi öyle bir gidiyordu ki, ayı değil de bilmemmenin kare kökü sanırdın..."

Weeks'in yüzünde bir ıstırap ifadesi belirmişti. "Senin kendini özdeşleştirdiğin hayvan" dedi.

"Ha." Düşündüm. "Ben kendimi hep insan olarak görmüşümdür sanırım."

"Eğer hayvan olsaydın, hangi hayvan olurdu?"

"Bu nasıl bir hayvan olduğuma bağlı olurdu? Varsayımsal olarak düşünmem gerektiğini biliyorum ama düşünmekte güçlük çekiyorum sanırım. Özür dilerim. Bu önemli miydi?"

"Değildi tabii. Unutalım gitsin."

"Olmaz" dedim. "Doğru değil. Bu işi sonuna kadar götürmem gerek."

"Ben fareydim" dedi sabırlı bir sesle. "Wood dağısıyanıydı. Kaptan Hoberman koçtu."

"Bateman tavşan ve Renwick de kediydi."

"Rennick."

"Doğru, Rennick. Sence benim de bir hayvan kod adımlı olmalı, öyle mi?"

"Aslında hiç önemli değil" dedi. "Sadece öyle konuşuyordum işte."

"Hayır hayır, bir hayvan adımlı olursa sevinirim" dedim. "Ama bu, insanın kendisinin seçeceği bir şey değildir belki. Benim için bir ad seçseydin..."

"Hımmm" diyerek parmaklarının uçlarıyla çenesini sıvazladı. "Sansargillerden bir şey sanırım."

"Sansargillerden mi?"

"Sanırım. Susamuru?"

"Susamuru mu?"

"Olmaz" dedi. "Sanmam. Susamuru olmaz. Onun şakacı bir niteliği var ama susamuru çok doğrucu bir hayvandır. Susamuru olmaz."

"İyi" dedim.

"Sinsi bir şey" dedi. Avuçlarını göğsü üzerinde birleştirip iki yana sallandı. "Geceye ilişkin bir şey, sinsi, yırtıcı. Hırsızlama bir şey."

"Hırsızlama" dedim.

"Kurt olmaz, çok vahşi. Vizon da. Gelincik belki."

"Gelincik mi?"

"O da olmaz. Bence sansar. Bildiğimiz bahçe türü sansar."

"Ya" dedim.

"Sen sansarsın" dedi. Sırtına bir şaplak indirdi. "Yürü bakalım, sansar. Otur da rahatına bak. Kahve hazır"

"Tanrı'ya şükürler olsun" dedim.

Sansar mutfakta yarım saat kadar oturup kahvesini içerken fareye bazı gerçekleri ve tahminleri ilettili ve onun 1950'li yıllarda Balkanlar'daki casusluk hikâyelerini dinledi. Bana anlattıkları yüzde yüz doğru değilse de en azından bu doğruluk konusunda ödeşmiş sayılırdık.

Kahve fincanımı bırakıp Braniff Havayolları çantamı aldığımda saat geceyarısına yaklaşmıştı. "Ben artık gideyim" dedim. "Bir yere varmak üzere olduğumuzu hissediyorum ama belki de bu işe hiç karışmamalıyız. Hoberman'ı Candlemas öldürdüyse cezasını bulmayacağından kuşkulamamıza neden kalmadı. O da öldü nasıl olsa. Benim ortağım değildi ve katil olunca da sadakatim üzerindeki bütün haklarını kaybetmiş oldu. Onu kimin öldürdüğünü öğrenmek ilginç olabilir ama bunun benim için çok da önemli olduğunu iddia edemem."

"Bu noktada haklı olabilirsiniz."

"Eh, her şeyin bir zamanı vardır. Ama ben çok yorgunum. Bir an önce evime gitmek istiyorum."

"Seni kapiya kadar geçireyim."

Ona zahmet etmemesini söyledim ama o bunun hiç de zahmet olmadığına ısrar etti. Bir süre sonra holdeydik ve benim çağırma düğmesine basar gibi yaptığım asansörü bekliyorduk.

Daha önceden kararlaştırdığımız bir saatte Carolyn'e Weeks'e telefon etmesini söyleyecek ve tam o anda asansörü beklemek üzere koridora çıkmış olacaktım. Ama bunun işe yaramayacağına karar vermişim sonra. Bir kere böyle bir şeyin zamanını denk düşürmek mümkün değildi. Telefon bir an erken ya da geç gelirse plan suya düşerdi. Ayrıca daire koridorun öteki ucundaydı ve asansör kapısının önünde durduğunda herhalde telefonun çaldığını duymazdın,

Birkaç dakika bekledikten sonra Weeks, "Bu asansör de gelmeyecek mi?" diye söylendi.

"Biraz zaman alabilir. Bak üstünde robdöşambrınla burada beklemene hiç gerek yok."

"Seni bırakamam" dedi. "Biliyor musun, son geldiğinde de aynı şey olmuştu." Kıs kıs güldü. "Belki de düğmeye basmayı beceremiyorsundur." Kendisi basmak için uzandı.

Bileğini yakaladım. "Seninle açık konuşacağım" dedim.

"Ya?"

"Burası içeri girmesi çok güç bir binadır ve ben de şimdi içerde olduğuma göre bu fırsatı kaçırmak istemiyorum."

"Ne demek istiyorsun?" O her şeyi gören gözleriyle yüzümü inceledi. "Sekizinci kattaki daireyi bir daha ziyaret etmeyi düşünüyor değilsin herhalde."

Başımı salladım. "O herifin orada her neyi varsa artık yok ve evde bana öyle heyecan veren bir şey görmemişim. Ama On Dokuz numarada bir çift var: Adam bir borsa aracı kurumunda tahvil uzmanı, kadının da ana tarafından Vanderbilt'lerden olduğunu tahmin ediyorum. Ve ikisinin de hafta sonu için Quoge'da olduklarından haberim var"

Sevinçli bir sesle, "Sen gerçekten sansarsın!" dedi.

"Tabii senin dostlarınsa..."

"Hayır, sansar, dostum falan değil. Ben on dokuzuncu katta kimseyi tanımıyorum. Ama dikkatli olacaksın, değil mi? Bu iş tehlikeli değil midir?"

"Her zaman tehlikelidir" diye sırttım, "iş ilginç yapan da o zaten."

"Ne sansar ama! Kümesten uzak duramıyor"

"Ama dikkatli olacağım" dedim. "Bir saatte işi bitiririm." Çantamı okşadım. "Bu da şimdikinden biraz ağırlaşır, hepsi o kadar"

"Sonra da doğru eve gideceksin, öyle mi?"

"Buraya kadar merdivenden çıkacağım, asansöre buradan binmem gerek. Bir saat kadar sonra beni koridorda görürsen sakın merak etme."

"O zaman derin bir uykuda olacağımı umarım. Sansarın altı kat üstümde iş başında olduğunu bilmek beni rahatlatacak." Elini uzattı. "Sana iyi avlar, sansar,"

"Teşekkür ederim, fare."

"Hayvan adları bir amaca hizmet ederler" dedi. "Yarın görüşmek üzere, küçük sansar."

"Görüşmek üzere" dedim. El sıkışıp ayrıldık. O evine girdi, ben on dokuzuncu kata çıkmak üzere merdivene.

Ama oraya gitmedim.

Önce iki kat yukarı çıktım ve on beşinci kat sahanlığında birkaç dakika oturup ne yapacağımı düşündüm. (Evet, iki kat çıktım ve on ikinci kattan on beşinci kata vardım. Boccacio'da on üçüncü kat yoktur; o yüzden fare sansarlığımı kendisinden altı kat yukarda yapacağımı tahmin etmişti.)

Ama tahmin etmesi bunun gerçekleşmesi anlamına gelmezdi. Bir süre sonra kalkıp az sonra Charlie Weeks'in mişıl mişıl uyuyacağı on ikinci kattan ve Mike Todd'un esrarengiz Ilona Markovalı ve Markovasız uyuyor olacağı sekizinci kattan geçip beşinci kata kadar indim ve koridorun öteki ucuna kadar yürüyüp 5-D'nin zilini çaldım. Çalarken son kez sekizinci katta nasıl az daha çalmayı ihmal ettiğimi, hatırladım. Ancak beşinci katta kimse yoktu ve olsa da şaşardım. Çantamı yere bıraktım, maymuncuğumu çıkardım, iki kilidi de açıp içeri girdim.

On dokuz numarada bir Vanderbilt'le evli bir borsacı oturuyor olabilirdi. Hatta Quogue'de bile olabilirdi. Her şey mümkündü. Ve o hafta sonu Boccacio'da epey boş daire olduğu kuşkusuzdu. Sahipleri Hamptonlar'da, Nantucket'de ya da Block Adası'ndaydılar ve değerli eşyalarını herhangi bir sansar ya da becerikli bir hırsız için geride bırakmışlardı.

Ancak bu dairelerin hangileri olduğunu bilmediğim gibi, bunu kolayca öğrenmenin yolu da yoktu. O öğleden sonra Lehrman'ların dairesinden birkaç emlakçıya telefon ederek Boccacio apartmanında en az üç dairenin satılık olduğunu öğrenmiştim. Bunlardan birinde halen sahipleri oturmaktaydı, ikincisi esaslı bir paraya kiralydı ve kontratı Ağustos sonunda bittiğinde satışa çıkacaktı.

Üçüncüsü olan 5-D boştu.

Bana 5-D'yi Corcoran grubundan Bayan Farrante adında bir kadın söylemişti. Ben de Bili Thompson olarak kendisiyle evi gezmek için Çarşamba öğleden sonrası için randevulaştım ama o güne kadar beklememeye karar vermiştim, işte o yüzden şimdi buradaydım, .

Kapıyı arkadan kilitledikten sonra pencerelerden giren ışığa ek olarak fenerimi yakıp içersini şöyle bir dolaştım. Daire Park Caddesi'ne bakıyordu ve pencerelerde perde jaluzi falan gibi dışardan o yana bakacak birinin görmesini önleyecek bir şey yoktu. Ama ışıklan yakabilirdim -boş bir dairede gezinen bir insanın pek kuşku çekecek bir durumu yoksa da, ukalanın birinin polisi aramayacağı ya da karşıya geçip apartman yöneticisiyle konuşmayacağı garanti edilemezdi.

Daire gerçekten boştu: Yerlerde, duvarlarda, dolaplarda ve mutfakta tek bir şey yoktu. Duvarlar boya, parkeler cila kokuyordu. Bayan Ferrante dairenin hemen taşınabileceği durumda olduğunu söylemişti. Sahipleri Arizona'da Scottsdale'e taşınmışlardı ve fiyatta çok az bir indirim mümkün olabilirdi. "Pek çok teklifi reddettiler" demişti.

Ama benim teklifimi reddedecek fırsat bulmayacaklardı. Ben onların dairesini falan istemiyordum. Hatta soymak bile istemiyordum. Evet, eve yasal olmayan yollardan girmiştim ama niyetim çok temizdi.

Bundan sonraki yedi sekiz saati geçirecek bir yer istiyordum yalnızca.

Ama ne de berbat bir yer seçmişim! Rahat bir koltukta oturmak çok keyifli olurdu ama burada rahat olmayı bile yoktu. Şöyle esaslı bir yatakta ya da bir divanda uzanmak çok hoş olurdu ama burada yere serilmiş bir şilte bile yoktu.

Sıcak bir banyonun keyfine de diyecek olmazdı. Dairede biri parıl parıl modern duşlu, diğeri eski model dev bir pençe ayaklı küvetli iki banyo vardı. Suyu açtım. İlk yirmi saniye bulanık aktı ama sonra temizlendi. O sırada havlu olmadığı aklıma geldi. Sıcak sularla esaslı bir banyo yaptıktan sonra kurumak için suyun buharlaşmasını beklemek hiç hoş olmazdı. Çantada sabah için temiz giyecek, tıraş bıçağı, diş fırçası vardı ama havlu almayı akıl edememişim doğrusu.

Suyu boşaltıp çevreye biraz daha göz attım. Tuvalet kâğıdını bırakmışlardı şükür, ama görebildiğim kadarıyla Scottsdale'e götürmedikleri bir tek o kalmıştı.

Uykum da pek yok gibiydi. Daha konforlu koşullarda olsaydım uykum gelirdi sanırım, epey yorgun bir gün geçirmiştim Ama bu gidişle saatlerce uyanık kalacak gibiydim.

Hiç olmazsa okuyacak bir şeyim vardı. Çantayı ilk hazırladığımda bir R. G. Wodehouse romanı koymuştum ve bir daha çıkarmamıştım. Onu alıp tuvalete kapanır tahtımın üzerine oturur; kapıyı kapadıktan sonra rahatça ışığı da yakabilirdim.

Hepsini yaptım ama düğmeyi çevirince ışık yanmadı. Öteki tuvalet de farksızdı. Eh, normal de buydu. Evde kimse oturmuyorsa elektrik faturası ödemenin anlamı yoktu ki. Neyse ki el fenerim yanımdaydı.

Dünyanın en iyi okuma lambası değildi kuşkusuz, ama tuvalet tahtasına da ideal kütüphane iskemlesi denmezdi ya. İdare ederdi işte.

İdare etti de. Altıncı bölümün ortalarında bir yerdeydim, fenerin ışığı yavaş yavaş zayıflayarak yumuşak sarı bir parlaltıya dönüştü: Sevişmek için ideal bir ışık ama okumak için yetersiz. Gerçekten hazırlıklı olsaydım çantamda iki yedek pil bulundururdum ama hazırlıklı değildim ve o gece ancak o kadar okuyacaktım.

Başka bir odaya geçtim. Oturma odası ve yatak odalarından biri -ne fark ederdi ki- ve yere tahta döşemeye boylu boyunca uzandım. Bazı zeminlerin diğerlerinden sert olduğunu duymuştum ama ben beton yerine tahtada yattığım için talihli sayılırdım. Ancak aralarındaki farkı da söyleyecek durumda değildim doğrusu. Çivili bir yatakta yatıyor olsaydım bundan daha az rahat edeceğimi hiç aklım kesmemişti doğrusu.

Dolaplarda askı da yoktu -namussuzlar her şeyi alıp götürmüşlerdi. Ceketimi ve pantolonumu alıp götürdükleri duş perdesinin demirine astım. Ayakkabılarımı çıkardım, başımın altına yastık olarak çantamı yerleştirdim. Ancak onun yastıklığı da parke yerin yataklığı kadardı işte.

Uyuya kalmam doğru olmazdı ve çalar saatimi getirmemişim. Ama her nasılsa bunun bir sorun olacağı aklıma gelmemişti.

Gerçekten bunu yapmak zorunda mıydım? Başka bir daireyi ziyaret edemez miydim? Bir bayram hafta sonu olduğu için Boccacio sakinlerinin bir kısmının en erken Pazartesi akşamına kadar kent dışında olacaklarını düşünmek mantıksızlık olmazdı.

Şöyle uygun bir kapı seçip içeri girsem. Evde kimse yoksa işe başladım demekti. Evde insan olsa bile bu bir felaket miydi? Sahipleri içerde uyurken evler soymuştum. Hatta kimi zaman horultularının yükseldiği odalarda bile dolaşmışım. Kimse buna insanı sakinleştirici bir çalışma diyemezse de, hiç olmazsa iyi bir yanı vardı: Ev sahiplerinin nerede olduklarını bilirdin. Aniden eve gelip seni işbaşında yakalayacaklarından kaygın olmazdı.

Bu defa farklı olacaktı tabii. Onlar yatak odasında uyurlarken ben de oturma odasında kanepenin üstünde uyuyamaz mıydım? Onlardan önce kalkmaya gayret ederdim. Bir aksilik olur da beni şöminenin önünde kestirirken bulurlarsa konuşarak yakamı sıyıramaz mıydım? Sarhoştum, yanlış daireye girmişim, anahtarımın uyması da ne büyük bir talihsizlik falan diyemez miydim? Özür dilerim, bir daha asla böyle bir şey olmayacak Şimdi evime gideyim artık

Bu o kadar olanaksız bir şey miydi? Bu kadarını başarabilirdim, değil mi?

Hayır, başaramazdım.

En rahat pozisyonu bulmak için bir süre kıvrandıktan sonra, onu daha ilk başta bulduğumu ve daha iyisini de bulamayacağımı anladım. İçimi çekerek gözlerimi kapadım. Çıplak döşeme üzerindeki bir böcek kadar rahattım işte.

Uzun bir gece olacaktı.

Uzun bir gece oldu.

Saat başı uyanıp saatime bakıyordum. Sonra gözlerimi kapayıp tekrar uyuyordum eğer ona uyku denilebilirse. Bir daha uyanana kadar.

Saat altı buçukta pes edip kalktım. Yüzüme iki avuç su attım ellerimi tuvalet kağıdıyla kuruladım, pantolonumu ve ayakkabılarımı giydim. Çantamda temiz bir gömlek, çorap ve çamaşır varsa da, onları kendim temizlenene kadar saklayacaktım.

Dışarı aydınlandığı için kitabımı okuyabilirdim. Yine Bertie Wooster'e döndüm ve roman kahramanının her yaptığı ve her söylediği benim için anlamlı olmaya başladı. Bunu bir Kötü işaret olarak kabul ettim.

Saat yedi buçukta koridora başımı uzatınca iki kişinin asansör beklemekte olduklarını gördüm. Kapıyı sessizce kapadım. İki dakika sonra bir daha baktım. Onlar gitmişlerdi ama yerlerinde başka biri vardı. Bir tatil sabahı erken saatte lüks bir apartman için epey yoğun bir trafik sayılırsa da, Boccacio sakinlerinin yatakta tembellik etmekten hoşlanmadıkları anlaşılıyordu. Ya da onlar da geceyi benim gibi yerde geçirmişlerdi ve kendilerini dışarı atmak konusunda benim kadar hevesliydim.

Kapıyı üçüncü, kez araladığımda koridorda biri daha vardı ama o da asansörden o anda çıkan ve koridorun öteki ucundaki bir daireye doğru giden bir temizlikçi kadına benziyordu. Dışarı çıktım, kapıyı arkamdan kapadım ama kilitlemedim. Ortalıkta o kadar yoğun trafik varken buna cesaret edememişim. Boş daire bir süre kapıdaki tek yaylı kilitle korunacaktı ki, bu da bir kredi kartı olan herkesin içeri girip tuvalet kağıdını çalabileceği anlamına geliyordu.

Merdiven boşluğuna yürüdüm, yangın kapısını arkamdan pek bir dikkat çekmeden kapattım.

Buraya kadar çok iyiydi.

Yedi kat yukarı çıkarken kendi kendime insanların böyle bir egzersizi bir makinede yapmak için spor salonlarında avuç dolusu paralar verdiklerini hatırlattım. Yolda iki kere durakladığımı itiraf etmeliyim ama sonunda oraya vardım.

On ikinci kat sahanlığında soluğumu toparlayana kadar bekledim ki, bunun da hoşuma gidenden daha uzun bir sürede gerçekleştiğini söylemem gerekir. Sonra kapıyı bir parmak aralayıp dışarı baktım. Doğru kata çıkmıştım ve olduğum yerden biraz dar bir açıdan da olsa kapısını görebiliyordum.

Sonra yıllardır insanların sadece Western filmlerinde yaptıkları bir şey olduğunu sandığım şeyi yapıp çömeldim. Bu her yerde hatta Park Avenue'de lüks apartmanda bile yapılabiliymiş demek. Uzun bir süre ayakta durmaktan daha az yorucuydu ve görülme olasılığım da epey azalıyordu, insanlar genelde göz hizasında ileri bakarlar, benim gözlerim koridorun ucundaki hafifçe aralık kapının ardında onların göz hizalarının yarısında olduğu takdirde çok daha az dikkati çekerd.

Saatime baktım. Sekize on yedi vardı. Daha epey zamanım olduğunu tahmin ediyorsam da, orada beklemeye başladıktan beş dakika sonra adamı kaçırmış olacağımdan kaygılanmaya başladım.

Adam kendi söylediğine göre alışkanlıklarının esiriydi ve her sabah evinden aynı saatte çıkıp aynı yerde yürüyüş yapardı. Bir sabah önce kendisini karşı kaldırımdan gözlemiştim. Saat sekizi on geçe evden çıkmıştı, bugün de programını uygulayacak olursa sekize çeyrek kala ile sekiz buçuk arasında bir saatte çıkacaktı.

Eğer daha önce çıkmamışsa.

Bugün dünden geç kalmışsa çıkana kadar bekleyebilirdim. Yetişecek bir trenim ya da dışıde randevum yoktu ya. Ama daha erken çıkmışsa o zaman onun çıkışını beklerken dönüşünü görecektim.

Bu da hiç hoş olmazdı, doğrusu.

Eğer kendinizi sinirli olmaktan çok uzaklarda düşünüyorsanız bir ara kapalı bir kapının açılmasını bekleyin. Zihnimi bir türlü susturamıyordum. O boş dairede o kadar uzun kalmakla büyük bir hata işledim diye kendi kendime söylenip duruyordum. Ya adamı kaçırmışsam. Ya şu anda evi boşsa ve ben orada kabız bir yerli gibi çömelip duruyorsam. Saat yedide yerimi almış olmam gerekirdi, hatta altı buçuk çok daha iyi olurdu.

Diğer yandan biri gelip bana orada ne yaptığımı sormadan daha ne kadar öyle çömelmiş bekleyebilirdim merdivenin başında? Merdivenlerden de inen çıkan olabilirdi. Evet, fazla bir trafik beklemiyordum ama bir tek meraklı biri yeter de artardı.

Kendi kendime Bogart'ın böyle bir durumda ne yapacağım sordum ve yanıtını da bulmakta gecikmedim. Sigarasını yakardı Saat sekizi on geçe (dünkü çıkış saati) yer izmarit ve külle kaplanmış olurdu. Sigaralarını filozofça bir tavırla silkelere vahşice ayağı altında ezer, düşünmeden aşağıya fırlatır atardı. Çılgınlar gibi sigara içerdi ama eylem zamanı geldi mi de, gözünü budaktan sakınmazdı.

Gidip lanet zilini çalsam? Hemen şimdi, daha fazla beklemeden. Erken çıkmışsa günümü burada boşa harcayacağıma içeri girerdim. Hâlâ evdeyse ve kapıyı açarsa eh o zaman da söyleyecek bir şey bulurdum nasıl olsa.

Ama ne?

Ben böyle düşünürken kapısı açılıverdi. O kadar uzun zamandır bakıyordum ki ilk anda açıldığını anlamadım bile. Ama flanel pantolonu ve balıksırtı ceketıyla pek şıktı karşımda. Başında o gece Kaptan Hoberman'a kapıyı açıp da yanında beni görünce şaşırdığı zamanki şapka vardı.

Asansörü uzun zaman sabırla bekledi ve ben de onun örneğini izlemeye çalıştım. Asansör kapısı açıldığında E ya da F dairesinden genç bir çift çıktı, kadın kapısını kilitlerken adam kendilerini beklemeleri için seslendi. Sonra Weeks'le asansöre bindiler ve hep birlikte aşağı indiler.

Tutmakta olduğum soluğumu bırakıp saatime baktım. Sekizi on dört geçiyordu.

Üç dakika sonra dairesine girmiştim bile.

20

Weeks dönene kadar bir saatim olduğunu tahmin ediyordum, işi garantilemek istiyorsam saat dokuza kadar oradan çıkmam yeterliydi. Ancak yapmak istediğimi yapmam o kadar uzun sürmedi. Evden dokuza yirmi kala çıktım ve birkaç dakika sonra sokaktaydım.

İstesem bir duş bile alabilirdim.

Bunu düşünmedim de değil. Soyunur, bir buçuk dakika sıcak suyun altında kalır, sonra onun kalın tüylü nane yeşili havlularından biriyle kurulanırdım. Havluyu çantama tıkip kanıtlarımı götürürdüm. Havlulardan birinin eksildiğini kesinlikle anlamazdı.

Ama bunu yapmadım. Kalmış kahvesinden bir fincan da içmedim. Herhalde onun eksildiğini de farketmezdi ve Tanrı bilir ya buna ihtiyacım vardı. Ama ben iyi bir hırsızdım ve ona da el sürmemiştim.

Eve girdim ve çıktım. Sokağa çıkınca çevreme bakındım, Weeks görünürlerde yoktu. Bir taksi çevirdim, etnik kökeni pek belli olmayan sürücüyü apartmanımın adresini verdim, Braniff çantamı kucaklayıp oturdum. Kendimi pis hissediyordum ve durmadan esniyordum.

Apartmentımın önünde kuşku bir otomobil yoktu, Ray Kirschmann'ı da holde bulacağımı sanmıyordum ama işi şansa bırakacak zaman değildi. Sürücüyü bloğun çevresini dolanıp beni servis kapısının bulunduğu köşede indirmesini 'söyledim. Tam adama parasını ödemişim ki, maymuncuğumla açmayı planladığım kapı birden açıldı ve yeşil pötikare elbiseli ve iğrenç kravatlı biri çıktı. "Bir dakika!" diye seslendim ve hiçbir sıkıntı çekmeden apartmanıma girdim.

Ne garip iş değil mi? O palyaçoyu daha önce görmemiştim ve onun da beni görmediğini tahmin edebilirdim ama sözde kilitli olması gereken bir kapıdan girmeme ses çıkarmıyordu.

Bu konuda bir iki şey söylemeyi düşündüm. Bunu daha önce de yapmıştım. Ne de olsa ben o apartmanda oturuyordum ve kimliği belirsiz kişilerin içeride elini kolunu sallayarak dolaşması hiç hoşuma gitmezdi.

Ama dilimi tuttum. Herifle bir başka sefere konuşurdum. Şu anda yapacak çok işim vardı.

Önce bir duş alıp tıraş oldum. Sonra temiz giysiler giyip metroyla kent merkezine gittim, Union Meydanı'nda bir kafeteryada esaslı bir kahvaltı ettim. Hava yine çok güzeldi, ikinci bir kahve içtikten sonra ılık çalarak dükkânıma yürüdüm.

Raffles beni krallar gibi karşılayıp ayak bileklerime sürtünerek ne kadar statik elektrik üretebileceğini denemeye başladı. Açlıktan ölme tehlikesinden çok, ayak altında dolaşmaması için yemeğini verdim. Sonra ucuzluk masamı dışarı taşıdım -bir ara ayaklarına tekerlek takmayı düşünmüştüm ama böyle bir şey yaptığımda geri zekâlinin birinin masayı götüreceğinden hiç kuşum yoktu. Masayı dışarı çıkarmamın nedeni getireceği iş değil, kapladığı yere ihtiyacım olmasıydı. Her şey plana uygun giderse bu öğleden sonra dükkân dolup taşacaktı.

Kapıdan ilk giren Mowgli oldu. "Bu da nesi, Bernie? Çüş!" diye bağırdı. "Zengin olmak mı istiyorsun yoksa? Bugün tatil, be adam. Neden denize gitmedin?"

"Köpekbalıklarından korkarım."

"O zaman kitap piyasasında ne işin var? Seni gördüğüme gerçekten şaşırımdım. Dün ve önceki gün dükkânı Carolyn açmıştı. Şimdi de sen. Sana bıraktığım o kitaplara bakabildin mi?"

Bakmamıştım, şimdi de zamanım yoktu ama torbayı tezgâhın ardında bulup şöyle bir gözden geçirdim, içinde iyi parçalar vardı. Carolyn'in verdiği on dolar avans dışında yetmiş beş dolarda anlaştık. Çekmeceye dört tane yirmi dolarlık bulup verdim.

"Bozukluk yok" dedi. "İstersen altmış ver, beş dolar borcun kalsın ya da ben sana on beş dolar borçlu kalayım. Bence böylesi daha iyi, ama sen belki benim borçlanmamı istemezsin."

"Bak sana ne diyeceğim" dedim. "Bir iki parça eşya çekmeme yardım et, borcun falan kalmaz."

"Eşya çekmene mi? Nereye?"

"Şurada yer açmak istiyorum, bir iki portatif iskemle falan koyacağım."

"Kalabalık mı bekliyorsun, Bernie?"

"Eh, kalabalık denmez. Yedi sekiz kişi falan."

"Burası için kalabalık demek. O yüzden öteberiyi çekmek istiyorsun demek. Programda ne var? Şiir saati mi?"

"Pek sayılmaz."

"O işlere bulaştığını bilmiyordum. Bir süre önce Ludlow Sokağı'nda bir yerde şiirlerimi okumuştum. Café Villanelle diye bir yer biliyor musun?"

"Kara duvarlar ve kara tavan" dedim. "Kedi maması tenekeleri içinde kara mumlar"

"Biliyorsun demek! Orasını duymuş o kadar az insan vardır ki."

Texas'ın San Gülü melodisiyle okunan Emily Dickinson şiirleri gecesini ürpererek hatırladım. Ama o öğleden sonra şiir günü olmayacağını belirttim. Daha çok özel bir satış denebilirdi.

"Mezat gibi mi?"

"Bir bakıma. Dramatik unsurlar içeren bir şey." Bunu pek ilginç buldu, ben de isterse kalıp katılabileceğini söyledim. Bunun üzerine Mowgli arka odadan iskemle taşımaya koyuldu. O sırada Carolyn de gelmişti. Fino Fabrikası'nda onun da birkaç portatif iskemlesi vardı, Mowgli bu kere Carolyn'le onları getirmeye gitti.

Onlar çıkınca telefon çaldı, döndüklerinde ben de bir telefon ettim. Bu arada bir müşteri geldi ve biri sekiz ciltlik Defoe takımına talip oldu. Fiyattan on beş dolar indirmeye razı olduğumda hemen cüzdanına sarıldı. Kitapların parasını üstelik bir de nakit ödeyince bunca yıldır pazarları ve tatillerde dükkânı kapamakla hata edip etmediğimi merak ettim doğrusu.

Carolyn saat yarımında köşebaşındaki Özgürlük Savaşçısı mezecisine gidip üçümüze de yiyecek bir şeyler aldı. Birer Felix Dzerzinski sandviçiyi birer şişe meyve suyu alıp sıraladığım iskemlelere oturduk, iki iskemleyi de çekip önümüze masa yaptım. Yemek bittikten sonra iskemleleri yerlerine yerleştirdim ve sonuca baktım.

Carolyn iyi göründüğünü söyledi.

"Bu işin kolay yanı" dedim. "Sence gelen olur mu dersin?"

Mowgli ellerini birleştirip hafifçe öne eğildi. Hiç de doğal olmayan kalın bir sesle, "Eğer hazırlarsan gelirler" dedi.

Ve bir saat sonra gelmeye başladılar.

İlk gelenler daha önce görmediğim iki adamdı ama buna rağmen ikisini de tanımıştım. Biri uzun boylu ve çok şişmandı, kocaman bir burnu, iri çenesi ve etkileyici gür kaşları vardı. Üzerinde beyaz takım elbise, Fransız

kol düğmeli beyaz gömlek. Kol düğmeleri bir çift, altı dolarlık altın paraydı. Gür kır saçları üstündeki siyah bere kendisine pek de yakışmıştı.

Yanıdaki zayıf, dar çeneli, iki gözü arasında yeterli mesafe olmayan, ancak bir tabutta yattığınız takdirde elde edebileceğiniz soluk tenli bir adamdı. Aksi ağzının bir köşesinde bir sigara kendi başına yanmaktaydı.

Şişman adam bizi süzdü. Carolyn'i nezaketle selamladı, Mowgli ile bana baktı ve doğru tahminde bulundu. "Bay Rhodenbarr, ben Gregory Tsarnoff."

"Bay Tsarnoff" diyerek elini sıktım. "Geldiğiniz için çok teşekkür ederim."

"Biraz erken geldik galiba. Benim kusurum da dakiklıktır ve dakik bir insanın kaderi sürekli düşkünlüğüne uğramaktır."

"Bugün düşkünlüğüne uğramayacağınızı umarım. Arkadaşınızla tanışmadık ama sanırım kendisiyle telefonda konuşmuştuk."

"Elbette. Wilfred, bu Bay Rhodenbarr."

Wilfred başını salladı. Elini uzatmadı. Elimden geldiğince içtenlikle, "Memnun oldum" dedim. "Şey, Wilfred, korkarım senden sigaranı söndürmeni rica edeceğim."

Yüzüme ters ters baktı.

"Duman kitaplara siniyor" dedim. Havaya da diye ekleyebilirdim. Wilfred, Tsarnoff'a baktı, Tsarnoff başını eğdi. Bunun üzerine Wilfred sigarasını dudakları arasından çıkardı. Yere atacak sanmıştım ama kapıyı açıp usta bir hareketle sokağa fırlattı.

"İğrenç bir alışkanlık" dedi Tsarnoff. "Ama genç adamın onun dışında benim için vazgeçilmez olan başka meziyetleri vardır. O nasıl Nikotin Hanım'dan vazgeçemiyorsa ben de onun hizmetinden vazgeçemiyorum. Ama hepimiz bir şeylerin kölesi değil miyiz sanki?"

Eh, buna bir şey diyemezdim. Adamı en rahatı olduğunu söyleyerek benim koltuğuma oturttum. Koltuk ağırlığa iyi dayandı doğrusu. Sigarasından yoksun kalmakla aksiliği artmış görünen Wilfred bir portatif iskemle alıp bir kenara çekildi.

"Dakiklik ekşi meyvesinden acaba bir şurup yapabilir miydik?" dedi Tsarnoff. "Ben de buradayım siz de. Bir anlaşma yapıp gecikenleri hava aldirmaya ne dersiniz?"

"Keşke yapabilseydim."

"Ama yapabilirsiniz, efendim. Yalnızca sizin isteğinize bağlı bir şey bu."

Başımı salladım. "Bu ötekilere haksızlık olur ve bazı önemli noktalar açıklanmamış kalır. Ayrıca, her an gelebilirler"

"Haklısınız" diyerek başını kapıdan yana salladı. Kolları paketlerle dolu bir kadın, kolu tutabilmek için ellerinden birini boşaltmaya çalışıyordu.

Bu beklentiden soluğu kesilmiş olan çiçek kadın Maggie Mason'du. "Bugün açık olacağınızı hiç tahmin etmezdim" dedi "Raffles nasıl? O da çalışıyor mu, yoksa bugün tatil mi verdiniz?"

"O her zaman iş başındadır" dedim. "Ama ben değilim Dükkân kapalı."

"Öyle mi?" Çevresine bakındı. "Çok garip. Sanki acıkmışsınız gibi. İçerde insanlar var"

"Biliyorum."

"Elbette bunu bileceksiniz, değil mi? Özel Fiyat masanız da dışarda."

"Onun nedeni bugün dükkânda masaya yer olmaması." KAPALI levhasını alıp kapıya astım. "Bu öğleden sonra özel bir satışı var. Yarın normal saatte açacağız."

"Özel bir satış mı? Ben de gelebilir miyim?"

"Özür dilerim ama..."

"Aslında ben aklıma estikçe kitap alan biriyim. Son gelişimi unuttunuz mu? Raffles'la konuşmaya gelmiş o kadar kitap satın alıp çıkmıştım."

Çok iyi hatırlıyordum tabii. Benim işimi yapıp da böyle bir şeyi unutmak mümkün müydü? Havadan iki yüz dolarlık satış.

"Lütfen, Bay Rhodenbarr."

Doğrusu gevşeyecek gibiydim. Kadın herhalde gözleri çakmak çakmak bir kenarda oturacak ve herkesten yüksek fiyat verecek ve tozlar yatıştığında herhalde bir düzine sanat kitabıyla o meşin ciltli Balzac takımının sahibi olacaktı.

"Özür dilerim" dedim istemeye istemeye. "Gerçekten yalnızca davetlilerin katılacağı bir satış bu. Ama gelecek sefere davetli listesine sizi de eklerim, tamam mı?"

Kadın mutlulukla dönüp gitti. Konuklarıma dönüp bir şey söyleyecektim ki, Mowgli gözlerimin içine bakarak bir işaret çaktı. Gidip kapıyı açarak Tiglat Rasmulyan'ı içeri aldım.

Bu defa üzerinde beli kemerli bir trençkot vardı ve altına hurma rengi bir gömlek giymişti. Başındaki hasır şapka aynıysa da, tüyünü gömleğine uyması için değiştirdiğine yemin edebilirdim. İçeri girerken

gülümseyerek, "Bay Rhodenbarr" dedi. Sonra beyaz elbiseli adamı gördü ve yanaklarındaki o renk benekleri birden bir patlamaya dönüştü.

"Tsarnoff! Seni Slav serserisi! Seni iğrenç şişko!"

Tsarnoff kaşlarını kaldırdı ki, miktarları gözönüne alındığında hiç de kolay bir iş sayılmazdı. "Rasmulyan!" dedi adamın adına kötü bir anlam katarmış gibi. "Seni Asuri külhanbeyi. Seni Levanten cücesi."

"Burada ne işin var senin, Tsarnoff?" Rasmulyan bana döndü. "Burada ne işi var bunun?"

"Herkesin bir yerde olması gerekir" dedim.

Ama bununla tatmin olmamıştı. "Onun burada olacağı bana söylenmemişti" dedi. "Bu konu beni çok rahatsız etti."

"Bense seni gördüğüme çok memnunum, Tiglat. Senin iğrenç varlığını son derecede rahatlatıcı buluyorum. Başka bir yerde olup akla hayale sığmayan kötülükler yapmakta olmadığını bilmek çok iyi bir şey."

Birbirlerine yiyecekmiş gibi bakıyorlardı. Rasmulyan'ın eli trençkotunun cebine kayarken karşısında genç Wilfred de elini Milwaukee Brewers montunun içine sokarak karşılık verdi.

"Beyler, lütfen" dedim.

Carolyn ise ateş başladığında kendini atacak bir yer aramaktaydı. Yanında duran Mowgli onun kadar korkmuş görünmüyordu. Evim dediği terk edilmiş binalarda neler yapmak zorunda kaldığı düşünülürse pek şaşmamak gerekirdi. Belki de bunların iki kitapsever olduklarını, Kelmscott Yayınevi'nin bir kitabı konusunda dalaştıklarını, Wilfred'in sigara paketine, Rasmulyan'ın da mendiline uzandığını sanmıştı.

Bir an kimse kıpırdamadı, iki adam gözlerini birbirlerinden ayırmadılar sonra sanki insan kulağının duyamayacağı tınıda bir sese boyun eğmiş gibi boş ellerini ortaya çıkardılar.

Daha rahat bir soluk aldığımı itiraf etmeliyim. Birbirlerini özellikle de benim dükkânımda vurmalarını istemiyordum. Hele oyunun daha başındayken.

Ondan sonra gelen Weeks oldu.

Kapıda durdu, KAPALI tabelasına baktı, kolu çevirip içeri girdi Sabah sokağa çıkarken gördüğüm balıksırtı ceket, flanel pantolon kahverengi beyaz ayakkabılar ve kakao rengi şapkası vardı Tsarnoff'un beresi, Rasmulyan'ın panaması, Weeks'in melonu ile epey bir şapka koleksiyonu olmuştu. Bu kadar şapkayı bir arada ancak Musette Sineması'nda perdede görmüştüm.

Tsarnoff ile Rasmulyan'ın şapkaları başlarındaydı ama Weeks, Carolyn'i görünce kendininkini çıkardı. Dikkatli gözleriyle odayı şöyle bir taradıktan sonra yüzünde bir gülümseme belirdi.

"Gregorius, seni gördüğüme ne kadar sevindim bilemezsin. Ve Tiglat. Siz beylerin burada olacağınız aklıma hiç gelmezdi." Sanki ikisini de uzun uzadıya konuşmamışız gibi. Kendisine sert sert bakan Wilfred'e de gülümsedi. "Sizinle tanışma zevkine eriştiğimi sanmıyorum. Gregorius, beni genç dostunla tanıştırmayacak mısın?"

Tsarnoff, "Charles, bu Wilfred" dedi. "Wilfred, bu da Charles Weeks. Ona çok dikkat et."

Weeks şaşırmıştı. "Çok dikkat et mi? O da ne demek oluyor, Gregorius?" Wilfred'e döndü. "Memnun oldum oğlum." Elini uzattı. Wilfred, Weeks'in eline yalnızca baktı.

"Tanrı aşkına!" diye Weeks yüzünü buruşturdu. "Ulan pis sürüngen, erkek gibi el sıksana. Hah, böylesi daha iyi." Elini pantolonuna silip bana döndü. "Sansar; beni bu sevimli insanlarla tanıştır bakalım."

Tanıştırdım. Weeks, Carolyn'in elini tutarken belini kırarak bir reverans yaptı, ele dudaklarını değdirdi, sonra Mowgli ile tokalaşım adının belirttiği gibi kendisini gerçekten kurtların mı büyütmüş olduğunu sordu.

"Otur bakalım, Charlie" dedim.

"Teşekkür ederim, oturalım bakalım." Weeks çevresine bakındı Tsarnoff un solundaki ikinci iskemleye oturup aralarındaki sandalyeye de şapkasını yerleştirdi. "Mowgli adı Kipling'in Cangil Kitabı'ndan ama bunu biliyordun sanırım, Gregorius" dedi. Tsarnoff gözlerini yuvarladı. "Ana baban Kipling hayranı mıydı evlat? Yoksa bu adı sen mi seçtin."

Ancak Mowgli soruyu yanıtlamadan kapı açıldığı için bunu öğrenemeyecektik. Gelenin kim olduğunu biliyordum, karşı kaldırımdan geçerken görmüş ve dükkâna girişini izlemek istememiştim, içerdekilerin kadına bakışlarını izlemek istiyordum ama kendime hâkim olamadım. O bir odaya girdiğinde benim gözlerim de ona çevrilirdi.

Yine aynı şey oldu.

Ben de aynı şeyi bir kere daha ama bu kere yüksek sesle söyledim.

"Dünyadaki bütün kentlerin bütün kitapçıları içinde o benimkine giriyor"

21

Kadın sözümü hatırlamıştı. Birden gözleri parladı ve Mona Lisa'yı andıran o gülümsemesi belirdi yüzünde. "Bernard" dedi.

"Seni gördüğüme memnun oldum, Ilona" dedim. "Özlemiştim doğrusu."

"Bernard."

"Yalnız mısın? Yanında biri olacak sanıyordum."

"Önce ben gelmek istedim. Burada... yanlış kişilerin olmadığından emin olmak için."

"Bu insanlara bak" dedim. "Sence yanlış insanlar mı?"

Artık dönüp onlara bakabilirdim ve gerçekten görülecek manzaraydılar Şapkasını zaten çıkarmış olan Charlie Weeks ayağa fırladı, gülümsedi. Tsarnoff ayağa kalkmadı ama siyah beresini çıkarıp iki eliyle kucağında tuttu, Ilona'ya sanki sofraya en iyi nasıl servis edileceğini düşünürmüş gibi bakıyordu. Rasmulyan şapkasını çıkardı, sonra yine başına geçirdi. Gözleri umutsuz bir özelemlerle doluydu ve neler hissettiğini çok iyi biliyordum.

Wilfred'in bakışlarını okuyamadım. O küçük sert gözleriyle kadını süzdü, ölçüp biçti ve hiçbir şey belli etmedi.

Ilona bu insanlara bakarken ne düşündü bilmiyorum ama hızını kesecek bir şey görmediği belliydi. "Hemen dönerim" diyerek dışarı çıktı ve birkaç dakika sonra yanında Michael Todd olduğu halde döndü. Todd'un üzerinde gri bir takım vardı, başı çıplaktı ama boynundaki kravatta kırmızı zeminde sekiz on tane renkli şapka uçuşmaktaydı.

"Michael, bu Bernard. Bernard, seni...."

"Biz tanıştık" diye Michael kadının sözünü kesti. "Ama o zaman adı Bernard değildi..." Bir an düşündü. "Bill! Bill Thomas'tı."

"Thompson" dedim. "Ama yine de çok etkileyici. Sözlerime dikkat etmediğinizi sanıyordum."

"Geçen sabah kapıyı çalan oydu" diye Michael anlattı. "Bir yardım derneği için para topluyordu." Gözleri kısıldı. "Öyle demişti."

"Amerikan Kalça Çıkıkları Derneği" dedim. "Paranız da oraya gittiği için sakın kaygılanmayın. Çok değerli bir dava uğruna çalışıyorlar ve bu konuda daha fazla bilgi isterseniz, hiç kuşukum yok Bayan Kaiser bilmek isteyeceğinizden çoğunu size anlatmaktan mutlu olacaktır"

"Ama siz Bay Thompson değil misiniz? Bay Bernard mısınız?"

"Bay Rhodenbarr" dedim. "Ama bana Bernie diyebilirsiniz. Neden oturmuyorsunuz, Sayın..." Ama dilimi tuttum. "Sen de Ilona. Yanınızda üçüncü bir kişinin de geleceğini sanıyordum. Aslında o ikinizi alıp gelecekti. O gelmeden başlamak istemiyordum, o yüzden belki de..."

"Belki de başlayabiliriz" dedi kapının eşiğinde beliren Bay Kirschmann. İçeri girdi, toplanmış insanlara soğuk bir tavırla baktıktan sonra dirseğini en yakın rafa dayadı. Üzerinde yine pahalı ama kendisine bol gelen bir elbise ve başında da bir fötr şapka vardı. Bence bütün sivil polisler filmlerde olduğu gibi şapka giymeliler ama gerçek yaşamda çoğunlukla giymezlerdi ve Ray'i daha önce şapkalı gördüğümü hatırlamıyordum. Doğrusu bayağı yakışmıştı.

"Çok duygulandım, Bernie" dedi. "Beni beklemek, ha? Beni bu insanlarla tanıştıracak mısın?"

Herkesi sırayla tanıştırdıktan sonra Ray'e döndüm. "Bu da New York Emniyet Müdürlüğü'nden Raymond Kirschmann" dedim.

İlginç tepkiler oluştu. Charlie Weeks'in gözleri parıladı, gülümsemesi yüzünün daha büyük bir kısmını kapladı. Tsarnoff mutsuz görünüyordu. Rasmulyan'da bir pes etmişlik havası vardı;

Ray'le daha önce iki kere karşılaşmış olduğundan bu kendisi için bir sürpriz değildi.

Wilfred de şaşırılmış görünmüyordu. Bunun nedeninin Ray'in dükkâna adını attığında kim olduğunu tahmin etmiş olması olmalıydı. Wilfred bence bir polisi bir kilometre öteden sezebilen tiplerden biriydi. Diğer yandan Ray'i Chase Manhattan Bankası'nın kırık otomatik para çekme makinelerinin onarımından sorumlu başkan yardımcısı olarak tanıtsaydım bile yüzündeki ifadenin değişeceğini sanmıyordum. Wilfred yüz ifadesi değişimine inananlardan, hatta yüzünün ifadesini gösterenlerden değildi.

Her neyse, en büyük tepki Nona ile Mike'dan geldi. İkisi de Ray'in polisle değil de Muhacir Dairesi ile ilgili olduğunu sandıkları konusunda bir şeyler kekeleydiler

"Bu çok ilginç işte" dedi Ray. "Bu izlenime nasıl kapıldığınızı tahmin ederim. Bir dil sürçmesiyle NYEM yerine MD demiş olabilirim. Bir dizi harf olduğu için kolaylıkla karıştırılabilir Ama Bernie haklı, ben bir polisim ve kurallara uymuş olmak için size şunu okumak isterim." Cüzdanından bir kart çıkartıp okudu. "Konuşmama hakkınız var..." Ve ta sonuna kadar okuyup hepsinin ödünü patlattı.

"Hiçbir şey anlamıyorum" dedi Tsarnoff. "Yani şimdi tutuklandık mı demek istiyorsunuz?"

"Hayır" dedi Ray. "Neden kimseyi tutuklayayım ki? Kimsenin yasaları çiğnediğini görmüş değilim. Görmüş olsam bile tutuklama için hiç acelem yok. Bugünlerde birini tutukladınız mı en az on on beş saatlik bir kırtasiye işlemini kabullenmek gerek. Ben içeri girerken genç birinin Bernie'nin ucuzluk masasından bir kitap aşırıldığını gördüm, şimdi onu bunun için tutuklayacak mıyım yani?"

"Herhalde hayır" dedim.

"Elbette ki hayır O nedenle eğer bu odadakilerden birinin üzerinde ruhsatlı ya da ruhsatsız bir silah varsa, silah günışığı görmedikçe kaygılanacak bir şeyiniz yok demektir. Ayrıca burada hakkında tutuklama emri çıkarılmış biri varsa, o da rahat etsin. Onun için gelmedim."

"Ama bize haklarımızı okudunuz" dedi Tsarnoff.

"O bir olasılık içindir" dedi Charlie Weeks. "Düşün bir kere, Gregorius. Bu andan sonra herkesin söyleyeceği delil olarak kullanılabilir Yani öyle denilir Ama bir yargıç ya da avukat buna ne der bilemem."

"Avukat kazanacağı paraya bakar" dedi Ray. "Yargıcın ne yapacağını ise önceden kestirmek mümkün değildir. Benim haklarınızı okumamın tek nedeni, her ne kadar ciddi değilse de, hepimizin bu işi ciddiye almamız içindi. Dostum Bernie'nin şapkanın içinden ne çıkaracağını görmeye geldim ben. Bu işi daha önce de yapmıştır ve genellikle şapkadan bir tavşan çıkarır"

Burada söze girmem gerekiyordu ve ben de hiç gecikmedim. Aklıma ilk gelen Sanırım hepiniz sizi buraya neden çağırdığımı merak ediyorsunuz oldu ve bunu geçmişte gayet etkili bir şekilde kullandığımı itiraf etmeliyim. Ama bu kere bunu uygulayamazdım. Merak etmiyorlardı çünkü. Biliyorlardı ya da bildiklerini sanıyorlardı,

"Geldiğiniz için hepinize teşekkür etmek isterim" dedim. "Hepinizin meşgul insanlar olduğunuzu biliyorum ve bu. yüzden fazla zamanınızı almak istemiyorum. Onun için hemen konuya gireceğim."

Girecektim ama tam o anda biri kapıdan içeri başını uzattı. "Tabelada kapalı olduğunuz yazıyor" dedi şaşkın bir sesle.

"Kapalıyız" dedim. "İçerde özel bir satış var. Yarın normal saatlerde açık olacağız."

"Ama dışarı bir masa çıkarmışsınız, ayrıca kapınız da kilitli değil."

"Onu şimdi hallederim" dedim. Ve kapıyı herifin yüzüne kapatıp kilitledim. Adam yüzüme ters ters bakıp dönüp yürüdü, ben de konuklanma döndüm.

"Özür dilerim. Mowgli, başka girmek isteyen olursa..."

"Ben gereğine bakarım" dedi.

"Teşekkür ederim. Nerede kalmıştım?"

"Konuya giriyordun" dedi Charlie Weeks.

"Doğru." Yaslanacak bir raf buldum. "Size bir hikâye anlatmak istiyorum, ancak hikâye epey farklı zamanlarda farklı yerlerde başladığı için oradan oraya atlamak zorunda kalacağım. Hikâyenin kökleri on dokuzuncu yüzyılda, Avusturya-Macaristan ve Osmanlı imparatorluklarının yönetiminde olan topraklarda milliyetçi kıpırdanmalarda yatıyor. Bu Balkan milliyetçiliklerinden biri, genç bir Sırp'ın Avusturya arşidükünü vurmasıyla Birinci Dünya Savaşı'nı başlatmıştır. O savaş sona erdiğinde Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı bütün Batı dünyasının en gözde sözcüğü olmuştu. Bağımsızlıklarını ilan eden milletler arasında Anatruria egemen milleti de vardı. Burası bir krallık olarak öngörülmüştü ve hükümdarı da Kral Birinci Vlado olacaktı."

Bu anlattıklarım yalnızca Ray ve Mowgli ve belki de Wilfred için yeni bir şey olabilirdi ama hepsi de gayet dikkatle dinliyorlardı.

"Anatruralılar egemenlik ilanlarına destek katmak için ellerinden geleni yaptılar" diye devam ettim. "Budapeşte'de pul bastırdılar ve bunlardan bazıları Anatruria sınırları içinde kullanıldı bile. Sonra bazı paralar bastırıldı ve bunlar yeni devletin dostlarına dağıtıldıysa da dolaşıma çıkarılmadı. Kralın portresini taşıyan bazı madalyalar da bastırılıp bağımsızlık hareketinin öncülerinden bazılarına verildi."

"Çok da seyrek bulunan şeylerdir" dedi Tsarnoff. "Koleksiyoncular arasında çok revaçtadır"

"Anatruralılar'ın umutları Wilson ile Clemenceau'nun Avrupa haritasını yeniden çizdikleri Versailles'da söndürüldü" diye sürdürdüm. "Anatruria olacak yer Romanya, Bulgaristan ve Yugoslavya arasında paylaştırıldı. Kral Vlado ile Kraliçe Liliana yaşamlarını sürgünde geçirdilerse de, Anatruria davasına inananlar arasında birleşme noktası olmayı sürdürdüler. Ama hareket sönüp gitti."

"Alev titredi ama asla sönmedi" dedi Nona.

"Olabilir" dedim. "Ama aradan çok uzun zaman geçmişti. Sonra ikinci Dünya Savaşı'nda Anatruralı partizanlar etkin bir rol oynadılar."

"Onlar oportünistti" diye Tsarnoff atıldı. "Çıkarlarına uygun olarak sadakatlarını değiştirdiler. Bir gün Ante Pavelic'in Hırvat Ustaşı'leriyle omuz omuza çarpışıp Sırp'ları öldürüyorlar; bir gün sonra Sırp tarafına geçip Hırvat köylerini yağmalıyorlardı. Hitler'in yanında mıydılar ona karşı mıydılar? Bu, soruyu sorduğun zamana bağlıydı."

"Onlar Anatruria için çalışmışlardı" dedi Ilona. "Yılın her ayı, ayın her günü."

"Onlar kendi hesaplarına çalışmışlardı" dedi Tiglat Rasmulyân. "Bunu kim yapmadı ki?"

"Savaş sona erince dünyanın o bölgesinde sınırlarda pek bir değişiklik olmadı" diye devam ettim. "Ama hükümetler altüst olmuştu. Sovyetler Birliği'nin etki alanı Doğu Avrupa'nın tümünü kapsadı ve Truman, Yunanistan ile Türkiye'yi Demir Perde'nin bu yanında tutmak için çok uğraştı. Dünyanın bu stratejik bölgesinde pek çok Amerikan istihbarat örgütü de rol aldı." Sesimin tonunu fark edince kaşlarımı çattım. Gördüğüm bütün filmlere rağmen giderek bir belgeseli anlatan Edward R. Murrow gibi konuşuyordum.

"Bölgeye gönderilen gizli görevliler arasında beş Amerikan ajanından oluşmuş bir grup da vardı." İşte, yine aynı şeyi yapmışım.

Bir an duraklayınca Charlie Weeks aklımdan geçenleri okudu. "Evet, hepsi Amerikalı'ydı" dedi. "Sam Amca'nın yüzde yüz yeğenleri. Bob ve Charlie Gösterisi'nde öyle yabancı falan yoktu."

"Beş Amerikalı" dedim. "Robert Bateman ve Robert Rennick. Charles Hoberman, Charles Wood ve Charles Weeks."

"Charles Weeks mi?" dedi Ray. "Bu mu yani?"

"Ona Robert'lerin nasıl Bob, Rob ve Charles'ların da Cappy Chuck ve Charlie olduklarını anlattım. "Ve hepsinin de birer hayvan adı vardı."

"Hayvan adı mı?" diye Mowgli atıldı. "Özür dilerim, Bernie sözünü kesmek istemezdim ama yanlış duymadığımdan emin olmak istedim."

"Hayvan adları" dedim. "Yanlış duymadın. Aslında kod adları. Bateman kedi, Rennick tavşandı."

"Aslında tam tersiydi ama artık hiç fark etmez" dedi Weeks. "Haklısın. Kaptan Hoberman koçtu, Charlie Weeks de fare."

"Viyk viyk" dedi Charlie Weeks.

"Ve Chuck Wood da woodchuck, yani dağsıçanı. Onunki kişisel bir özelliğe değil de adı üzerindeki bir kelime oyununa dayanan tek addı ve bunu önemli olduğu için belirtiyorum. Şimdi tahmin diyorum ama Wood'un bu adı kendi seçtiğine eminim."

"Hah!" dedi Weeks. Başını yukarı ve sola çevirdi, hatırlamaya çalışıyor gibiydi. "sanırım haklısın, sansar."

"Sansar mı?" dedi Carolyn.

Yanıt vermedim. "Her birinin bir hayvan kod adı olan beş Amerikalı Balkanlarda" diye sürdürdüm. "Partizanlarla ve her türlü muhaliflerle çalışıyorlar. Amaçları hangisinin dengesini bozmaktır? Yugoslavya mı? Romanya mı? Bulgaristan mı?"

"Hangisi olsa olurdu" dedi Weeks. "Ya da üçü de. İyi olurdu ama, değil mi? Anibal'in hayvanları için başarı." Bana bakıp göz kırptı. "Kendimize taktığımız başka bir ad. Sana ondan söz etmemiştim, değil mi? Bizi yöneten adam nedeniyle. Onun kod adı Anibal'di ve nedenini sorma ama biz de ona fil adını takmıştık." Parmak uçlarını birleştirdi. "Ama şimdi beni bunlara sokma. Parti senin sansar, hikâyeyi anlatmak da sana düşer."

"Bunların buldukları bir dayanak da Anatruria bağımsızlık hareketiydi. Dünyanın o bölgesinde davalar asla ölmez, birkaç kuşak uykuya yatarlar. Kral Vlados yetmiş yaşındaydı, karısı ölmüştü ve Costa de Nada'da kâhya kadınlarıyla yaşıyordu, sosyal yaşantısı kendisini kırk yıldır destekleyen bir zamanların taçlı başlarıyla içmek ve iskambil oynamaktı. Anatruria yüceliğinin değerli bir sembolüydü ama onun yenilenmiş bir yurtsever hareketin başında yürümesi beklenemezdi. Anatruria tepelerinde gizli toplantılar için İspanyol güneşinden vazgeçecek değildi."

"Anatruria Dağları" dedi Nona.

"Ancak Vlados ile Liliana'nın bir oğulları vardı, Fransızca'da l'oiglon denilen kişi. Kartal yavrusu, yani veliaht."

"Tay" diye Weeks atıldı. "Biz yaşlı krala aramızda aygır derdik. At dişini andıran bir ağız dolusu dişi vardı ve çekilip aygırlığa başlamıştı. Böylece oğlu da tay oluyordu."

"Adı Todor'du. Todor Vladov. Babası Vlados olduğu için soyadı Vladov'du." Ilona'ya baktım. "Senin adının Ilona Markova olduğu gibi. Babanın adı herhalde1 Marko olacaktı."

"Olacaktı ne demek?" diye Tiglat Rasmulyan sordu. "Marko olacaktı herhalde dedin. Neden Marko olmasın ki? Ve gerçekten adı neydi?"

"Hâlâ Marko'dur" dedi Ilona. "Marko Stoic'kov. Asla değiştirmedim. Değiştirmem de."

"Todor Vladov babası Anatruria tacını kabul ettiğinde bir bebektir. Bob ve Charlie Gösterisi Anatruria bağımsızlığı davasını benimsediğinde ise otuz yaşına gelmişti."

"Zaman ve akıntı kimseyi beklemez" dedi Tsarnoff. "Ve çanlar hepimiz için çalar."

"Bununla ne demek istedi?" diye sordu Rasmulyan. "Neden anlaşılır biçimde konuşmuyor?"

Şişman adam, "Zekân da fiziki gelişimle kesintiye uğramış olmasaydı belki de basit bir cümleyi anlamakta güçlük çekmezdim" dedi.

"Seni obur domuz!" dedi Rasmulyan. "Seni iğrenç Çerkes."

"Sen sus, soykırım haklı çıkaran halı tüccarı."

"Annen senden hamile kaldığında bir deveyle öyle bir halı üzerinde yatmıştı."

"Seninki ise kocası halıyı alıp satmak için götürdüğünde bir domuzla çamurlar içinde debelendi."

Birbirlerine anlamını çıkaramadığım bir sürü şey söylediler. Sanki ikisi de ayrı dillerden konuşuyorlardı ve birinin ötekini ne dediğini nasıl anladığına akıl erdiremiyordum. Ancak birbirlerini anlamış olacaklar ki, Rasmulyan'ın eli trençkotunun cebine kaydı ve Tsarnoff'un silahşoru beyzbol montunun içine uzandı.

"Kesin bakalım!" diye gürledi Ray. Onun da elinde tabancası vardı. Onun öfkeyle ateşlenmiş, hatta deneme için atılmış bir silah sesini en son ne zaman duyduğunu bilemiyorum ve elindeki tabancanın tetiğini çektiğinde belki suratına bile patlayabilirdi ama odadakiler bunu bilmiyorlardı elbette. Tiggy başını geriye savurup trençkotunun içine biraz daha büzüldü ama elini de cebinden çıkardı. Wilfred de boş elini gösterdi ama onun dışında o sevimli ifadesiz suratında bir değişiklik olmadı.

"Anatruria'ya dönelim" dedim. "Yaşlı kral Vlados bir Balkan krallığı hayallerini terk etmiş olabilirdi ama oğlu Todor bunu başdöndürücü bir fikir olarak görüyordu. Amerikalı ajanların kendisiyle ilişki kurması üzerine gizlice Anatruria'ya girdi ve kendisinin destekleyicisi olacak kimselerle toplantılar düzenledi. Bir halk ayaklanması için sahne hazırlanmıştı."

"Asla şans olamazdı" dedi Charlie Weeks. "Rusların Budapeşte ve Prag'da yaptıklarına bakın. Ama bu girişimleri nedeniyle dünya basınında ne hale düştüklerini de unutmayın." içini çekti. "Bizim istediğimiz buydu. Ruslar'ın ezmesi için Anatruralılar'ı ayaklandırıyorduk." Sözlerinden dehşete düşmüş olan Ilona'ya bakıp gülümsedi. "Özür dilerim, Bayan Markova, ama bize verdikleri görev buydu. Karışıklık çıkar, yoldaşları güç duruma düşür. Werner von Braun ve roketleri gibi. Onun işi onları havalandırmaktı. Nereye düşecekleri başkasının ilgi alanına giriyordu. Bir otobiyografi yazmıştı. Yıldızları Hedefliyorum."

Gözünü kırptı. "Belki öyle yaptın, Werner; ama Londra'yı da çok vurdun."

"Anatruria ayaklanması hiç olmadı" diye devam ettim. "Bir ihanet söz konusuydu."

"Dağsıçanın işi" dedi Weeks. "En azından biz öyle düşünmüştük."

"Amerikalılar dağıldı ve birbirlerinden ayrılarak ülkeden çıktı" dedim. "Hükümet yetkilileri Anatruralılar'ı bastı, elebaşlarını tutukladı. Bazı uzun hapis cezaları verildi, bir iki idam gerçekleşti. Todor Vladov'un ensesinden bir kurşun yiyip işaretli bir mezara gömüldüğü söylendi. Ama aslında tam zamanında bir sınır noktasından kaçtı ve bir daha Anatruria'ya dönmedi."

Ray, Todor'un şimdi kaç yaşında olacağını öğrenmek istedi. "Sekseninde olacaktı ama geçen sonbaharda öldü" dedim.

"Hazine ne oldu?" diye Tsarnoff sordu. "Todor'un ölümüyle hazine ne olacak?"

"Hazine mi?"

"Savaş hazinesi" dedi Rasmulyan sabırsızlık dolu bir sesle. "Anatruria krallık hazinesi."

"Avusturya ve Osmanlı imparatorlukları dağılırken yaşlı Vlados'un destekçileri önlerine çıkarı kapmaktaydı" diye Tsarnoff anlattı. "Versailles'da düşkürlüğüne uğrayınca pılıpırtılları toplayıp Zürih'e kaçtılar; orada bir İsviçre şirketi kurup her şeylerini ona yatırdılar Şirketin nakit parası numaralı bir hesaba, diğer öteberi de bir banka kasasına gömüldü."

Rasmulyan trençkotunun derinliklerinden, "Çoğu değersiz olmalı" dedi. "Çarlık tahvilleri, sağın ve solun diktatörlüklerinin el koydukları emlağın tapuları. Batmış şirketlerin hisse senetleri."

"Asuri doğru söylüyor, efendim. Çoğu değersiz olacaktır ama değersiz olmayanlar da paha biçilmezdir. Geçerli tapular, ayakta kalmış şirketlerin hisse senetleri. Çökmüş rejimlerin tahvil ve paraları ancak koleksiyoncu değerlerine sahipse de, artık komünizm çöktüğüne göre komünistlerin el koydukları gayri menkullere falan bir bakmak yararlı olabilir."

Yüzündeki kırmızılık artan Rasmulyan, "Bütün hepsinin nasıl bir değer kazanmış olacaklarını tahmin imkânsızdır" dedi.

"Öyle. O numaralı hesapta kalan parayla şirketin varlığını kestirmek de mümkün değil. Yaşlı Vlados bunların ne kadarını yemiş olabilir ki? Ya oğlu?"

"Vlados'un geliri vardı" dedi Weeks. "Onu tahta oturtmak isteyen insanların kendisini çöplükten bulmadığını unutmayın. Vlados İsveç kralının uzaktan akrabası olurdu ve ana tarafından Avusturya imparatoriçesi Maria Theresa'dan geldiğini iddia ediyordu. Kraliçe Lilitana, Kraliçe Victoria'nın uzaktan kuzeniydi. Kongo'yu Belçika kralı Leopold'dan alacak kadar zengin değillerdi ama Lilitana da köşebaşındaki marketten alışveriş edecek duruma düşmemişti. Bir gelirleri vardı ve onun sınırları içinde yaşıyorlardı."

"Ya Todor?"

"Tay için de aynı şey geçerliydi. Onu Anatruria'ya para gücüyle çekmedik. Geçimini sağlamak için çalışıyordu, Lüksembourg'da bir yatırım şirketindeydi ama rahat bir yaşantısı vardı." Weeks sırtıttı. "Onu egosuyla avladık. Başına tacın yakışacağını düşünüyordu."

"O bir yurtseverdi" dedi Ilona. "Halkının yardımına gitmek ego değil, fedakârlıktır"

"Küçük hanım siz bunları nereden bileceksiniz? O siz doğmadan Anatruria'dan gitmişti."

Bir yanıt bekliyor gibi konuşmamıştı ve Ilona da onu yanıtlamadı. "Şimdi günümüze gelelim, tamam mı?" dedim. "Size Hugo Candlemas adında birinden söz etmek istiyorum. Olağanüstü bir ad, kendisi de olağanüstü bir insandı. Bu yılın başlarında New York'a geldi ve Yukarı Doğu Yakası'nda bir daire tuttu. Birkaç gün önce bu dükkâna gelip bana kendini tanıştırdı. Kendisininkinden birkaç blok ötede bir apartman dairesine girip meşin bir portföy çalmamı istiyordu."

"Sen mi, Bernie?" Bunu soran Mowgli'ydi ve herhalde bir tek o kitap satmadığım zamanlar ne yaptığımı bilmiyordu. "Senin neden böyle bir şey yapabileceğini düşünsün ki?"

"O anda onun. adımı yıllar önce ortak bir tanıdığımız olan Abel Crowe'dan duyduğunu sanmıştım." Rasmulyan ile Tsarnoff bu adı duyunca birden irkildiler ki, buna hiç şaşmadım doğrusu. "Abel Crowe ölene kadar mesleğinin en tepesindeydi ve mesleği de çalıntı malları elden çıkarmaktı."

"İşinin en iyisi olduğu doğrudur" diye Ray atıldı.

"Ve ben de hırsızdım." Gözleri faltaşı gibi açılmış olan Mowgli herhalde Carolyn'in dirseğini böğrüne sokması nedeniyle ağzını açmadı. "Ama sonra bunun doğru olmayacağını düşündüm. Abel'in benim adımı uluorta söyleyeceğini tahmin etmiyordum."

"Abel'in ağzı sıkıydı" dedi Tsarnoff.

"Doğru. Hem adım geçmiş olsa bile, Candlemas tam bir hırsıza ihtiyacı olduğu anda yıllar sonra bunu nasıl hatırladı. Bence öyle olmamıştı."

Charlie Weeks, "Sarı Sayfalara bakmıştır" dedi. "Sanmıyorum. Bence o Ilona'yı izlemişti."

Ilona'ya döndüm. "Bir iki hafta önce dükkânıma geldin. Senin nasıl olup da buraya geldiğini anlamaya çalıştım, bunun bir rastlantı olmadığından emindim. Ama o sırada rastlantıyı akla getirecek bir şey yoktu, değil mi? Ne Candlemas'la tanışmıştım ne de bu odadakilerden hiçbirinden haberim vardı. Anatruria diye bir yer olduğunu bile bilmiyordum.

Sen yalnızca okuyacak bir şey arıyordun. Bir kitap seçtin, konuşmaya başladık ve ikimizin de Humphrey Bogart tutkunu olduğumuzu anladık. O sırada bir Humphrey Bogart filmleri festivali vardı, bunu sen de biliyorsun ve o akşam sinemada buluşmayı kararlaştırdık. Sonra her gece gitmeye başladık, birlikte iki film seyrediyor, aynı kaptan patlamış mısır yiyor, sonra her birimiz kendi yoluna gidiyordu."

Kadının gözlerine baktım, Bogart'ı düşündüm ve ondan biraz soyluluk ödünç almaya karar verdim. "Sen güzel bir kadınsın" dedim. "Ve bana en küçük bir teşvikte bulunsaydın sana âşık olabilirdim. Ama bunu asla yapmadın. Daha ilk baştan başka birine ait olduğun belliydi. Ve bence bunun sakıncası yoktu. Senin dostluğundan hoşlanıyordum ve senin de benimkinden hoşlandığın anlaşılıyordu. Ama ikimiz de perdedekini daha çok seviyorduk."

Kadının gözlerinde şimdi minnet ve biraz rahatlama ve belki de başka bir şey daha vardı. Özlem belki de.

"Dükkâna geldiğinde Candlemas'ın seni izlemekte olup olmadığını bilmiyorum" diye devam ettim. "Herhalde izlemiyordu. Ama seni izliyorsa benimle karşılaşmaktan kendini alamazdı çünkü haftanın yedi günü birlikte sinemadaydık. Benim kim olduğumu öğrenmek isteyecekti ve bunu öğrenmesi de güç olmazdı. Onun soracağı insanlar benim yan işimin hırsızlık olduğunu bileceklerdi."

"Yan iş olan kitapçılığıdır" diye atıldı Ray.

. Ama onu duymazdan geldim. "Candlemas'ın bir hırsıza ihtiyacı vardı ve savaşı bir toplama kampında geçirmiş ve buraya gelmeden önce birkaç yıl Avrupa'da dolaşmış olan Abel Crowe'u herhalde tanıyordu. Benim iyi bir hırsız olduğumu öğrenirdi..."

"En iyisi" dedi Ray.

"...ve kendini kanıtlamak için ortaya atacağı iyi bir ad vardı. Benim ağzımı yokladı ve soymamı istediği adresin bende herhangi bir tepki uyandırmadığını görünce Ilona'nın bana orada oturan adamdan söz etmemiş olduğunu anladı."

"Kimdi o?" diye sordu Ray.

"Ilona'nın yaşamındaki erkek" dedim. "Candlemas'ın New York'a kadar izlediği kişi. Kendisi şimdi burada işte. Bay Michael Todd."

"Seksen Günde Devrialem" dedi Mowgli. "Esaslı film. Ama ; onun uçağı düşmemiş miydi?"

"Michael Todd, çok iyi İngilizce konuşuyorsun" dedim. "O nedenle adın da konuşman gibi Amerikalı olabilirdi. Neden değiştirmeden önceki adını söylemiyorsun onlara?"

"Bunu senin söyleyeceğinden hiç kuşku yok."

"Mihail Todorov" dedim. "Birinci Vlados'un oğlu Todor Vladov'un tek oğlu. Ve eğer öyle bir şey varsa, Anatruria tahtının gerçek varisi."

22

Odadakilerin yarısı Mike'in olayların içindeki yerini biliyor ya da kuşkuluyor olsa da bir sessizlik çökmüştü.

"Kral" dedi Carolyn sonunda, "inanamıyorum. Hem de benim dükkânımda."

"Senin dükkânında mı?"

"Eh, hemen hemen benim sayılır, Bern. Hafta sonu boyunca dükkânı kim açtı? Ha, dükkândan söz etmişken, Majesteleri, yıkanması gereken bir köpeğiniz olduğunu sanmıyorum ama eğer olursa..."

"Aklıma ilk gelen mutlaka siz olacaksınız" dedi Michael ve Carolyn neredeyse bir reverans yapacaktı. "Bay Rhodenbarr şimdiye kadar bir şey söylemedim ama belki de artık konuşma zamanım geldi. Bu Anatruria tahtı olayı beni çok rahatsız ediyor Büyükbabamın o şerefli anı yıllar öncesinde kaldı ve babamın küçük serüveni

bile ben doğmadan yaşanmış bitmişti ve az daha hayatına mal olacaktı. Ailemin olmayan bir tahtta hak iddia etmesi ilginç ve hatta eğlendirici bir şey, bir kızı etkileyecek ya da bir toplulukta hoş dakikalar geçirecek bir olay. Benim kendi yaşamım, küçük bir sermayem ve uluslararası finans ve ekonomik gelişme alanında bir kariyerim var. Ben ne kraliyet geçmişinin özlemi içindeyim ne de bir krallık geleceği düşünüyorum."

"Ama yine de New York'a geldiniz" dedim.

"Avrupa'dan ve Avrupa'nın taht ve taç dedikodularından kaçmak için."

"Ve yaldızlı bir meşin portföy getirdiniz."

Michael derin derin içini çekti. "Babam ölüm döşeğindeyken beni yanına çağırdı ve sözünü ettiğiniz o portföyü verdi. O zamana kadar varlığından haberdar değildim."

"Ve?"

"Bana Anatruria'dan pek söz etmemişti. Ailemizden kimsenin orada yaşamamış olduğunu unutmayın. Babam Anatruria kralı seçilmişti ama kendisi daha önce Anatruralı değildi. Şimdi ölüm döşeğinde bu dağlık küçük ülke için sevgisini, ailemizin orada saygı gördüğünü ve bunun bize bir sorumluluk yüklediğini söylüyordu. Onun doktorların verdikleri ilaçlar nedeniyle saçmaladığını sanmıştım. Belki de doğrusu buydu."

"Büyük bir insandı" dedi Ilona.

"Ben de öyle diyebilirim ama ne de olsa babamdı. Ben doğduğumda orta yaşlıydı, çocukluğumda sık evden uzaklaşırdı ama benim gözlerimde büyük bir insandı. Son nefesinde bana Anatruria'ya olan görevimden söz etti ve kraliyet portföyünü verdi."

"İçinde ne vardı?"

"Kâğıtlar, belgeler, anı eşyaları. Bir İsviçre şirketinin hisse senetleri."

"Hamiline" dedim. "Sanırım."

"Hamiline tahviller gibi" dedi Charlie Weeks. "İsviçreli bu tür şeylere bayılırlar Bunlar el değiştirdiğinde herhangi bir kayıt tutulmaz. Nakit para gibidir Kimin elindeyse onun olur"

"Ve onlar elinizde oldu mu şirketin bütün varlığına el konulabilir" dedim.

Todd başını salladı. "Hayır"

"Hayır mı?"

"Hem hisse senetlerine hem de hesap numarasına ihtiyacınız vardır. Zürih'e gittim, orada bankacılarla ve avukatlarla konuştum. Şirketin kuruluşu değişti. Bir kişinin şirketin varlığını ele geçirmesi için hem kurucu hisselerine hem de hesap numarasına sahip olması gerekiyordu. Babam bana kendi babasından kalan hisseleri vermişti ama ne ona ne de babasına hesap numarası verilmemişti."

"Söyle artık" dedi Tsarnoff. "Hesap numarası kimdeymiş?"

"Herhalde hiç kimsede" dedi Todd.

"Saçma! Biri biliyor olmalı."

"Bir zamanlar biri biliyordu herhalde. Anatruria hareketinin bir lideri. Belki birkaç kişi biliyordu. Babamın Anatruria'dan kaçarken canını kurtardığı için talihli olduğunu söylediniz. Diğerleri onun kadar talihli değillerdi. Çok kişi ailesinden koparılıp ensesine bir kurşun sıkıldı ve bilinmeyen bir mezara atıldı. O insanlarla pek çok sır gömülmüştür ve İsviçre hesabının numarası da bunlardan biriydi."

Todd yine içini çekti. "Bir avukat ve bir bankacıyla son konuşmamdan sonra bir kahvede oturduğumu hatırlıyorum. Önümde şarap kadehi vardı ve o Anatruralı'nın hesap numarasını mezarına götürdüğü gibi babamın da portföyü götürmüş olmasını istemiştım. Ama o bunu bana emanet etmişti. Bir bakıma başıma tacı yerleştirmişti ve bunu çıkartıp atmak o kadar kolay değildi. Size Anatruria'yı hiç düşünmemiş olduğumu söylemiştim. Şimdiyse ondan başka bir şey düşünmüyordum."

"Servetin ne kadar olduğunu tahmin imkânsız" dedi gözleri olasılıklar karşısında faltaşı gibi açılmış olan Rasmulyan. "Hiç de olabilir, milyonlar da."

"Para en önemsizi" dedi kral: "Ben ne yapacağım? Önemli olan soru bu işte."

Bay anlamamıştı ve anlamadığını da söyledi.

"Yıllardır, hükümdarlıklarını sürdüren birkaç kral bir tarih ' hatası olarak görülmektedir ve taçsız krallara da ancak bir şaka gözüyle bakılıyor" dedi kral. "Ama birden bu durum değişiverdi. Eski Doğu Bloku ülkelerinin hepsinde monarşik hareketler var Pek çok millet egemenlik elde ediyor. Slovenya ve Slovakya Birleşmiş Milletler'e katılabiliyorsa bağımsız bir Anatruria olmayacak bir şey midir? Juan Carlos İspanya kralı olabiliyorsa ve insanlar Rusya'da bir Romanov hanedanı görmek istiyorlarsa..."

"Olmayacak şey değil" dedi Tsarnoff.

"...o zaman Anatruria'nın kralı olamayacağını kim söyleyebilir? Ve ben kim oluyorum da halkım beni gerçekten istiyorsa onlara karşı çıkıyorum?" Todd birden gülümseyince Ilona'nın Vlados portresine ve kendi evindeki babasının üniformalı resmine benzedi. "Ben de New York'a geldim, hem Avrupa'dan kaçmak için hem de bundan sonra ne yapacağıma karar vermek için."

"Hugo Candlemas'ın sizi buraya kadar izlediği anlaşılıyor" dedim. "Dediğim gibi sizden portföyü çalmam için beni tuttu. Ben kimin evinden ne çaldığımı bilmiyordum."

"Bunu sana hiç yakıştıramadım, Bernie" dedi Ray.

"Biliyorum. Bu işe neden razı oldum bilemiyorum. Herhalde Candlemas'ın zerafeti ve izlediğim o Bogart filmlerinin etkisinden. Bir öğleden sonra bana teklifte bulundu ve ertesi gece Hoberman adında biriyle... özür dilerim ama size ne demem gerekiyor? Majesteleri mi?"

"Michael yeter"

"Michael'ın evine gidiyordum."

"Hoberman" dedi Ray. "Bu adı daha önce de söylemiştin, Bernie."

Başımı salladım. "Kaptan Hoberman Anatruria'daki beş ajandan biri olan koçtu. Candlemas beni Michael'ın oturduğu gayet sıkı korunan apartmana sokmak için yanıma Hoberman'ı katmıştı. O, binadaki başka bir kiracıya gidebiliyordu."

"İşte ben burada işe karışıyorum" dedi Charlie Weeks.

"Çok ilginç" dedi Tsarnoff. "Amerika'nın bütün kentlerindeki bütün binalar arasında genç kral sizinkine taşınıyor"

Bu söz hiç de yabancı gelmemişti. Bir yanıtım olacaktı ama Weeks benden önce davrandı. "Bir rastlantı değil" dedi. "Michael New York'a gelir gelmez beni aradı. Benimle tanışmıyordu ama ben KGB'nin hemen önünden Anatruria'dan kaçmasını sağladığımdan beri Todor'la ilişkiydim. Michael'ın kalacak bir ihtiyacı vardı ve apartmanda birinin dairesini kiralamak istediğini biliyordum. Michael evi beğenince taşındı, hepsi bu işte."

"Ben o portföyü çalamadım" dedim. "Michael, bunu denediğimi itiraf edeceğim ama bulamamıştım."

"Geçen hafta bir gece onu evden çıkarmıştım" dedi. "Hob bir arkadaşının belgelerden birini görmesini istiyordu."

"Gözden kaçırılmış olmalıyım. Bu arada Kaptan Hoberman Candlemas'ın evine döndü ve biri orada kendisini bıçaklayarak öldürdü."

"Bir dakika" dedi Ray. "O adam Hoberman mı?"

"Evet."

"Kap Hob" dedi gözlerinin bana dikerek "Kap Hob, Kaptan Hoberman."

"Evet."

"İyi ama neden..."

Elimi kaldırdım. "Epey karmaşık bir iş. Ve olduğu gibi anlatırsam sanırım anlaması çok daha kolay olacak. Hoberman Candlemas'ın evinde öldürüldü. Ama bir mesaj bırakacak kadar yaşamıştı. Orada hemen yakınında bulunan bir evrak çantası üstüne büyük harflerle C-A-P-H-O-B yazdı."

"Ki çanta da hepimizin tanıdığı bir hırsızındı" dedi Ray.

"Öyle. Adam öldü ve kimse için bir anlam taşımayan bir mesaj bıraktı. Bu arada Hugo Candlemas da ortadan kaybolmuştu."

"Demek bu Candlemas onu öldürdü" dedi Ilona.

"İlk bakışta öyle görünüyor, değil mi? Ama Candlemas kimdi? Hoberman ve Weeks'i tanıyan, Anatruria tarihini bilen ve Michael'ı izlemek için Avrupa'dan buraya gelen biriydi. Ve üzerinde pek çok sahte kimlik vardı. Hugo Candlemas kimliğinin yanı sıra Jean Claude Marmotte ve Vassily Souslik pasaportlarını taşıyordu. Daha önce anlamalıydım ama..."

"O söylediğiniz son ad" dedi Tsarnoff. "Onu bir daha tekrarlar mısınız lütfen?"

"Vassily Souslik."

"Souslik" diye kıs kıs güldü. "Çok güzel, efendim. Gerçekten çok güzel."

"Bu kadar güzel olan neymiş?" diye Rasmulyan sordu. "Rus adı olması mı? Hiçbir şey anlamıyorum."

"Ben de" dedi Ray. "Bernie, o adları sana ben söyledim ve benim için hiçbir anlam taşıyorlardı. Eğer senin için bir anlam varsa ağzını açıp bir şey söylediğini duymadım. Susnik nedir ki?"

"Souslik" dedim. "Susnik değil. Rusça bir sözcüktür ve o yüzden Bay Tsarnoff hemen anladı ve bizler anlamadık. Ama sözcüğü bazı İngilizce sözlük ve ansiklopedilerde bulabilirsiniz. Doğu Avrupa ve Asya'da bulunan büyük bir sincaptır."

"Hah, şimdi olay aydınlandı!" dedi Ray. "İri bir sincapmış."

"Bu bize Candlemas'ın kimliğini göstermiş oldu" dedim. "Fransızca adı da. Çünkü marmot da souslik gibi bir hayvandır Kendisine burada verdiği ad üzerinde biraz dursaydım bunu hemen anlayacaktım. Candlemas, Meryem Ana'nın arınmasının ve bebek İsa'nın tapınağa sunulmasının kutlandığı kilise yortusudur Ama her yıl Noel gibi aynı tarihte kutlanır, Paskalya gibi ay takvimine bağlı değildir"

Biri tarihini sordu. "Şubat'ın ikisi" dedim.

Bunu şaşkın bir sessizlikle karşıladılar Ancak tam o anda Wilfred, "Benim en sevdiğim bayram" dedi.

Herkes dönüp ona baktı.

"Dağsıçanı Günü. Şubat'ın ikisi. Yılın en yararlı bayramı. Dağsıçanı topraktan çıkar, gölgesini görmezse bahar erken gelir Parlak bir gün olur da gölgesini görürse unut gitsin, daha altı hafta kış var demektir."

"Dağsıçanı, souslik ve marmot" dedim.

"Dağsıçanı" dedi Weeks. "Yani Chuck Wood. Yani Charles Brigham Wood. Anatruria'da olaylar patlak verdikten sonra Avrupa'da kaybolmuştu. Bazılarımız onu öldü sanmıştık. Bir kısmımız da bizi ele verenin o olduğundan emindik"

"Candlemas dağsıçanıydı" dedim. "Uzaktan insanları izliyordu sanırım. Michael'ın oturduğu yeri ve eski dostunun da aynı apartmanda olduğunu biliyordu. Ama fareye kendisi yaklaşamazdı."

"Anatruria'da zaten ondan yeteri kadar bıkmıştım" dedi Weeks.

"O da Hoberman'ı kullandı."

"Ve Kaptan amacına hizmet ettikten sonra dağsıçanı onu öldürdü" dedi Weeks.

"Kendi dairesinde mi?"

"Neden olmasın?"

"Ve kendi halısı üzerinde? Candlemas eski bir dostunu feda edebilirdi ama neden değerli bir halıyı da berbat etsin?"

"Ne kadar değerli?" diye sordu Ray. Ama ben bir şey söyleyemediğim için Tsarnoff aramızdaki halı tüccarının fikrini sormamızı tavsiye etti.

"Kes!" diye bağırdı Rasmulyan. "Neden böyle yapıyor bu adam? Ben Ermeni değilim. Halıdan anlamam. Neden benim hakkımda böyle şeyler söylüyor?"

"Senin bana Rus dediğin nedenle" diye Tsarnoff yanıt verdi. "Bilerek cehalet küçük düşmanım. Kötü niyete dayanan ve açgözlülükle beslenen kasti cahillik."

"Bir daha sana Rus demeyeceğim. Sen Çerkes'sin."

"Sen de Asuri."

"Çerkesler efsane insanlarıdır Kadınları mükemmel orospulardır, erkekleri genç yaşta hadım edilir ve çok esaslı şişko hadımlar olurlar."

"Asuriler en şaşaalı zamanlarında zalimlikleriyle ün salmışlardı. Neyse ki şimdi soyları tükendi ve geriye iki bin yıllık aile içi zinanın tohumları olan sıska cüceler kaldı."

Epey ilerleme kaydettiğimizi düşünüyordum. Bütün bu sözel tırmanmaya karşın ne Rasmulyan'ın ne de Wilfred'in eli gizli silahlarına doğru kaymış değildi.

"Hoberman'ı Candlemas öldürmedi" dedim. "Hoberman'ın devreden çıkmasını istemiş ve halısına hiç değer vermiyor olsa bile zamanlama uymuyor. Oraya kraliyet portföyü ile döndüğümde yerde bir ceset olsun ister miydi?"

"Seni de öldürürdü" dedi Weeks.

"Ve bir halıyı daha mı çöpe atardı? Hayır; bunun hiç anlamı yok. Aslında olmaması da yazık, yoksa Candlemas çok elverişli bir katil olurdu."

"Çok doğru" dedi Ray. "Onlara bunun nedenini söyle, Bernie."

"Çünkü o da öldü" dedim. "Hoberman'dan birkaç saat sonra öldü ama bulunması daha uzun sürdü. Polisler onu Pitt ve Madison'da boş bir binada buldular"

"Nasıl öldürülmüş?" diye sordu Tsarnoff.

"Tabancayla" dedi Ray. "Yakın mesafeden küçük çaplı bir silahla."

"İki ayrı katil" dedi Tiglat Rasmulyan. "Bu dağsıçanı koçu bıçakladı ve sonra bir başkası tarafından vuruldu."

Ilona, "Eğer bu Anatruria'da olsaydı dağsıçanının kurbânının oğlu ya da kardeşi tarafından öldürüldüğünü bilirdiniz" dedi. "Hatta bir yeğen de olabilirdi. Ama bu polislik bir iş olmadığından fazla kurcalamazdınız. Bu yalnızca kan davasıdır ve şerefilik bunu gerektirir"

"Burada şeref falan yok" dedim. "Ve iyi ki de yok. Yalnızca bir tek katil vardı. Boccacio'dan çıktığında Hoberman'ı izledi, dağsıçanının dairesine girdiğini görünce gidip bıçakladı. Sonra da Candlemas'ı kaçırap Pitt Sokağı'na götürdü."

"Pitt Sokağı" dedi Mowgli.

"...ve öğrenmek istediklerini öğrendikten sonra onu da orada öldürdü. Ya da başka bir yere götürüp sorguya çekti ve orada öldürüp cesedini Pitt Sokağı'na taşıdı."

"Newcastle'a kömür" dedi Mowgli."

"O zaman biri benim apartmanımı gözetliyordu" dedi Michael.

"Hayır."

"Yani bu Hoberman sürekli izleniyor muydu?"

Başımı salladım. "Koç eski dostu fareyi ziyaret ediyordu. Birbirlerini yıllardır görmemişlerdi. Fare bana o ziyaretten söz ettiğinde koçun evden bir an önce çıkmak için acele ettiğini söyledi."

Charlie Weeks, "Yani dağsıçanına giderken biriyle mi buluşacaktı?" dedi. "Onu mu demek istiyorsun?"

"Hayır, onu demek istemiyorum."

"Ya?"

"Benim demek istediğim Hoberman'ın evinde fazla kalmadığını benim bilmemi istediğin. Böylece ona bir fincan kahve verip oturtuktan sonra izin isteyip acele bir telefon edeceğin aklıma gelmeyecekti."

"Bunu neden yapayım ki?"

"Çünkü bir şeyler döndüğünü biliyordun. Ne olduğunu bilmiyordun ama sen fareydin ve bir koku almıştın. Hoberman'la gidemezdin. O mutlaka ihtiyatlı olacaktı. Ama bir arkadaşına telefon edebilirdin ve o kişi Boccacio'nun kapısını görecektir bir yere yerleşene kadar Hoberman'ı oyalayabilirdin. Adamın Hoberman'ı tanıması önemli değildi, ona teşhisi kolayca yapabileceği şekilde tarif edebilirdin."

"Beni düş kırıklığına uğrattın, sansar" dedi Charlie Weeks. "Bu kadar hayali bir şey olamaz."

"İnkâr ediyorsun demek."

"Elbette inkâr ediyorum. Ama birinin Kaptan'ı izlediği olasılığını inkâr edemem. Biraz uzak olasılıksa da her şey olabilir Ama bunun kim olduğunu nasıl tahmin edeceğini merak ediyorum doğrusu."

"Eğer birine telefon etmişsen o kişinin kimliğini ancak tahmin edebilirim, değil mi?"

"Ben kimseye telefon etmediğime göre sorunun dayanağı yok. Ama karanlığa kurşun sıkıldığını söyleyebiliriz."

"Bir dakika" dedi Carolyn. "Ya ölen adamın mesajı?"

"Evet, bir de o var" dedim. "Hoberman katilini gösteren bir ipucu bırakmış olabilir mi? Mesajının ne olduğunu biliyoruz." Tezgâhımın arkasından daha önce yerleştirdiğim portatif karatahtayı çıkardım. Herkesin göreceği bir yere yerleştirip gayet şık büyük harflerle CAPHOB yazdım.

"Cap hob" dedim sonra. "Amerika'da olduğumuz için böyle görüp okuyoruz. Anatruria'da olsaydık bambaşka bir şey görecektik."

"Neden, Bernie?" diye sordu Ray. "Orada kafaları gövdelerine ters mi vidalanmıştır?"

"Sana pul katalogunda gösterebilirim. Anatruralılar Sırlar ve Bulgarlar gibi Kiril alfabesi kullanırlar. Orada ulusal kimlik açısından çok önemli bir şeydir bu. Hırvatlar ve Romanyalılar bizimle aynı alfabeyi kullanırlar, Yunanlılar da Grek alfabesiyle yazarlar. Kiril alfabesi adını alfabeyi Doğu Avrupa'da yayan ve herhalde kendisi icat etmemiş olan Aziz Kiril'den alır. Kiril, kardeşi Aziz Methodius'la bölgede misyonerlik yapmıştır ama Aziz Methodius'un adını herhangi bir alfabeye vermemişler"

"Ama bir oyunculuk tekniği adını ondan ve Aziz Stanislavski'den alır" dedi Carolyn.

"Kiril alfabesi Yunan alfabesini andırır ama daha çok harfi vardır Sanırım kırk harfli bir alfabadir ve harflerin bazıları İngiliz harflerine benzerse de bazıları Batılı gözlere çok garip gelir Ters bir N ile tepe aşağı yazılan bir V ve bir iki tane de tavuk ayak izine benzeyen harfleri vardır. Bazıları da tıpkı bizimkilere benzer ama değerleri farklıdır"

"Değer mi?" diye sordu Carolyn. "Nasıl yani, Bern. Scrabble oyununda olduğu gibi puan mı verilir?"

"Çıkardıkları sesler açısından" diyerek karatahtayı gösterdim "Hoberman'ın son mesajının Kiril alfabesiyle yazılmış olmasının aklıma gelmesi çok uzun sürdü. Bunun iki nedeni vardı. Bir kere kendisi Amerikalı'ydı. Olayın başında Anatruria ilişkisini bilmiyordum. Hatta Long Island'ın doğusunda bulunduğundan haberim bile yoktu. Ayrıca yazdığı altı harf de gayet sağlam Amerikan harfleriydi. Ama bunlar aynı zamanda Kiril alfabesinin de harfleriydi."

"Ben bu alfabeyi bilmiyorum" dedi Rasmulyan. "Ona göre ne yazıyor?"

"A ve O iki alfabede de aynı" dedim. "Kiril C'si bizim S harfimizdir. P bizdeki R'dir. H Yunan eta'sına benzer ama Kiril alfabesinde bizim N harfimiz olur Kiril B'si de bizim V harfimizdir."

Aslında tebeşirle Kiril harflerinin İngilizcesini yazabilirdim ama kendilerinin bulması için bir an bekledim.

"Bay Tsarnoff" dedim sonra. "Çerkesler'in hangi alfabeyi pullandıklarını bilmiyorum ama siz Kiril alfabesini hepimizden iyi bilecek kadar eski Sovyetler Birliği'nde bulunmuştunuz. Belki de cesur Hoberman'ın bize bıraktığı mesajı siz söyleyebilirsiniz."

Tsarnoff iskemlesinden kalkmadı ama oturuyor da denemezdi doğrusu. Yüzü kıpkırmızı kesilmiş, gözleri fırlamıştı. Charlie Weeks ona bir hayvan adı takmak isteseydi kurbağa diyeceğinden hiç kuşku yoktu.

"Yalan" dedi. .

"Ama orada ne yazıyor?"

Tsarnoff her harfi tek tek, sanki bir tabuta çivi çakıyormuş gibi okudu: "S-A-R-N-O-V. Öyle yazıyor ama bu bir yalan. Benim adım bile değil. Benim adım Tsarnofftur efendim. T-S-A-R-N-O-F-F ve o yazdığınız ne Kiril alfabesinde ne de başka bir alfabede benim adım değildir"

"Ama insanı şaşırtan bir rastlantı" dedim. "Herhalde Sarnov diye okursunuz ve..."

"Benim adım değil o!"

"Belki, ama çok da uzak sayılmaz."

"Ben sizin kaptan Hoberman'ınızı tanımıyorum. Bu dakikaya kadar adını bile duymamıştım!"

"Bu son dediğinizin doğru olduğundan pek emin değilim. Ama şimdilik bırakalım. Siz Hoberman'ı öldürmediğinizi söylemek istiyorsunuz ama ben bunu zaten biliyorum."

"Biliyor musunuz?"

"Elbette."

"Öyleyse Hoberman neden onun adını yazdı?" diye sordu Ray.

"Yazmadı. Hoberman hiçbir şey yazmadı. O ölüm esnasında yazılmış bir mesajdı. Caphob da okusan Sarnov da, ölen Hoberman'dı, onun kaniyla yazılmıştı ve harfleri çizen onun parmaklarıydı. Hoberman'ın bölgeden bunca yıl uzak kaldıktan sonra hâlâ Kiril alfabesini bilip bilmediğini bilemem, ancak ölürken, canı içinden akıp giderken aklına ilk gelecek şey o olamazdı."

"O zaman mesajı kim bıraktı?" diye sordu Carolyn. "Adı neydi... o dağsıçanı değil herhalde..."

"Hayır. Mesajı bir oyalama taktiği olarak katil bıraktı. Kurbanının Balkan politikası dışında hakkında fazla bir şey bilmediği için Kiril alfabesini seçmiş olmalı. Bay Tsarnoff sizi suçlamak için yazdı onu ve Kiril alfabesiyle pek yakınlığı olmadığı için adınızı doğru heceleylemedi. Şu halde katilimiz hakkında ne biliyoruz? Anatruralı değil, kurbanını Bob ve Charlie Gösterisi günlerinden tanııyordu ve Bay Tsarnoff'dan ölesiye nefret ediyordu."

"Çok kolay" dedi Ray Kirschmann. "Tigbert Rotaryan olmalı, değil mi? Ama o gerçekten halı işindeyse, öyle güzel bir halıyı neden berbat etmek istemiş olabilir ki?"

Yüzü her zamankinden daha beyaz kesilmiş olan Rasmulyan ayağa fırlamıştı. Her şeyi bir anda reddediyor, halı işinde olmadığını, kimseyi öldürmediğini adının Ray'in söylediği her neyse o olmadığını söylüyordu.

"Her ne olursa olsun" dedi Ray. "Merkeze gidince doğrusunu yazarım. Bütün iş onu yapıp yapmadığı ve sen hâlâ esaslıymışsın, Bernie. Tigrid, konuşmama hakkın var ama hatırlarsan onu sana daha önce de söylemiştim."

Rasmulyan'ın ağzı oynuyor ama ses çıkmıyordu. Tabancasına sarılacağını sandım ama ellerini yumruk yapmış dışarda tutuyordu.

Herkes onun ne yapacağını bekleyerek soluğunu tutmuştu. Carolyn, "Tanrı aşkına, Tiggy onlara bunun bir kaza olduğunu söyle" dedi.

Tanrım, böylesine kuşbeyinli bir şeyi de nereden bulup çıkarır diye düşündüm.

"Bir kazaydı" dedi Tiglat Rasmulyan.

23

Kesinlikle bir kazaydı diye anlattı. Kimseye zarar vermek niyetinde değildi. O katil değildi. Evet, silahlıydı. O akşam her ikisini de kullanmak niyetinde değilse de, yanına bir tabancayla bir hançer almıştı. Ancak burası ne Bağdat ya da Kahire, ne de İstanbul ya da Kasablanka değil, New York'tu. Tehlikeli bir kentti ve silahsız sokağa çıkmak hayal bile edilemezdi. Ve insanın boyu kısa ve kendisi de zayıf olursa bu beklenen bir şeydi. O çirkin şişkonun dediği gibi cüce değilse de, ufak tefekti ve boyunun dezavantajını dengeleyecek bir şey taşıdığı takdirde kendini güvencede hissederti.

Evet, yıllar boyunca zaman zaman alışverişi olduğu Bay Weeks telefon etmişti. Bay Weeks'in isteği üzerine Boccacio Apartmanı'na gitmiş, arabasını karşıya park edip motorunu kapamamıştı. Hoberman apartmandan çıkınca onun bir taksi çevirdiğini görmüş ve onu az ötede cinayet mahalli olacak yere kadar izlemişti. Kapı yukardan otomatiğe basılıp Hoberman'a açılırken kapanmadan o da yetişip içeri girmiş ve adamın arkasından dördüncü kata çıkmıştı. Ancak bu faaliyetleri dikkati çekmiş olmalıydı. Koridorda kapı önünde durmuş, içerde konuşulanları dinleyip bundan sonra ne yapacağını düşünürken kapı aniden açılmış ve Hoberman kendisini kolundan yakaladığı gibi içeri çekmişti.

Tiglat'ın durumunu düşünecek zamanı olmamıştı. Karşılığı hiç düşünmeden ve anında vermişti; bir an geçmeden hançeri kınından çıkmış elindeydi ve bir an sonra da Hoberman'ın vücuduna saplanmıştı. Tiglat. adamın kim olduğunu bilmiyordu, öteki, beyaz saçlı, takım elbiseli zayıf adamın kimliği hakkında da herhangi bir fikri yoktu. İki adamın neyin peşinde olduklarını da bilmiyordu. Bildiği tek şey bir insan öldürdüğüydü. Refleks bir hareketle ve kendini savunmak için öldürmüştü ama ad, ölmüştü ve Tiglat Rasmulyan'ın başı beladaydı.

Şimdi dağsıçanı dedikleri beyaz saçlı adam tepki göstermekte çok yavaş davranıyordu. Orada dehşet içinde durmuş bakıyordu ve adam herhangi bir şeye kalkışmadan Rasmulyan tabancasını çekip alınaya dayamıştı. Adamı duvara yaslayıp, öldürdüğü adamın ceplerini karıştırarak daha sonra içine bakmak üzere cüzdanını aldı.

Orada o talihsiz adamın yanında çömelmişken birden üstüne bir şey gelmişti, eski bir rakibine karşı düşmanlığını hatırlamıştı. Zavallı adamın parmağını aldı, kanına daldırdı ve en yakın yüzey olan bir evrak çantasının üstüne düşmanının adını yazdı. Kiril alfabesini pek bilmezse de anlaşılacak kadar yaza-bilmişti. Zaten bir barbar alfabesiydi.

Sonra işin güç yanı başlamıştı. Bir eliyle cebindeki tabancayı tutarak Candlemas'ın arkasına geçmiş ve adamı aşağı indirip arabasını park ettiği yere kadar götürmüştü. Gerekirse paltosunun içinden ateş etmeye hazırды ve o gün de şimdi sırtında olan iyi paltosu vardı. Saat geç olduğu için sokaklar boştu; uygun bir an

kolladıktan sonra Candlemas'ı bagaja girmeye zorlamıştı. Sonra bagaj kapağını kilitlemiş, direksiyona geçmiş ve arabayı kent merkezine doğru sürmüştü.

Evet, Aşağı Doğu Yakası sokaklarını ve oradaki boş binalardan birinde rahatsız edilmeyeceklerini bilirdi. Candlemas'a pek çok soru sormuş, bazı yanıtlar almıştı ama hikâyenin tümünü öğrenememişti. Bir kitabevi sahibinin Hoberman'ın çıktığı apartmanın bir dairesinden çok değerli bazı belgeler çalmak için tutulduğunu biliyordu ve Candlemas'tan dükkânın ve benim adımları almıştı. Bir Anatruria bağlantısı olduğunu biliyordu ve bütün bildiği de buydu.

Daha fazlasını da öğrenecekti ama bir kaza daha olmuştu. Candlemas kendisiyle işbirliğine hazır olduğunu göstererek dikkatsizlik etmesini sağlamış, fırsattan yararlanıp kaçmak istemişti.

Rasmulyan'ın refleksleri bir kere daha istemeden harekete geçmiş ve Candlemas kaçarken vurulup öldürülmüştü. Bir tek kurşun adamın canını almaya yetmişti.

İkisi de kazaydı. Bu olanlara başka ne denilebilirdi ki? Çok büyük bir felaketti, çok pişmandı, o şiddetten nefret eden bir insandı. Ama önlemeye çalışmasına rağmen bütün bu şiddetten o sorumlu tutulamazdı, değil mi?

"Eh, kaza her zaman olur" dedi Ray. "O bıçaklanan herife bakarken bir kaza sonucuna baktığımdan emindim. Biri dört yerinden bıçaklanmışsa gerçekten kötü bir kazaya kurban gittiği hemen anlaşılır"

"Reflekslerim çok sağlamdır" dedi Rasmulyan.

"Tahmin ederim. Pitt Sokağı'ndaki Candlemas da kaçmaya çalışırken vuruldu. Ama koşmayı pek becerememiş olmalı ki, kulağındaki barut izleri kendisini öldüren tabancadan bir karıştan fazla uzaklaşmadığını gösteriyor. Onun gibileri insanlara asla kaçma dersleri vermemeli doğrusu."

Odaya çöken sessizliği arkasına yaslanıp bacak bacak üstüne atan Charlie Weeks bozdu. "Kaza geliyorum demez" dedi.

"Eh, buna bir şey diyemem" dedi Ray.

"Örneğin benim Kaptan Hoberman'ın ölümünde istemeyerek rol almış olmam da bir kazaydı. Ama Anatruria'da oynadığı o küçük oyun nedeniyle Chuck Wood'a da üzüldüğümü söyleyemem."

Buna bir kere ses çıkarmamıştım ama bu kadarı yeterdi. "Ben öyle sanmıyorum" dedim.

"Ne dedin, sansar."

"Şu 'sansar' işinden vazgeçsek iyi olacak. Bana Bernie diyebilirsin. Ben Anatruria'da ihanet edenin dağsıçanı olduğuna inanmıyorum."

"Sahi mi? Biz öyle düşünmüştük."

"Bence içinizdeki hain fareydi. Ve bundan da gurur duyuyor olmalısın, aksi takdirde Dean Acheson'un o takdir mektubunu bunca yıl saklamazdın."

"Onu nereden biliyorsun?" dedi Weeks. "Öyle bir mektup olsaydı onu kilitli bir çekmeceye saklardım, değil mi? Ve sen benim evimde olduğun her an ben senin yanından hiç ayrılmadım."

"Doğrusu çok şaşırtıcı" dedim.

Weeks, Ilona ile Michael'ın ortak bakışları karşısında eriyor gibiydi. "Bu yüksek düzeyde verilmiş stratejik bir karardı" dedi, "Kararda bir rolüm olmadığı gibi onu uygulamaktan başka bir şey de yapamazdım." . .

"Ve bunun için suçlananın fare değil de dağsıçanı olmasını sağlayacak kadar da sağduyuluydun."

"Olayın üstünden kırk yıl geçti. Şu anda ne özür dilerim ne de haklılığımı açıklarım. O zaman gençtim. Şimdi yaşlı bir insanım. Olan oldu."

"Ve Rasmulyan'ın öldürdüğü iki adam?"

"Öyle bir şey olacağı asla aklıma gelmezdi. Ben yalnızca neler olup bittiğini öğrenmek istemiştım. Kaptan Hoberman telefon edip pek sudan bir mazeret uydurarak bana geldi ve hemen hemen hiç durmadan gitmek istedi. Onun bir hırsıza aracılık ettiğini asla bilemezdim. Onun bir şey istediğini ya da beni tuzağa düşürmeye hazırlandığını sanmıştım. Belki de Anatruria'da olanları sonunda öğrenmişti ve garip bir intikam duygusuna kapılmış olabilirdi." Omuzlarını silktilti. "Ama hiçbir şey bilmiyordum. Onu izleyip neler yaptığını bana bildirecek biri gerekiyordu. Ve şanlı Asuri onu isteyeceğimizden çok daha büyük bir şiddetle izledi."

"Haksızlık bu" dedi Ilona.

"Yaşam haksızdır, şekerim" dedi Charlie Weeks. "Buna alışsan iyi edersin."

"Tiglat Rasmulyan cezasını öderken senin bu işten sıyrılmam büyük haksızlık."

"Ceza olmamalı" dedi Rasmulyan. "Bir kaza, meşru savunma..."

"Burada bir sorun var" diye Ray Kirschmann söze karıştı.

Bir sessizlik daha çöktü. Ray sessizliğin iyice uzamasına izin verdikten sonra kendisi bozdu.

"Bence seni tutuklamak için elimde yeterli delil var Bay Ras..." Susup yüzünü buruşturdu. "Sana bundan sonra TR diyeceğim. Bu aynı Zaman Teddy Roosevelt'in de adının baş harfleridir ve kendisi Birleşik Devletlerin başkanı olmadan önce bu güzel kentin emniyet müdürüydü."

"Çok teşekkür ederim" dedi Rasmulyan.

"TR'yi tutuklamak için elimde yeterli delil var ve bunlar onu cezalandırmak için yetmezse şaşarım doğrusu. Kendisine hakları bir iki kere okunduktan sonra iki cinayet işlediğini itiraf etti. Ancak kimse tutanak tutup imzalatmadığı ya da banda almadığı için itirafı geçerli değildir. Ama buradakilerden biri onun suçunu itiraf ettiğine tanıklık edebilin tıpkı bir hücrede yatan birinin arkadaşını gımmazladığı gibi üstelik bu defa söylenenler doğrudur. TR suçunu itiraf etti ve bunu hepimiz duyduk."

"Eee?"

Ray bana baktı. "Onu tutuklayabilirim ama dava görülürken ne olacağı bilinmez tabii. Ama sana onun kefaletle serbest bırakılacağına garanti veririm. Bir zamanlar, cinayet zanlılarına kefalet işlemezdi ama şimdi bunu yapıyorlar ve tahminim TR en fazla çeyrek milyonu bastırды mı kendini sokakta bulacaktır. Ve bir kere sokağa çıktı mı da, dünya vatandaşı falan olduğundan sıvışacaktır, bilmem anlatabildim mi?"

"Sıvışmak mı?"

"Kefaleti yakıp ülkeden kaçaktır. Ve benim de, polis dostlarımla da, sizlerin de başınıza bela olacaktır TR kaçmış olsa bile Bay Weeks'in ifadesi alınacak, Bay Sarnoff'un gelirinin kaynağı sorulacak.."

"Tsarnoff, memur bey."

"Her neyse. Herkesin belgelerinin yasal olup olmadığı kontrol edilecek, sonra gazeteciler herkesin peşine düşecek, Anna Banana'nın kral ve kraliçesinin yüzünde flaşlar patlayacak..."

"Anatruria."

"Her neyse. Herhalde sonunda sizleri oraya geri göndereceklerine göre önemli olan ülkenin adını sizlerin hatırlamanızdır Ama Bay Weeks değil. O Amerikan vatandaşı olduğundan Kongre'nin kendisine bazı sorular sorması için onu burada tutacaklardır "

Ray herhalde gereğinden fazla uzatarak, bir süre böyle konuşup durdu. Ne de olsa bu insanlar profesyoneldi. Bu oyunu daha önce de Balkanlarda ve Ortadoğu'da oynamışlardı.

Weeks melon şapkasını alıp dizlerinin üstüne yerleştirdi. "Memur.. Kirschmann'dı değil mi? Ben bir iki yıl önce Montana eyaletinde sürat yapmaktan bir trafik cezası almıştım. Orada federal bütçeden pay alabilmek için eyaletler arası yollarda altmış beş ve diğer yollarda elli beş mil hız sınırı getirmek zorunda kalmışlardı."

"Çok doğru" dedi Ray.

"Öyle. Montana ise bu sınırların bir anlamı olmayacak kadar büyük ve nüfusu az bir eyalettir Federal hükümet yasayı çıkartmaya onları zorladı ama yasanın nasıl uygulandığını kontrol etmedi. Montana da hız sınırının uygulanmasıyla yalnızca dört memur görevlendirdi, Eyaletin ne kadar büyük olduğunu bilirsiniz."

"Herhalde Brooklyn ve Manhattan'ın toplamı kadardır."

Weeks'in gülümsemesi kulaklarına yayıldı. "Hemen hemen. Federal hükümet hız yasalarının ihlaline ceza getiremediği için Montana da ihlal başına beş dolar ceza koydu. Eğer eyaletin dört trafik memurundan biri sizi elli beş millik bir yolda yüz yirmi beş mil yaparken yakalarsa cezası beş dolardır."

"Gayet mantıklı" dedi Ray.

"Evet, gayet mantıklı, bunu şunun için anlattım. Ne trafik polisi ne sürücü fazla rahatsız olmasın diye ceza olay yerinde tahsil edilir Beni kenara çekersiniz, size çıkarıp beş dolar veririm ve yoluma devam ederim."

"Ve herkes de mutlu olur" dedi Ray.

"Evet. Ve eyaletin çıkarları da en iyi şekilde korunmuş olur Çok esaslı bir yöntem, değil mi?"

"Bir bakıma öyle."

Gregory Tsarnoff, "Memur bey, eğer Asuri kefaletini yakacaksa belki de kefalet parasını en baştan normal yollardan geçmeden yatırabilir" dedi.

"Ama bu usulüne uygun olmaz."

"Fakat işleri hızlandırır"

"Bilemem."

"Tiglat, üstünde ne kadar var?" diye sordu Charlie Weeks.

"Para mı diyorsun?"

"Başka ne diye bilirim ki. Tabii, para diyorum. Buraya o nama yazılı hisse senetlerine bir teklif yapmak üzere gelmiştin. Kaç para getirdin?"

"Fazla bir şey değil. Ben zengin bir insan değilim, Charlie. Bunu bilirsin."

"Dalga geçmeyi bırak, Tiggy. Bunun için çok geç. Üstünde kaç para var?"

"On bin."

"Dolardır umarım. Anatruria şilini değildir"

"Dolar elbette."

"Ya sen, Gregorius?"

"Eh" dedi Ray ama tam o anda kapı vuruldu. Başımı kaldırıp baktım, kapı bu kere daha sert vuruldu. Elimi söyle bir salladım ama kapıdaki iriyarı genç adam gitmeyi reddetti. Bir daha vurdu.

Kapıya gidip bir parmak araladım. "Kapalıyız" dedim. "Özel bir toplantı var. Yarın gelin."

Adam elindeki kitabı gösterdi. "Bunu satın almak istiyorum. Dışardaki masadaydı. Elli sent, üçü bir dolar İşte size bir dolar."

Parayı iteledim. "Lütfen."

"Ama kitabı istiyorum."

"Alın öyleyse."

"Ama..."

"Bugün özel bir gün. Bedava. Alın lütfen. Güle güle."

Kapıyı kapayıp anahtarı çevirdim. Arkama dönünce anlaşmış olduklarını gördüm. Rasmulyan trençkotunu çıkarmış, elbisesinin altındaki para kemerini aranıyordu. Wilfred patronuna büyükçe bir zarf uzattı, Tsarnoff zarfı açıp yüzerlik banknotları saymaya başladı. Weeks de cebinden ona benzer bir tomar çıkardı, parmağını yaladı ve saymaya koyuldu.

Weeks, "Bunu neden yaptığımı bilmek isterdim" diye söylendi. "Dünya kadar param var zaten. Bunun nedeni nedir sence, Gregorius?"

"Hareketliliği özlüyorsunuz, efendim."

"Ben yaşlı bir insanım. Hareket olacak da ne olacak?" Buna kimsenin bir yanıtı yoktu onun da bir yanıt istediğini sanmıyordum. Weeks elindeki tornan saydı, diğerlerinin tomarlarını aldı, üçünü de avcunun içinde şöyle bir tarttı. Kendisine tezgâhın arkasından bir poşet verdim, paralan içine doldurdu. Birkaç saat önce poşette Mowgli'den yetmiş beş dolara aldığım kitaplar vardı. Şimdiyse tıka basa yüzlük banknotlarla doluydu.

Weeks'e göre dört yüz adet. Weeks poşeti Ray'e uzattı. "Bilmem ki" diyen Ray benden yana baktı. Başımı iki santim sola ve bir santim sağa oynattım. Ray bunu gördü ve gözleri irileşti. Kendisiyle gözgöze geldim, sonra gözlerimi birkaç derece tavana kaldırdım.

"İş hiç de az değil" dedi Ray. "Bu işe bir sürü polis karışacak. Bence kırk bin dolar yetersiz."

"Bu da ne demek oluyor?" dedi Charlie Weeks. "Anlaştığımızı sanıyordum."

"Elli yapın da anlaşmış olalım."

"Rezalet bu. Bir rakam üzerinde anlaşmıştık."

"Şöyle düşünün" dedi Ray. "Montana'da o polis sizi durdurduğunda işiniz tıkrındaydı. Ama şimdi Vahşi Batıda değilsiniz. Burası New York."

24

"Doğru değilmiş gibi görünüyor" dedi Carolyn. "Tiggy o iki adamı öldürdü. Ve şimdi de paçasını kurtardı." Saat dört buçuktu ve köşedeki Bum Rap'taydık. Carolyn bir kadeh viskiyle formunu koruyor, ben de bir birayla yavaş yavaş kendime geliyordum.

"Bayan Kirschmann'ın yeni bir kürk mantoya ihtiyacı var" dedim.

"O kürkünü alıyor ve Tiggy de postu kurtarıyor. Ama adalet ne zaman yerini bulacak?"

"Adalet en sonda gelir Ve genellikle de kalıntılarla idare eder Duruşmadan önce ülkeden kaçmamış olsa bile Rasmulyan'ı cezaya çarptırarak kadar yeterli kanıt yoktu. Asla cezaevine girmezdi, hiç olmazsa şimdi ülkeden çıkıp gidecek. Ötekiler de."

"Tsarnoff'dan başka kim?"

"Wilfred elbette. Wilfred'le Rasmulyan'ı yurt dışına çıkarmak sayısız can kurtarmak demektin ikisi de tam birer katil."

"Şimdi de birlikte çalışacaklar."

"Tanrı Avrupa'nın yardımcısı olsun. Ama birbirlerini öldürmeleri olasılığını da asla gözardı edemeyiz. Charlie Weeks de ülke dışına çıkmak üzere. Boccacio'daki dairesini kapar kapamaz gidecek. Üçü birleşip İsviçre'deki banka hesabı numarasını bulacaklarını ve Anatruria'nın kayıp hazinesini yağmalayacaklarını umuyorlar"

"Sence numarayı bulurlar mı?"

"Bulabilirler."

"Yağmalayacakları bir Anatruria hazinesi kalmış mıdır?"

"Eğer o hesap numarasını bulurlarsa Geraldo'nun Al Capone'un kasasına girdiğinden bu yana en büyük düşkünlüğünü yaşayacaklardır sanırım. Ama nereden bileyim? Belki de son yetmiş yılın banka masraflarıyla nakit para kalmamıştır. Belki kasada çarlık tahvilleri ve değersiz kâğıtlardan başka bir şey yoktu Diğer yandan belki de kasaya giren Royal Dutch Petroleum şirketinin denetimini ele geçirecek olabilir."

Carolyn bir an düşündü. "Bence o üçü için önemli olan oyunun içinde bulunmak" dedi, "Eli kimin kazandığı ya da ortada kaç para olduğu hiç önemli değil."

"Haklısın sanırım. Weeks en azından onu söyledi. Oynamak istiyor."

Carolyn kadehini aldı, buzlan çınlatarak salladı. "Bern, işin sonunda orada olduğum için çok memnunum. Daha önce hiç kral görmemiştim."

"Bugün de gördüğüne emin değilim."

"Eh, bir krala ancak bu kadar yaklaşabilirim. Mowgli de çok etkilendi. Bugün kitapçılık işinin yeni bir cephesini gördüğünü söyledi." İçkisini yudumladı. "Bern, aklıma takılan bir iki şey var."

"Ya?"

"Katilin Tiggy olduğunu nasıl bildin?"

"Birinin olduğunu anlamıştım. Rasmulyan dükkâna gelince Candlemas'ın benden ona söz ettiğini tahmin ettim. Ancak sonra Candlemas'ın öldüğünü öğrendiğimde ölmeden önce ve büyük bir olasılıkla kendisini öldüren kişiyle konuştuğunu düşündüm. Rasmulyan beni şahsen tanımıyor yalnızca adımı biliyordu, demek ki Candlemas ya da Ilona'yı dükkânıma kadar izlememiş, beni Hoberman'la görüp sonra da arkamdan gelerek evimi öğrenmiş değildi."

"Charlie Weeks'in ona telefon ettiğini nasıl bildin?"

"Weeks'e telefon edip evine gittiğimde ne istediğimi bilmiyordu. Beni Kaptan Hoberman'la asansörde yukarı çıkan Bili Thompson sanıyordu. Kendisiyle konuşmak istediğimi söylediğimde herhalde benim Hoberman'ın ölümünü duyduğumu düşündü ama hırsızlıkla bir ilgim olduğunu tahmin edemezdi."

"Ama Tiggy ona söylemişse..."

"Tiggy ona Candlemas'ın kralın evine girmek için bir hırsız tuttuğunu itiraf ettiğini söyledi. Ama Weeks hırsızın kapısının önünde koridorda kendisiyle iki çift laf eden adam olduğunu bilmiyordu. Ancak konuşmaya başladığımızda durumu anladı."

"Ve?"

"Ve bildiklerini kendisine saklamaya çalışırken ağızından bir şey kaçırды. Rasmulyan'ın benim göbek adımı nasıl bildiğini sorduğumda 'Grimes' dedi. Onu nasıl bildi?"

"Belki sen söylemişsindir."

Başımı salladım. "Gitme zamanı geldiğinde bana hâlâ Bili Thompson diyordu ve gerçek adımın o olmadığını bilmiyor gibi davranıyordu. Eğer Grimes'ı biliyorsa Bernie'yi ve Rhodenbarr'ı da biliyor olmalıydı. Böylece bilmesi gerekenden çoğunu biliyordu ve bütün işbirliği konuşmalarına rağmen bildiklerini kendisine saklamaktaydı. Ben de onun suyuna gittim ama o anda onun Hoberman'ın eski bir dostundan daha fazla bir şey olduğunu anlamıştım. Bu işe boğazına kadar gömülmüştü."

"Candlemas'ın dağsıçanı olduğunu ne zaman anladın?"

"Gerektiği kadar çabuk değil. Pasaportlardaki adları duyunca uyandım. Souslik'in ne olduğunu öğrenene kadar epey kitap karıştırdım ama Candlemas Belçika pasaportu için sonuna bir ek koymuşsa da 'marmot'u görür görmez anlamıştım. Sonra Candlemas'ı araştırdım ve onun yalnızca ilahili günlüklü Dağsıçanı Günü olduğunu öğrendim."

"Wilfred'in en sevdiği bayram."

Şişeden kadehime bira doldurdum, "Daha önce tahmin etmeliydim. Candlemas'ı ilk ziyaretimde bir netsuke görmüştüm."

"O ne tür bir faredir, Bern?"

"Fare değil, Japonların topladıkları o küçük fildişi biblolar demek. Bunlar eskilerde bir kimononun kuşağını tutturmak için kullanılırdı ama şimdi sanat eseri olarak koleksiyonları yapılıyor; Candlemas'inkine yakından bakmadım ama fildişiydi ve kuyruğu kopmuş bir kunduz sandım."

"Aslında bir dağsıçanı mıydı?"

"Dün hâlâ oradaydı." Cebimden kadife bir kese çıkartıp içindeki Leçkov'un kemik dağsıçanını masanın üzerine koydum. "Daha önce dikkatli baksaydım bunun bir kunduz olmadığını anlardım. Charlie Weeks'in faresinin tam bir eşi, kemik aynı derecede sararmış. Charlie bana fareyi ilk gösterdiğinde bir frisson hissettim."

"Ama bu bir tür fare değil mi?"

Ters ters baktım yüzüne. "Bir tür duygudur" dedim. "Farede bana aşına gelen bir şey olduğunu biliyordum ama ne olduğunu bir türlü çıkaramıyordum. Candlemas dağsıçanıydı ve totemini onca yıldır saklamıştı. Tahminime göre fare de ondaydı ve Weeks'e vermesi için Hoberman'a vermişti."

"Hoberman'a ne ihtiyacı vardı peki? Eğer o dağsıçanıysa Weeks'i Hoberman kadar iyi tanıyor demektir. Neden Boccacio'ya seni o sokmadı?"

"Bilemiyorum. Weeks'in kendisini pek de iyi karşılamayacağını sanmış olabilir. Weeks'in Anatruralılar'a Candlemas'ın ihanet ettiği hikâyesini yaydığını unutma. Candlemas öyle bir şey yapmadığını biliyordu ama Weeks'in buna gerçekten inanıp inanmadığını öğrenme riskine giremezdi. Her iki durumda da o evde iyi karşılanmayacağından emindi."

"O yüzden Hoberman'ı kullanmasının daha güvenli olacağını düşündü."

"Ama yeteri kadar güvenli olmadı" dedim.

Carolyn'in daha başka sorulan vardı ve çoğunu da yanıtladım. Sonra birer içki ısmarlamaya kalkışınca, "Bana bu kadar yeter" dedim.

"Haydi Bern, haftalardır işten sonra bir şey içmiyoruz, üstelik bugün bayram. Neden havasına girmeyelim, ha?"

"Savaş ölülerini hatırlamamız gerek" dedim. "Onlara katılmamız değil. Hem ben bir yere gideceğim."

"Nereye?"

"Tahmin et."

The Big Shot'da Humphrey Bogart dördüncü suçunu işlediği takdirde yaşamboyu hapse mahkûm olacağı için namuslu olmaya çalışan sabıkalı Duke Berne'i oynar Ama suç işlemekten uzak duramaz ve zırhlı bir banka aracını soyma planlarına başlar. Çetenin reisi namussuz bir avukat ve avukatın karısı da Bogart'ın eski sevgilisidir Kadın Bogart'ın canını tehlikeye atmasını istemez ve silahını çekerek odasından çıkmasına engel olur. Ama yine de bir tanık polisın gösterdiği sabıkalı resimlerinden kendisini teşhis eder .

Avukat kıskançlık krizine tutulup Bogie'yi mahkûm ettirin Cezaevinde bir ayaklanma olur ve Bogie kaçır Olaylar birbirini izler ve Bogie sonunda avukatı vurup öldürür Ancak çatışmada o da vurulmuştur ve hastanede ölür

Bu ilk filmi ve bunu daha önce görmemiştim. Kendimi o . yüzden perdeye vermiş olmalıyım ki, patlamış mısırın çoğunu yememiştim. Hoş, bunun nedeni Bum Rap'te fıstığı fazla kaçırmış olmam da olabilirdi. Her neyse, film sona erdiğinde yarım fıçı duruyordu. Tuvalete gitmem gerekti -bira insanı öyle yapar-, gidip geldim ve büfeye de uğramadım.

Keçi sakallıyı da, artık göz aşınası olduğum diğerlerini de görmek istemiyordum. Yalnızca karanlıkta oturup film seyretmek istiyordum.

İkinci film Büyük Uyku'ydu. Bu bir.klasikti, Chandler'in bir romanından William Faulkner'in senaryosuyla çekilen filmde Bogie, ve Bacall ve aralarında Dorothy Malone ve Elisha Cook Jr gibi iyi insanlar vardı. Hem anlatması imkânsız, hem de nasıl olsa görmüş olacağınızdan burada özetleyecek değilim. Eğer görmediyseniz nasıl olsa göreceksiniz.

Film başlayalı on dakika olmuştu ki, perdedeki olaylara iyice kendimi verdiğim bir anda bir kumaş hisirtisi duydum, bir parfüm kokusu aldım, sonra biri yanıma oturdu. Patlamış mısır fıçısı içinde bir el. elimi buldu, ama mısır arıyor değildi. Elimi buldu, kavradı ve bir daha bırakmadı.

İkimiz de filmi izledik ve ikimiz de konuşmadık.

Film bitince sinemadan son çıkan biz olduk. Jenerik geçip de salonun ışıkları yanarken biz hâlâ oturuyorduk. sanırım ikimiz de filmin sona ermesini istemiyorduk.

Sokağa çıkınca Ilona, "Bir bilet almıştım" dedi. "Sonra adam bana gidip paramı geri almamı, senin benim için bilet bıraktığını söyledi."

"İyi bir insandır. Sana yalan söylemezdi."

"Geleceğimi nereden biliyordun?" .

"Geleceğini sanmıyordum. Seni bir daha göreceğimi de bilmiyordum, sevgilim. Ama bunu denemeye değer diye düşündüm." Omuzlarımı silktilim. "Yalnızca bir sinema biletiydi. Bir zümrüt değildi."

Ilona elimi sıktı. "Seni evime götürürdüm ama artık benim değil."

"Biliyorum. Oraya gittim."

"Öyleyse sen beni evine götürürsün."

Yürüdük ve yolda ikimiz de konuşmadık. Eve gelince içki hazırlamak istedim. İstemedi. Kahve yapacağımı söyledim. Zahmet etmememi söyledi.

"Bu öğleden sonra birlikte sinemaya gittiğimizi ama yalnızca arkadaş olduğumuzu söyledin" dedi.

"İyi arkadaş hem de."

"Ama biz yattık."

"Arkadaşlar ne içindir ki?"

"Ama kimseye yattığımızı söylemedin."

"Unutmuş olmalıyım."

"Unutmadın. Ben de asla unutmayacağım. Asla unutmayacağım, Bernaard."

"Bu seni o kadar etkilemiş ki, evini boşaltıp yaşamımdan çıkıp gittin."

"Nedenini biliyorsun."

"Evet, sanırım biliyorum."

"O benim halkımın umududur, Bernaard. O benim kaderimdir, tıpkı Anatruria bağımsızlığının yaşamım olduğu gibi. Ben buraya onunla birlikte olmaya ve... devamına bağlılığını güçlendirmeye geldim. Kral olmak, tahtı olmak onun için hiçbir anlam taşıyor Ama halkına liderlik etmek, bir ulusun hayallerini gerçekleştirmek, işte bunlar kanını kızıştırıyor."

Şarkımızı çal Sam, diye düşündüm. İnsanın ihtiyacı olduğunda Dooley Wilson neredeydi ki?

"Sonra sen geldin." Uzanıp yüzüme dokundu, hem bilge hem esefli hem de hüzünlü bir gülümseme yayıldı yüzüne. "Ve ben sana âşık oldum, Bernaard."

"Ve bir kere birlikte olduk..."

"Birlikte olduk ama ayrılmamız gerekiyordu. Seninle yalnızca bir kere birlikte olabilir ve seni bütün yaşamımı ısıtacak bir anı olarak saklayabilirdim, Bernaard. ikinci bir kez seninle birlikte olsaydım sonsuza kadar yanında kalmak isteyebilirdim."

"Yine de bu gece buraya geldin."

"Evet."

"Buradan nereye gideceksin, Ilona?"

"Anatruria'ya. Yarın gidiyoruz. JFK'den kalkan bir gece uçağı var."

"İkiniz de o uçakta olacaksınız,"

"Evet."

"Seni özleyeceğim sevgilim."

"Ah, Bernaard..."

Bir insan o gözlerde boğulabilirdi. "Hiç olmazsa Tsarnoff, Rasmulyan ve Weeks'le uğraşmayacaksınız. Onlar Zürih cüceleriyle birdirbir oynayıp senin adamının terk ettiği hazineye girmenin yolunu arayacaklar."

"Gerçek hazine Anatruria halkının ruhudur"

"Ben de aynı şeyi söyleyecektim" dedim. "Ama pek bir sermayeniz olmaması yazık doğrusu."

"Haklısın. Mihail de aynı şeyi söylüyor. Çalışabilmemiz için önce para toplamamız gerek diyor. Ama zaman kaybetmeye gelmez."

"Bir dakika. Sen burada bir dakika bekle, tamam mı?" dedim.

Onu oturma odasındaki kanepede bırakıp yatak odası dolabımı ziyaret ettim. Döndüğümde elimde karton bir dosya vardı.

"Bunlar Weeks'deydi" dedim. "Nama yazılı hisse senetleriyle birlikte portföyden almış, ben de bu sabah dairesine girdiğimde oradan aldım. Bunları pek önemsediyini sanmıyorum. O yalnızca politika ve entrika düşünür. Onun için bunlar bir propaganda aracından başka bir şey değildi."

Ilona dosyayı açtı, sonra tanıdığını gösterircesine başını salladı. "Anatruria posta pulları. Kral Vlados'a tam bir seri vermişlerdi, o da oğluna bırakmıştı. Ondan da Mihail'e geldi. Çok güzel, değil mi?" ;

"Olağanüstü" dedim. "Ve bu bir seri değil, tam tabaka seri." "Bu iyi bir şey midir?"

"Filatelik açıdan şüpheli bir durum, yoksa çok nadir olmaları nedeniyle paha biçilmez olurlardı. Ancak yine de değerliler. Scott'ta yok ama fantezi ve geçici pulları fiyatlandıran en son Dolbeck kataloguna göre iki bin beş yüz dolar ediyor."

"O kadar çok ha? Çok iyi."

"Eğer satacaksan Dolbeck katalogunun fiyatının üçte ikisine gider."

"İki bin dolar öyleyse. Biraz daha az."

"Serisi."

"Evet. Çok iyi."

"Senin sandığından da iyidir" dedim. "Her tabakada elli pul olduğuna göre elli seri demektir. Yani şu elindekilerin toplamı yüz bin dolardır"

Ilona öylece kaldı. "Ama..."

"Fikrimi değiştirmeden al" dedim. "Kildorran ve Ortakları'nda bu tür malzemede uzman biri vardın Ya senden satın alır ya da senin adına satan Londra'da Great Portland Sokağı'nda. Adı ve adresi elindeki dosya kapağının içinde yazılıdır Yüz bin dolar mı, yoksa daha az ya da daha çok mu alırsın bilemem. Ama kazık atmaz." Parmağımı çenesinin altına değdirdim. "Yarın geceki uçağının rotasını bilmiyorum ama yerinde olsam Londra'da bir iki gün kalırdım. Bunları elinde fazla tutman iyi olmaz. Yanlışlıkla biriyle mektup falan göndermeye kalkabilirsin."

"Bernaard, bunları elinde tutabilirsin."

"Öyle mi?"

"Elbette. Kimse sende olduğunu bilmiyordu ki. Değerli olduklarını bilen bile yoktu."

Başımı salladım, "Olmazdı, sevgilim, Senin ve benim gibi küçük insanların umutlan ve hayalleri seninle Mihail'in uğrunda savaştığınız davanın yanında hiçtin Evet parayı kullanabilirdim ama ona pek de ihtiyacım yoktu. Eğer ihtiyacım olursa gider çalarım. Ben öyle bir insanım çünkü."

"Ah, Bernaard."

"Al ve evine götür onları. Ve artık gitsen iyi olur, Ilona."

"Ama ben düşünüyordum ki..."

"Ne düşündüğünü biliyorum, ben de öyle düşünmüştüm. Ama seninle bir kere yattım ve sonra seni kaybettim. Aynı şeyi bir daha yaşamak istemem. Bir kere, iyi bir anıdır. İki kere olursa insanın kalbi dayanmaz."

"Bernard, gözlerim yaşardı."

"Öperdim ama sonra kendimi tutamam. Güle güle sevgilim. Seni özleyeceğim."

"Seni asla unutmayacağım. Yirmi Beşinci Sokağı asla unutmayacağım."

"Ben de." Kolundan tutup kapıdan dışarı çıkardım. "Neden unutacaksın ki? Bizim her zaman Yirmi Beşinci Sokağımız olacak."

25

Carolyn'e Ilona ile son gecemizi ancak bir hafta sonra anlatabildim. Bunu ondan saklamak için bilinçli bir karar verdiğimi sanmıyorum. Ama ikimizi de çok yoğun günler bekliyordu. Ben dükkânda normalden daha uzun saatler çalışmış, bir akşam da bir kütüphaneye fiyat biçmek için trenle Massapequaya gitmiştim (yalnızca fiyat biçecektim bir şey satmak istemiyorlardı), sonra bir akşamımı kitap müzayedesinde geçirmiş, bu tür yerlere gitmekten çekinen bir müşterim için açık arttırmaya katılmışım.

Carolyn de meşguldü: Yakınlarda olacak bir köpek kulübü gösterisi, güzelleştirmesi gereken pek çok köpek demekti. Sonra Djinn ve Tracey tekrar barıştıklarında bir sürü telefon konuşması yapıldı, Djinn, Tracey'i son bozuşmalarından sonra Carolyn'le ilişkiye girmekle suçladı. Olay sonunda çözüme kavuştu ama o arada geceyarısı edilen telefonların, suratlara kapatılmaların ve köşebaşlarında yüzleşmelerin de sonu yoktu. Neyse sonunda olay kapandı da Carolyn de okumak için sakladığı Sue Grafton romanını eline alabildi.

Böylece haftada beş gün öğle yemeğinde ve iş çıkışında da bir içki içmek üzere buluşmaya başladık. Anma Günü'nden bir hafta ve bir gün sonra iş çıkışı Bum Rap'taydık ve Carolyn bir Bedlington teriyesi hakkında uzun ve hiç de ilginç olmayan bir hikâye anlatıyordu. "Davranışından köpeğin bir Airdale olduğunu sanırdın" dedi.

"Yok canım."

Yüzüme baktı. "Sence bu komik değil mi?"

"Evet, çok komik."

"Gerçekten öyle bulduğunu görüyorum. Bana komik gelmişti."

"Öyleyse neden gülmüyorsun?" eledim. "Boş ver Carolyn, sana söylemeye niyet ettiğim bir şey vardı,"

Sonra bunun insanı epey susatan bir iş olacağını bilerek Maxin'e el edip birer içki daha getirmesini söyledim.

Ona bütün hikâyeyi anlattım. Baştan sona, sözümü kesmeden dinledi. Konuşmam bittiğinde, ağız açık bana bakıyordu.

"Çok şaşırdım" dedi. "Bir hafta ve bir gün hiçbir şey söylemedin. Bu daha da şaşırtıcı."

"Anlatmayı unutuyordum" dedim, "Bence nedeni neydi biliyor musun? Olayı hazmetmek için biraz zamana ihtiyacım vardı sanırım."

"Mantıklı. Bern, çok şaştım. Hani bu sözcüğü bu kadar çok kullanıp eskitmek istemem ama gerçekten şaştım. Bu yaşamım boyunca duyduğum en romantik şey."

"Romantik herhalde."

"Başka ne olabilirdi?"

"Aptallık. Gerçek aptallık."

"Yüz bin doları öyle verdin, ha."

"Öyle bir şey işte."

"Herhalde bir daha hiç görmeyeceğin bir kadına."

"Onu bir daha bir pul üzerinde görebilirim, Anatruria bağımsızlığını elde ederse. Ama hayır, onu bir daha göreceğimi sanmıyorum,"

"Pullar hakkında bir şey bilmiyordu demek. Onların sende olduğunu ya da değerli olduklarını falan?"

"Tsarnoff ya da Rasmulyan değerini bilirlerdi, en azından çok para edeceğini bilirlerdi. Candlemas da biliyor olabilirdi, o da bir tür koleksiyoncuymdu. Ötekiler bilmezlerdi. Ve hiçbiri, özellikle de Ilona, pulların bende olduğunu bilmiyorlardı."

"Ve sen de onları kadına verdin."

"Evet."

"Neden, Bern?"

"Paraya ihtiyaçları vardı. Ben de parayı her zaman kullanabilirim ama yüz bin dolara gerçekten ihtiyacım varmış gibi davranmam. Onların ihtiyaçları vardı."

"Bern, Kalça Çıkıkları Derneği'nin de ihtiyaçları var ve senden ancak yirmi dolar koparabildim."

"Pullar Anatruria'dan gelmişti" dedim.

"Ben Macaristan'dan geldiklerini sanıyordum."

"Ne demek istediğimi gayet iyi anladın. Anatruria özgürlüğü davası için basılmışlardı ve aradan bunca yıl geçtikten sonra hâlâ değerliyseler bu para o davaya ait demektir Böyle bir dava ya da öyle bir ülke varsa." Bu kafa karıştırıcıydı işte, susup içkimden bir yudum aldım. "O gece Musette'e gelmeseydi ne yapardım bilemiyorum. Kralı arayıp pulları ona vermeyi düşünüyordum. Belki yapardım, belki de yapmazdım, bilemiyorum."

Ama önemli olan Ilona'nın gelmiş olması. O koltuk için bilet almıştım ve o oraya oturunca o kadar da şaşmadım."

"Ve bir kere oturunca da..."

"Elini tuttum, ona patlamış mısır yedirdim, evime götürdüm, bir servet tutan pullan yedim ve sonra da gönderdim."

"Sana ne oldu biliyor musun?"

"Sanırım."

"Bütün o filmler."

"Ben de onu söyleyecektim."

"Bogart'ın kendini feda etmesini biraz fazlaca izledin ve fırsat çıktığında onu taklit etmekten başka şansın yoktu. Zavallı Bernie. Bu işte senden başka herkes bir şeyler kazandı. En kazançlısı da Ray'di. Sonunda kaç para götürdü, kırk sekiz bin mi?"

"Birazını dağıtmak zorundaydı. Resmi kayıtlara göre Candlemas, Hoberman'ı öldürdü, sonra uyuşturucu almak için Doğu Yakası'na gitti."

"Doğru, kendisi tipik bir esrarkeşti zaten,"

"Ve anlaşma olmayınca da vuruldu. Ray'in cebine yirmi beş binle otuz bin arası bir şey kalmıştır tahminimce."

"Ve tabii Ray de paranın bir kısmını sana vermek için ısrar etmiştir"

"Bunu herhalde unutmuş olmalı."

"Haksızlık bu, Bern. Olayı sen çözdün. O yalnızca orada durdu öylece. O parayı aldı. Ilona ile kral, pullan-aldılar ve üç silahşörler nama yazılı hisse senetlerini alıp Anatruria'nın kayıp hazinesi peşine düştüler. Ya sen? Sen kadınla yatamadın bile."

"Belki o da aptallıktı" dedim. "Ama Ilona benim için bir anı olarak kalacaktır ve onu hatırlamak için o deneyi tekrarlamam gerekmiyordu. Onu unutabilme tehlikesi yok nasıl olsa."

"Öyle."

Kadehimi kaldırıp ışığa tuttum. "Ayrıca sonuçta eli boş kaldım da denemez."

"O ne demek oluyor, Bern?"

"Candlemas'ın dairesinden aldığım kemik dağsıçanını unuttun mu?"

"Aman ne büyük şey."

"Charlie Weeks'e uğradığımda yürüttüğüm yalnızca pullar değildi. Hoberman'ın kendisine verdiği fareyi de aldım."

"Eh, artık işten çekildiğinde onları satar parasıyla da geçinarsın."

"Hayır, onları hatıra olarak saklayacağım. Gerçek kârımı yarın gece elde edeceğim."

"Yarın gece ne var?"

"Sung-Yun Lee adında biri The Chink in The Armoire oyununu görmeye gidecek."

"Tiyatro mu bu?"

"Broadway'de, Helen Hayes'de. Bilet bulmak olanaksız. Bir karaborsacıdan iki yüz dolara iki tane aldım."

"Adamı evden çıkarmak için" diye tahminde bulundu Carolyn. "İyi ama kim bu ve hangi evden çıkmasını istiyorsun? Dur bir dakika. Candlemas'ın altındakiler, adlarını unuttum."

"Lehrman'lar."

"Ve bu Çinli de onların evinde oturuyor bu ara, değil mi?"

Başımı salladım. "Lehrman'lar daha bir ay dönmeyecekler ve evleri iyi şeylerle tıka basa dolu. Bundan daha iyi bir düzen bulamazsın. Güvenlik yok, kilitler çocuk oyuncağı ve evde oturan kişi mal kendisinin olmadığı için yokluğunu fark etmeyecek. Evsahiplerinin dolaplarına bakmamaya, çekmecelerini açmamaya özen gösterecek ve onlar ülkeye dönmeden ben malı çoktan satmış olacağım."

Lehrman'ların dairesinden kısa geçişim sırasında gördüğüm şeyleri anlattım sonra. Sözüm bitince Carolyn "Sana bir şey söyleyeyim mi? Bayağı rahatladım" dedi.

"Ne demek istiyorsun?"

"Yine eski Bern oldun şimdi. Bogart perdede iyi ama o Görkemli Kaybeden pozuyla bu yaşamı sürdürmek çok güç, yine hırsızlığa başladığına sevindim. Lehrman'lara yazık olacak ama..."

"Sigortalı olduklarına eminim."

"Olmasalar bile senin için sevindim." Carolyn kaşlarını çatı. "İş yarın gece, değil mi? Bu gece değil yani."

"Hayır. Neden sordun?" Kadehimi gösterdim. "Yarın gece. Çalıştığım geceler içmediğimi bilirsin."

"Ben de o yüzden merak etmiştim."

"Her neyse, bu gece için başka planlarım var" dedim. "Hatta sen de gelmek isteyebilirsin ama buradan doğru gideceğiz."

"Bilemem" dedi. "Sue Grafton'un yarısına gelmiştim, gerisini çok merak ediyorum."

"Eh, onun romanlarını hep sevmişsindir."

"Beğendiğim yanı hiç kendini tekrarlamaması ve bu kitabı da son derece etkileyici."

"Sahi mi?"

Başını eğdi. "Sadistlik ve sapıklık. Seks alemleri, aile içi zina. Kinsey'in genelde başına pek gelmeyen işlen"

"Yaa! Belki de Kinsey konusunda sen haklıydın."

"Haklı olduğumu biliyorum ama o kendisi bir çılgınlık yapmıyor Onun dışındakilerin hepsi yapıyor"

"Adı ne bu romanın?"

"Claudius'ın 'T'sı."

"İlginç. Ama her zaman evde oturup romanını okuyabilirsin. Bu akşam gel de bana arkadaşlık et."

"Nereye, Bern?"

"Sinemaya."

"Bogart festivali bitti, değil mi, Bernie?"

"Evet. Ama Tribeca'da Sardonique'te Ida Lupino filmleri festivali başlıyor."

"Bern bir şey söyleyeceğim. Kimin umurunda?"

"İda Lupino'ya neden karşısın?"

"Karşı falan değilim, ama senin onun hayranı olduğumu bilmiyordum. İda Lupino'nun nesi var ki?"

"Ondan her zaman hoşlanmışımdır" dedim. "Ama bu akşamın filmleri özel sayılır. They Drive By Night ve High Sierra."

"İkisinin de çok esaslı olduklarından hiç kuşkum yok, ama... dur bir dakika. High Sierra'yı biliyorum. İda Lupino filmi değil o."

"İda Lupino filmidir."

"İda Lupino filmde oynuyor olabilir ama bu onu bir İda Lupino filmi yapmaz. O bir Humphrey Bogart filmidir. Elinde bir tüfekte bir dağın tepesinde kalıyor ve sonunda onu öldürüyorlar."

"Sonunu söylemenin anlamı var mı şimdi?"

"Saçmalama Bern, sonunu biliyorsun nasıl olsa. Filmi görmüştün."

"Yakınlarda değil ama."

"Öteki neydi? They Drive by Night mı? İda Lupino'dan başka kimin oynadığını sorabilir miyim?"

"George Raft ve sanırım Ann Sheridan."

"Ve?"

"Ve Bogart. Tek kollu bir kamyon sürücüsü. High Sierra'yı Musette'te göstermişlerdi ama o akşam gidememişim. O müzayedeydim. Ötekisini ise hiç göstermemişlerdi."

"Belki de bunun için gayet iyi bir nedenleri vardı."

"Saçmalama" dedim. "Çok esaslı olduğundan hiç kuşkum yok. Ne diyorsun, ha? Gelir misin? Patlamış mısırı ben alırım."

"Eh, gidelim bakalım. Ama bir şeyi aklından çıkarma, Bern."

"Neymiş o?"

"Bu eğlencedir Bunlar eğitici filmler değildir Anlaşıldı mı?"

"Elbette."

"Güzel. Bunu sakın unutma, tatlım."

Lawrence Block - Rhodenbarr 07 - Kendini Humphrey Bogart Sanan Hırsız